

LICEENII

Revista Colegiului Național „Andrei Mureșanu” Dej
Redacția și administrația: Colegiul Național „Andrei Mureșanu”, Str. 1 Mai nr. 10, Dej,
județul Cluj, 405200, tel. 0264211604

Redactori:

Clapa Alexandra, XI A – redactor șef
Teglaș Anamaria, X C
Cristea Sonia, XI D
Perhinschi Daiana, XI D

Desenator:

Clapa Alexandra, IX A

Profesori coordonatori :

Mureșan Emilia, director
Pintea Adrian, director adjunct
Pușcaș Iuliana, bibliotecar
Marchiș Ramona, prof. lb. română

Colaboratori:

Elevi:

Mathe Cezar, XI A
Muller Hunor, X E
Horj Eliza, VII
Pușcaș Petra, VI
Stan Ștefania, V
Jurca Alessia, VI
Cocian Lavinia, XII A
Moldovan Oana, XII A
Petric Bianca, XII A

Mureșan Iulian, X D
Roman Oana, XII A
Stan Alesia, IX A
Stanca Cosmina, IX A
Mateuț Melisa, IX A
Boroș Daria, IX A
Ciceu Cristina, IX A
Gavrea Xenia, X D
Bar Luca, XI A

Profesori:

Marchiș Ramona, prof. lb. română
Vancia Loredana, prof. lb. franceză
Oprescu Bianca, prof. lb. engleză
Groșan Gabriela, prof. lb. engleză
Vladu Ionelia, prof. lb. franceză
Albinetz Cristina, prof. istorie
Mureșanu Teodora, prof. religie ortodoxă

Vaida Adriana, prof. lb. română
Lazăr Anca, prof. sport
Pop Adriana, prof. fizică
Haitonic Marta, prof. lb. română
Obreja Elena, prof. lb. română
Prunduș Monica, prof. biologie

Colaboratori externi:

Domșa Diana, avocat
Bob Andreea, studentă Facultatea de Arhitectură și Urbanism, Cluj-Napoca
Bărbos Cristina, studentă la Universitatea Coventry din Marea Britanie
Terec Ionuț, student Facultatea de Drept, Cluj-Napoca

Tehnoredactare și aranjare în pagină

Pușcaș Iuliana, bibliotecar

Coperta

Clapa Alexandra, XI A

Tipar : Lumina Dej

Editorial

Un nou an școlar aproape s-a încheiat. A fost un an plin de schimbări, idei inovatoare mai mult sau mai puțin plăcute, dar și de evenimente și aniversări importante.

Anul 2018 a început sub auspiciul unui eveniment istoric de o importanță covârșitoare pentru poporul nostru - împlinirea celor 100 de ani de la realizarea Marii Unirii. Întreaga societate s-a grăbit să marcheze această mare aniversare, fiecare după cum s-a priceput, unii au pus suflet și au simțit importanța evenimentului, alții au organizat activități răsunătoare, dar fără substrat, doar pentru a ieși în evidență și „a da bine” în ochii lumii. S-au organizat sesiuni de comunicări și prezentări power-point, concursuri, excursii tematice, s-au încins hore și s-au intonat cântece patriotice, s-au rostit vorbe mărețe și s-au scandat lozinci. Oare câte acțiuni au fost realizate din suflet, din simțământ românesc, din dorința de a cinsti amintirea marilor personalități politice și culturale de acum 100 de ani care s-au sacrificat pentru înfăptuirea unui vis comun întregului neam românesc?

Anul 2018 s-a continuat cu decretarea anului 2019 ca fiind Anul Cărții. O potrivire cum nu se putea mai bună. De ce? Pentru că într-o societate superficială cum e cea în care trăim, în care contează doar aparențele, e nevoie să ne amintim că pentru a realiza lucruri mărețe e nevoie de oameni mari, oameni cu caracter, oameni culti și educați. Iar educație fără lectură și carte nu se poate face. Amândouă promovează idei și valori umane, culturale, fără de care ne ducem viața în minciună, aparențe, fals.

Din păcate azi, pentru majoritatea, contează doar ceea ce se vede în exterior(bani, mașini, haine de firme, numărul de prieteni de pe rețelele de socializare), discursul emfatic, răcnit pentru a deturna atenția ascultătorului de la conținut(dacă există așa ceva), nesimțirea camuflată sub îndrăzneală. Azi este apreciat individul care vorbește cât mai tare și mai teatral, chiar dacă nu spune nimic, în fața celui care vorbește frumos, elegant, își alege cuvintele cu grijă și nu își întrerupe interlocutorul. Cei cu bun simț și educație se simt intimidati de cei care sub aparența unui caracter mai îndrăzneț sunt de fapt orgolioși, agresivi, obraznici. Acești indivizi, care sunt peste tot în jurul nostru și au ajuns să se impună, luptă din răsuputeri pentru a-i marginaliza pe cei culti, educați, care nu vor accepta niciodată să se supună lor.

Oare cum ar fi arătat harta țării azi, dacă și acum 100 de ani înaintașii noștri ar fi gândit la fel? Dacă nu și-ar fi asumat public ideile și nu ar fi luptat pentru ele, dacă nu s-ar fi sacrificat, dacă ar fi rostit discursuri „fără fond”, dacă nu ar fi știut să se exprime, să își susțină ideile în fața marilor puteri europene, ar fi reușit oamenii cultivați ai țării să câștige încrederea maselor populare să-i urmeze și să lupte alături de ei pentru idealurile naționale? Dacă nu ar fi fost „oameni cu carte” ar fi reușit să organizeze și să conducă spre prosperitate noua țară reunită?

Oare de ce învățătorul făcea parte din oamenii de seamă ai satului sau orașului în care trăia? Oare de ce țărani se luptau pentru copiii lor să meargă la școală și să învețe carte? Oare de ce marii conducători ai lumii, regii, prinții, își începeau educația de la vârste atât de fragede?

Anul centenarului – anul cărții ... centenar – carte. Oare chiar să existe o legătură între ele?

VIAȚA ȘCOLII

OLIMPIADA

AN ȘCOLAR 2018-2019

Nr. Crt	Numele și prenumele elevului	Disciplina	Clasa	Profesorul care l-a pregătit	Premiul obținut la faza județeană	Premiul obținut la faza națională
1.	Pop Andreea-Ecaterina	Chimie	IX A	Szasz Eniko	Premiul III	
2.	Stan Alesia-Dalia	Chimie	IX A	Szasz Eniko	Mențiune	
3.	Rusu Lorena-Octavia	Chimie	IX A	Szasz Eniko	Mențiune	
4.	Hozai Cristina-Ioana	Chimie	X C	Suciu Ecaterina	Premiul III	
5.	Potra-Zanc Cristina	Chimie	XI	Suciu Ecaterina	Mențiune	
6.	Bote Tudor Andrei	Istorie	X A	Moldovan Horațiu	Premiul I	Calificat
7.	Cociș Livia Beatrice	Istorie	IX D	Moldovan Horațiu	Mențiune	
8.	Rus Mara Bianca	Istorie	X D	Moldovan Horațiu	Mențiune	
9.	Gergely-Kiszella Konrad-Harris	Istorie	XII D	Moldovan Horațiu	Mențiune	
10.	Clapa Florin	Religie penticostală	XI A	Handrea Lidia	Premiul I	Calificat
11.	Anca Andrada	Biologie	IX C	Prunduș Ana Monica		Calificat
12.	Mureșan Șerban-Dan	Biologie	X C	Prunduș Ana Monica		Calificat
13.	Păceaș Rareș Dănuț	Informatică	XII A	Pintea Adrian	Premiul II	Mențiune și medalie de argint
14.	Țarcă Andrei Ioan	Informatică	IX A	Tomșa Ion Gelu	Mențiune	
15.	Retegan David	Matematică	VII	Magdaș Camelia	Mențiune	
16.	Roman Anisia Edena	Matematică	VII	Magdaș Camelia	Mențiune	
17.	Terpe Ana Maria	Matematică	VII	Magdaș Camelia	Mențiune	
18.	Potra Paul Antoniu	Matematică	X A	Magdaș Camelia	Mențiune	
19.	Beșa Luca Mihai	Matematică	XI A	Gâldean Alina	Mențiune	
20.	Roman Alisa Dariana	Matematică	XI A	Gâldean Alina	Mențiune	
21.	Papa Cristian Iulian	Matematică	XII A	Dragoș Corina	Mențiune	
22.	Borlean Dragoș Mihai	Adolf Haimovici	IX C	Dragoș Corina	Mențiune	

23.	Ghețe Laura	Adolf Haimovici	IX C	Dragoș Corina	Mențiune	
24.	Butoi Alexandra	Adolf Haimovici	IX C	Dragoș Corina	Premiul II	
25.	Hozai Cristina Ioana	Adolf Haimovici	X C	Jecan Eugen	Premiul II	
26.	Cîmpean Miruna	Limba română	IX C	Haitonic Marta	Premiul II	
27.	Clapa Alexandra Georgiana	Limba română	XI A	Marchiș Ramona	Premiul II	
28.	Bora Teodora Mara	Limba franceză	X A	Vancia Loredana	Premiul II	Calificat
29.	Bote Tudor	Limba germană	X A	Gavrea Călina	Mențiune	
30.	Repede Oana Damaris	Limba engleză	IX A	Gavrea Călina	Mențiune	
31.	Covalcic Paul Alin	Limba engleză	IX D	Oprescu Bianca	Mențiune	
32.	Moț Paula Monica	Limba engleză	IX D	Oprescu Bianca	Mențiune	
33.	Mureșan Antonia Maria	Limba engleză	X A	Oprescu Bianca	Mențiune	
34.	Roman Anisia Edena	Limba engleză	VII	Oprescu Bianca	Mențiune	
35.	Moncea Paul Valentin	Geografie	XI B	Pintican Beniamin	Mențiune	
36.	Restea Sonia	Geografie Terra	VI	Man Ana Susana	Mențiune	
37.	Țarcă Andrei-Ioan	Fizică	IX A	Pop Adriana	Premiul III	
38.	Tripon David Gheorghe	Fizică	IX A	Pop Adriana	Mențiune	
39.	Echipa Albinetz Găldean Găldean Celina Domșa-Stână Anda	Cultură și civilizație	IX A X C XI A	Albinetz Cristina	Premiul I	Calificat
40.	Nechiti Marius	TIC	X A	Vădan Cosmina	Premiul I	Calificat

Proiecte, concursuri, activități

- 12-14 aprilie a.c. elevii de gimnaziu ai trupei de teatru coordonată de doamna profesoară Gavrea Călina au participat la Festival internațional de teatru în limba germană, în Varazdin (Croatia)
- 11.04.2019 elevii pasionați de informatică au participat la Concursul interjudețean de informatică organizat de CNPR Beclean obținând premii frumoase:

Premiul I-Țarcă Andrei, IX A,
Potra Antonio, X A
Premiul II-Pop Florin, IX A
Premiul III-Pățcaș Rareș,
XII A, Pop Raul, X A,
Frenț Paul, XII A
Mențiune Triplă-David
Tripon, IXA
Mențiune-Pop Dina, X A
coordonatori prof. Adrian
Pintea și Gelu Tomșa

- Competiția amicală
dintre cluburile de debate

ale Colegiului Național „Andrei Mureșanu” și ale Liceului Teoretic „Lucian Blaga” Cluj-Napoca desfășurată în data de 08.04.2019 a reunit 6 echipe de „combatanți”. Arbitrajul a fost asigurat de arbitri acreditați ARDOR: Man Ana, Albinetz Cristina, Mureșan Emilia, Rus Marcel, Andronic Gilius și Horațiu Moldovan, alături de „veteranii” olimpici din anii anteriori: Cîmpean Gângă Cătălin, Bogdan Antonia și Trif Patricia.

- La concursul interjudețean de matematică și informatică „Grigore Moisil” din Baia Mare, secțiunea informatică, elevul Pățaș Rareș din clasa a XII-a A, coordonat de profesor-director adjunct Pinteș Adrian, a obținut Premiul II
- Echipajul matematicienilor și informaticienilor CNAMD a participat în data de 30.03.2019 la concursul interjudețean „Marian Țarina” de la Turda. Pățaș Rareș a obținut Premiul III la secțiunea informatică, iar Țarcă Andrei Mențiune la secțiunea matematică
- În data de 29 martie, în Aula „Alexandru Domșa” din cadrul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, a avut loc premiarea echipajelor câștigătoare ale concursului Premiile Cluburilor Francofone de Afaceri-Prix CFA. Colegiul Național „Andrei Mureșanu”, sub coordonarea doamnei profesoare Loredana Vancia, a fost singura școală cu două echipaje premiate. Premiul I, secțiunea Marketing, a fost obținut de echipa alcătuită din: Gavrea Xenia, Ciceu Alexandra, XD, și Buzgău Patrick, XIC, iar Premiul II, secțiunea Educație financiară a fost obținut de echipajul format din Pop Dina, X A, Mureșan Tudor, XI A.

Vaida Petruța, X A, pregătite de profesoara Loredana Vancia

Locul II – Mureșan Sergiu, prof. Ionelia Vladu

Locul III – Todean Daiana, prof. Loredana Vancia

- La concursul de ortografie franceză Jeu de la Dictée rezultatele au fost excepționale:
Locul I – Păltinean Miruna, IX C
Locul II – Hruban Timeea, IX C
Locul III – Moș Paula, IX C, pregătite de profesoara Ionelia Vladu

Locul I –
Bora Mara,
X A

Locul II –
Gavrea
Xenia, X
D,

Locul III -

- Sesiunea de comunicări științifice „Față-n față cu adevărul” a adus alte premii elevilor noștri:
Premiul I - Repede Oana, Stan Alesia - cls IX A
Haraguș Maria, Mureșan Șerban – cls X C
Premiul II - Gălan Sorana, Roman Dariana - cls XI A, Bote Tudor, Pop Raul -cls X A
Premiul III - Pop Dina, Horvath Daiana - cls X A, Beșa Luca, Domsa Anda - cls XI A
Mențiune - Găldean Celina, Hozai Cristina - cls X C

- Concursul Interjudețean de matematică „Tinere speranțe”
Mențiune Noghi Paul, Todea Cristian -cls V - echipe
Pripon Ștefan - cls VI - echipe
Retegan David - cls VII - individual
Pripon Ștefan - cls VI-individual
- La Concursul Interjudețean „Prin labirintul matematicii” Baia Mare premiile nu s-au lăsat așteptate:
Țarcă Andrei, cls IX A, Premiul II
Repede Oana, cls IXA, Mențiune
Stan Alesia, cls IX A, Mențiune
David Retegan, cls VII, Mențiune specială
- În data de 29 octombrie 2018 s-a desfășurat la Colegiul Național „Petru Rareș” din Beclean ediția a VII-a a Concursului Național „Prietenii Lecturii”, secțiunea cu participare directă „Convinge-mă să citesc!”
La această secțiune, elevii colegiului nostru au primit numeroase distincții:
La gimnaziu:
Pușcaș Petra, cls. a VI-a, Mențiune, coord. Pușcaș Iuliana
Premiul III – Roman Anisia, cls. a VII- a, coord. prof. Marchiș Ramona
cls. a VIII-a, Duca Rebeca, Premiu Special - coord. prof. Haitonic Marta

La liceu

Premiul I, Mureșan Antonia, cls. a X A - coord. prof. Mureșan Emilia

Mențiune, Cristea Ana Maria, cls. a X D - coord. prof. Vaida Adriana
Premiu Special, Acs Eduard, cls. a XI B, - coord. prof. Obreja Elena

- Săptămâna educației globale „Lumea se schimba... Noi?” a fost marcată de elevii claselor a X sub coordonarea domnului profesor Jecan

Eugen.

- La Concursul Județean „În slujba țării și a neamului românesc” organizat de ISJ Cluj în colaborare cu UBB Cluj, Consiliul Județean, Mitropolia Ardealului și Presa Clujeană. Olimpicii noștri: Gângă Câmpean Cătălin (XI A) și Bote Tudor (X A) au oferit un regal competițional intrând în baraj pentru a decide învingătorul. În urma barajului Gângă Câmpean Cătălin s-a clasat pe locul I, iar Bote Tudor pe locul II.

- În cadrul evenimentelor dedicate Centenarului Unirii, elevii clasei a VI-a, însoțiți de doamna dirigintă Dragoș Corina, doamna profesoară Marchiș Ramona și bibliotecar Pușcaș Iuliana, au efectuat o vizită tematică în județul Bistrița-Năsăud, călcând pe urmele înaintașilor noștri, participanți la realizarea marelui eveniment istoric.

- „Punte educațională - punte între neamuri”, un parteneriat încheiat între două țări surori România și Republica Moldova, pentru celebrarea a 100 de ani de la Marea Unire
- Ziua Armatei sărbătorită cu fast la CNAMD în contextul

Centenarului. Organizatorii au expus în curtea colegiului logistica militară, s-a prezentat activitatea din teatrele de operații, s-a vizualizat un film tematic și, în același timp, s-a

efectuat de către BIR oferta de școlarizare atât pentru liceele militare, cât și pentru școlile superioare în domeniu. Felicitări tuturor celor implicați în derularea evenimentului cu precădere doamnei inspector Amalia Gurzău, inițiator

proiect județean.

- Echipajul pGang 2.0 prezentându-și produsul software „Smart Plug” la sediul Fortech Cluj Napoca în cadrul proiectului DPIT 2018
- Trupa de teatru INTERMEZZO a colegiului a fost la înălțime în cadrul Festivalului de teatru contemporan pentru tineret de la Baia Mare, editia a VI-a, aprilie 2019.
- Efervescentă și entuziasm în rândul liceenilor aflați la deschiderea celei de a 5-a ediții a programului "Descoperă-ți Pasiunea în IT"(dpIT).
- Importanți oameni ai mediului IT, academic și școlar, și-au lăsat planurile deoparte timp de câteva ore pentru a fi alături de elevii care fac astăzi primul pas spre viitorul lor în domeniul tehnologiei.

Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej este la a treia participare în acest proiect.

Elevii implicați în acest proiect sunt: Costin Cristiana, Mathe Armand Cezar, Racz Robert Eduard, Potra Paul Antonio, Crutoi Alexandru și Țarcă Andrei Ioan.

- Începutul lunii martie a adus, pentru al treilea an consecutiv, rezultate în palmaresul echipei de robotică

„Vectron” a Colegiului Național „Andrei Mureșanu” Dej, la Regionala de Robotică desfășurată la Cluj-Napoca. Premiul Think Award 3rd place obținut de liceenii dejeni aduce reconfirmarea necesară după sutele de ore de muncă și o încurajare pentru etapa dificilă care urmează în vederea participării la concursul de robotică First Tech Challenge România, București din 21-24 martie 2019.

- Aniversarea celor doi ani de existență a Clubului de pictură a CNAMD celebrată printr-o expoziție la Muzeul Municipal Dej.

• Colocviile „Ștefan Odobleja”- „Cibernetică, Robotică și IT” organizate sâmbătă, 15.12.2018, de CNAMD și ASTRA au reunit catedrele de informatică și mentorii echipelor de robotică din CNAMD, Colegiul Național „Petru Rareș” Beclean, Colegiul Național „George Coșbuc” Năsăud, Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla, Liceul Teoretic „Petru Maior” Gherla. Elevii au participat la un atelier interactiv de testare a roboților pentru sezonul 2019. Am fost onorați de prezența domnului academician Dorel Banabic, președintele secției de Științe Tehnice a Academiei Române, cofondator FORTECH, prof.dr. Radu Dudescu, decan al Facultății de Autovehicule Rutiere, Mecatronică și Mecanică Cluj, prof. Zorin Diaconescu, foști elevi sau profesori ai colegiului nostru.

interactivă, le-au prezentat rolul aviației române în realizarea Marii Uniri

- În data de 14 noiembrie a avut loc la Cluj premierea lucrărilor care reunesc articolele scrise în urma activităților desfășurate în școli pentru celebrarea Centenarului. Echipa CNAM Dej, formată din elevii Pușcaș Petra, V, Stan Sidonia, VIII, Clapa Alexandra, XIA, Cristea Sonia, Perhinschi Daiana, XI D, Petric Bianca, Moldovan Oana, Cocian Lavinia, Roman Oana, XI A, Mureșan Iulian, IX D, profesorii Moldovan Horațiu și Prunduș Monica și coordonată de doamnele profesoare Marchiș Ramona, Mureșanu Teodora și Pușcaș Iuliana a obținut locul II pe județ.
- Ateliere de gândire critică în media și de scriere creativă desfășurate sub coordonarea grupului

- Campania umanitară „Vreau să ajut și eu!” coordonată de preot Sorin Căpîlna, cu sprijinul doamnei profesoare Marchiș Ramona și a elevilor din gimnaziu și liceu (VI, VII, IXA, XIA, XID), a adunat zeci de cadouri și în acest an.

- În luna noiembrie elevii școlii noastre au primit vizita reprezentanților Asociației Române pentru Istoria Aeronauticii Cluj, care, într-o manieră atractivă și

clujean Create.Act.Enjoy, au determinat elevii noștri să iasă din carapace și să își depășească barierele, să fie ei înșiși, conștienți de propriile abilități.

- Roboticienii echipei Vectron a CNAMD Costin Cristiana, Mathe Armand Cezar, Pop Raul, Potra Antonio și Angelo, coordonați de profesorii Pinte Adrian și Tomșa Gelu, au obținut argintul la Cluj, la prima competiție de acest gen din anul școlar 2018-2019.

- În data de 15 octombrie 2018, elevele claselor a XI-a și a XII-a au avut parte de un dialog pe tema prevenției cancerului la sân și a sarcinilor nedorite, cu persoane specializate doamna doctor Violeta Mureșan, doamna Cornelia Iechei, director zonal Avon, doamna Corina Solomon, cadru medical și doamna psiholog Platon Antoaneta.

- Elevi de gimnaziu și de liceu de la școala noastră au prezentat în data de 10.10.2018, produse ale activităților din cadrul proiectului educațional „Spațiul ne uneste”, prezentări power-point, machete, postere, pliante etc.
- Elevii voluntari ai colegiului au participat la Festivalului Plăcintelor Someșene cu produse realizate de ei la fața locului

- Gala excelenței în educația clujeană a fost deschisă de elevii CNAM Dej prin intonarea imnului de stat de către Domșa Anda și Găldean Celina. Primul echipaj premiat de ISJ și Consilul Județean format din elevele mai sus menționate și Rusu Alexandru, îndrumați de prof. Cristina Albinetz au prezentat pe scenă un moment artistic dedicat centenarului, proiect

care le-a adus un premiu național la Concursul de Cultură și Civilizație. Un moment de excepție pentru școala noastră a fost premiarea olimpicii naționale la informatică Pățcaș

Rareș și a profesorilor îndrumători Pinteș Adrian și Gelu Tomșa - un moment de recunoaștere a calității informaticii din CNAM.

- Ziua Educației a fost marcată prin diverse activități: pregătirea parteneriatelor internaționale, meciuri de fotbal și baschet, vizite tematice, vizionare de filme documentare „Einstein - Lumina la pătrat”, „Edison-vrăjitorul luminii” și ateliere de lucru precum „Dialogul artelor” ce a presupus

v
i
z
i
o

narea filmului „Minunea” și realizarea unor activități care au avut în vedere comparația dintre carte și film.

• Luigi Bambulea, om de cultură, deține de origine, iubitor al literaturii și al cărților, și-a continuat periplul cultural și a ajuns și în școala noastră. În calitatea sa de cercetător științific în cadrul Muzeului Național al Literaturii Române, dar și de pasionat de lectură, a organizat și susținut o serie de întâlniri cu liceeni cărora le-a propus o temă de dezbatere actuală, plăcută pentru unii, dar desuetă pentru alții „De ce (să) citesc?”. Elevii au fost interesați și încântați de cele auzite, unii dintre ei rămânând și după ce timpul alocat a expirat, dornici de a mai pune întrebări și plângându-se de scurgerea prea rapidă a timpului, în raport cu o temă atât de interesantă.

- După multă muncă a sosit și vremea recompenselor. Școala noastră a organizat Tabăra olimpicilor CNAM 2018 în Munții Apuseni unde elevii au avut parte de relaxare, drumeții, călărie, tiroliană - ambientul unei binemeritate recompense după un șir de rezultate foarte bune.

- Elevii Clubului de pictură „Elena Szervaczius” al CNAM, Dej au participat la un schimb cultural în Beauvais, alături de trupa de teatru francofon, însoțiți de prof. Bogdan Anca,

prof. Bianca Oprescu și prof. Gal Robert. Din programul de vizite: Școala Saint Esprit- Beauvais, Catedrala St. Pierre - Beauvais, Muzeul de artă, Școala de arte, Catedrala Notre Dame-Reims, Catedrala Notre Dame-Amiens, Catedrala Notre Dame-Paris. Elevii Clubului de pictură au pictat în Grădinile „Maladrerie” Saint Lazard sub îndrumarea d-nei director de la Școala de arte din Beauvais și la Muzeul de artă din Beauvais.

- În cadrul proiectului-concurs regional „Educația, pașaport pentru succes” din data de 15 mai 2018, elevii noștri au obținut următoarele premii:

PREMIUL I

Mara Bora, IX A – Limba franceză
(prof. Loredana Vancia)

Luca Bar, X A – Limba engleză
(prof. Bianca Oprescu)

Cezar Mathe, X A – Limba engleză (prof. Bianca Oprescu)

PREMIUL III

Antonia Mureșan, IX A- Limba engleză (prof. Bianca Oprescu)

MENTIUNE

Beatrice Nagy, XII D – Limba engleză (prof. Bianca Oprescu)

- Ediția a II-a a Someș Tech Challenge a reunit echipe de robotică din Alba Iulia, Cluj-Napoca, Oradea, Beclean, Baia Mare și, bineînțeles, Dej
- În luna mai echipa de baschet a școlii noastre antrenată de doamna profesoară Lazăr Anca a participat la Turneul internațional de basket din Beauvais, Franța, reușind să urce pe podium pe locul III.
- Un proiect educațional foarte apreciat de elevii noștri „Laboratorul de științe Bayer” (UMF) Cluj. Însoțiți de prof. Titieni Victoria, Seria Lăcrămioara, Man Ana, Obreja Elena, elevi din clasele V-VII au realizat experimente inedite.
- Alt proiect de amploare implementat în școală a fost cel de Educație financiară realizat de BNR în parteneriat cu CNAM Dej și ISJ Cluj.
- Ziua Europei marcată an de an cu entuziasm de elevii noștri coordonați de cadre didactice sufletiste

- Participare la Festivalul internațional de teatru Belgrad a trupei „Intermezzo” a colegiului nostru, instruită de prof. Iosip Lucian.

- Weekend robotic cu final electrizant pentru echipa Vectron a CNAMD: Premiul I Motivate Award la Concursul Național de Robotică, București, 2018. Felicitări echipei: Biriș Diana, Bulea Andrix, Cociș Robert, Coroian Denis, Coroian Sebastian, Costin Cristiana, Horvath

Daiana, Mathe Cezar, Mureșan Raul și mentorilor: Tomșa Gelu (sufletul echipei), Mureșan Emilia, Man Ana, Pinteș Adrian și Rus Ovidiu

- Elevii Colegiului Național „Andrei Mureșanu”, Dej au participat la a III-a ediție a Marșului pentru viață.

Eleva Cristina Potra din cls. a X-a C, îndrumată de prof. Anca Bogdan, a prezentat pancarta școlii, obținând Premiul special al juriului. 24 martie 2018

- Activitate de prevenire a violenței realizată de cabinetul de asistență psihopedagogică a CNAMD și Inspectoratul Județean de Poliție Cluj. Grupul-țintă: elevii din ciclul gimnazial. Coordonatori activitate: prof. Albinetz Cristina și prof. Chirilă Roxana

Sub semnul Unirii

1 Decembrie 1918 – 1 Decembrie 2018. 100 de ani de la înfăptuirea unui vis măreț al

poporului român. Vis devenit realitate după numeroase lupte militare și diplomatice, vis ce nu s-ar fi putut împlini fără dorința arzătoare a oamenilor de cultură, a învățăților vremii, dar nici fără dorința maselor populare mobilizate de către aceștia.

Despre anul 1918 s-a vorbit foarte mult, pe plan european, deoarece, cum bine

știm a fost un an de cotitură pentru întreaga Europă, multe țări câștigându-și independența, multe imperii destrâmându-se. Anul 1918 are o însemnătate deosebită pentru poporul nostru, iar anul 2018, Anul Centenarului a fost anul în care fiecare dintre noi și-a dorit să contribuie cu ceva, orice, la celebrarea și cinstirea acestui moment istoric și a celor care au luptat pentru înfăptuirea Unirii. Instituțiile de învățământ și-au propus să reînvie istoria și conștiința națională în rândul elevilor prin activitățile desfășurate.

Școala noastră nu s-a lăsat mai prejos, desfășurând de-a lungul anului, multiple activități dedicate Centenarului, de la sesiuni de comunicări și manifestații artistice, la diferite excursii tematice în Basarabia, Alba Iulia sau alte zone din țară.

Un proiect amplu, care a necesitat „unirea” mai multor discipline de învățământ din școală a urmărit evidențierea unor personalități dejene sau din localitățile de lângă Dej, personalități care au avut o contribuție importantă la realizarea actului Marii Uniri. Munca la acest proiect a necesitat implicarea unui

număr mare de elevi și profesori și a unui efort fizic și intelectual semnificativ și s-a realizat în mai multe etape.

Prima etapă a constat în răsfoirea documentelor istorice pentru a afla cât mai multe despre istoria localității noastre și despre viața marilor nume implicate în Unire. Apoi aceste date au fost selectate și sintetizate în referate ce au fost ulterior folosite într-o lucrare amplă. Trebuie menționat aici că au fost consultate documente ce cuprindeau date despre oameni marcanți ai

județului de atunci -Solnoc-Dăbâca - care au participat ca delegați sau ca factori importanți la Marea Adunare de la Alba Iulia: preoți, medici, avocați, ingineri, profesori, economiști, reprezentanți ai diferitelor bresle din județ sau chiar și țărani.

A doua etapă a constat în portretizarea acestor personalități dejene de către talentații noștri elevi. Profitând de faptul că avem atât de mulți elevi talentați la desen, le-am propus să încerce să realizeze portretele acestora după fotografii găsite în diferite publicații. Efortul lor este cu atât mai admirabil cu cât reproducerile găsite erau de o calitate foarte proastă, șterse și foarte puține.

Casa memorială Teodor Mihali, Dej

O altă etapă a acestei ample activități a constat în vizitarea caselor memoriale sau a locurilor unde au poposit marii contributori la înfăptuirea Unirii: Alexandru Vaida-Voievod, Ștefan Cicio-Pop, Teodor Mihali și a monumentelor dedicate lor.

O altă acțiune întreprinsă de echipa coordonatoare a proiectului a fost prezentarea unor filme documentare și organizarea unei excursii în Bistrița-Năsăud, la Casa memorială a lui

Andrei Mureșanu, azi filiala bibliotecii județene.

Casa memorială Andrei Mureșanu, Bistrița, filiala Bibliotecii Județene „George Coșbuc”

În cadrul aceluiași proiect, catedra de limba română prin doamna profesoară Marchiș Ramona a sintetizat din literatura română operele scriitorilor români dedicate Unirii sau precursore actului în sine. În urma prezentării făcute de doamna profesoară, elevii au fost provocați să scrie eseuri dedicate unirii sau prin care să promoveze valori umane. Întregul material adunat și creat a fost

diseminat și altor clase din școală prin prezentări power point, citirea și publicarea creațiilor

elevilor, afișarea portretelor realizate, iar o sinteză a acestei activități a fost publicată în revista dedicată Unirii și publicată de CCD Cluj „Activități dedicate celebrării Centenarului Marii Uniri”, lucrarea obținând Premiul II pe județ.

Nu putem încheia fără a publica și aici, în paginile revistei școlii, datele biografice ale marilor contributory dejeni la Unire și câteva creații ale elevilor, creații participante la festivalul-concurs „Eu citesc, tu mai citești?”, care a avut ca temă principală Unirea și promovarea valorilor, creații premiate la acest festival.

desen realizat de Clapa Alexandra, XI A

Alexandru Vaida-Voievod, 1872-1950, medic, originar din Bobâlna, comitetul Solnoc-Dăbâca. A studiat la Bistrița, Brașov și Viena. Din 1896 se implică în politica țării, în 1896 fiind ales în Comitetul executiv al Partidului Național Român. A fost deputat în Parlamentul Ungariei unde a propus mai multe proiecte de reforme – agrară, electorală. A fost un mare naționalist, luptând neobosit pentru drepturile românilor. La 18 octombrie 1918 a citit în Parlamentul Ungariei „Declarația de autodeterminare”. A fost membru al Consiliului Național Român Central și a făcut parte din delegația care a dus la București Rezoluția de la Alba Iulia. La 30 decembrie 1918 a fost numit ministru secretar de stat pentru Ardeal. Rămâne în această funcție până în 30 decembrie 1919, când devine premier. Va conduce din această funcție patru guverne între 1919-1920, 1932 și 1933. Este ministru în guvernele conduse de Iuliu Maniu 1930 și Miron Cristea 1938. A participat la Conferința de pace de la Paris din 1919-1920. A fost șeful partidului Frontul Românesc, și până în 1940 deputat în Parlamentul României. A scris numeroase lucrări cu caracter politic. S-a stins din viață în 1950.

Ștefan Cicio-Pop, 1865-1934, avocat, adept al liberalismului și democrației a fost un mare militant și apărător al drepturilor naționale ale românilor. S-a născut la Șigău la 1 aprilie 1865, a studiat la Dej, Gherla, Sibiu, Budapesta și Viena. Din 1891 se stabilește la Arad de unde va duce o susținută campanie naționalistă. A fost apărător al memorandiștilor, a apărât cauza națională la conferințele Uniunii interparlamentare de la Haga(1894), Bruxelles(1895) și Berlin(1896). A purtat tratative cu deputații sârbi și slovaci din Parlamentul Ungariei pentru formarea grupului parlamentar al minorităților. A fost avocatul Consiliului Național al Partidului Național Român,

desen realizat de Roman Oana, XII A

apărându-i pe toți cei prizonieri pentru credința lor, indiferent de rang sau de condiția socială. A deschis Conferința de la Oradea, premergătoare ședinței de la Budapesta când Al. Vaida-Voievod a citit „Declarația de autoproclamare”. A fost numit președinte al Consiliului Național Român Central organizând și conducând activitatea acestuia din Arad. A pregătit și condus lucrările Marii Adunări Naționale din 1 decembrie 1918. A fost ministru secretar de stat din 30 decembrie 1918 până în 13 martie 1920, în guvernele I.C. Brătianu, Arthur Văitoianu și Al. Vaida-Voievod. În timpul acestuia din urmă, a fost ministru ad-interim la justiție, iar apoi la externe.

Teodor Mihali, 1855-1934

Teodor Mihali s-a născut la 15 martie 1855 într-o familie de țărani români din Prislop, sat în comuna Boiu Mare, județul Maramureș. Studiile le-a făcut în Boiu Mic, Baia Mare și Cluj. Obține diploma de

avocat în 1884 și în același an o ia de soție pe sora lui Al. Vaida-Voievod, Viorica Vaida, stabilindu-se în Dej. Înființează banca „Someșeana”, care îi va permite, din funcția de președinte, să dirijeze fonduri spre cauza națională. În 1890 este ales membru al Comitetului Executiv al Partidului Național Român. A participat la elaborarea Memorandumului și prezentarea acestuia la Viena, ceea ce i-a adus și o condamnare la închisoare. Din 1905 până în 1918 a fost deputat de Ileanda în Parlamentul Ungariei. A fost membru al Consiliului Național al Partidului Național Român Central și președinte al Consiliului Național al Gărzilor Naționale. La 1 decembrie 1918 a fost ales vicepreședinte al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia. A făcut parte din Marele Sfat Național. A fost primul prefect al comitatului Solnoc-Dăbăca, deputat în Parlament și primar al Clujului (1927-1931). S-a stins din viață la Cluj în data de 17 ianuarie 1934.

desen realizat de Clapa Alexandra, XI A

Dar liderii comitatelor transilvănene și-au dorit ca la Alba Iulia să participe delegați din toate păturile sociale și din toate breslele. De aceea s-au străduit să mandateze cât mai mulți oameni: preoți, avocați, primari, medici, învățători, profesori, tipografi, farmaciști, casieri, reprezentanți ai diferitelor instituții, fermieri, țărani, meșteșugari și femei.

Dintre cei 68 de delegați participanți din

Comitatul Solnoc-Dăbâca vom prezenta câțiva care, prin activitatea lor, au rămas în istoria orașului nostru și după actul Unirii.

Liviu Micșa s-a născut în Hațeg, la 11 mai 1874. Clasele primare le-a terminat la Dej, iar pe cele secundare la Odorheiu Secuiesc. A urmat cursurile Facultății de Studii Juridice din Cluj și Budapesta. S-a stabilit în Dej, în 1900 și a fost secretarul organizației județene a Partidului Național Român, coleg de partid și de breaslă cu Teodor Mihali, Ștefan Cicio-Pop și Alexandru Vaida-Voievod. Liviu Micșa a fost ales președintele filialei Dej a Consiliului Național Român în comitatul Solnoc-Dăbâca – Comitatus. A participat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 decembrie 1918, ca delegat al orașului Dej și a fost ales membru în Marele Sfat Național, cu sediul la Sibiu. A desfășurat o bogată și constantă activitate administrativă, politică și culturală. A fost senator în Parlamentul României Mari, iar apoi prefect al județului Solnoc-Dăbâca, în 1919-1920.

A făcut parte din Comitetul de Conducere a filialei Dej al Societății pentru fond de teatru român și a predat noțiuni de drept civil și carte funciară locuitorilor din zona rurală.

desen realizat de Mureșan Iulian, X D

Corneliu Pop – avocat, s-a născut în 1889, în comuna Lozna Mare, județul Someș. A început studiile la Dej, apoi le-a continuat la Bistrița și Beiuș. Studiile universitare le-a făcut la Cluj, obținând diploma de avocat în 1914. Între 1915-1919 a practicat avocatura la Ileanda și Cluj. A participat la Marea Adunare Națională ca delegat titular din partea comunei Lozna Mare. A condus „Gazeta oficială” a județului, prima publicație oficială românească apărută la 10 aprilie 1919. Este ales primar al orașului Dej la 1 mai 1920, menținându-și funcția până în 1940, cu mici întreruperi, a ocupat funcția de subprefect sau director al Prefecturii Județului Someș. Ca primar s-a distins ca un bun administrator al orașului: a înființat și organizat muzeul orașului, a înființat școala primară din Valea Codorului și Școala de pictură, a înființat ziarul „Someșul” și Clubul Sportiv „Unio”, a amenajat strandul orașului și patinoarul, s-a ocupat de tipărirea pe banii primăriei a „Monografiei Dejului” scrisă de George Mânzat, preot, scriitor și senator al județului Someș în Parlamentul României Mari. A fost membru activ în Cohorta de Cercetași „Ciceul” a Liceului „Andrei Mureșanu”, susținând învățământul. A publicat numeroase articole și studii folclorice sub pseudonimul Delalozna.

Leonida Domide, medic și compozitor, s-a născut la Rodna, în data de 11 ianuarie 1882, clasele primare le face la Rodna și Năsăud, iar cele secundare la Năsăud, Bistrița, Vacz și Blaj. Aici îl întâlnește pe profesorul și compozitorul Iacob Mureșianu, care văzându-i înclinația spre muzică se ocupă în mod particular de instruirea lui muzicală. Compune și prelucurează piese folclorice încă din liceu și publică articole și compoziții în revista „Musa română”. După liceu urmează studii muzicale superioare la Cluj, dar între 1899-1905 urmează cursurile Facultății de Medicină din Budapesta. Nu renunță nici aici la pasiunea sa muzicală și conduce corul studentesc al Societății Academice „Petru Maior”, societate destinată studenților români din capitala Ungariei, promovând cultura națională și peste meleaguri. În 1905, după încheierea studiilor, este numit „aspirant de medic militar” și debutează în Dej ca și cadru didactic, predând

igiena la școlile din oraș. În 1909 devine medic cercual la Dej, iar din 1919 este numit medic primar șef al județului. A fost un membru neobosit al societății atât prin activitatea medicală, „părintele celor săraci”, cât și prin cea cultural-educativă. Nu a renunțat niciodată la pasiunea sa, a compus piese pentru orchestră și cor și a continuat să publice în reviste de specialitate. A sprijinit învățământul și cultura, fiind membru în comitetul de susținere a Cohortei de cercetași

„Ciceul” din cadrul Liceului „Andrei Mureșanu”. Pe plan politic a fost un mare activist și susținător al unirii românilor. În 1913 devine membru al Astrei, iar în 1918 este ales membru al Consiliului Național Român Comitatens din Dej. Este ales să participe ca delegat al cercului electoral Ileanda Mare la Adunarea Națională de la Alba Iulia. (anexa VI). A încetat din viață la Cluj, în 1950.

Valeriu Bîlțiu – s-a născut în comuna Rus, comitatul Solnoc-Dăbâca, la 31 ianuarie 1895. Termină cursurile Facultății de Medicină din Cluj-Napoca în 1922, venind ca medic în Dej. Evenimentele din 1918 l-au prins pe băncile facultății. Echipa de medici care activa în acel moment și studenții de la facultate au preluat Facultatea de Medicină de la vechea administrație și au activat la Clinica Ftiziologică. Aici se întâlnește, printre alții, cu medicul Liviu Pop din Gherla, membru marcant al comunității. Participă la Adunarea de la

Alba Iulia ca reprezentant al cercului electoral din Ileanda, unde funcționa pe post de notar. După

absolvirea facultății a lucrat ca medic în comuna natală și o scurtă perioadă în Deva. Din 1934 activează ca medic-șef de județ la Bistrița-Năsăud, în locul doctorului Iulian Chitul, pensionat, până în 1940. În 1945 se întoarce la Dej, lucrând ca medic la Casa Cercuală până în 1948, când s-a retras din activitate. A fost activist „Astra”. În 1933, în cadrul unui congres general al AGRU ținut la Dej, Valeriu Bilțiu este amintit ca prefect al județului.

Liviu Pop – s-a născut la Cluj, în 1882. A urmat școala primară la Colegiul Unitarian din Cluj, iar apoi Facultatea de Medicină la Budapesta, devenind doctor în medicină în 1915. Se specializează în fiziologie și revine ca medic în Gherla în 1918. Evenimentele pregătitoare unirii îl găsesc în Gherla. Se implică activ în viața politică, având „antecedente” și în familie, unul din bunicii mamei a participat la Revoluția din 1848, fiind tribun al lui Avram Iancu. Este membru activ al Gărzii Naționale Române din Gherla. Este trimis la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia ca delegat din partea acesteia. După Unire a fost consultant la Clinica Medicală I din Cluj, la secția de boli pulmonare. În paralel a lucrat la Sanatoriul „Cosmuța” din Cluj și în cabinetul său propriu, fiind cunoscut ca un medic „omenos și priceput.” Între 1940-1944 a participat la rezistența antifascistă oferindu-și cunoștințele de medic celor aflați în nevoie și scutindu-i de participarea la război pe cei care îi putea, făcând parte din colectivul condus de profesorul dr. Emil Hațieganu și de cei doi episcopi români Iuliu Hossu și Nicolae Colan. A fost arestat în toamna anului 1944, dar a reușit să scape cu ajutorul profesorului dr. Imre Hajnal, care l-a internat în clinica I medicală, de unde a ieșit odată cu eliberarea Clujului, la 11 octombrie 1944. A murit în 21 aprilie 1963.

Teodor Herman s-a născut la 31 decembrie 1855 la Vălenii Lăpușului, comitatul Solnoc-Dăbâca și a decedat în 3 septembrie 1935 la Dej. Începe Școala Primară din Vălenii Lăpușului, apoi își continuă studiile la Școala Confesională Greco-Catolică din Târgu Lăpuș, Gimnaziul Romano-Catolic din Baia Mare. Liceul îl termină cu calificativul „eminent”. Se înscrie la Facultatea de Științe Juridice din Cluj, dar după un an renunță și se înscrie la Facultatea de Teologie din Sibiu. A terminat studiile în 1883 „foarte bine cu distincțiune” și este hirotonit în același an de episcopul Miron Romanul. Tot în același an primește parohie la Dej, unde rămâne pentru tot restul vieții sale. La începutul anului 1896 este numit protopop al Protopopiatului Dej, funcție din care se preocupă de construirea de numeroase școli și biserici. A ocupat funcții și în cadrul Reuniunii Învățătorilor Ortodocși din Dej, a Congregației orășenești și județene, al Sinodului Arhidiecezan. A participat la înființarea Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului. A susținut viața cultural-educativă a orașului, a fost membru în comitetul de conducere al Societății pentru fond de teatru român și unul dintre membrii activi al Astrei dejene. A fost un talentat istoric și publicist, este autorul lucrărilor „Monografia istorică a protopopiatului ortodox român Dej”, apărut la Cluj în 1925 și a „Monografiei parohiei românești Dej”, rămasă în manuscris. A participat la Adunarea Națională din 1 decembrie 1918 ca delegat al Protopopiatului Ortodox din Dej. A fost ales vicepreședinte al Consiliului Național al județului Someș și îndeplinește funcția de senator în primul Parlament al României Mari. Pentru activitatea depusă în plan confesional, dar și în cel al luptei naționale a românilor ardeleni, Teodor Herman este distins cu „Medalia de aur”, cl. I, „Răsplata muncii pentru biserică”, Ordinul „Coroana României” în grad de comandor.

Ilarie Boroș

A făcut cursuri la Baia Mare, Beiuș, Oradea, specializându-se în teologie. A fost profesor la Preparandia din Gherla și la mai multe școli de aici. A fost secretar al Reuniunii învățătorilor români greco-catolici din jurul Gherlei și a condus revista „Școala populară”, editată de învățători. A fost profesor până în 1910 când, în urma morții protopopului Ioan Welle din Dej, este numit succesorul acestuia. Rămâne în Dej până în 1919, când este numit vicar al Maramureșului. S-a remarcat ca succesor a lui Teodor Mihali la conducerea Despărțământului Dej al Astrei, între 1911-1919, fiind sprijinit în munca sa de Teodor Mihali, Leonida Domide, Liviu Micșa, Augustin Bodea și alții. În 1912 a organizat, ca director al Astrei, o adunare generală cu ecou răsunător în presa vremii, la care a participat și poetul George Coșbuc. În același an, în calitate de inspector districtual, a găzduit conferința învățătorilor ortodocși din tractele protopopești Dej, Bistrița și Cetatea de Piatră, condusă de Onisifor Ghibu, comisar consistorial. A fost membru în Consiliul Național Român Comitatens din Dej, iar la sfârșitul anului 1918 a fost numit vicepreședinte al Consiliului Național al județului Someș, împreună cu Teodor Herman.

bibliotecar Pușcaș Iuliana

Unirea oglindită în texte literare

Conștiente de faptul că trecutul istoric a reprezentat în numeroase rânduri un stimulent pentru creația literar-artistică, dar și pentru meditația și reflecția filosofică, am încercat în cadrul unor activități dedicate sărbătoririi centenarului să aducem în fața elevilor din ciclul gimnazial câteva texte care să le suscite interesul și care să servească intereselor și obiectivelor pe care ni le-am propus. Încă din clasele primare în lectura obligatorie sau suplimentară a elevilor sunt incluse diferite texte și autori care prezintă trecutul istoric sau personalități de seamă ale poporului nostru și ale istoriei, în general: Dumitru Almaș - *Povestiri istorice*, Eusebiu Camilar - *Stejarul din Borzești*, George Coșbuc - *Patria română*, Ion Creangă - *Moș Ion Roată și Vodă Cuza*, Mihail Drumeș - *Povestea neamului românesc*, Alecu Russo - *Cântarea României*. Alte texte apar în programele ciclului gimnazial: George

Coșbuc - *Pașa Hassan* (o baladă cultă în care poetul imaginează o scenă a cunoscutei bătălii de la Călugăreni, în care oastea condusă de Mihai Viteazul a învins armata otomană aflată sub comanda lui Sinan-Pașa), Mihai Eminescu - *Scrisoarea a III-a* (un poem amplu realizat pe baza antitezei

dintre trecutul glorios și prezentul decăzut, în care se evidențiază imaginea legendară a lui Mircea cel Bătrân în celebra bătălie de la Rovine) sau Vasile Alecsandri - *Imn lui*

Ștefan cel Mare (o poezie lirică închinată personalității domnitorului menționat în titlul acestei specii literare). Toate aceste texte se regăsesc în manualul clasei a VII-a și ele au constituit suportul literar perfect pentru o activitate care a avut ca scop promovarea valorilor: identitate națională, sentiment național și conștiința națională pentru trezirea simțului patriotic față de patria noastră. Nu putea lipsi dintr-o astfel de activitate imnul național scris de Andrei Mureșanu „*Deșteaptă-te, române!*”, care se regăsește în același manual. Atenția elevilor a fost îndreptată mai ales asupra acestui text scris în 1848 cu titlul inițial „Un răsunet”, apărut în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” (21 iunie 1848) alături de prima parte a *Proclamației de la Islaz*, act fundamental al Revoluției din Țara Românească. Poezia este adoptată ca imn al revoluționarilor români de la 1848 și este cântată pe o melodie a lui Anton Pann. În 1918 - la Marea Unire - acest imn a răsunat pe Câmpia Libertății de la Alba Iulia, iar după Revoluția de la 1989 a devenit imnul național al României.

La clasa a VI-a am abordat tot texte patriotice în versuri, studiul aprofundat al genului liric realizându-se pentru prima dată la nivelul lor de vârstă. De data aceasta, activitatea a fost mai complexă și s-a referit la contribuția poezilor și a scriitorilor la înfăptuirea Marii Uniri. Elevii au fost cei care au căutat pe internet versuri care să se potrivească temei abordate; ele au fost citite și analizate în clasă, copiii fiind impresionați mai ales de contextul care a generat poeziile patriotice și de front, dar și de contribuția poezilor - în mare parte necunoscuți - la înfăptuirea actului Marii Uniri. Menționez

câteva dintre pasaje care le-au atras atenția în mod deosebit:

- „Hai copii! Hai Români! Azi soldați, mâine stăpâni,/Pe o altă Românie!...” versuri care aparțin poetei Elena Văcărescu (în poezia: „N-așteptați!” în iunie 1915);

- „Armați brațele voastre, setoși de răzbunare,/Să făuriți prin arme, o Românie Mare”- este îndemnul realizat de Măria Vivoschi - Dolores, în ianuarie 1915 îndemnând soldații la luptă;

- Consolând durerea celor din Ardeal în 1916, Livia Rebreanu scria: „Iar azi, când toată lumea-i/ O mare de durere,/ Să-mpart la cei ce sufăr,/ Un strop de mângâiere”...;

- La 17 august 1915, tânărul poet Mihail Stamate amintea soldaților în poezia „Noi vrem Ardealul”: ‘„Tu ce porți în vine sânge,/ Vitejescul sânge dac,/ Să te văd cum duci drapelul,/ Și sa treci vesel la atac!/Voi, urmașii Romei sfinte,/ Ascultați cum duce valul/ Valul Oltului sălbatec,/ Cântul sfânt: Noi vrem Ardealul!”

Am simțit că este necesar să le amintim elevilor un aspect esențial: contribuția poezilor la înfăptuirea actului Marii Uniri în anii 1914-1919 în ipostaza dublă de poeți și ostași, constituie în literatura românească un capitol aparte, dar

despre care s-a scris mult prea puțin. Însă, ca un act reparatoriu, toate poeziile lor apărute cronologic, în periodicele anilor 1913-1919, au fost reproduse fidel și publicate la împlinirea a 88 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri, sub egida Asociației Naționale „Cultul Eroilor” și a Societății Culturale „Deșteptarea” din Bogdana Teleorman, în antologiile: „Soldat și poet pe frontul Marii Uniri” (800 de pagini), „Marea Unire în conștiința poezilor moldoveni” (200 de pagini), „Din poezia teleormăneană a Marii Uniri” (170 de pagini), „Geto-dacii în conștiința poezilor Marii Uniri” (90 de pagini) și volumul de poezii postume „Lacrimi sincere” scrise de poetul erou Mihail Rădoi pe frontul de eliberare a Ardealului și în Campania din Moldova (150 de pagini). Tot pentru cinstirea memoriei lor, s-a înființat după evenimentele din decembrie 1989 și Muzeul Memorial al poezilor și scriitorilor eroi ai Marii Uniri, în Bogdana Teleorman, și s-a inaugurat în 1993 la Centenarul celui mai tânăr erou, poetul Mihail Rădoi. Toate aceste antologii, manifestări, muzee și monumente se constituie ca un mesaj adresat generațiilor de azi și viitoare de a păstra ca pe ceva sfânt unitatea noastră națională înfăptuită în Primul Război Mondial cu enorme sacrificii umane și materiale. Prin urmare, este și un mesaj adresat lor la care ar trebui să mediteze.

Pentru elevii clasei a V-a am propus un text epic, potrivit particularităților vârstei lor și capacității lor de decodare a textului literar. Este vorba despre narațiunea *Darul lui Moș Miron* aparținând lui Ion Agârbiceanu, un text a cărui acțiune este ancorată în vara anului 1916, anul intrării României în război. Profesorul a realizat

lectura model a textului, lăsând elevilor ocazia să mediteze la atmosfera creată, la acțiunile bătrânului și la semnificația textului. S-a realizat ulterior un rezumat al textului citit și o caracterizare a personajului eponim. Elevii au fost ghidați pentru a observa anumite aspecte care pot scăpa atenției lor: cuvintele din câmpul lexical al războiului sunt numeroase, deși războiul se desfășoară departe; ele au rolul de a contura o realitate dureroasă prin amănunte sugestive și prin detalii portretistice. Oamenii care se întorc de pe front vin din locuri în care s-au aflat în directă confruntare cu moartea și devin reprezentări concrete ale războiului despre care bătrânul

încearcă să afle detalii. Momentul cel mai plin de emoție a fost cel al decodării mesajului sugerat de titlu; darul bătrânului reprezintă gestul sincer, dezinteresat, patriotismul curat și netrucat al omului simplu, al țaranului dornic să ajute, după puterile sale, oastea patriei și cauza libertății. Devotamentul său este necondiționat, exprimând un suflet ingenuu, pur. Pâinea „albă” primită de la soldați are pentru el valoare afectivă deosebită, e un prim mesager trimis de pământul patriei-mamă, e o hrană a sufletului și de aceea „nu băga de samă” propriile lacrimi căzute pe pâine, pornite și ele din izvorul curat al sufletului. Copiii au înțeles că personajul

dăruiește toată averea sa: otava. Gestul său este unul discret, anonim și nu întâmplător autorul alege să nu ofere numele întreg al protagonistului sau al satului în care se desfășoară acțiunea; e un gest care putea fi făcut în situații similare de orice alt țăran în oricare alt sat. E un gest care exprimă iubirea de neam, însă nu prin cuvinte și declarații, ci prin fapte care evidențiază puterea de a îndura și sacrificiul prin care

devii folositor celorlalți. Imaginea cea mai impresionantă pentru cei mici se regăsește la finalul textului: „*Carăle – unele treceau, altele odihneau. Și prin învălmășeala aceea de oameni și de vite se vedea un bătrân în straie albe, cu capul gol, cum tot iese pe porțiță cu câte-o sarcină de otavă, și cum o împrăștie înaintea boilor sau a cailor. În spate ducea otava, în mână ținea o pâine albă, căpătată de la soldați. Pălăria îi căzuse prin pod, în otavă, dar nici prin gând nu-i trecea s-o mai caute. Și, tot astfel, nu băga de seamă că pe pâinea albă, când mușca din ea, erau picuri mari – lacrimi ce izvorau în neștire din ochii lui bătrâni.*” Plânsul ardeleanului e unul de bucurie, pentru că, dacă batalioanele române trecuseră Carpații, pentru el însemna unirea cu țara. În plus, hainele albe ale bătrânului pot simboliza ideea sărbătorii visului împlinit.

Deși am abordat conținuturi diferite în funcție de nivelul de înțelegere, capacitatea de decodare a textului literar, genul literar în care se încadrează textele sau particularitățile specifice vârstei elevilor, toate cele trei activități au avut un moment inițial comun. S-a discutat despre patriotism și s-a definit acest concept, s-au valorizat termeni cheie de tipul *patriotism*, *patriot*, *sentiment național*, *conștiință națională*, *identitate națională*, dar s-a încercat și promovarea unei atitudini ca implicarea civică în viața comunității. Am gândit în mod special un astfel de moment care s-a bazat pe competențele generale și specifice ale unei alte discipline: *Cultură civică*, din aria curriculară *Om și societate*. Pe parcursul acestor momente elevii au fost capabili să răspundă cerințelor noastre diverse: să enumere sinonime pentru termenul patrie, să definească conceptul de patriotism, să exemplifice formele de manifestare a patriotismului (sentiment național, conștiință națională, identitate națională), să identifice sărbătorile naționale ale României, să distingă între un bun patriot și un patriot din interes personal, să argumenteze dacă patriotismul la români este afectat sau nu în urma integrării în U.E. Patriotismul a fost înțeles ca un sentiment de dragoste față de țară, manifestat prin acțiuni de mărire și de apărare a acesteia. Prin patriotism se definește legătura emoțională față de o țară și de o națiune din motive etnice, politice, culturale sau de altă natură. Copiii au înțeles că a fi patriot înseamnă să ai anumite drepturi și datorii constituționale, în legătură cu statutul de cetățean al unui stat: de exemplu, dreptul de a fi apărat de stat și datoria de a-l apăra sau dreptul de a fi ajutat bănește de stat și datoria de a plăti impozite

și taxe. A fi patriot înseamnă: să cunoști istoria, geografia și cultura țării, să vorbești corect limba maternă, să îndeplinești datoriile față de țară, să respecti tradițiile și valorile naționale, să promovezi valorile naționale, reale, autentice.

Patriotismul se manifesta prin: sentimentul național pe care îl au membrii unei națiuni și prin care se exprimă conștiința apartenenței unei persoane la o națiune, precum și mândria națională. Conștiința națională reprezintă ansamblul ideilor, aspirațiilor sentimentelor prin care membrii unei comunități naționale își afirmă identitatea comună pe baza unității de : teritoriu, limbă, cultură, viață economică.

Identitatea națională este legată de patriotism, ca sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor. Și aceasta face ca, de exemplu, apărarea teritoriului, să fie o posibilă expresie a fidelității față de patrie, sinonimă cu apărarea identității naționale. Încălcarea teritoriului conduce la conflicte, uneori dramatice prin posibilele consecințe. De asemenea, lupta pentru identitatea națională a reprezentat o idee forță, urmărită de diferite popoare, în momentele istorice ale constituirii lor ca națiuni. Lupta acestora ca și ideea pentru care luptau erau legate de un profund sentiment patriotic.

Odată discutate și clarificate aceste aspecte, s-a făcut foarte ușor legătura cu textele literare care au fost special alese pentru a evidenția aspectele lămurite anterior. Concluzionăm că cele trei activități propuse claselor gimnaziale au reușit să îmbine competențe ale unor arii curriculare diferite și au creat momente de reflecție autentică, elevii înțelegând faptul că patriotismul se dovedește prin ceea ce face o persoană pentru țara sa, prin respectul pe

care îl arată față de tradițiile și valorile naționale, prin acțiunile menite să promoveze aceste valori în cultura universală.

Pentru clasele liceale am ales să prezentăm doar una dintre activitățile desfășurate: un

atelier de creație, de scriere a unui eseu; din start, această activitate s-a adresat doar elevilor cu potențial creator care au dorit să participe la atelier și care au manifestat deschidere înspre acest tip de activitate. S-au organizat mai multe întâlniri cu elevii participanți și s-au urmărit aspecte diferite. Mai întâi, elevii au realizat materiale sugestive despre unire, prezentând referate sau realizând materiale power-point. Informațiile au fost ascultate cu interes de către participanți și completate, la nevoie, de alți elevi sau de profesorii coordonatori. S-a discutat despre felul în care fiecare dintre ei percepe acest moment istoric, cerându-li-se să realizeze până la următoarea întâlnire un eseu nestructurat dedicat acestuia. Eserile au fost citite ulterior și cele mai bune au fost trimise la un concurs de eseuri despre centenar. Creațiile elevilor au avut tema comună dată de profesorii coordonatori, ei urmând să hotărască aspectele pe care le consideră relevante pentru abordarea temei date, personalizându-le.

La o analiză sumară a conținuturilor eseurilor, menționăm câteva aspecte pe care le considerăm importante: toate eseurile conțin informații istorice legate de evenimentul unirii de la 1918, dar nu numai, elevii documentându-se în acest sens și folosind informațiile pe care le cunoșteau deja de la disciplina Istorie. Informațiile istorice se împletesc într-o manieră inedită, personalizată cu aprecierile personale, nota subiectivă fiind dominantă în conținutul eseurilor.

În plus, toți elevii s-au raportat la momentul istoric evocat, exprimând concepțiile lor de tineri cetățeni ai României. S-au poziționat în ipostaza celor care apreciază sincer valorile care s-au câștigat de-a lungul timpului prin sacrificiile înaintașilor, unii dintre ei îndrăznind să viseze la unirea Basarabiei cu România, un

vis care ar trebui să se afle în inimile tuturor românilor. Reprezentând o generație dornică de a aplica noi idei, plină de speranță și dominată de modernism, elevii noștri așteaptă să ia locul înaintașilor ducând țara pe drumul dreptății și al demnității. Ei își doresc să reprezinte schimbarea, continuând să scrie istorie. Un aspect pe care unii elevi l-au menționat în scrierile lor este faptul că multe informații despre momentul Marii Uniri le-au parvenit chiar din familie, prin intermediul evocărilor realizate de bunicii sau de străbunicii lor. Unele pasaje au fost citite cu cea mai mare emoție, stârnind amintirile elevului creator transpus în ipostaza nepotului care își amintește de cei ce au trecut de mult timp în neființă. Un astfel de pasaj e cel exemplificat în rândurile următoare:

„Deși și-au văzut țara înflorind, apoi și-au văzut moartea trecându-le prin fața ochilor odată cu moartea țării, românii nu au renunțat niciodată a-și iubi și respecta patria, așa mărunțită cum era. Cel mai bun exemplu pe care îl pot găsi este chiar cel dat de străbunicul meu, Pop Valentin. Din păcate nu am reușit să-l cunosc pe cât mi-aș fi dorit. A murit la onorabila vârstă de 91 de ani în anul 2011. La vârsta pe care o aveam eu atunci prea puțin mă interesau actele feroce care se petreceau în lagărele siberiene sau strategiile de luptă de pe front.

Bineînțeles că acum când străbunicul ar fi fost aproape de centenarul vieții sale discuțiile mele cu el ar fi fost altele, dar cum spuneam, omul este caracterizat de viață și limitat prin moarte, însă din fericire această înșiruire a anilor poate oferi mult mai mult decât existență și atât, iar acest veteran al cărui sânge se întâmplă să-l am în vene confirmă că un român adevărat e în stare de orice pentru viața și țara sa.

Știu de la bunicul meu, Pop Alexandru, că tatăl său a fost sergent comandant de pluton și a luptat de partea României. Când a venit vremea să facă armata, zona Bistriței era sub ocupație maghiară. Din acest motiv străbunicul a trecut granița, fiind hotărât să se înroleze în armata României ce nu fusese încă pângărită. A reușit, și din acel moment și-a pus viața în mâinile patriei. Episodul care i-a rămas cel mai bine întipărit în minte bunicului meu din povestirile tatălui său este cel în care străbunicul urma să fie deportat în Siberia. Armistițiul de pace era decretat, însă comandantul plutonului ce îi capturase nu avea de gând să dea înapoi. Străbunicul a scăpat într-un moment de neatenție a soldaților ruși în timp ce era la o fântână să bea apă.

Se pare că, după ce a reușit să fugă, a întâlnit un tânăr ce i-a dat niște haine zdrențuroase și l-a ascuns în podul casei sub un morman de alte haine. Scăpat din ghearele rușilor a fost nevoit

să meargă kilometri în șir până a ajuns acasă, în vârful dealului Corlatelui unde mama sa nu-l recunoscuse din cauza hainelor, a bărbii, a murdăriei și a condiției sale fizice precare după zile întregi de foamete.

Îi mai povestea bunicului meu de șiroaiele de sânge ce curgeau pe câmpul de luptă și de norocul orb pe care-l avusese pe tot parcursul celui de-al Doilea Război Mondial. Analizând trecutul, mi-am dat seama că, de fapt, norocul lui a fost și norocul generațiilor următoare pentru că imediat după război acesta s-a căsătorit și a avut șapte copii, bunicul meu fiind cel mai mare dintre ei. Bunicul avea lacrimi în ochi când îmi povestea despre străbunicul. N-am putut să îmi dau seama niciodată dacă erau lacrimi de tristețe, bucurie sau mândrie. Privind înapoi sunt sigură acum că era o mare parte din toate. E tare simpatic când îmi spune cum a fost el decorat când era mic cu toate insignele tatălui său din război. După ani de zile i s-au cerut străbunicului insignele pentru a primi răsplata cuvenită ca veteran de război, dar el nu le mai avea. Nu le dăduse o prea mare importanță. Toată familia a regretat, numai el era împăcat, spunând că nu are nevoie de mai mult și avea dreptate.”

Considerăm interesant și modul în care elevii au ales să-și înceapă eseul: unii au ales citate ale unor personalități ale istoriei și culturii noastre, alții au menționat valorile esențiale ale neamului românesc sau au încercat să definească într-o manieră originală conceptele: *centenar*, *valoare*, *România*. N-au lipsit din incipitul eseurilor nici versurile patriotice prin care poezii își manifestă acea nerăbdare de afirmare a poporului român, de a-și croi drumul spre libertate prin vitejie și săbii.

În loc de încheiere am ales să folosim un pasaj din lucrarea unei eleve de clasa a-X-a, care a definit cuvântul *centenar*.

„Dacă am separa fiecare literă a cuvântului „CENTENAR” am putea rezuma întregul război purtat pentru reîntregirea neamului.”

C - credință, deoarece românii au fost mereu un popor cu frică de divinitate, un simplu substantiv care i-a mântuit de atacatori

E - energie, stare de care au fost cuprinși soldații încă de la început, fără să se gândească la capitulare, ci doar purtând sub uniformă un suflet destinat sacrificiului, dar și curajului

N - noroc, fiindcă fără o picătură de noroc din partea providenței, nimic nu era realizabil

T - tendință care se referă la unicul scop, sfântul țel, spre care întreg neamul visa cu frică și cu încredere

E - emanciparea spre un stat liber și lipsit de povara străinilor

N - nerăbdarea de a deveni o familie solidară sub egida unui nume solitar „România”

A - ambiție, dulce ambiție care a purtat poporul pe culmi îndepărtate unde nu ar fi crezut nimeni, pe acea culme a demnității

*R - răbdare, fiind ultima literă a cuvântului care a așteptat liniștită mențiunea binemeritată, este o trăsătură definitorie a românilor care au așteptat secole pentru a auzi la Alba Iulia sacrele cuvinte care au fost precum o mantră în timpul războiului”**

profesor Marchiș Ramona

*Text publicat în „Activități dedicate celebrării Centenarului Marii Uniri”, CCD Cluj, 2018

100 de rânduri despre...

„Timpul șterge, dar știe să păstreze ca nimeni altul, ceea ce nu trebuie pierdut." Asta a spus unul dintre marii actori ai poporului român, Amza Pellea. Omul e caracterizat prin finitate, iar finit e tot ceea ce ne înconjoară. Nimic nu e veșnic, nimic nu dăinuie la infinit. Ei bine, dacă stai să te gândești poate nu chiar nimic... dăinuiesc amintirile, idealurile, realizările, iar acum, la centenarul Marii Uniri din 1918 ar fi cazul să ne amintim cu toții de patriotismul ce ne-a purtat în lupta pentru reîntregirea neamului.

Istoricul Lavinia Betea mărturisește: „Tot astfel cum biografia unui om depinde de timpul și locul nașterii sale, și evoluția unei comunități este dependentă de cursul marii istorii”. Problema multora e că istoria se învață greu și se uită repede. Cei care n-au trecut prin război nu au cum să simtă patriotismul precum au făcut-o strămoșii noștri. Poate părea paradoxal, însă chiar în anul centenarului arătăm mai descumpăniți ca niciodată, iar patriotismul pare că se îndepărtează pe zi ce trece din firea noastră. Tinerii urmează facultăți de prestigiu doar pentru a avea o rampă de lansare spre „un viitor mai bun” în străinătate, toți suntem pentru sine și nimeni nu luptă pentru un ideal comun, mai mult decât atât, am pus adevărul și dreptatea pe un pedestal la care credem că doar zeitățile, prin puritatea lor, pot ajunge. Nu există popor mai critic la adresa lui decât cel român. Am văzut multă lume extrem de indignată de ideea ca niște români să se reîntoarcă în țară din moment ce și-au făcut un rost în străinătate, dar adevărul este că doar cel în cauză poate ști prin câtă suferință a trecut trăind printre străini. În ziua de astăzi noi spunem „ce noroc” atunci când cineva trece granița, dar uităm sau poate nici măcar nu vrem să știm că într-un anumit punct al istoriei poporul nostru a extins cât a putut de mult, cu sângele său, granițele.

După doi ani de neutralitate, România intra în primul război mondial cu scopul de a-și reîntregi teritoriul. Primul pas era făcut de Iancu Flondor care a decretat unirea Bucovinei cu România. La 12 octombrie, se întrunea conducerea Partidului Național Român unde Vasile Goldiș a citit „Declarația de autodeterminare”, susținând cauza românilor de data aceasta pentru unirea Transilvaniei. Se spune că lui Vasile Goldiș i s-ar fi oferit funcții guvernamentale în Guvernul de la Budapesta pentru a-i împlânzi clauzele, dar el ar fi refuzat spunând: „Eu pentru mine nu vreau nimic. Dați națiunii mele totul. „Organizarea Marii Adunări de la Alba-Iulia a stat sub cârmuirea lui Vasile Goldiș, Ștefan Cicio-Pop și Ioan Suci. Alături de ei sute de săteni s-au îmbrăcat în costumele naționale, pornind pe jos sau în căruțe în dimineața de 1 decembrie 1918 peste dealuri, debordând de patriotism și entuziasm. Momentul înfăptuirii României Mari a fost adus în fața ochilor noștri de către fotografii Samuil Mârza, fără de care astăzi probabil nu am fi fost convinși de curajul și puterea de care au dat dovadă românii în marele moment de glorie națională.

Răgazul României nu a durat mai mult de 20 de ani deoarece în 1940 începea ceea ce se numește Al Doilea Război Mondial. URSS pretindea României Basarabia, Bucovina și Ținutul Herței, Ungaria lua României peste 40.000 kmp, iar la scurt timp Bulgariei îi era cedat sud-estul Dobrogei cunoscut sub numele de Cadrilater. Entuziasmul românilor pierdea pe zi ce trece odată cu pierderea teritoriilor și încetarea existenței României Mari. Visul unității naționale era iarăși departe, iar forțele externe se asigurau că așa va rămâne prin desființarea intelectualității și a fruntașilor Marii Uniri din 1918 care încă mai trăiau. Românii erau deportați în Gulagurile siberiene. Mulți dintre ei visau la reîntoarcerea lor pe pământurile natale, însă puțini au reușit să ajungă acasă înainte de a pieri de foame, sete sau osteniți de muncă și chinuiri.

Deși și-au văzut țara înflorind, apoi și-au văzut propria moarte trecându-le prin fața ochilor odată cu moartea țării, românii nu au renunțat niciodată a-și iubi și respecta patria, așa mărunțită cum era. Cel mai bun exemplu pe care îl pot găsi este chiar cel dat de străbunicul meu, pe numele său Pop Valentin. Din păcate nu am reușit să-l cunosc pe cât mi-aș fi dorit. A murit la onorabila vârstă de 91 de ani în anul 2011. La vârsta pe care o aveam eu atunci prea puțin mă interesau actele feroce care se petreceau în lagărele siberiene sau strategiile de luptă de pe front.

Bineînțeles că acum când străbunicul ar fi fost aproape de centenarul vieții sale discuțiile mele cu el ar fi fost altele, dar cum spuneam, omul este caracterizat prin finitate, însă din fericire nu doar prin atât, iar acest veteran al cărui sânge se întâmplă să-l am în vene confirmă că un român adevărat e în stare de orice pentru viața și țara sa. Știu de la bunicul meu, Pop Alexandru, că tatăl său a fost sergent comandant de pluton și a luptat de partea României. Când a venit vremea să facă armata, zona Bistriței era sub ocupație maghiară. Din acest motiv străbunicul a trecut granița, fiind hotărât să se înroleze în armata României ce nu fusese încă pângărită. A reușit, și din acel moment și-a pus viața în mâinile patriei. Episodul care i-a rămas cel mai bine întipărit în minte bunicului meu din povestirile tatălui său este cel în care străbunicul urma să fie deportat în Siberia. Armistițiul de pace era decretat, însă comandantul plutonului ce îi capturase nu avea de gând să dea înapoi. Străbunicul a scăpat într-un moment de neatenție a soldaților ruși în timp ce era la o fântână să bea apă. Se pare că, după ce a reușit să fugă, a întâlnit un tânăr ce i-a dat niște haine zdrențuroase și l-a ascuns în podul casei sub un morman de alte haine. Scăpat din ghearele rușilor a fost nevoit să meargă kilometri în șir până a ajuns acasă, în vârful dealului Corlatelui unde mama sa nu-l recunoscuse din cauza hainelor, a bărbii, a murdăriei și a condiției sale fizice precare după zile întregi de foamete.

Îi mai povestea bunicului meu de șiroaiele de sânge ce curgeau pe câmpul de luptă și de norocul orb pe care-l avusese pe tot parcursul celui de-al Doilea Război Mondial. Analizând trecutul, mi-am dat seama că, de fapt, norocul lui a fost și norocul generațiilor următoare pentru că imediat după război acesta s-a căsătorit și a avut șapte copii, bunicul meu fiind cel mai mare dintre ei. Bunicul avea lacrimi în ochi când îmi povestea despre străbunicul. N-am putut să îmi dau seama niciodată dacă erau lacrimi de tristețe, bucurie sau mândrie. Privind înapoi sunt sigură acum că era o mare parte din toate. E tare simpatic când îmi spune cum a fost el decorat când era mic cu toate insignele tatălui său din război. După ani de zile i s-au cerut străbunicului insignele pentru a primi răsplata cuvenită ca veteran de război, dar el nu le mai avea. Nu le dăduse o prea mare importanță. Toată familia a regretat, numai el era împăcat, spunând că nu are nevoie de mai mult și avea dreptate.

Istoria ne învață în fiecare zi de unde am plecat și cine ne-a purtat pe brațe. Poate nu ne dăm seama, dar patriotismul și-a câștigat drepturile: o parte prin redobândirea unor teritorii importante în urma războiului și pe de altă parte prin fiecare român ce, fiind plecat din țară, nu își uită graiul, nu își uită rudele și se reîntoarce mereu cu drag în zi de sărbătoare pentru a urma tradițiile locului, prin fiecare om ce e român indiferent de locul în care se află pentru că granițele se pot trasa pe pământ, dar nu și prin suflete. Patriotismul ne definește începuturile pentru că a fi patriot înseamnă curaj, credință, sete de adevăr, putere de a trece peste suferință, eroism și până la urmă iubire de țară. Poate părea de necrezut, dar cunosc români ce abia așteaptă să se întoarcă acasă și alții plecați demult care își caută originile românești. Am uitat că noi nu suntem uniți doar în vreme de război și că în 1989 am reușit din nou să luptăm pentru un ideal măreț pe care l-am înfăptuit. Acum suntem liberi, iar prin sufletul nostru suntem uniți oriunde am fi. „Unirea

se construiește zi de zi" (Adrian Cioroianu).

Bibliografie: www.agerpres.ro

Emisiunea „5 minute de istorie: Primul centenar”

Cocian Lavinia-Adriana, cls. a XII-a A

100 de rânduri despre...

ROMÂNIA. 7 litere și un trecut răsunător, într-un singur cuvânt. Un pământ sfânt, câștigat după ani și ani de trudă și prin jertfirea a numeroase suflete curajoase. Poporul român nu s-a dat bătut niciodată, iar roadele muncii lui sunt neprețuite. Din păcate, în zilele noastre, mulți nu sunt interesați de faptul că, pentru liniștea noastră ca și popor, s-a vărsat mult sânge și a fost nevoie de mari sacrificii...

Nicolae Iorga a făcut următoarea afirmație : „*Un popor care nu-și cunoaște istoria e ca un copil care nu-și cunoaște părinții*”. Valorosul nostru istoric surprinde extrem de bine această problemă și trage totodată un semnal de alarmă asupra acestui fapt. Un om care nu cunoaște povestea strămoșilor săi, din nefericire, poate fi considerat un om incomplet. Din trecutul lor se desprind învățături despre ce este bun pentru noi și ce nu, ce e potrivit să facem și ce nu. Lipsa de cunoaștere duce la pierderea marilor valori, uitarea marilor exemple pozitive.

După cum bine știm cu toții, țara noastră de azi s-a format în urma Primului Război Mondial, eveniment marcant la nivel mondial. Astfel, a avut loc Marea Unire din anul 1918, în cadrul căreia principatele române s-au unit, formând o entitate puternică și armonioasă. Însă, nu a fost deloc ușor. Rezultatul mult dorit de români a fost obținut prin curajul nemărginit al domnitorilor din principate care, pe parcursul a sute de ani, au eliberat, încetul cu încetul, frumoasa noastră țară din mâinile a mari puteri. Regatul Ungariei, Polonia, Imperiile Otoman și Habsburgic sunt principalele entități care ne-au cucerit pământurile din dorință de extindere teritorială și nu numai. Țin neapărat să amintesc câteva personalități care au stat la baza formării țării noastre, oameni care ne învață ce este curajul.

Un prim erou este „Mircea cel Bătrân, domnitor al Țării Românești între anii 1386-1418. Acesta a desfășurat acțiuni de amploare împotriva Imperiului Otoman. La începutul domniei, în 1388, avea loc integrarea Dobrogei statului său pentru ca aceasta să nu fie cucerită de către turci.” Acest act de înfruntare a unei puteri cu o rezonanță uriașă la nivel mondial este un act de curaj imens.

Fiul său, Mihail, a moștenit curajul și patriotismul tatălui și a murit pe câmpul de luptă. Turcii l-au ucis fără milă, stil caracteristic acestui popor dur.

„Iancu de Hunedoara, voievod al Transilvaniei între 1441-1456, a avut un impact uriaș la nivel european. Acesta a promovat politica blocului românesc, prin care a numit în statele învecinate domnitori fideli politicii antiotomane. Din tactica sa de luptă ofensivă se creionează dorința arzătoare de eliberare a plaiurilor românești de sub tutela cotropitorilor. Curajul l-a dus chiar în stadiul în care să intervină în mod energic și să salveze Belgradul, considerat, la vremea respectivă, cheia Europei Centrale. Pierderea lui Iancu ar fi putut duce, în cele din urmă, la pierderea țării noastre prin cotropire ireversibilă de către otomani.” Astfel, evenimentul cel mai răsunător din întreaga domnie a lui Iancu aduce principatelor românești un strop de speranță.

„De curaj dus la extrem dă dovadă și Vlad Țepeș în cele trei domnii ale sale (1448; 1456-1462; 1476). Fiul lui Vlad Dracul și nepotul lui Mircea cel Bătrân, personalitate care se remarcă prin faptul că sporește autoritatea domniei și limitează influența marilor boieri. În vara anului 1462, sultanul Mahomed al II-lea a condus personal o campanie militară care avea ca obiectiv înlăturarea lui Țepeș de pe tron. Domnitorul aplică tactica pământului pârjolit și totodată războiul psihologic, prin pădurile de țepe pe care le pune în fața armatei turce. În apropiere de Târgoviște, în noaptea de 16-17 iunie 1462, Țepeș organiza celebrul “atac de noapte”. Îmbrăcați în uniforme turcești, Țepeș și câțiva dintre apropiații săi au intrat în tabăra turcilor cu scopul de a-l ucide pe sultan. Acțiunea eșuează, dar provoacă panică în armata otomană.” Personal, mi se pare că trebuie să ai foarte mult curaj și determinare pentru a lupta împotriva unui imperiu atât de extins și de puternic.

„O primă tentativă de unire a celor trei țări române a avut-o Mihai Viteazul, aplicând planul dacic. Astfel, la 27 mai 1600, acesta atinge punctul culminant al carierei sale politice, intitulându-se „Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”. Unirea a fost însă efemeră, dar totodată o acțiune prin care se deschide drumul Marii Uniri din 1918.

La prima vedere, multă teorie, nu-i așa? Însă, pentru mine, e cu mult mai mult de atât. E o mică părțică din fiecare român, fără de care am fi rămas sub autoritatea străinilor. Și atunci, graiul nostru sfânt nu ar mai fi existat, portul popular ar fi dispărut pentru totdeauna și vechile tradiții s-ar fi înăbușit, totul în favoarea principiilor barbare ale străinilor.

Dragostea pentru trecutul românilor mi-a fost insuflată de bunicul meu, iubitor de istorie. Chiar dacă viața profesională nu i-a permis vreun contact cu mediul istoric, această pasiune nu a rămas neglijată. În timpul liber, citea diverse cărți de specialitate și împărtășea cu mare bucurie fiecare nou detaliu aflat. Pe mine m-a introdus în acest domeniu încă de pe vremea în care eram în clasele primare, doar că sub o formă mai atractivă. Ca și oricărui copil, îmi plăceau extrem de mult poveștile și bunicul, pentru a îmbina utilul cu plăcutul, îmi pregătea povești pe baza faptelor istorice. Era și va fi întotdeauna un izvor nesecat de înțelepciune și modestie, un exemplu demn de urmat. Nici în ziua de azi nu-și însușește meritele legate de buna educație pe care mi-a oferit-o. Mereu spune : „- Știi toate aceste lucruri pentru că ai fost mereu atentă și ți-ai deschis inima spre cunoaștere.”

În urmă cu câțiva ani, de 1 decembrie, bunica și bunicul m-au scos la plimbare în centrul orașului, pentru a putea asista la manifestațiile specifice din acea perioadă. Pe acea vreme, nu știam ce semnificație are ziua națională. Bineînțeles, bunicul avea explicația pregătită, aștepta doar să-mi manifest nedumerirea. Nu a durat mult și, dintr-o dată, m-am oprit din mers și mi-am prezentat oful:

„- Bunicule, bunico, eu nu înțeleg ce se petrece aici! De ce e așa de multă lume îmbrăcată ciudat? Și de ce poartă arme? Se pot răni!

- Vai, micuț! râdea cu poftă bunica. Nu o să pățească nimeni nimic. Ținutele militare nu se poartă în viața de zi cu zi, ci doar pe câmpul de luptă. Această zi e o excepție, pentru că se sărbătorește trecerea a încă unui an de când țara noastră nu mai e stăpânită de oamenii răi.

- Cum adică? Tot nu pricep...

- Gândește-te la ziua asta ca la o aniversare, începe să-mi explice bunicul. De mult, țara noastră era împărțită în bucăți, numite provincii. Acestea voiau să se unească pentru a forma o singură bucată mare și puternică, doar că le-a fost foarte greu. „Oamenii răi”, așa cum i-a numit bunica, conduceau state extrem de mari, care au furat, bucată cu bucată, din țărișoara noastră de

azi. Mai multe țări mari s-au certat pentru că voiau cât mai mult pământ și, astfel, a luat naștere Primul Război Mondial. Românii de pe vremea aceea au luptat atât de mult și au avut atât de mult curaj, încât, la finalul acelei lupte mari de tot, au reușit să scape de toți oamenii răi și să se unească, așa cum și-au dorit. Asta a avut loc în anul 1918. A trecut cam mult de atunci, așa-i?

- Pe vremea aceea nici măcar în burtica mamei nu eram... am spus încet, reflectând la cele auzite.

- Așa este. Gândește-te că toți oamenii aceia au luptat ca tu și toți copiii, și nu numai, din țara asta să puteți trăi liniștiți, să vorbiți fără frică în limba pe care o folosim noi acum. Țara noastră e ca un copilăș. Noua sa formă a făcut-o să se nască într-un mod armonios și, de fiecare dată când este 1 decembrie, crește cu un an.

- Cum să crească? Mie mi se pare că totul arată mereu la fel. Eu, când mă uit în oglindă, nu mai arăt ca și atunci când eram bebeluș! Deci eu am crescut, dar țara, nu...

- Dar eu nu vorbesc despre creșterea de acest fel. Țara nu crește prin felul în care arată, ci prin românii care trăiesc în ea. În fiecare zi se nasc români, alții se sting, toți cei din urmă lăsând în spate realizările sale. Unii creează ceva nou, alții îi învață pe cei mai mici decât ei lucruri pe care trebuie să le știe, pentru că le folosesc în viață. Poate unii doar oferă un exemplu de ce nu e bine să faci, dar tot e ceva folositor. Astfel, cu cât o să crești și tu, și alții, mai frumos, cu atât țara va deveni mai mare și mai frumoasă.”

Din ziua aceea, în mintea mea s-a sădit profunda dorință de a ajuta țara să devină așa cum a spus bunicul. De obicei, pentru a ajuta, în orice domeniu, trebuie să cunoști sămânța cazului. Așa și eu trebuia să cunosc întreaga poveste a țării mele, pentru a învăța din greșelile făcute în trecut. Prin prezent, poți lucra la un viitor extrem de frumos, dacă dorința este destul de puternică.

Au mai trecut câțiva ani până când bunicul a putut să mă introducă în tainele acestui trecut răsunător al țării, dar așteptarea a meritat. În scurt timp, m-am îndrăgostit iremediabil de istorie și am ajuns să-mi doresc să descopăr din ce în ce mai mult din ea.

Cu timpul, am ajuns la următoarea concluzie: din moment ce viața unui om este formată din trecut, prezent și viitor, istoria este un domeniu extrem de necesar la nivel de cunoaștere. Dacă un om nu-și cunoaște trecutul, riscă să eșueze în prezent și să-și asigure un viitor nesigur și primejdios.

Bibliografie:

www.citatepedia.ro

„Sinteze de istorie pentru admiterea la Academia de Poliție” de Prof. Paula Maria Darău (ediția a II-a, 2017) – Tipărit la SC Multimedia International SRL

Moldovan Oana, cls. a XII-a A

100 de rânduri despre...

Ambiție, de care a dat dovadă poporul român în mijlocul căruia apreciez că m-am născut.

Istoria nu a cruțat acest neam în niciun moment, pământul României Mari de azi fiind scaldat de atâtea ori de sângele copleșitorilor, dar și al apărătorilor născuți parcă cu o aură divină asupra capului. Dar, cu toate neajunsurile dominației fanariote, înăbușită de revoluția lui Tudor Vladimirescu, care a fost înlocuită mai apoi de Imperiul Austro-Ungar, țărani care nu și-au abandonat limba și nici obiceiurile creștine, încă purtau în suflet ambiția Unirii. O dorință sfâșietoare și un vis atât de dulce, care însemna alungarea străinilor de pe meleagurile moștenite din vremea dacilor și îmbinarea într-un singur trup în care să bată o inimă română.

Prilejul Unirii s-a ivit când Austro-Ungaria a declarat război Serbiei în iulie 1914, anunțându-se un conflict armat de scurtă durată. În același an, regele Carol I a întrunit un Consiliu de Coroană în care și-a manifestat dorința intrării în război de partea Austro-Ungariei căreia i se alăturase Germania și Bulgaria. Dorința însă nu i-a fost îndeplinită. Partidul socialist care avea ultimul cuvânt a hotărât neutralitatea. În anul 1916 românii au îndreptat baionetele spre adevăratul inamic pe frontul Antantei. La început mobilizarea a fost una încetinită, anul 1916 fiind neprielnic pentru voinicii care, în ciuda dificultăților, erau obișnuiți cu apărarea țelului și a demnității fraților de sânge. Însă în anul 1917 părea că soarele răsare asupra frontului pe care luptau românii. Succese scilpitoare au obținut la Mărăști, Oituz și Mărășești, consemnate prin construcția unui mausoleu în cea din urmă locație, care să amintească generațiilor viitoare sacrificiul a 21.000 de soldați. Dar sacrificiile au fost insuficiente deoarece, în urma înlăturării regimului de la Petrograd, România a fost nevoită să iasă din război. România reîntră în război în 1918, printr-o minune întrupată de regele Ferdinand, împlinind, în același an, visul trecutelor generații. Primul domnitor care a avut acest vis a fost Petru Rareș, urmat de Sigismund Bathory, Nicolae Olahu, iar mai apoi de Mihai Viteazu în 1600. În Alba Iulia s-au adunat peste 100.000 de români veniți din toate colțurile Transilvaniei la 1 Decembrie, pentru a asculta vocea răsunătoare a lui Vasile Goldiș care proclama Unirea. Basarabia întâi, urmată de Bucovina și mai apoi de Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș s-au alipit la Țara Mamă. Însă istoria unirii cu Basarabia a fost una cu totul aparte, care ar trebui descrisă pe larg.

În 1918, la data de 27 martie, în Chișinău, Sfatul Țării votează pentru Unirea Basarabiei cu România, această provincie care a căzut în mâna rușilor în prima jumătate a secolului al optsprezecelea. Declarația semnată menționa că, citez: „*Republica Democratică Moldovenească ia hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă din Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza că noroadale singure să-și hotărască soarta lor de azi înainte și pentru todeauna, se unește cu Mama Sa, România.*” Astfel, după cum regele Ferdinand menționa într-o scrisoare telegrafică „*Un vis frumos s-a împlinit*”. Aceste fapte sunt consemnate în marea carte a istoriei poporului român, iar în acest an cu toții ar trebui să îl privim prin oglinda timpului. Acest an, în care sărbătorim 100 de ani de la Marea Unire, a fost declarat CENTENAR- ul Unirii.

Dacă am separa fiecare literă a cuvântului „CENTENAR” am putea rezuma întregul război purtat pentru reîntregirea neamului.

C - credință, deoarece românii au fost mereu un popor cu frică de divinitate, un simplu substantiv care i-a mântuit de atacatori

E - energie, stare de care au fost cuprinși soldații încă de la început, fără să se gândească la capitulare, ci doar purtând sub uniformă un suflet destinat sacrificiului, dar și curajului

N - noroc, fiindcă fără o picătură de noroc din partea providenței, nimic nu era realizabil

T - tendință care se referă la unicul scop, sfântul țel, spre care întreg neamul visa cu frică și cu încredere

E - emanciparea spre un stat liber și lipsit de povara străinilor

N - nerăbdarea de a deveni o familie solidară sub egida unui nume solitar „România”

A - ambiție, dulce ambiție care a purtat poporul pe culmi îndepărtate unde nu ar fi crezut nimeni, pe acea culme a demnității

R - răbdare, fiind ultima literă a cuvântului care a așteptat liniștită mențiunea binemeritată, este o trăsătură definitorie a românilor care au așteptat secole pentru a auzi la Alba Iulia sacrele cuvinte care au fost precum o mantră în timpul războiului

Însuși Mihai Eminescu, în poezia „*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*” publicată în anul 1866 își manifesta acea nerăbdare de afirmare a poporului român și de a-și croi drumul spre libertate prin vitejie și săbii. În versurile care au rămas adânc întipărite în mințile poporului spunea cu patriotism „*Vis de răzbunare negru ca mormântul/ Spada ta de sânge dușman fumegând/ Și deasupra idrei fluture cu vântul/ Visul tău de glorie falnic triumfând*” chema la un război sfânt pentru a uni ceea ce generația pașoptistă nu a reușit. Iubirea nebună față de țară se scurge din aceste versuri îndârjite, poetul neamului dorind să inspire generațiile viitoare. Însă, din nou, România nu și-a desăvârșit bucuria pe o perioadă îndelungată, cel de-al Doilea Război Mondial apropiindu-se după încălcarea păcii de la Versailles a Germaniei și unirea acesteia cu Austria în mult doritul Anschluss. În urma unui ghinion nespus, pactul Ribbentrop-Molotov încheiat la un an după începerea noului război în 1940 obliga România să cedeze Basarabia, Bucovina și Ținutul Herței, Basarabia rămânând pierdută fără drept de apel până în prezent.

Revenind la zilele noastre, această incursiune în trecut, ne-a fost utilă pentru a înțelege într-o notă patriotică sacrificiile făcute de strămoșii noștri pentru a forma România Mare, sau după cum însuși Lucian Blaga scria în una dintre operele sale „România dodoloată”. Aceste valori: curajul, ambiția, tenacitatea încă s-au păstrat, dar dragostea și sacrificiul pentru patrie se decolorează pe zi ce trece, ștergându-se din vocabularul noii generații.

Ultima dată când poporul român a sacrificat vieți omenești și s-a unit pentru o singură cauză a fost pentru înlăturarea regimului comunist în anul 1989 printr-o revoluție de proporții. De această dată românii au înlăturat totalitarismul odată pentru totdeauna din țară, instaurând mult-dorita democrație occidentală.

Îmi doresc ca aceste valori să nu piară definitiv, nu doar din vocabularul nostru, ci și din memoria comună a poporului. A fost nevoie de prea multă suferință, răbdare și durere pentru a ne aduce țara la forma actuală. Regret doar nepromovarea acestor calități în societatea actuală. Este corect să păstrăm amintirile bune ale acestui neam prin ale cărui vene curge un sânge de roman. Nici o istorie nu este perfectă deoarece a fost scrisă de oameni cu defecte, dar în sufletul nostru trebuie să păstrăm ambiția pe care am avut-o de a crea lucruri minunate, mărețe, desăvârșite. De aceea ne este predată istoria ca să învățăm din ea, deși, mulți oameni trec prin viață fără a-și cunoaște propria istorie, fără a-i acorda importanță.. Singurul lucru pe care trebuie să îl facem este să privim în urmă cu un zâmbet fericit și lacrimi de bucurie și în față spre

tricolor. Culorile steagului nostru au o semnificație bogată și ilustrează perfect țara și istoria noastră: albastrul - cerul sub care am fost binecuvântați să trăim, galbenul - holdele de grâu, bogăția noastră geografică, înzestrați fiind cu forme de relief dintre cele mai variate, iar roșul - sângele strămoșilor noștri care nu au avut nici o problemă să se sacrifice pentru o viață mai bună, neprivată de libertate și străină de sclavie pe propriul pământ a urmașilor.

Nu trebuie să ne denigrăm țara pentru insuccese, ci să căutăm să aducem chiar noi schimbarea de care suntem însetați. O întreagă generație dornică de a aplica noi idei, plină de speranță nou înflorească și încununată de modernism așteaptă să ia locul înaintașilor și a aduce țara pe drumul dreptății și al demnității. Noi suntem acea schimbare, noi trebuie să continuăm să scriem istorie. Un ultim vis este unirea Basarabiei cu România din nou, iar acest vis trebuie să se afle în inimile tuturor: Țara Mamă să își vadă toți copiii săi la pieptul ei.

Bibliografie:

Alexandru Barnea, Vasile Manea, Mihai Stămătescu, Bogdan Teodorescu, Istorie, manual de clasa a X-a, Editura Corint, București, 2005

www.historia.com

www.enciclopediaromaniei.com

www.descoperă.ro

Cristea Sonia, cls. a XI-a D

100 de rânduri despre...

Aș dori să încep prin a vă întreba ce semnifică istoria României sau cât de importantă este pentru voi? Dacă ar fi să dăm exemplu de un eveniment istoric și semnificativ pentru noi, ca patrie care ne-a marcat într-un mod pozitiv atunci acesta este Marea Unire. Anul acesta (2018 mai exact) sărbătorim 100 de ani de la Marea Unire fapt ce ar trebui să ne atragă atenția tuturor astfel încât să învățăm să ne prețuim mai mult istoria noastră, a românilor. Dacă există ceva ce dăinuie de a lungul timpului și își pune amprenta asupra istoriei, transformând-o în ceva de neuitat acestea sunt valorile morale. Ce sunt valorile morale? Cât de mult au contat valorile morale în istoria noastră?

Din punctul meu de vedere acestea reprezintă niște trăsături pozitive de caracter care ne influențează în bine și ne ajută să evoluăm ca oameni. De asemenea, valorile morale precum patriotismul, cavalierismul, curajul sau onoarea au fost prezente în sufletul românilor noștri din data 1 decembrie 1918 până în prezent. Acum când celebrăm centenarul Marii Uniri mai conștienți ca niciodată de aceste valori morale și de importanța lor în viața omului. Haideți, ca timp de 2 minute să ne gândim la strămoșii noștri care au făcut posibil realizarea acestui eveniment măreț!

Dacă ar fi să aleg o singură valoare morală care s-a păstrat de-a lungul celor 100 de ani de la Unire, aceea este curajul. Cu ajutorul curajului putem realiza fapte remarcabile și putem deveni și noi la rândul nostru, eroi capabili să intre în istorie sau să facă o schimbare demnă de respect. Așadar, din următoarea istorisire putem observa cum curajul de care dau dovadă românii a început să se evidențieze în mod special odată cu înfăptuirea Marii Uniri.

În 1918 Imperiul Austro-Ungar dorea anexarea Bucovinei la Galiția, fapt revendicat și de Ucraina devenită independentă față de Imperiul Țarist. Un prim act curajos de care se dă dovadă este acela al românilor din Basarabia când „resping ambele planuri anexioniste și convoacă la 14

octombrie 1918 la Cernăuți, sub conducerea lui Iancu Flondor, consiliul național român.”

Anunțând programul Adunării Naționale Constituante, Comitetul organizatoric adresa următorul apel: „Frați români, locul cel mai istoric al neamului vă așteaptă cu brațele deschise, veniți deci să-l atingeți cu pasul vostru, ca să simțiți fiorul ce l-a mișcat odată pe marele

voievod cu numele de arhangheli, pe martirii Horea, Cloșca și Crișan, pe craiul munților, Avram Iancu, și pe toți cei care au început și lucrat la realizarea Visului de veacuri pe care noi cei de azi îl vedem ca pe răsăritul cel mai strălucit al celei mai senine zile a neamului românesc”.

Un alt exemplu de curaj este greva tipografilor din București din 1918. Muncitorii tipografi își doreau un trai mai bun și condiții de muncă decente, dar nefiindu-le ascultate cererile au decis să declare greva. Deși această manifestație a fost un eșec, este de apreciat voința și vitejia protestanților care și-au susținut cauza în ciuda eventualelor pericole la care erau expuși.

Și cum am putea uita de faimoasa grevă a minerilor de la începutul secolului XX? În august 1929 la Lupeni a avut loc poate cea mai cruntă și sângeroasă manifestare de pe Valea Jiului. Protestul soldat cu „peste 200 de răniți și peste 20 de morți” deoarece aceștia doreau 8 ore de muncă pe zi, minorii să nu mai lucreze în subteran, salariile să fie majorate cu 40%, etc. Românii și-au apărat drepturile cu prețul vieții lor, sufletele lor neînfricate își merită toată aprecierea și lauda.

Alt eveniment istoric din România care ne-a atras atenția în mod special este revoluția din 1989. Este poate cel mai bun exemplu de curaj din ultimii 100 de ani de istorie a națiunii noastre. Poporul român dorea să treacă de la regimul communist la cel democratic.

Nemulțumit fiind de politica economică a președintelui Nicolae Ceaușescu din aceea vreme și de alte decizii impuse de regimul comunist, poporul organizează o revoluție ce începea pe data de 16 decembrie 1989 și avea să se termine pe 26 decembrie 1989 odată cu asasinarea președintelui României. Din acest eveniment învățăm cât de importantă este unitatea unei națiuni și mai ales curajul de a te exprima liber, de a acționa în scopuri bune și de a lupta pentru demnitatea și binele patriei chiar dacă uneori asta înseamnă sacrificiul suprem.

În prezent, în secolul XXI, putem afirma că valorile morale ale poporului nostru din cei 100 de ani nu s-au pierdut în totalitate. Cu siguranță, vremurile se schimbă și odată cu acestea și

mentalitatea oamenilor mai ales când trebuie să acționeze într-o oarecare privință. Însă un lucru este sigur, curajul pe care l-am menționat ca fiind o calitate a românilor în trecut, continuă să ne uimescă într-un mod plăcut și în acest secol. În domenii precum arta sau știința reușesc să facă performanțe surprinzându-ne datorită curajului pe care îl au de a încerca lucruri noi și de a-și depăși limitele. Pictori precum Adrian Ghenie sau Victor Man au ajuns cunoscuți pentru operele lor de artă deoarece au avut suficient curaj pentru a-și pune ideile în practică, iar asta s-a dovedit a fi ceva excepțional. În știință un exemplu este tânărul Ionuț Budișteanu un informatician care a reușit să câștige premiul cel mare la un concurs de știință și inginerie organizat în SUA pentru liceeni în 2013.

Un celebru citat al poetului german Goethe afirmă „Pentru orice realizare, primul pas este curajul”. Consider că acest citat se potrivește perfect tuturor relatărilor istorice din trecut cât și din prezent. Este adevărat că în zilele noastre ne confruntăm cu ilegalități și tocmai de aceea este important să nu ne lăsăm învinși de răutatea care din păcate predomină din ce în ce mai mult. Dacă am avut destul curaj în trecut ca să ne exprimăm opinia cu privire la tot ce era nedrept și să luptăm pentru un trai mai bun, la fel putem proceda și astăzi. Să nu ne fie frică să ne apărăm drepturile și să nu ne lăsăm intimidati de influența celor din jur care se gândesc doar la interesele proprii. Mai presus de toate, unitatea oamenilor în diverse situații este capabilă de minuni și doar în acest mod schimbarea în bine este posibilă.

Pentru a fi un popor demn de admirație avem nevoie de ambiție, sinceritate, altruism, curaj, etc și convingerea că valorile morale contribuie la formarea caracterului frumos și valoros al omului. Întotdeauna vom întâmpina obstacole în cale și vom fi nevoiți să luăm propriile decizii așa cum au făcut și cei dinaintea noastră. Depinde de noi dacă vrem să ne facem auziți, să luăm inițiativă și să ne asumăm riscuri pentru a face o schimbare benefică.

În încheiere, vă îndemn să-i cinștim pe „făuritorii Marii Uniri” deoarece fără curajul eroilor români nimic din cele întâmplate nu era posibil, e datoria noastră să ne amintim de acest eveniment și să le transmitem generațiilor următoare valorile morale care s-au păstrat în acești 100 de ani. După cum a afirmat și academicianul Florin Constantiniu: „Marea Unire din 1918 a fost și rămâne pagina cea mai sublimă a istoriei românești. Măreția ei stă în faptul că desăvârșirea unității naționale nu este opera nici unui om politic, a nici unui guvern, a nici unui partid; este fapta istorică a întregii națiuni române...”.

Bibliografie:

- www.mesageruldecovasna.ro
- www.wikipedia.ro
- www.unișchimbăm.ro
- www.filologisme.ro
- www.tribunainvățământului.ro

Perhinschi Daiana-Cătălina, cls. a XI-a D

**Nu judeca o carte după copertă
sau un om după chipul său**

- Bună... sunt Mary Higgins din clasa a VI-a, sunt redactor la revista liceului nostru și aș vrea să-ți iau un interviu.
- Bine, mi-a răspuns puțin stânjenit.
- Auggie... Cât de greu ți-a fost să renunți la confortul casei tale și să vii la o școală publică?
- Mi-a fost foarte greu! Mă gândeam mereu la copii, la ce vor spune și cum vor râde de mine...
- Vezi, asta e și problema mea. Tu cum ai reușit să treci peste gândurile astea?
- A fost greu la început, dar familia mea a fost mereu alături de mine.
M-a sprijinit și încurajat mereu și asta mi-a dat curaj să merg mai departe, să îmi înfrunt temerile.
- Ți-a fost greu să îți faci prieteni?
- Foarte greu... Știi, m-am înșelat la început. Cei care credeam că sunt prietenii mei se purtau frumos cu mine doar pentru că îi rugase directorul, dar ei puneau mai mult preț pe ceea ce ziceau ceilalți elevi dacă îi văd în compania mea... Dar, cu timpul, cu sprijinul familiei, al directorului, am reușit să am încredere în colegii mei și ei în mine și să-i fac să privească dincolo de înfățișarea mea. Au reușit să mă accepte în mijlocul lor, eu am învățat să am încredere în mine și să mă bucur de fiecare clipă petrecută alături de prieteni și de familie.
- Ce părere ai despre zicala „Nu judeca cartea după copertă”?
- Este exact ce mi s-a întâmplat și mie. Toți mă judecau după felul în care arăt și se fereau de mine. Le-a trebuit timp să privească în sufletul meu și nu doar la chipul meu, dar până la urmă au reușit.
- Ai repeta această experiență?
- Da, oricând! Și le recomand tuturor să aibă încredere în ei înșiși!

desen realizat de Horj Eliza,
cls. a VII-a

Pușcaș Petra, cls. a VI-a

UN ORIZONT CU DOI AȘTRI
„Liceenii” în dialog cu Luigi Bambulea

Aveți o profesie care provoacă dilatarea pupilelor, surprindere și interes imediat. Spuneți-mi, vă rog, cum ați ajuns cercetător științific la Muzeul Național al Literaturii Române, din București, și în ce constă activitatea dumneavoastră?

Luigi Bambulea: Vă mulțumesc pentru gândul prea generos, ca și pentru interesul pentru ocupația mea actuală. Ea reprezintă o opțiune firească, la capătul (momentan) al unui traseu care s-a dorit mereu unul intelectual. În măsura în care vocația este ceea ce nu poți să nu faci – potrivit unei definiții hegeliene –, cred că vocația mea este de natură culturală, fiindcă

proximitatea ideii, a reflecției, a efortului (auto)formativ și a frumosului este pentru mine subînțeleasă și vitală. (Două turnuri și două steaguri limitează alea destinului meu, iar ele au însemnele culturii și ale religiei, forme – ambele, privilegiate – ale unei vieți spirituale.) Am avut experiența profesoratului; am fost și diriginte (al unei clase umaniste cu specializare filologică), la Colegiile *Goethe* și *Mihai Viteazul*, din capitală; experiența aceasta a fost decisivă în maturizarea mea și sunt recunoscător providenței pentru a mi-o fi dăruit. Am încercat să construiesc gândirea și spiritele elevilor mei (stând nu în fața celor mai buni, ci în spatele celor mai slabi) și, în același timp, să le dezvolt „dorința de Cultură” (*Kulturvile*); iar atunci când, în toamna lui 2017, constrâns de împrejurări birocratice meschine, am părăsit învățământul preuniversitar, am făcut-o ducând cu mine imagini pozitive și nutriend sentimentul (veți spune, poate, orgolios) că realmente mi-am făcut Datoria. Apoi, oportunitatea unui post de cercetător m-a angajat într-un concurs (cu probe scrise și orale) pe care l-am trecut cu notă maximă, dovedind comisiei universitare respective că, în ciuda vârstei încă tinere, pot purta titlul admirat de dvs., dar purtat de mulți

colegi (din institutele Academiei), acela de cercetător științific. În această calitate, am obligația (și bucuria) de a realiza și publica articole sau studii, de a participa la conferințe și colocvii, de a răspunde solicitărilor venite din partea mass-media culturale, de a contribui la efortul de investigare și restituire a patrimoniului scris al Muzeului Național al Literaturii Române, din București (care conține, încă, într-o cantitate mare, documente inedite). Proiectul major în care sunt implicat, însă, ca redactor, corector, revizor și co-autor, este cel al *Dicționarului Multidisciplinar de Terminologie Culturală*, coordonat de Profesorul Mircea Martin (operă al cărei prim volum – literele A și B – este foarte aproape de a vedea lumina tiparului). Îmi fac timp, totodată, pentru proiecte mai restrânse din punctul de vedere al resurselor necesare, dar, din punctul meu de vedere, nu mai puțin constructive, cum este cel – în cadrul căruia ne-am întâlnit – al conferințelor consacrate lecturii (mai precis, apropierii tinerilor de cultură) sau cum este cel al Cercului de interpretare literară, pe care îl coordonez în cadrul instituției mele, din luna noiembrie a acestui an.

În conferința pe care ați susținut-o, nu ați uitat să spuneți că ați învățat în Dej, la Liceul Teoretic „Alexandru. Papiu Ilarian”. Ce citeați în adolescență? Și cât de mult?

L. B.: Vă mulțumesc pentru propunerea de a-mi revizita, fie și nostalgic, adolescența (vârstă pentru mine tot mai îndepărtată biologic, dar tot mai apropiată afectiv)! În clasele a IX-a și a X-a am studiat teologia, la Seminarul Ortodox din Cluj-Napoca.

Transferul meu la o clasă de filologie, în Dej, în cadrul liceului pe care l-am absolvit, a fost cauzat de unele decepții (nu catastrofale, dar insurmontabile pentru adolescentul idealist și intempestiv care eram). Această aventură, ea însăși, a exprimat, încă de atunci, o relație complementară, în devenirea mea, între religie și cultură, definitorie pentru mine până astăzi.

(Nu trecuseră două luni de la transferul evocat și noua dirigintă, totodată profesoară de Literatură, care a predat mai întâi în Colegiul dvs., Alina Teglaș [căs. Popa], mi-a recomandat, foarte inspirată, o carte care m-a impresionat atunci, *Narcis și Gură de Aur*, de Hermann Hesse, în care, ca și subsemnatul, protagonistul încerca efortul – dureros și formativ – al deambulării culturale a misticii.) Lecturile mele, prin urmare, trebuie situate în acest orizont cu doi aștri, unul mai strălucitor decât celălalt. Cum un

răspuns detaliat este imposibil aici, mă voi concentra asupra întâlnirilor semnificative, făcând pasagere aprecieri privitoare la consecințele lor. În primul an de liceu l-am descoperit pe Eminescu și am *romantizat* nopți la rând, în sala de clasă (foarte apropiată de camera în care eram cazat), pentru a începe să scriu eu însumi (texte lirice, cu precădere, dar, accidental, și nuvele sau opere dramatice); poezia eminesciană avea să devină, treptat, pentru mine emblema artei majore (ca și, în alt sens, mai intim, realizarea expresivă a unei sensibilități și a unui vizionarism în care – structural, desigur, nu valoric – mă regăsesc); iar în 2010-2011 și în lunile din urmă a constituit, totodată, un obiect de maxim interes cultural și de studiu literar (având

speranța ca, în nu foarte mult timp, să ofer o hermeneutică inedită a *Luceafărului*). Ca olimpic la Istorie, m-am întâlnit cu o bibliografie extraordinară (familiarizându-mă, în operele unor Bloch, Bernstein, le Goff, Pirenne, cu o metodologie istoriografică matură). De la Pascal la Cioran, de la Blaga la Baudelaire, de la Călinescu la Rebreanu, de la Steinhardt la Eliade sau de la Stăniloae la textul biblic, lecturile mele, nici foarte consecvente, nici foarte sistematice, au dezvoltat, în primii ani ai liceului, o apetență pentru reflecție sau contemplație și au înrădăcinat convingerea – deja formulată, mai timid, în gimnaziu – că viața nu merită trăită decât în orizontul Sensului (și că, în afara orbitei lui, totul este derivă și deriziune). Or, cultura și religia fac din Sens miza ultimă. La Dej, în clasele a XI-a și a XII-a, ca olimpic pasionat de Literatură, am descoperit critica și teoria literaturii, estetica și, întrucâtva, filosofia. Ciclul superior al liceului mi-a impus rigoarea și perseverența, astfel că de atunci datează primele fișe de lectură (la care nu am renunțat până astăzi și care, alături de cei câțiva oameni care mi-au dirijat primele vizite serioase în bibliotecă, s-au dovedit decisive în evoluția mea culturală). Au fost, de pildă, revelatoare pentru mine, în acei

ani (2003-2005), studiile de eminescologie ale Ioanei Em. Petrescu (*modelele cosmologice*), reflecțiile filosofice ale lui Lucian Blaga (*Orizont și stil, Conștiința filosofică*), „tratatul” despre îngeri al lui Andrei Pleșu (teoria intervalului), teologia lui Dumitru Stăniloae (din *Dogmatica*), lecțiile de naratologie ale lui Umberto Eco (*plimbările prin pădurea narativă*), *Bildungsromanele* străine sau românești (Giovanni Papini, Hermann Hesse, Mircea Eliade), teatrul lui Luigi Pirandello (*Șase personaje...*, *Henric IV*), proza unor Jorge Luis Borges (*Cartea de nisip*) sau Gabriel Garcia Márquez (*Dragostea în vremea holerei*), în fine, poezia lui Lucian Blaga (pe atunci, în integralitate), Nichita Stănescu (*Poetul ca și soldatul*), Fernando Pessoa (*Păstorul de turme*), Rainer Maria von Rilke (*Elegiile din Duino*). Și eram, din motive pe care nu este aici locul de a le detalia, foarte atașat de *Micul Prinț* (al lui Antoine de Saint-Exupéry) sau de *Jurnalul fericirii* (al lui N. Steinhardt).

Este de necontestat faptul că liceenii de azi citesc foarte puțin față de celelalte generații. Care sunt motivele principale, în afară de blamata tehnologie?

L. B.: Permiteți-mi să subliniez că, în ultimele două secole, singurele din istoria umanității în care alfabetizarea a cunoscut o largă difuziune, relația tinerilor cu biblioteca a fost doar local sau temporar una consistentă; celelalte epoci, anterioare Iluminismului, ies cu totul din

discuție. Altfel spus, toate generațiile tinere preferă Natura, nu Cultura. Altfel spus: toate generațiile tinere preferă Natura, nu Cultura, deci nicio generație tânără nu se prezintă mai lipsită de ideal sau de viciu decât altele. (Walt Whitman exprimase, în al XIX-lea veac, ideea mea mult mai elocvent: „*N-a fost geneză mai mare decât este astăzi, / Nici mai multă tinerețe sau bătrânețe decât acum, / Și nici mai multă perfecțiune, / Nici mai mult rai sau iad mai mult decât acum.*”) Să afirmăm, deci, cu sinceritate că adolescența are în mod natural un alt teren predilect de

manifestare, iar cartea mediază experiențe – oferind mai degrabă semnificația, decât pulsația lor – pe care tânărul dorește să le trăiască până la sânge și lacrimă. Părerea mea este, deci, aceea că adulții (cu precădere, cei de la care se așteaptă vocație și competențe pedagogice sau paideutice) trebuie să vină la întâlnirea cu adolescenții conștienți de premisele și datele biologice și psihologice ale acestei vârste dificile, grăbindu-se mai puțin să deplângă, să denunțe și să critice inapetența culturală și mai degrabă să formuleze argumente comprehensibile și rezonabile pentru tinerii înșiși. Lectura este un comportament revelator spiritual și obligatoriu cultural, însă dificil antropologic; solicită atenția, agresează răbdarea, epuizează energia, impune solitudinea, este cronofagă. Cultura violentează Natura înainte de a o salva, despărțind-o traumatic de comoditatea placentară a corporalității. Dar compensează neajunsurile prin promisiuni și daruri edificatoare și, înainte de toate, oferă premisa proiectului de sine. Niciun argument nu îi va aduce pe tineri în fața cărții, cât timp aceștia nu vor fi ajutați să își integreze cultural propria făptură; și, totodată, niciun stimul exterior (tehnologia este un exemplu, dar fiecare generație are propriile mecanisme și instrumente de suicid spiritual) nu va bloca reveria sau rumația livrescă, dacă tânărului i-a fost revelată incandescența valorilor, adică dacă a fost ghidat spre teritoriul supralunar, de unde se întrevește *cerul cristalin* (al spiritului).

Este vreo posibilitate, după părerea dumnevoastră, ca într-un viitor sumbru și, să sperăm, îndepărtat, să se citească din ce în ce mai puțin sau chiar să dispară lectura?

L. B.: Răspunsul meu este categoric negativ, exceptând mutații distopice în societatea viitorului. Suntem, ca specie și ca civilizație, atât de profund marcați – social, cognitiv, psihic, cultural și spiritual – de vorbire și de discurs, încât istoria nu mai poate fi concepută altfel decât logocentrică (gravitând, adică, în jurul cuvântului, fie, mediocru, prin flecăreală, fie, superior, prin Rostire).

Indiferent care va fi suportul sau mediul lui (digital sau chiar telepatic), cuvântul va însoți devenirea umanității, așa încât, oricât de diferită va fi, ca act de performare și de interpretare, lectura va supraviețui oricărui progres sau regres social sau științific. Într-o reflecție – doar în aparență ludică – în care definea specia noastră din perspectiva unui alfabet marțian, Nichita Stănescu nota: „Simptomatice și definitorii pentru om sunt dorința lui de frumos și dorința lui de adevăr. Aceste dorințe sunt emanate chiar de către organul parazitar, numit creier...” Colaborând (fără, vai, congenialitate) cu poetul, voi adăuga că, dacă rădăcina dorințelor nobile ale acestei făpturi nu va fi obturată, cultura, așadar lectura o vor caracteriza (și o vor distinge, în istoria cosmică, de regnurile și de speciile vecine). (Specializez, pentru cititorii exigenți ai revistei dvs., răspunsul: Filogeneza culturală a lui homo sapiens este logocentrică; gândirea și cuvântul se suprapun, în această ființă, într-un continuum helicoidal; în măsura în care specia noastră va continua să producă și să recepteze informație și sens, respectiv în măsura în care acestea au prin structura lor grade de ambiguitate, ea va genera cultură și va solicita lectură. Dintr-o altă perspectivă, teologică, vă reamintesc „detaliile” că suntem membri ai unei religii a Cărții sau că momentul cosmic inaugural este, în doctrina creaționistă a acestei religii, cuvântul demiurgic, la rândul lui act al Cuvântului intratrinitar etern. Nu trebuie, prin urmare, să descurajăm; sarcina lecturii pare fatalitatea fericită a secvenței temporale din istoria cosmică ocupată de specia umană.)

La un moment dat, în discursul dumneavoastră, ați susținut că nu doar cei ce aleg științele exacte au viitorul asigurat. Care este sfatul dumneavoastră pentru elevii care se tem de un posibil eșec în domeniul filologiei, într-o țară în care deviza părinților este: „Fă-te doctor, magistrat sau informatician!”?

L. B.: Am constatat, ca elev, ca profesor și ca diriginte, forța irezistibilă a iluziei „realiste”. Promisiunea ei este uriașă, deși „condițiile contractului” nu sunt verificate în mod riguros. (Același poet american, citat mai sus: „Glorie științelor pozitive! Trăiască demonstrația exactă!”) Generații succesive s-au sinucis spiritual, dezonorându-și vocațiile creatoare și blocând, pentru o viață, perspectiva oricărui sentiment de împlinire interioară. În anul terminal al gimnaziului, puțin informați, covârșiți de vanități, victime ale unei tendințe majoritare și prizonieri ai unor reprezentări esențialmente naive despre educație, formare, carieră și succes, părinții fac opțiuni decisive pentru copiii lor, dirijându-i spre profiluri sau specializări (în speță, „realiste”) pentru care aceștia din urmă nu sunt întotdeauna (sau în mod suficient) dotați. Alegerile sunt iraționale, deci iresponsabile. Nici copilul, nici părinții nu sunt consiliați, iar o analiză a aptitudinilor și a disponibilităților viitorului licean lipsește în majoritatea covârșitoare a cazurilor. Opțiunile universitare care se succedă examenului de maturitate nu reprezintă – decât în puține cazuri – un criteriu în alegerile făcute la sfârșitul clasei a VIII-a, iar despre eventualele profesii, despre oportunitățile și condițiile reale de pe piața muncii și despre rigorile sau constrângerile acestora nu formulează nimeni vreo întrebare. Cu alte cuvinte, iluzia „realistă” – sau, la celălalt capăt al spectrului educațional, refugiul în secțiile „umane” – exclude o reflecție

lucidă și un proiect de formare (iar, mai apoi, de carieră), acestea fiind substituite de trăirea naivă a mirajului pe care îl reprezintă succesul financiar și social al carierei de doctor, de arhitect, de jurist, de specialist I.T., de politehnist. Nicio instituție de învățământ, niciun profil, nicio clasă și niciun profesor nu garantează o viață reușită; dar una dintre premisele acestora o reprezintă suprapunerea pasiunii, vocației, profesiei și ocupației, adică răspunsul pozitiv oferit zilnic interpelărilor care vin din interior, confirmarea zilnică a ființei care suntem. Reprimarea dispozițiilor native sau a reprezentărilor intime despre propria persoană este, dimpotrivă, premisa frustrării, a nevrozei și, implicit, a eșecului (profesional, social, afectiv, spiritual). Așa încât, răspunsul meu pentru elevii care au ales o specializare filologică este, în primul rând, că trebuie să își verifice responsabil pasiunile și capacitățile; mai apoi, că este înțelept să accepte – precum colegii de la alte specializări, de altfel – obligativitatea performanței în obținerea succesului (deci efortul masiv și constant); că, în fine, au motive de a trăi cu anticipație sentimentul de demnitate pe care li-l va oferi zilnic, în profesia lor, activitatea în proximitatea valorilor, respectiv formarea

gândirii și a personalității semenilor; și, finalmente, să știe că opțiunile de carieră sunt multiple (cel puțin egale cantitativ cu cele oferite de specializările reale). Un absolvent de filologie se poate angaja pe un traseu universitar la capătul căruia devine, după caz, profesor de literatură, de limbi străine, de istorie, de filosofie, de psihologie, de teologie în preuniversitar sau în universitar; cercetător științific în institutele Academiei sau în alte instituții cu profil cultural; redactor într-o publicație culturală, redactor în mass-media, jurnalist; referent sau consilier în teatru, regizor, scenarist, actor; expert în comunicare, diplomat, jurist, specialist în securitate sau Intelligence, mediator, analist / consultant politic, purtător de cuvânt; critic de artă / curator, muzeolog, ghid, artist vizual; psiholog, psihopedagog, teolog, preot, asistent social, educator (iar enumerația este departe de a se încheia). În final, doresc ca aceleiași elevi de la specializările „umane” să le evoc numeroasele cazuri de eșec (în carieră) al celor care au studiat la profilul paralel, „real”, iar pentru profesori, directori și inspectori, responsabili de conceperea ofertelor educaționale, îmi doresc să formulez, pasager, problema excedentului de absolvenți ai secțiilor de Matematică – Informatică și de Științe ale naturii, respectiv a

penuriei de tineri formați în spiritul umanităților. Și atrag atenția cu privire la situația îngrijorătoare că, actualmente, direcțiile principale ale învățământului sunt efectiv dictate de mediul de afaceri / economic, care manifestă în mod firesc necesitățile materiale ale societății contemporane (de consum), dar care ignoră (din nou, în mod firesc) necesitățile ei morale. Desigur că reforma planului de învățământ și regândirea (deci redimensionarea, în sensul obținerii excelenței) a profilului umanist sunt condiții obligatorii, însă momentan inexistente în sistemul nostru educațional; dar întrebarea – care personal mă neliniștește – nu este mai puțin valabilă: Dacă veți instrui decenii la rând tineri capabili de a performa exclusiv algoritmic, cine va avea formația, spiritul, arta și aptitudinile necesare formării interioare (culturale, afective, spirituale) a generațiilor viitoare? Cine va manifesta, în comunitățile familiei sau ale societății, inteligența comunicativă, inteligența emoțională, inteligența inter- și intra-personală? Cine le va vorbi nepoților dvs. despre valori?

Pentru cei care nu au putut să fie prezenți la conferința de vineri sau pentru cititorii din viitor ai acestui interviu, care sunt cele mai importante motive pentru care ar trebui să citim?

L. B.: Nu argumentele în favoarea lecturii ne lipsesc, ci arta de a le transforma cu delicatețe în principii și puterea de a-i inspira pe semenii noștri pentru care se mai poate face

ceva – cei aflați, deci, la vârsta formării, în adolescență –, în sensul interiorizării acestora. În urmă cu niște ani, am tradus un apel al unui important teoretician literar și intelectual european privitor la deriva studiului umanist (și, cu precădere, filologic) din ultimele decenii; rezumând propriile motivații, acesta afirma că citește fiindcă asta îl ajută „*să trăiască mai bine*” („*à mieux vivre*”); regret că în epoca sumarei mele corespondențe cu Tzvetan Todorov nu știam că aveam eu însumi să peregrinez (ca, mai demult, Constantin Noica, în căutarea „*tinerilor mâncători de foc*”) prin țara mea, pentru a-i ajuta pe adolescenți să își formuleze lor înșiși întrebarea privitoare la motivația lecturii, adică la sensul culturii. Asta l-ar fi bucurat, cred, pe prestigiosul profesor parizian, din păcate plecat Dincolo de câțiva ani. Pot, pentru a rezuma argumentația mea, să subliniez că lectura provoacă o meditație privitoare la starea propriului suflet și că, definibilă ca o *Bildungsreise* („călătorie de inițiere”), ea are un pronunțat rol formativ. Contribuie decisiv la rafinarea aparatului rațiunii, la construirea unei personalități fondate pe valori și la o progresivă autorevelare. Este, așadar, premisa cea mai sigură, în tipul de entitate psiho-fizică de care dispunem (ca oameni) și în interiorul tipului de societate pe care îl avem (ca europeni moderni), a unei existențe împlinite și a unei prezențe sociale luminoase, constructive. Îmi doresc enorm să îi pot convinge pe ceilalți că doar o ființă coborâtă din Bibliotecă actualizează cea mai subtilă formă de existență prezentă în materie, care este conștiința, și manifestă virtuțile pe temeiul cărora se poate defini pozitiv și se poate deduce silogistic demnitatea. (Desigur că ea reprezintă, în unele teologii sau în doctrina politică a Modernității, un atribut considerat inerent fiecărei ființe umane; însă instituirea imperativă, printr-un consens generos, fondat pe „dreptul natural” sau pe revelație, a demnității reprezintă, în opinia mea, un moment negativ al realizării ei; de altfel, vă invit să privim în jur, ființele nedemne abundă; momentul pozitiv al realizării demnității îl reprezintă nu atașarea la, ci emanarea ei din ființa umană, iar cultura presupune un mod existențial în mod natural generator de demnitate; acesta este sensul în care definim cultura ca *aristocrație a spiritului*.)

Pentru că am vorbit despre viitor, unde vom mai auzi de dumneavoastră în următoarele 12 luni?

L. B.: Pentru a-l parafraza, ludic, pe Faulkner: *în toate locurile bune!* Întrebarea dvs. se referă, cred, la proiectele mele în desfășurare, pe care nu le pot detalia aici. Iar agenda mea sigură urmărește – fericită viață! – doar câteva luni următoare. Voi vorbi despre Vasile Voiculescu la Buzău, la jumătatea lunii noiembrie; voi coordona întâlnirile Cercului de interpretare literară, din cadrul Muzeului Național al Literaturii Române, de la începutul aceleiași luni; voi susține o comunicare despre lirica lui Beniamin Fundoianu, în cadrul unui colocviu internațional, la București, în luna decembrie; voi vizita Alba-Julia în zilele binecuvântatului Centenar; voi vorbi despre Eminescu la Bârlad, în ianuarie; iar în februarie voi vizita alte 10 licee din țară, în proiectul promovării lecturii printre tineri, din care mi-am făcut o obligație mai degrabă morală, decât intelectuală. Vă mulțumesc, în final, pentru acest interviu, prin care revin, simbolic, în orașelul meu de pe Someș, ca și într-un liceu de care mă leagă, în ciuda faptului că l-am evitat în adolescență, amintiri provocatoare de nevindecabile nostalgii; am susținut probe de olimpiade și de bacalaureat în clădirea școlii dvs., am organizat conferințe și am predat câteva ore de Literatură unei clase de filologie, în mai 2011, la capătul culoarului de la parter. Prețuiesc moștenirea școlii dvs., cu care am concurat ca elev al celui alt liceu dejean cu nume de pașoptist, și reamintesc că autentică tradiție nu este credința moartă a celor vii, ci credința vie a celor morți: fiți demni de generațiile admirabile de profesori și de elevi care vă precedă (ar fi suficient – și, mă tem, strivitor – să îl citez pe academicianul Vatamaniuc, unul dintre cei trei prestigioși filologi implicați decisiv în monumentală ediție a integralei eminesciene, cândva dascăl în școala dvs.), generații care pot muri a doua oară (spiritual) sau pot renaște prin voi. „*Vivat Academia, vivant Profesores!*”

Interviu realizat de Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

Parteneriatul Cnam Dej România- Swisg New Delhi India

În urma participării constante la diverse activități online în cadrul proiectelor iEarn, am interacționat cu școli din întreaga lume, inclusiv din India. Întâlnirile din mediul virtual, prin intermediul proiectelor “Teenages’ Issues”, “Waste Managament” și “Folk Costumes” s-au concretizat într-un schimb cultural de experiență între eleve și profesoare de la Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej și Școala de fete “Shadhu Vaswani

International School for Girls” din New Delhi India. Această experiență a fost o oportunitate din punct de vedere cultural și educativ, atât pentru mine și colega mea, profesoara Ana Man, cât și pentru cele șase eleve (Oana Crișan clasa a VIII-a, Antonia Bogdan clasa a X-a C, Andreea Cîmpean, Maria Drăgan, Sonia Cristea clasa a X-a D, Anda Pop clasa a XI-a C), care au participat în acest proiect.

Am experimentat împreună momente de neuitat, de încântare, bucurie, curiozitate, dar și de

teamă și reticență. Totul era nou, o lume necunoscută, cu oameni pe care îi întâlneam pentru prima dată față în față deși colaborasem pe platforma iEarn, locuri exotice, diversitatea culturală nemaiîntâlnită și nu în ultimul rând, clima și preparatele culinare specifice Indiei. Primul lucru care ne-a frapat la ieșirea din aeroport a fost aerul înăbușitor la care se adăuga umezeala aproape insuportabilă. Am fost așteptate la aeroport de cele două profesoare Komal Gujral și Anjali Ahuja,

coordonatoarele proiectului de la școala parteneră. Ele ne-au condus la școală unde ne-au întâmpinat cele două directoare Neeta Rastogi, Santosh Vyas, managera Rajni Tekchandani și un grup de fete care făceau parte din consiliul elevelor. O primire călduroasă, multă deschidere, zâmbete și ghirlande de flori. Ceremonia de deschidere a fost fastuoasă, demnă de admirație și respect. Ni s-a acordat onoarea de a aprinde torța depusă la statuia patronului spiritual a școlii

care îi poartă numele – Shadhu Vaswani. Nu mi-am imaginat până atunci că voi avea ocazia să particip la un astfel de eveniment.

Discursul prezentatorilor la festivitatea de deschidere, prezentarea școlii, activitățile artistice,

sala cu 500 de eleve ordonate pe rânduri, purtând o uniformă impecabilă și 50 de profesoare îmbrăcate în sari au creat o atmosferă impresionantă.

Uimirea și emoția se citeau pe fețele noastre, totul era diferit, o lume nouă ni se dezvăluia pas cu pas. Timp de șapte zile am participat la experiențe școlare și extrașcolare inedite.

Programul pe zile, foarte

bine organizat, ne-a oferit ocazia să ne implicăm în cadrul activităților educaționale desfășurate în școală și să vizităm locuri renumite cum ar fi: Perla Indiei - Taj Mahal, Fortul Roșu, Palatul Parlamentului, Temple hinduse. O săptămână alături de familiile gazdă ne-a oferit ocazia să experimentăm viața cotidiană și specificul culinar.

Profesoarele care au coordonat activitățile școlare ne-au primit cu multă căldură și întotdeauna cu zâmbetul pe buze, împărtășindu-ne din experiența lor. Orele de curs la care am participat au fost variate, cu multă aplicabilitate practică, combinate cu lecții de yoga, dans, muzică și sport. Sălile de clasă sunt foarte bine dotate, având fiecare tablă interactivă și catalog electronic. Ne-au impresionat lecțiile demonstrative de matematică (Maths Lab Session), științe (Fun With Science), abilități practice (Practical Abilities), desfășurate pe grupuri, interactiv. Doamnele profesoare au dat dovadă de profesionalism seriozitate și dedicație. Dezbarerea pe problemele adolescenților (Teenagers' Issues), coordonată de psihologul școlii, a scos în evidență o serie de deosebiri legate de cultura atât de diferită a țărilor implicate România – India. Sesiunea de dans a fost un spectacol de muzică, ritm, culoare, acțiune din partea gazdelor la care am adăugat jocul nostru tradițional și prezentarea de costume populare românești.

Un alt aspect care merită evidențiat este liniștea din timpul pauzelor. Deși eram într-o școală cu 2000 de eleve nu se alerga pe coridoare, nu se auzeau țipete, iar elevele salutau respectuos cadrele didactice și musafirii. Meditația de dimineață, care nu lipsea niciodată, oferea un sentiment de calm și pace.

Zilele au trecut pe lângă noi cu pași repezi iar ceremonia de închidere, la fel de fastuoasă, cu discursuri de mulțumire, schimburi de souveniruri și îmbrățișări a încheiat experiența unică trăită pe parcursul celor șapte zile.

Pot spune că această colaborare ne-a oferit oportunități concrete de învățare, dincolo de granițele geografice, permițându-ne să colaborăm cu partenerii de

peste hotare, să dobândim noi cunoștințe prin participarea directă la activități școlare și extrașcolare și să construim relații strânse între școli.

profesor Groșan Gabriela

În țara Maitreyei

În cadrul proiectului internațional IEarn, în care am colaborat cu cinci țări la scrierea unei cărți, am avut ocazia unică să particip alături de alte cinci eleve ale Colegiului Național „Andrei Mureșanu”: Oana C, Anda P, Maria D, Antonia B și Andreea C la un inedit schimb de experiență în țara Maitreyiei Devi, în misteriosul New Delhi. Capitala exotică a Indiei ne-a găzduit timp de o săptămână, uimindu-ne prin culoare și îmbinarea modernismului cu vechea istorie.

În articolul care urmează, voi prezenta pe larg aventura mea în Orient, aventură care a lăsat o puternică amprentă atât asupra culturii mele generale cât și a percepției mele despre populațiile asiatice.

Am zburat aproximativ zece ore până la destinație cu o escală în aeroportul internațional din Dubai, un zbor îndelungat în care a trebuit să ne obișnuim cu trei fuse orare diferite, decalajul dintre România și India fiind de două ore și jumătate.

La aeroportul din New Delhi am fost întâmpinate cu entuziasm de profesoarele de la Sadhu Vaswani International School for girls, Komal Gujral și Anjali Ahuja. Primul lucru pe care l-am simțit la ieșirea din aeroport a fost căldura puternică și umiditatea ridicată, clima tropical-musonică fiindu-ne nefamiliară.

Drumul până la școală nu a durat mai mult de treizeci de minute, în ciuda traficului aglomerat, însa primirea de care urma să avem parte a fost surprinzătoare. Încă de la intrarea pe poartă am fost întâmpinate de managerul școlii, prim-directoarea, directoarea adjunctă și de comitetul elevilor. Ritualul sacru de „bine ați venit în marea noastră familie” ne-a bucurat, am primit cununi de flori parfumate făcute de eleve talentate din școală, iar mai apoi ni s-a pus în frunte un semn de binecuvântare. Împreună, am mers în sala de conferințe pentru momentul mult așteptat: cunoașterea gazdelor.

Ria Agarwal, o elevă de treisprezece ani pasionată de matematică a fost gazda mea și în același timp și prietena mea apropiată timp de o săptămână în care m-am aflat la 5600 de kilometri de casă. Alături de ea și familia ei am descoperit bucătăria indiană, prea picantă și

aromată cu numeroase mirodenii pentru gustul meu, limba hindi, dar și sacralitatea care domină aceasta țară din oceanul cu același nume. Celelalte fete-gazde: Shruti Aria, Riansha Vaid, Bahvia și Ishita Sharma au făcut ca timpul petrecut alături să zboare extrem de repede.

De-a lungul săptămânii fiecare dintre noi am încercat să ne

familiarizăm și să cunoaștem cât mai mult din cele două culturi atât de diferite prin programe organizate de școală. La început am simțit puternic dorul de casă, fiind timidă și puțin melancolică, însă pe parcurs aceste sentimente s-au atenuat, reușind să mă bucur de fiecare clipă.

În următoarea zi după sosirea noastră, am făcut o vizită la Agra, localitate situată la 180 de kilometri de New Delhi, unde se află Taj Mahalul. Alături de alte o sută de fete de la Sadhu Vaswani dornice de a ne cunoaște personal și a vorbi despre școala noastră, ne-am plimbat prin grădinile verzi ale impunătorului mausoleu de marmură, construit între anii 1630-1653 de un soț îndurerat pentru preaiubita sa soție, având oportunitatea să intrăm înăuntru. Am făcut o mulțime de poze din unghiuri cât mai variate, pentru a scoate în evidență cea de-a șasea minune a lumii moderne. Următorul

obiectiv pe care l-am atins a fost Fortul Roșu, numit astfel datorită cărămizilor de piatră roșie, fiind totodată locașul regilor și al împăraților din vechime. Am aflat numeroase elemente de cultură decorativă scăldate în soarele puternic de amiază. Doar seara târziu am ajuns acasă la familia gazdă, însă nu am regretat nicio oră. Cea de-a treia zi a reprezentat

ceremonia de primire, unde am asistat la dansurile colorate și pline de energie, admirate până atunci doar în filmele Bollywoodiene, dar și la melodii intonate din suflet lăudând patria mamă.

Grupul nostru, reprezentant al României, a avut și el momentul său artistic interpretând dansuri specifice din zona folclorică transilvăneană. Următoarea activitate la care am participat a fost o nouă vizită de această dată la Parlament, unde am putut re trăi istoria zbuciumată și drumul

pe care a pășit Mahatma Gandhi până la independență. Camerele erau decorate cu portrete ale președinților, dar și ale marilor lideri care au intrat în inima poporului. După ce am parcurs întregul traseu destinat turiștilor din importanta instituție, ne-am îndreptat spre Poarta Indiei, un monument impunător în memoria celor 70.000 de soldați indieni care și-au pierdut viața în timpul Primului Război Mondial, construită în anul 1921 la inițiativa ducelui Connaught. Aici are loc în fiecare

an Parada de Ziua Republicii. Acest monument am aflat că arată superb în timpul nopții când este luminat, însă noi nu am avut acel noroc de a-l vedea în momentul respectiv al zilei.

Sâmbăta a fost dedicată în exclusivitate turului școlii și a fost prima zi ploioasă din săptămână. Am luat parte pentru prima dată la o sesiune de yoga, unde trei eleve ne-au captivat cu mobilitatea lor, apoi am avut surpriza de a participa și noi în eliberarea trupului de energii negative, însă mobilitatea mea nu era nici pe departe la fel de bună ca ale elevelor premiate la concursuri de gimnastică. Am participat și la o oră de muzică în care elevii ne-au încântat cu o melodie la clape, după care am dansat alături de copiii cu handicap încurajați în școală să își dezvolte talentele și să nu se simtă marginalizați.

Activitatea ulterioară fiind Sesiunea Media, ne-am distrat creând animații pe calculator împreună cu fetele din ciclul primar. Au fost extrem de cooperante și entuziasmate să cunoască eurenii, la final cerând pe un ton inocent „autografele” noastre.

A cincea zi am petrecut-o în întregime cu familia gazdă, care de-a lungul săptămânii m-au tratat ca pe propriul lor copil. Am mers cu mașina până la templul hindus Lotus care, după cum îi spune și numele are forma florii, fiind înconjurat de un lac de culoare albastră-verzuie curată. Însă ce m-a lăsat fără cuvinte a fost un muzeu care concentra întreaga cultură indiana într-o manieră 3D, prin filme interactive și roboți care reprezentau personaje mitologice în decoruri specifice. Pentru a vedea întregul muzeu am „navigat cu barca prin istoria Indiei”. Vizita s-a

încheiat printr-un spectacol acvatic excepțional care m-a impresionat profund, după care am făcut cumpărături în marele magazin de artizanat Dillhi Haat, de unde am cumpărat numeroase suveniruri pentru familia mea din România.

Însă ziua inevitabilă a sosit, iar grupul nostru și-a încheiat vasta călătorie prin patrimoniul național al acestei țări care pentru mine rămâne o ademenitoare taină. Ne-am despărțit cu greu de familiile gazdă, despărțire care s-a lăsat și cu lacrimi, dar nu de tristețe ci de bucurie. Am împărtășit emoții variate acumulate de-a lungul unei săptămâni încărcate, în care ne-am apropiat sufletește și am îmbrățișat o nouă cultură. Am rămas cu promisiunea că vom reveni cândva, până atunci urma să le așteptăm în România, unde totul urma să fie diferit de aceasta dată pentru ele.

Cristea Sonia, cls. a XI-a D

Visul continuă - Vectron

Echipa Vectron (rebranding-ul echipei Cyber Wolves) este reprezentanta Colegiului Național „Andrei Mureșanu” Dej în competiția First Tech Challenge România, cea mai mare competiție de robotică din România.

First Tech Challenge este o competiție de robotică pentru licee, fiind una din cele 4 competiții organizate de **FIRST** (*For Inspiration and Recognition of Science and Technology*). Această provine din America și este în al 3-lea sezon în România, cu peste 150 de echipe înscrise din toată țara.

Competiția se joacă pe un teren de plăci de spumă îngărduit pe care se afla diferite elemente de joc (care se refolosesc de la an la an) cu care robotul interacționează într-un anumit mod pentru a câștiga puncte.

Meciurile se joacă în două alianțe (albastru și roșu), fiecare alianță fiind formată din două echipe. Un aliat dintr-un meci ți-ar putea fi adversarul în alt meci.

Sezonul 2018-2019 se numește **Rover Ruckus** și imaginează jocul ca pe o misiune pe Marte. Roboții construiți și programați trebuie să:

- coboare de pe un presupus modul de amortizare
- completeze niște sarcini autonome
- colecteze minerale
- urce înapoi în presupusul modul

Deși este o competiție de robotică, activitatea din spatele robotului este extrem de importantă. Echipele sunt cele care răspândesc spiritul **FIRST** și ceea ce se numește **Gracious Professionalism**. Pentru ca totul să meargă bine este nevoie de o echipă destul de numeroasă care să se poată ocupa de diferitele aspecte ale întregii activități, echipă care să poată conlucra și care să se completeze reciproc. Echipa noastră este alcătuită din 18 membri. Unii se ocupă de

partea tehnică, adică de construire, programare, driving robot pe teren, strategie de joc, aici trebuie nominalizați elevii: Bulea Andrix, Cociș Robert, Coroian Denis, Coroian Sebastian, Costin Cristiana, Mathe Cezar, Nechiti Marius, Potra Antonio, Racz Eduard, alții de partea non tehnică adică de marketing și comunicare, strângere de fonduri, business plan și strategie: Biriș Diana, Borzan Ciprian, Deneș Angelo,

Mureșan Raul și voluntarii (crearea materialelor promoționale, mascotă, susținere etc.): Cozmuța Andreea, Suciș Adriana, Repede Oana, Rus Bianca, Turcu Paula.

Echipa Vectron, înscrisă în competiție din sezonul 2, a purtat deja numeroase „bătălii”, dar și-a organizat și propriile dispute amicale sau competiționale, obținând și premii frumoase.

În sezonul 2 național, primul pentru noi, echipa școlii s-a clasat pe locul 8 și a obținut locul I la secțiunea Motivate Award. În același an l-a concursul regional organizat de noi „Someș Tech Challenge” ne-am clasat pe locul I.

În sezonul 3, la competiția regională din Cluj, echipa s-a clasat pe locul 12, câștigându-și dreptul de a participa la etapa națională și a obținut locul III la secțiunea Think Award.

Motivate Award locul I

Sala Polivalentă din București

Someș Tech Challenge, locul 1

First Tech Challenge Romania

Au fost organizate și jocuri amicale cu prietenii noștri de la Esentza Robotics de la Colegiul Național „Petru Rareș” din Beclean, iar anul acesta mai multe amicale **PrimeTech** - amical regional organizat de Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu” din Cluj, unde ne-am clasat pe locul I, dar și un amical oficial organizat de First Tech Challenge Romania, unde am ocupat locul 23.

Împreună cu „Esentza”, Beclean

Think Award - locul 3

Mathe Cezar, cls. a XI-a A

**Educație juridică
la Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej
„aveți dreptul să vă cunoașteți drepturile!”**

În cadrul protocolului încheiat între Ministerul Justiției și Ministerul Educației, prin intermediul Asociației VEDEM JUST și sub îndrumarea directă a domnului judecător Cristi Danileț, am susținut, în calitate de voluntar, ore de educație juridică la Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej, pe parcursul a două săptămâni.

Alături de mine, au participat la susținerea acestor activități, încă două colege, membre ale Baroului Cluj, avocat Andreea Lupean și avocat Gabriela Pop, context în care, în continuare, voi exprima opinia noastră, colectivă, în ceea ce privește impresiile cu care am rămas, după cele două săptămâni.

Deși, în momentul în care ne-am înscris în acest program, am crezut că educația juridică este o problema neinteresantă, însă necesară, pentru adolescenți, am avut surprinderea să fim primite, atât de elevi, cât și de diriginți, cu căldură și deschidere față de acest subiect. Doamna director Emilia Mureșan ne-a pus la dispoziție un cabinet modern, unde ne-am simțit confortabil, atât noi, cât și copiii. „A fi liber nu înseamnă să faci ceea ce vrei, ci să faci ceea ce trebuie!” Așa au început orele în fața liceenilor și, chiar dacă am pornit de la necesitatea fiecăruia de a respecta reguli, am ajuns, împreună, la concluzia că, fără reguli, mai exact fără legi, viața noastră ar fi un haos.

Elevii au fost realmente însetați și dornici să afle cât mai multe informații referitoare la drepturile și chiar și la obligațiile lor. Orele au trecut mult prea repede și foarte multe dintre subiectele pe care ni le-am propus nu au fost atinse, însă, am reușit să atingem sufletele elevilor, ceea ce ne-a oferit o satisfacție deosebită.

S-au implicat cu adevărat în aceste activități, au adresat întrebări pertinente și și-au dat chiar răspunsuri unii, altora, aspect care denotă faptul că ceea ce se discuta în clasă era despre ei. Ei și drepturile lor, la vârstă adolescenței.

De la vârsta de 14 ani, adică odată cu primirea cărții de identitate, orice persoană capabilă, răspunde penal. În aceste condiții, este esențial ca cei care se apropie de această vârstă, sau cei care deja au împlinit-o, să fie avertizați.

Cele mai importante mesaje pe care le-am transmis în clase: „Atenție! De la vârsta de 14 ani răspundeți penal. Acolo unde încetează responsabilitatea, începe legea. Nimeni nu poate invoca necunoașterea legii. Nimeni nu își poate face singur dreptate. Cine greșește, plătește!”

A fost surprinzător de plăcut să vezi că ei, de fapt, își doresc să respecte legea, însă nu o cunosc. Din informațiile pe care le-am oferit noi, sperăm că i-am învățat unde să caute, atunci când au probleme cu legea.

În opinia noastră, important este că, deși cu pași timizi, au început să se miște lucrurile în acest segment al educației.

Elevii din Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej au confirmat faptul că liceenii sunt deschiși la astfel de activități, sunt serioși și doresc să fie informați corect, atât despre ceea ce au voie să facă, cât se despre ceea ce nu au voie să facă.

„Educația este cea mai puternică armă pentru a schimba lumea” spunea Nelson Mandela, așa că, pentru a avea viitoare generații competitive, trebuie ca adulții de azi, să se implice, fiecare în felul său, în formarea acestor generații.

avocat Domșa Diana

Zilele elevilor maghiari

„Zilele elevilor” este un concurs organizat de secția maghiară, care anul acesta a ajuns la cea de-a XIII-a ediție. Acest concurs este destinat elevilor de clasă V-XII. La început acest concurs a fost organizat după orele de curs, a avut o durată de 3-4 zile, și cuprindea diferite activități creative. În primii 5 ani concursul conținea câte 5 probe pe zi, și se desfășura în mai multe locații pe raza municipiului nostru.

De la ediția a 6-a însă gazda concursului este Colegiul Național „Andrei Mureșanu”. Fiecare zi de concurs începe cu un prânz oferit de „Dési Civil Műhely” – sponsorul principal. În prima zi a concursului elevii se împart pe echipe. Fiecare echipă își alege un nume haios și își compune imnul propriu și își desenează propriul steag. De asemenea, pe tricoul alb fiecare concurent desenează ceva haios, ceva ce reprezintă echipa. Echipele se adună în sala festivă a Colegiului „Andrei Mureșanu”, unde

are loc prezentarea echipelor. Un juriu format din trei membrii (2 profesori și 1 elev neparticipant) punctează creativitatea, spiritul de echipă, atitudinea echipelor. În cea de a doua zi, fiecare echipă primește o listă cu probele ce urmează a fi trecute. Probele fiind: mini baschetbal (aruncarea cu o mingeuță mică la un coș mic de jucărie) sau dezlegarea funiei omenești (1 persoană din echipă iese pe usa și restul se țin de mână încâlcindu-se și cel care a ieșit pe usa trebuie să-i descâlcească), sau fotbal dublu (constă în legarea picioarelor a 2 persoane care trebuie să ducă mingea pe un traseu enume) și multe alte probe interesante. Rezolvarea probelor este supravegheată și coordonată de un profesor. Este important ca probele să se rezolve cât mai repede și cât mai corect. Fiecare echipă primește de la profesorul coordonator un punctaj ce este trecut pe un tabel. Sunt și probe de sport, probe de fotbal și de baschet, care se desfășoară între echipele formate separat din băieți și fete. După rezolvarea probelor echipele se adună din nou în sala festivă a colegiului, unde se calculează punctajul. Ultima zi a concursului este ziua cea mai lejeră și cea mai haioasă, ziua karaoke. Fiecare echipă alege 2 piese pe care trebuie să le interpreteze. După încheierea probei urmează decernarea premiilor. Sunt decernate premiile I, II, III și mențiuni.

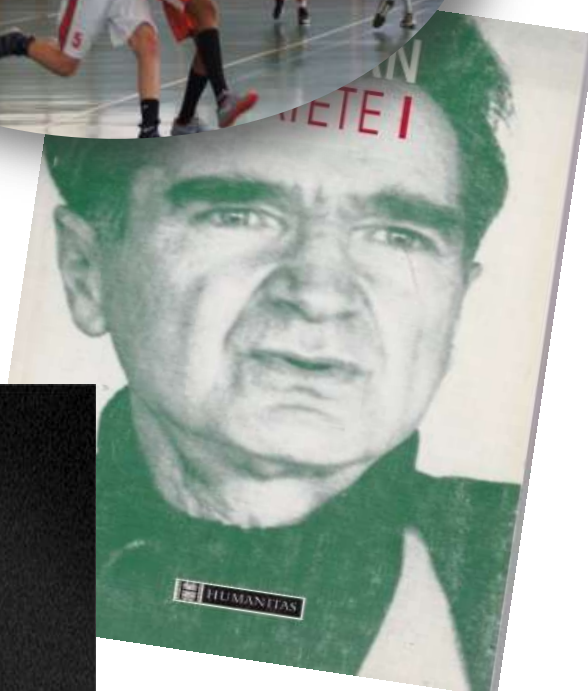
Premiile constau din echipament de sport, excursii, bani.

Câștigătorul premiului I primește și cupa pe care o păstrează un an. Anul următor cupa va fi înmănată noului câștigător.

Muller Hunor, cls. a X-a E

COLȚUL PROFESORILOR

Începuturile învățământului românesc la Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej

După unirea Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918, Consiliul Dirigent, ca organ executiv al Transilvaniei, a început reorganizarea provinciei și instituirea administrației românești în toate domeniile vieții publice. La conducerea învățământului din Transilvania a fost numit Valeriu Braniște, care, pentru a nu perturba

activitatea didactică din anul școlar 1918-1919, a hotărât continuarea cursurilor după vechea programă austro-ungară.

În anul 1919 Consiliul Dirigent a luat măsuri pentru începerea anul școlar 1919-1920, prioritatea fiind asigurarea personalului didactic și condiții corespunzătoare desfășurării cursurilor. În primul an de după Marea Unire la școlile primare din Dej învățau 1282 elevi și predau 26 de învățători; la școlile de ucenici (profesionale) erau înscriși 232 elevi și predau 12 profesori; la școlile civile de fete erau 277 eleve și 11 profesori, iar la Liceul de stat „Andrei Mureșanu” învățau 325 elevi și predau 11 profesori. În total, în Dej, erau 2116 elevi și 60 de cadre didactice. Această statistică a fost întocmită de Revizoratul Școlar Dej pentru Consiliul Dirigent, înainte să li se ceară profesorilor depunerea jurământului de fidelitate față de statul român. După refuzul de a depune jurământul, a unei părți a cadrelor didactice maghiare, numărul profesorilor a mai scăzut și din această cauză trebuia înlocuit imediat¹.

La Liceul „Andrei Mureșanu”, principala instituție de învățământ din Dej, Consiliul Dirigent a numit prin Decretul nr. 7569, din 5 iulie 1919, în funcția de director pe profesorul de istorie Victor Motogna, de la Liceul din Năsăud. Pentru funcționarea liceului românesc, începând cu anul școlar 1919-1920, era nevoie de un număr minimal de elevi. Înscrierile la liceu s-au făcut între 1 august și 8 octombrie 1919. Numărul elevilor înscriși în toate clasele a fost de 282 de elevi ordinari și 43 de elevi particulari.

Directorul Victor Motogna, în vara și toamna anului 1919, s-a implicat în organizarea noului liceu, a fost interesat de dotarea elevilor cu manuale, de încadrarea unui personal didactic bine pregătit, de cazarea elevilor în internat², având în vedere că cei mai mulți erau din

¹ Constantin Albinet, Cristina Albinet, *Dej. Istorie și legendă*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2014, p. 667.

² În mai 1924 s-a constituit Comitetul Școlar al Liceului A. Mureșanu Dej, avându-l președinte pe Victor Motogna, directorul liceului, iar ca și membrii pe dr. Ioan Prodan, prefectul județului, Dr. Liviu Micșa, senator, dr. Victor Pop, notar public, Iacob Marga Protopop, dr. Ioan Șanta și Ciprian Rusu, profesori. Acest comitet a cumpărat cu 2,5 milioane lei, Palatul Voith pentru a-l transforma în internat pentru elevi. Suma aceasta provenea din trei surse: fondul Comitetului-600.000 lei (donația G. Șorban-200.000 lei), contribuția ministerului-1,5 milioane și un

alte localități ale județului Someș. Cursurile liceului s-au deschis în 9 octombrie 1919, cu 11 profesori și 282 elevi. Zece profesori au predat materii științifice și literare și exista un maestru de aptitudini.

Lista profesorilor din primul an de învățământ românesc a fost următoarea: Victor Motogna (istorie și latină), dr. Ioan Șanta (latină și istorie), Precup Gavril (matematică), Popescu Șura (fizică și chimie), Mina Stanciu (maestru la muzică), Emil Patachi (limba română și latină), Silviu Cosma (suplinitor latină și germană), Nicolaie Soneriu (științele naturii și chimie), Ioan Varna (religie greco-catolică), iar din 1920 a început să predea franceza Henry Michel, membru al misiunii universitare franceze. Dintre aceștia doar patru au predat și în vechiul regim austro-ungar, iar șase erau tineri în curs de calificare³. În acest prim an de învățământ liceal românesc la Dej au existat câteva probleme datorate lipsei profesorilor și a manualelor școlare. Aceste neajunsuri au fost treptat remediate.

Intelectualii români din Dej, în vara anului 1919, înainte de deschiderea cursurilor Liceului „Andrei Mureșanu”, au hotărât înființarea unui internat pentru elevii veniți din satele de pe Valea Someșului. Pentru a veni în sprijinul elevilor români veniți la studii în Dej, conducerea județului Someș, a pus la dispoziție locuința de serviciu a prefectului și viceprefectului pentru a fi amenajată ca și internat. Fără acest internat funcționarea liceului ar fi fost pusă în discuție, deoarece nu existau alte condiții de cazare în Dej pentru numeroșii elevi veniți de la țară.

Victor Motogna a condus Liceul „Andrei Mureșanu” Dej până la sfârșitul anului 1928, iar din 15 ianuarie 1929, noul director a fost Emil Patachi. Pentru activitatea științifică, managerială și educațională de excepție, desfășurată în cadrul liceului dejean, Victor Motogna a primit Premiul „Gheorghe Asachi”, acordat de Academia Română. Din 15 noiembrie 1933, director al liceului a devenit Petre Cherebețiu.

La nivelul orașului Dej și a județului Someș, la începutul anului școlar 1919-1920, a existat o lipsă acută de profesori și învățători. Din această cauză au fost organizate cursuri de vară pentru a pregăti cadre didactice provizorii atât pentru învățământul primar cât și pentru învățământul secundar. Pentru a rezolva problema cadrelor didactice au fost aduși profesori și din vechiul regat sau profesori de limba franceză prin Misiunea Culturală Franceză. Admiterea la cursurile de vară s-a făcut pe bază de cerere către Consiliul Dirigent, iar la sfârșitul lunii mai 1919, cei admiși au fost publicați în Buletinul Oficial al Consiliului Dirigent.

Universitatea din Cluj a organizat cursuri de vară, în perioada iulie – august, în anii 1919 și 1920, pentru a pregăti profesori pentru învățământul secundar din Transilvania. La aceste cursuri au fost admiși studenții români care din cauza războiului nu au putut să-și termine studiile universitare, dar și preoți și învățători cu înclinații științifice și culturale. Pentru instruirea acestor cursanți au fost aduși profesori universitari din vechiul regat, dar și profesori emeriți de la școlile

împrumut bancar de 900.000 lei. Palatul Voith a fost cumpărat și întărit pe Liceul „A. Mureșanu” Dej, vezi Arhiva Colegiului „A. Mureșanu Dej”, dosar A, nr. 21, copie.

³ A. Bob, N. Vesa, Fr. Kiss, *Omagiu Colegiului Național „Andrei Mureșanu” Dej*, Editura Texte, Dej, 2007, pp. 102-103.

românești din Blaj, Brașov, Năsăud, Sibiu și Beiuș. După terminarea cursurilor, în anul 1919, viitoarele cadre didactice au susținut un examen numit „*fundamental*” și cei admiși au primit un certificat pe baza căruia puteau fi angajați ca *profesori practicanți* în învățământul secundar. Certificatele de absolvent erau semnate de către directorul cursurilor Nicolae Drăgan, aflat în subordinea Resortului de Culte și Instrucțiune Publică și înmânate prin delegatul său Gavril Precup, directorul învățământului secundar al Consiliului Dirigent⁴.

În vara anului 1920, noii profesori au continuat cursurile, iar la absolvirea lor au susținut examenul de licență în specialitatea aleasă. În primăvara și toamna anului 1921, profesorii au susținut un nou examen în urma căruia au obținut diploma de *profesor titular provizoriu*, urmând ca în anii școlari viitori, pe baza inspecțiilor școlare, să fie propuși și încadrați ca *profesori titulari definitivi*. Mulți dintre acești profesori, calificați în cadrul cursurilor și examenelor din anii 1919-1921, s-au înscris ca studenți la diferite universități și au urmat cei patru ani de studii.

Pentru a evalua starea învățământului din Dej și împrejurimi, încă din anul 1921, Liceul „Andrei Mureșanu” Dej și alte instituții de învățământ au fost inspectate de către dr. Valeriu Seni, directorul Regiunii Cluj. O altă vizită la liceu și la alte școli, tot în anul 1921, a făcut-o și Duiliu Zamfirescu, președintele Camerei Deputaților, însoțit de senatorul Vasile Borgovan⁵.

Pentru funcționarea unitară a procesului educativ, începând cu anul școlar 1923-1924 a fost adoptată și în Transilvania programa școlară a secției moderne din vechiul regat. Această măsură a încheiat procesul de tranziție în învățământ și a conferit un caracter unitar întregului proces instructiv-educativ. După reorganizările succesive ale învățământului, în orașul Dej, în perioada interbelică, au funcționat următoarele școli: Liceul „Andrei Mureșanu”, Liceul de fete, Liceul comercial, Școlile primare românești de fete și băieți, Școlile primare maghiare de băieți și fete, Școala israelită, Școala de arte și meserii, Școala elementară de stat din Cetan și de pe Dealul Mulătău.

În organizarea unitară a învățământului românesc, după 1918, un rol important l-a avut adoptarea unui program analitic unic de învățământ, care urma să fie extins asupra școlilor din provinciile unite cu Regatul României. În realizarea acestei reforme o importanță deosebită a avut-o prima Adunare Generală a Asociațiunii profesorilor secundari din România. În cadrul ședinței s-a hotărât crearea unui Secretariat, care să țină legătura cu provincia, și a unui fond pentru apariția Buletinului Asociației generale a profesorilor secundari din România. După Marea Unirea s-a intensificat activitatea culturală și educațională în școlile românești din provinciile unite cu țara. Au fost deschise școli noi în toate satele românești, unde până atunci nu existau astfel de școli. Un rol important în dezvoltarea învățământului românesc în perioada interbelică l-au avut miniștri educației naționale, printre care și Constantin Angelescu.

Reorganizarea învățământului românesc s-a realizat în mai multe etape, în anul 1924 a fost legiferat învățământul primar, în anul 1928 cel secundar, în 1932 cel superior și în anul 1936 învățământul comercial și industrial.

Legea învățământului primar din 24 iulie 1924, a stabilit durata învățământului obligatoriu și gratuit la 7 clase. Legea fiind deosebit de permisivă și prevedea înființarea de școli „câte vor fi necesare” pentru instruirea copiilor în vârstă de 7-16 ani. Școala primară de 7 clase cuprindea două cicluri: primele 4 clase (ciclul I), unde se însușeau elemente de cultură generală și ultimele 3 clase (ciclul II), unde s-a continuat completarea și întărirea cunoștințelor de cultură generală. În

⁴Constantin Albinet, Cristina Albinet, *op. cit.*, p. 669.

⁵Axinte Bob, Nicolae Vesa, Francisc Kiss, *op. cit.*, p. 128.

15 mai 1928, s-a adoptat Legea învățământului secundar teoretic care cuprindea: învățământul secundar teoretic, învățământul normal, seminariile teologice, învățământul industrial, comercial, agricol și învățământul militar⁶.

Învățământul secundar își propunea însușirea de către elevi a unor elemente esențiale ale unei culturi generale solide, pregătindu-i pentru învățământul superior. Învățământul secundar a fost organizat în două trepte: treapta inferioară, numită gimnaziu, cuprindea patru ani de studiu și își propunea să dea elevilor elementele unei culturi generale; treapta superioară, numită liceu, tot cu 4 ani de studiu, urmărea întregirea și aprofundarea culturii generale și oferea o îndrumare științifică în vederea continuării și specializării în învățământul superior-universitar.

Învățământul normal a avut ca scop pregătirea de cadre didactice pentru copiii din grădinițe și școlile primare. Acest tip de învățământ a fost organizat prin Legea din 1924 și avea o durată de 8 ani de studiu. În al doilea ciclu, învățământul normal viza pregătirea tinerilor în domeniul educației, pentru a deveni învățători.

Învățământul comercial și industrial a fost organizat în baza legii din 1936, avea o durată de 8 ani, fiind împărțit în două trepte: gimnaziu, cu patru ani de studiu, și liceul, tot cu patru ani de studiu. De o atenție deosebită s-au bucurat școlile agricole, menite să pregătească cadre pentru relansarea agriculturii pe suprafețe mari și cu caracter intensiv. Învățământul superior a fost organizat pe baza legii din anul 1932. Acest sistem de învățământ cuprindea: Universități, Academii și Școli superioare. Durata studiilor era de cel puțin trei ani, iar la absolvire se eliberau diplome de licență și de doctorat⁷.

Legile pentru organizarea învățământului românesc au stabilit că personalul didactic de diferite grade se compune din trei corpuri: corpul didactic primar, corpul didactic secundar și corpul didactic superior. Legea învățământului secundar stabilea că membrii corpului didactic poartă denumirea de profesori dacă predau obiecte de învățământ teoretic și de maștri dacă predau discipline din domeniul artelor și abilităților. Încadrarea profesorilor se făcea pe bază de concurs cu titlu *provizoriu*, iar după trei ani de funcționare, în urma unei inspecții, se confirma cu titlu de *profesor definitiv*⁸.

Cu toate încercările de uniformizare ale învățământului, până în anul 1941, au existat diferențe între tipul de educație primită de către copiii de vârstă școlară în zonele rurale și urbane, fiecare zonă a fost adaptată la particularitățile economice și la nevoia de forță de muncă. Uneori diferențele puteau fi mari, astfel, elevii din școlile rurale care se transferau în școlile urbane, trebuiau să repete anumiți ani, pentru a se putea adapta sistemului educativ. Liceele de asemenea au fost modernizate, învățământul clasic a fost simplificat, limbile moderne și limbile clasice au fost comasate în ceea ce a devenit programa de studii sociale, iar învățământul tehnic s-a îmbunătățit semnificativ pentru a furniza tehnicieni și muncitori pentru fabricile care încep să fie construite în toată țara.

profesor Albinetz Cristina Simona

⁶ coord. Dimitrie Gusti, *Enciclopedia României*, București, 1938, vol. I, p. 469-471.

⁷ *ibidem*, p. 472.

⁸ *ibidem*, p. 475.

Profilul elevului capabil de performanță școlară

În acest an școlar am avut din nou șansa de a profesa la Colegiul Național „Andrei Mureșanu” Dej, unde am întâlnit elevi deosebiți, atât la ciclul gimnazial, cât și la cel liceal. Când spun ca sunt deosebiți, mă refer la câteva trăsături de bază ale unui elev: seriozitate, implicare, cooperare și curiozitate în descoperirea lucrurilor noi. Ca profesor de fizică, am simțit că este locul perfect în care această disciplină poate să aducă, prin intermediul elevilor, rezultate frumoase la concursurile școlare.

Încă de la începutul anului școlar mi-am dat seama că am întâlnit aici copii capabili de performanță. În general, un astfel de elev trebuie să dea dovadă de câteva calități pe care le voi menționa în continuare.

Creativitatea, cât și gândirea critică, sunt esențiale pentru profesiile societății de azi. Ele aduc progresul, dau naștere ideilor, fac posibilă performanța. Mai mult decât atât, sculpează caracterul, conturează personalitatea și ajută la atingerea potențialului maxim. Iată de ce consider că trebuie să depunem eforturi constante în a ajuta copiii să își dezvolte gândirea critică și creativitatea.

Autonomia este cheia dezvoltării neîngrădite a unui elev, precum și a descoperirii celor mai bune modalități prin care un copil poate să deprindă toate aptitudinile de care are nevoie în formarea sa. Mediul profesional va avea o tot mai mare nevoie de angajați autonomi, deschizători de drumuri, care să descopere singuri și să fie inovatori, fără să aibă nevoie de îndrumarea cuiva.

Adaptabilitatea, această calitate poate fi antrenată și reprezintă un mare atu atât pe parcursul educațional, cât și într-o viitoare profesie, oricare ar fi aceasta.

Capacitatea de a lucra în echipă nu își va pierde niciodată importanța în mediul profesional, de aceea un elev perfect va fi întotdeauna cooperant, atât cu profesorii și alte figuri autoritare, cât și în relațiile cu colegii.

Aptitudinile de comunicare sunt alte componente esențiale în formula succesului ca viitor adult, fiind esențiale în orice domeniu de activitate.

Având elevi care dau dovadă de aceste calități, rezultatele nu au întârziat să apară, astfel în acest an școlar 2018-2019 doi elevi din clasa a IX-a A de la Colegiul Național „Andrei Mureșanu” din Dej au obținut rezultate deosebite la Olimpiada Județeană de Fizică: Țarcă Andrei, Premiul III și Tripon David, Mențiune.

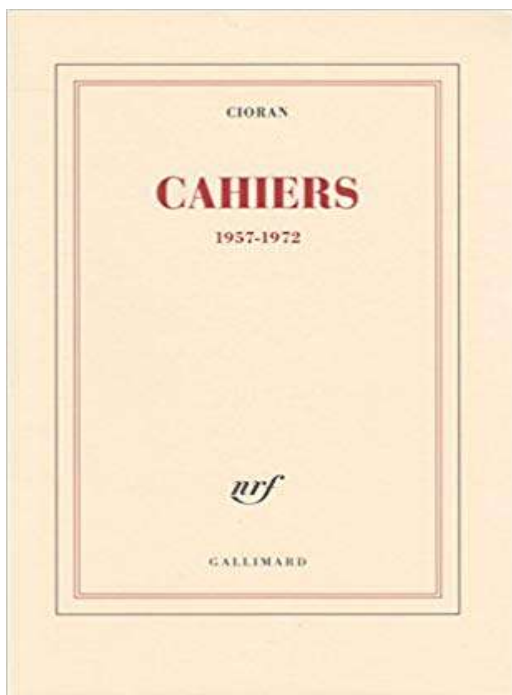
Pe această cale doresc să-i felicit pentru rezultatele lor, dar și pe ceilalți elevi participanți la olimpiadă care au lucrat frumos și să-i asigur că voi fi alături de ei la orice competiție la care doresc să participe, în acest domeniu.

În final, trebuie să avem în vedere că fiecare elev excelează în anumite direcții și nu strălucește în altele. Scopul nostru, al furnizorilor de educație, este să-i ajutăm pe copii să-și descopere aptitudinile și talentele și să le fructificăm. Să motivăm și să încurajăm depășirea limitelor și evoluția armonioasă a tuturor abilităților elevului, până la atingerea potențialului maxim.

profesor Pop Adriana

***Caietele* lui Cioran –fragmentarul ființei și al discursului**

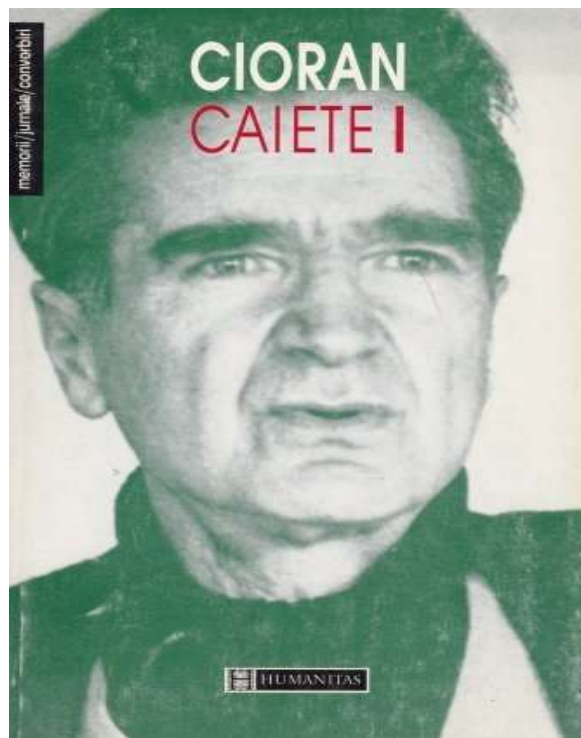
Caietele lui Cioran au apărut în 1997 la editura Gallimard, cu o prefață semnată de Simone

Boué, partenera scriitorului apatrid. Într-o epocă în care dezbateră asupra trecutului legionar al autorului ocupa lumea literară franceză, apariția *Caietelor*, a căror scriere a durat între 1957 și 1972, a fost văzută fără îndoială ca o posibilitate de a clarifica îndoielile și tăcerile lui Cioran asupra unei perioade din viața sa. Cu siguranță, titlul a creat un anumit orizont de așteptare, părând să anunțe un jurnal în care autorul ni se dezvăluie în ceea ce are el mai omenesc, mai intim, în monotonia vieții sale cotidiene. Nimic din toate astea în *Caiete*, care spulberă astfel, asemenea întregii opere cioraniene, reprezentările a priori ale cititorului. Bineînțeles, există „viață cotidiană” în *Caiete*, însă acestea nu se constituie într-un jurnal intim în linia deschisă de Amiel, de exemplu. Chiar dacă impresia de notație diaristă este creată prin datarea (total intermitentă) a textelor, aceasta este repede anulată în esența ei de scriitura fragmentară practică de Cioran,

care vizează restituirea unicului subiect demn de orice discurs, eul, dar într-o manieră total diferită de jurnal, proiect narativ ce încearcă să redea o continuitate a ființei în interiorul fragmentării temporale și textuale specific diaristă. Note dispersate, relatări ale unor întâlniri sau vise, frânturi de conversație cotidiană, portrete, schițe de proiecte literare, reflecții critice și filosofice, citate din diverși autori, note de lectură, aforisme – acesta este conținutul, halucinant prin diversitatea lui, al *Caietelor* lui Cioran. Este o provocare de lectură, deoarece *Caietele* sunt o scenă a intertextualității. Cioran se citește și se recitește pe sine, cartea devenind astfel o operă autoreflexivă, spațiu al deconstrucției subiectului și al scriiturii.

Descompunere și incertitudine – două principii ce își subordonează opera cioraniană atât la nivelul conținutului, cât și al formei. Într-o lume care și-a pierdut coerența și care a devenit un teatru al iluziilor noastre, nu putem evita întrebări fundamentale: Cum putem da sens în incoerență? Cum putem denunța iluzia chiar în interiorul acesteia? Scriitura ce se neagă pe ea însăși, aceasta este formula ce îi permite lui Cioran să dezvolte o gândire și o concepție asupra literaturii care nu poate fi decât fragmentară. Fragmentarul nu este de altfel un simplu

efect de stil născut dintr-o anumită viziune asupra literaturii, este însăși esența poeziei cioraniene. Contradicția, opoziția conștientă față de sine însuși, devine un mod de a gândi, unicul acceptabil, atâta vreme cât e singurul care respectă incoerența și discontinuitatea vieții însăși. Cioran se compară cu un pictor ce așează pe pânză straturi de vopsea succesive, contradictorii, incompatibile, disparate uneori, dar care urmează ritmul real al vieții.

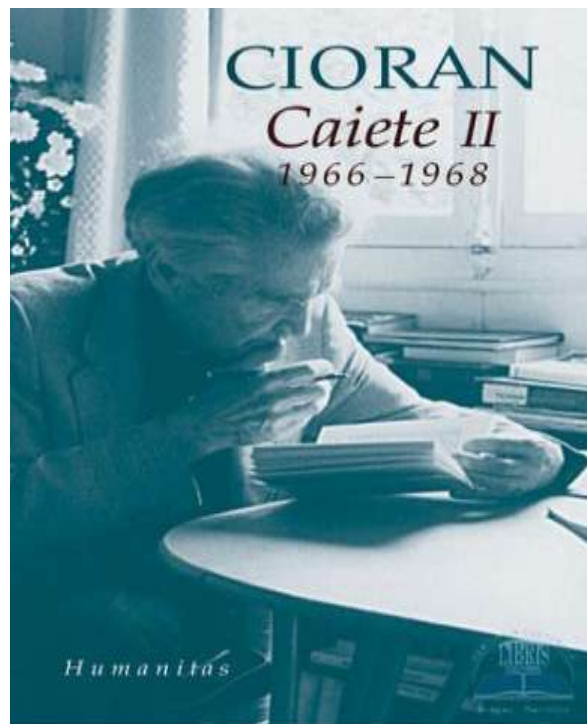
Titlul *Caiete* permite o apropiere de genul jurnalului. *Caietele* « reflectă istoria unei gândiri » (Béatrice Didier, *Le journal intime*), dar sunt, în același timp și note luate în ritm cotidian, precum în jurnal. Există de fapt o dublă orientare a textelor cioraniene în *Caiete* : una spre impersonalitate (aforismul), cealaltă spre intimitate (notele de jurnal).

Scriitura fragmentară a *Caietelor* se caracterizează prin absența aparentă de unitate, cititorul putând distinge cel puțin trei fire conducătoare și trei tipuri de scriitură : notele cotidiene ale autorului, legate de fapte mai mult sau mai puțin banale ale existenței, reflecțiile asupra unor subiecte diverse (literatură, filosofie, muzică, istorie) și aforismele. Vacuitatea discursului împiedică subiectul să se fixeze într-un rol (sau un loc) bine definit : el nu mai este exclusiv « moralistul », după cum nu este nici strict « diaristul » ; el devine o voce discontinuă în timp și în discurs. Am putea vedea aici o deconstrucție ludică a actului de creație ? Răspunsul este afirmativ dacă ne raportăm la reflecțiile cioraniene asupra statutului minciunii în literatură, inclusiv în jurnalul intim. Minciuna este, în viziunea lui, inherentă creației literare, în măsura în care ea devine marca însăși a imaginației, a unei tentative de fixare a gândirii și a eului (subiectul literar și filosofic prin excelență). Cioran este însă total ostil minciunii : « Nu scrie nimic de care să poți roși în momentele tale de supremă singurătate. Mai bine moartea decât înșelătoria și minciuna ». (Cioran, *Caiete*). De aici necesitatea unei scriituri autentice, capabile să depășească orice tentativă totalizatoare care ar da lumii și ființei un sens încremenit, fixat pentru totdeauna.

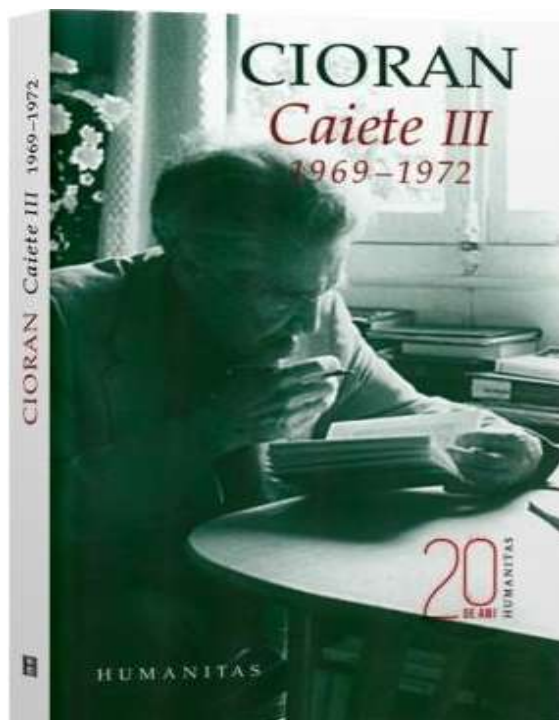
Scriitura fragmentară s-ar defini deci ca o scriitură în mișcare, situată undeva între a minți și a dezminți, o scriitură fragmentată, dar care și fragmentează ea însăși. *Caietele* lui Cioran fragmentează atât jurnalul intim, cât și volumul de aforisme sau de reflecții, conducându-le pe ambele spre nean. Definindu-se pe sine ca ființă fragmentară, Cioran măturisește în mod repetat că genul adoptat este pentru el rezultatul unei incapacități temperamentale : « Totul este trunchiat în mine : felul meu de a fi, felul meu de a scrie. Un om făcut din fragmente » (Cioran, *Caiete*)

Model existențial suspendat, neterminat, prezumtiv, fragmentarul nu reușește să reveleze unitatea ontologică, ființa unitară. El este astfel adversarul, imagine a haosului, invitație la aneantizare, dar în același timp și revelație a ființei autentice în discontinuitatea ei originală.

„Nici măcar Dumnezeu nu ar putea pune capăt contradicțiilor mele” - iată o altă frază ce justifică alegerea fragmentului, singurul în măsură să reconstituie cu o anumită fidelitate omul

contradictoriu. Chiar și jurnalul este opțiunea unui spirit sfâșiat : „Să ții un jurnal, ce dovadă de neputință de a-ți coordona gândurile ! Este specificul unui spirit discontinuu, sfâșiat de la rădăcină[...]” (Cioran, *Caiete*).

cât și scriptural.

Discontinuitate, contradicție, refuz al încremenirii (și în consecință al sistemului) – discursul fragmentar se opune oricărei tentative de unificare și de stabilitate, văzute ca mărci ale unei lipse de autenticitate ontologică față de care Cioran își exprimă în mod repetat oroarea : « După o noapte albă, am ieșit în stradă. Toți trecătorii semănau cu niște automate; nici unul nu părea viu, toți păreau împinși de un resort nevăzut; mișcări geometrice; nimic spontan; surâsuri mecanice; gesticulări de fantome; – totul era încremenit... » (Cioran, *Caiete*).

Contradicția și posibilitatea de a o exprima prin discurs sunt experiențe fundamentale care permit dublul refuz al încremenirii, atât în planul existenței, cât și în planul scriiturii. În același timp, discursul contradictoriu și fragmentar/fragmentat reia în planul scriiturii întrebările unui eu profund dislocat, în luptă cu el însuși, dar și cu propriul său discurs, un eu destructurat atât la nivel ontologic,

profesor Vancia Loredana

Caragiale și schițele lui memorabile

Fără intenția de-a impune un lider, ci diferite moduri de-a înțelege scriitorul și opera sa, voi prezenta câteva instantanee, momente ale istoriei receptării schițelor lui I.L. Caragiale.

Alexandru Piru atrage atenția asupra „caracterului dramatic al Momentelor, mici scene de comedie, în cea mai mare parte dialogate. În câteva mișcări stereotipe, circulare este surprins un tip sau o conduită.¹ Principalele tipuri impuse de Caragiale în schițe fiind cel al pedagogului, al tânărului politician, al gazetarului monden, bucureșteanul original și inventiv, reporterul, dar și copiii prost educați. Considerând o alegere inspirată cuvântul ce individualizează o importantă etapă a creației autorului, cea a Momentelor, Dumitru Micu în „Scurtă istorie a literaturii române” nu poate să nu remarce că acesta conține definiția schiței, specie literară pe care I.L. Caragiale a perfecționat-o, realizând cu mijloace diferite de cele utilizate de Balzac o adevărată comedie umană. „Artistic, momentele conțin toate virtuțile creației caragialiene: ale celei epice și a celei dramatice. Mai ales ale celei dramatice!”² Fiecare moment e considerat o piesă de

¹Piru, A., Istoria literaturii române de la început până azi, Ed. Univers, București, 1981, p. 151.

² Micu, D., Scurtă istorie a literaturii române, vol I, Ed. Iriana, București, 1994, p.175-176.

teatru în miniatură. Lumea schițelor este o lume a oamenilor suciți, personajele compun un prototip, cel al bucureșteanului prin excelență, căruia scriitorul îi dă un nume, Mitică, și o identitate specială, nu poate trăi fără amici, aceștia fiind ipostaze ale propriului eu, modul său de a exista fiind conversația, tânăr deștept, cu inițiativă, iubește călătoria, scrisul la gazetă, șotiile și

bârfă. Sunt amintite schițele: „Ultima oră”, „Reportaj”, „O cronică de Crăciun”, „Duminica Tomii”, „Succes”, „Scrisori anonime” și „Amici”.

Ion Vartic în articolul dedicat volumului de proză scurtă al autorului I.L. Caragiale publicat în 1901 la București evidențiază structura acestuia bazată pe tehnica muzicală, în care tema prezentă într-o schiță se dezvoltă în diferite variațiuni. Astfel schița „Reportaj” anunță seria momentelor dedicate presei: „Ultima oră”! sau „Groaznică sinucidere din Strada Fidelității”. Schițelor cu tema școala : „D-l Goe...” , „Vizită” și “Triumful talentului” i se adaugă “Lanțul slăbiciunilor”, care e o variațiune a celor cu tema educației și a școlii.

Autorul consideră potrivită alegerea titlului volumului datorită polisemiei substantivului moment care poate însemna

clipă, secundă, dar și ipostază, împrejurare, situație, etapă, stadiu, fază, punct. Momentele sunt diferite ca „Instantanee fulgerătoare sau clipe de viață, adică elemente fixate pe retina eternității, dar și situații sau ipostaze decupate intenționat pentru exemplaritatea lor în privința unor anumite faze ori stadii ale existenței.”³

Portretul lui Caragiale se completează cu evocarea viziunii lui Garabet Ibrăileanu care în „Note și impresii” îl considera pe autorul de schițe un adevărat istoric al perioadei cuprinse între 1870-1900. Ion Vartic susține afirmația lui Ibrăileanu, enumerând principalele aspecte surprinse în opera sa: viața familială, socială, politică, relațiile interumane, schițele cuprinzând „o cantitate apreciabilă de adevăr istoric, ce poate fi confruntat cu alte surse de informație, ziarele vremii, memorii, corespondență, discursuri parlamentare.”⁴

Proza scurtă a lui Caragiale a fascinat generația optzecistă, autorul fiind considerat model atât în privința limbajului cât și a viziunii.

Momentelor și schițelor, datorită ecoului faptelor trăite direct, de multe ori preluate din presa vremii „li se pot spune jurnale de actualitate, li s-au spus seriale de actualitate.”⁵ Este apreciat jocul spiritului, dar și fragmentarismul, triumful stilului conversativ, inserțiile metatextuale, referențialitate și autoreferențialitatea, ironia, ambiguitatea. Postmodernității aspiră la clasicitate, reactualizând în forme noi, modele vechi, structuri și procedee. Schița e un moment

³ Vartic, Ion, Dicționar analitic de opere literare românești, vol.III, coordonator Ion Pop, Casa cărții de știință, Cluj-Napoca, 2001, p.91.

⁴ Ibidem, pag. 92.

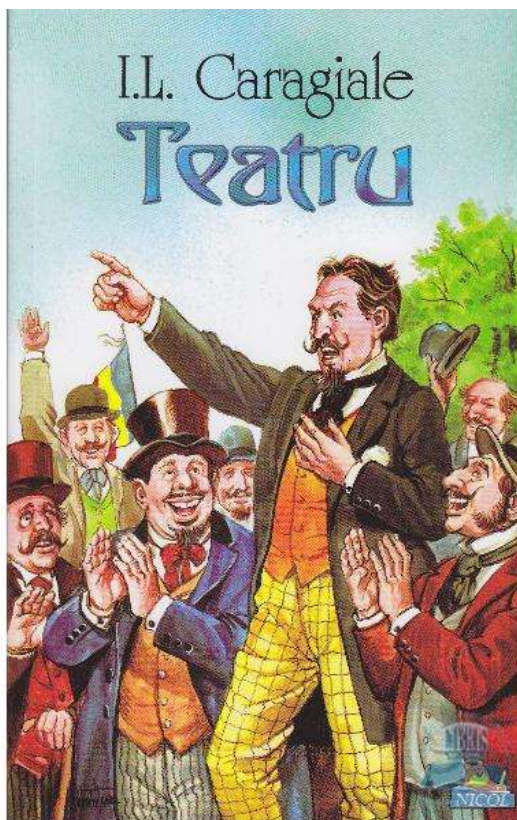
⁵ Constantin Trandafir, Efectul Caragiale, Editura Vestala, București 2002, p.171

inegalabil, dar productiv pentru tot ce a urmat în literatura română în acest domeniu. Scriitorul va intitula schița „moment pentru a-i sublinia scurttimea și cronotopul(timpul prezent și spațial strict real)”⁶.

Se evidențiază raportul autor-operă-receptor, ce impune un nou mod al spunerii și solicită „dialogismul ca relație de lectură, simplitate”⁷.

Analizând prezența unor elemente ce anticipează textualismul la Caragiale acesta fiind văzut în ipostaza producătorului de texte ce-și adaptează strategia textuală în funcție de exigența cititorului, Constantin Trandafir observă că textualismul nu avea un nume în vremea lui Caragiale, apoi a fost receptat ca jocul ficțiunii cu realitatea, apoi deliberare și elaborare, joc textual, inginerie textuală, știința scrierii literare, meta-literatura, discurs despre un discurs. Este exemplificată atitudinea scriitorului care ia cititorul ca martor la autoconstruirea textului cu schița „Atmosferă încărcată”.

Maria Banuș în studiul „Actualitatea operei lui I.L. Caragiale consideră că opera acestui a „trăiește o minunată tinerețe fără bătrânețe”⁸ prospețimea și vigoarea acesteia fiind asigurate de inteligența scriitoare a maestrului, de bogăția, plasticitatea limbajului, de genialitatea prozatorului.

Academicianul Victor Eftimiu definește schițele și momentele lui Caragiale „mici piese de teatru în care personajele se mișcă și vorbesc cu o plastică de scenă”⁹. Este analizat modul de evaluare aplicat de faimosul dascăl Mariu Chicos Rostogan din schițe „Un pedagog de școală nouă” ironia vizând în primul rând metoda aplicată.

Tudor Vianu în studiul „Aspecte ale limbii și stilului lui I.L. Caragiale” amintește procedeele ironiei carageliene, exasperarea și falsa modestie în prezentarea unor caracteristici ale schițelor „Tempora” și „Amicul X”. În capitolul dedicat ironiei lui Caragiale, Vasile Fanache insistă asupra filosofiei lui Caragiale, care prin galeria de portrete realizate dezvăluie ridicolul de-a te închipui perfect. Ironia și autoironia se îndreaptă asupra condiției umane, asupra omului confruntat cu propriile slăbiciuni. Bazându-se pe schimbul de opinii pentru aflarea adevărului, modalitatea ironica își are originea în ironia socratică, ce impune o structură

dialogată, o lectură participativă, mereu actuală. Spirit de filozof, o prezență ironică, interpretativă, sociabilă „solitudinea lui meditativă și distanțarea lui scrutătoare”¹⁰ sunt câteva din însușirile care-l apropie de Socrate. Principiul dialogic adoptat realizează un inedit dialog

⁶ Ibid. p. 171

⁷ Ibidem, pag. 180

⁸ Maria Banuș, „Actualitatea operei lui I.L. Caragiale” în volumul studii și conferințe cu prilejul centenarului I.L. Caragiale, Editura de stat pentru literatură și artă București 1952, p.201

⁹ Victor Eftimiu, Caragiale și epoca lui, în vol. Studii și conferințe, p.41

¹⁰ Vasile Fanache, Caragiale, Editura Dacia, Cluj-Napoca 2002 p195

între autor și personajele sale într-o „scriitură realist ironică”.¹¹ Diversitatea vocilor și opiniilor imprimă un caracter polifonic scrierilor, rolul ironiei fiind acela de-a motiva creativitatea în gândire. Textele amintite în acest capitol de autor sunt: „D-l Goe...”, „Triumful talentului”, „Moșii”, „Dascăl prost”, „Un pedagog de școală nouă”, „Grand Hotel”, „Cadou”, „Diplomație”, „Lanțul slăbiciunilor” și „Bacalaureat”.

În viziunea criticului Liviu Papadima ironia devine la Caragiale „principiu textual prin care se realizează concepția și construcția întregului”.¹² Analizând mecanismele ironiei, se insistă asupra întrepătrunderii ironiei cu comicul, intuindu-se rolul autorului în realizarea spectacolului ironiei, implicarea personajelor trasându-le un destin comic. În proza lui Caragiale ironia are un profil naratologic, în contrast cu ironia lingvistică, bazată pe regulile enunțării. Caragiale e un scriitor intens ironic, un autor subtil capabil să impună „un sentiment Caragiale, îndărătnic la orice rațiuni ale interpretării critice sau artistice.”¹³

Un deosebit spirit de observație, principala trăsătură a scriitorului realist, remarca Mircea Tomuș, analizând etapa activității jurnalistice, din tinerețea scriitorului, dar și concepția originală a universului tematic, opțiunea pentru aprofundarea completării și sistematizarea materialelor epice inițiale. În studiul dedicat lui Caragiale se remarcă acele mijloace de expresie aflate „la confluența jurnalismului cu literatura și anume stilul articolului de jurnal, viu, direct, nervos”¹⁴ considerând această etapă ca una pregătitoare a stilului inconfundabil al prozatorului și dramaturgului.

Etapă momentelor și schițelor e etapa definită și raportată la faza etapei jurnalistice. Se prezintă arta scriitorului ce evoluează de la realismul aproape fotografic specific jurnalismului, la construirea unui stil original „cu desăvârșită tehnică și imensă simplitate, din ultima etapă de creație.”¹⁵ Pe forma textului, pe grafica sa generatoare de tensiuni, evidentă în maniera de-a scrie, insistă Maria Vodă Căpușan. Tehnica citatului utilizat pentru a rezuma o situație sau întâmplare, are același rol pe care-l îndeplinește o știre în stilul jurnalist. Citatul aduce un plus de autoritate, autoritate recunoscută și celui proclamat mentor spiritual. „Contează efectul de citare, tensiunea dramatică creată în text consecințele în receptarea sa.”¹⁶ Autoarea impune textul impur, text, cu alură de colaj, cu prezența masivă a citatului și parodiei cu falsă aură de

¹¹ Ibidem., pag 196

¹² Liviu Papadima, Caragiale firește, Editura Fundației Culturale române, Buc. 1999 p.127

¹³ Ibidem., pag. 179

¹⁴ Mircea Tomuș, I.L. Caragiale în vol. Scriitori români, Ed. Științifică și Enciclopedică București 1978, p.122

¹⁵ Ibid p.125

¹⁶ Maria Vodă Căpușan, Despre Caragiale, Ed. Dacia, Cluj-Napoca 1982, p.61

autenticitate. „Articol de reportaj” pare alcătuit după procedeul lui Tzara, fragmentele fiind fragmente de ziar.

Prin momente și schițe prozatorul se dovedește a fi un deschizător de drumuri. Exprimându-și opinia despre schiță Florin Manolescu consideră că pentru a fi analizate și înțelese cu adevărat, ele trebuie „examine în grup ca operă sistematică în care părțile se sprijină între ele și alcătuiesc un întreg cu o semnificație mai importantă decât ceea ce poate să rezulte din analiza fragmentelor”.¹⁷ Coerența operei presupune mai mulți factori: opera sistematică e rezultatul unei gândiri sistematice, bazată pe un program literar propriu, favorizat de posibilitatea de-a publica regulat în publicațiile cunoscute și apreciate în epocă. Consacrarea lui Caragiale e comparată cu cea a lui Cehov sau Mark Twain. Celebrele schițe au fost publicate de scriitor săptămânal, concepute ca notițe critice pentru ziar, dorind ca impactul operelor asupra cititorului să fie mereu actual, textele lui adresându-se unui număr mare de cititori.

Sursele de inspirație utilizate de Caragiale sunt cele „descoperite în cotidian, în anecdotă și în sistemul culturii de ziar”.¹⁸ Vechilor tipuri propuse de dramaturgia s li se alătură altele noi, dar tot atât de reprezentative, schițele lui Caragiale putând fi caracterizate „sertarele unei extraordinare comedii”.¹⁹

profesor Vaida Adriana

”Studying English and American literature in high-school?

you’ve got to be kidding me!”

Motto: “A reader lives a thousand lives before he dies, said Jojen. The man who never reads lives only one.” — George R.R. Martin, *A Dance with Dragons*

Yes, this could be the students’ reply to a very simple question or – better said – suggestion.

And, yes, this could be an issue to discuss when it comes to learning a foreign language at school. It is a matter of common sense to know something more about it than being able to have a conversation in the language you have been studying for so many years.

No more than ten or twelve years ago the English textbooks had a literary excerpt which was meant to give the students a glimpse of the authors who contributed to the literary heritage of that language.

Then, the important people who rule the system of education crossed out literature from textbooks. The intention was a good one- taking

¹⁷ Florin Manolescu, *Caragiale și Caragiale, jocuri cu mai multe strategii*, Ed. Cartea Românească, 1983 p.165

¹⁸ Ibid p.168

¹⁹ Ibid p.169

off the students' chest (or head) the burden of having so much to study. But let's not forget that the path to hell is paved with good intention.

So, what was the result? We (and I mean all the people involved in the educational system) are teaching students who don't develop the reading skill anymore. Certainly, generalization is a dangerous thing and I apologize to those who still develop this skill. But we have to admit that this skill is for us- the grown -ups to develop in our youngsters.

When literature was included in the textbooks nobody would protest against its presence there. Students studied the given fragments and some of them used to become interested in finding out more.

The same can be done today. By teachers and parents together. Every child follows a model. Whether he is aware of this fact or not. (most likely not).

A toddler will not learn how to raise from the ground and take the first step without his parents' encouragements. Even if it is related to a reflex and he will do it, eventually.

In the same way , a child will not read if he is brought up in a family in which there is not a bookcase. Not to mention that the absence of it means parents who don't read. If he doesn't see an adult reading or he isn't read a story at night when he goes to sleep he won't do this either.

The only hope would be school. I know . It is difficult to fight against teenagers attitude:

"Reading? I feel like wasting my time!! I'd rather see a movie or play a computer game".

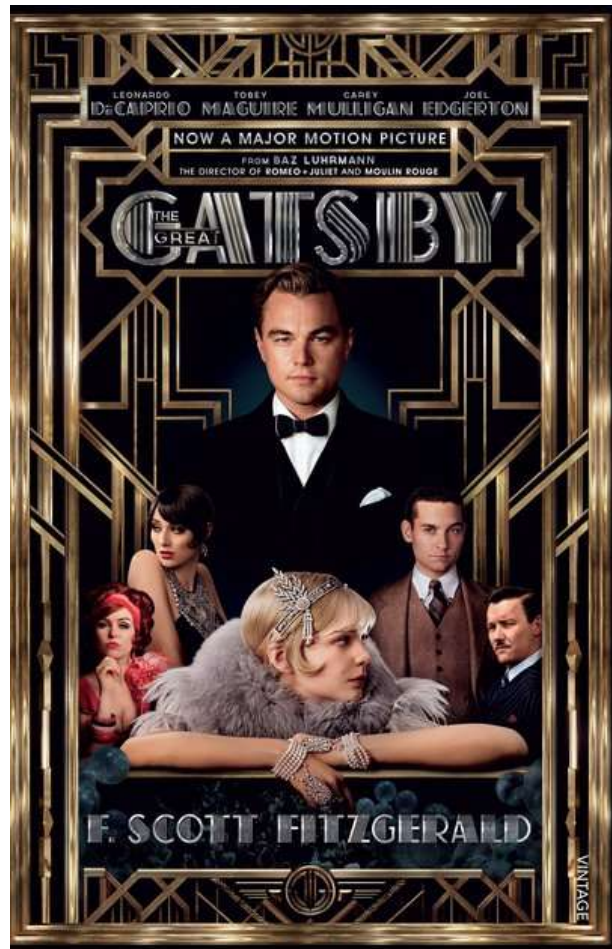
Yes, they'd rather do this but it will not develop their creativity and certainly not improve their vocabulary.

So, let's return to The Great William Shakespeare and his work. Let's not have students who say that Romeo and Juliet was a great American movie set in New York in the 90's.

Let's try to give our students the pleasure to read Salinger's novel "The catcher in the rye" which is the novel of the rebellious American adolescent.

Let's try to give them a taste of the American poet Emily Dickinson:

"A word is dead
when it is said
some say.
I say it just
begins to live
that day".

What about Tennessee Williams' wonderful plays.

"I've got the guts to die. What I want to know is, have you got the guts to live?"
(**Cat on a Hot Tin Roof?**) It is just an example.

Or maybe Fitzgerald's *The Great Gatsby*? Jane Austen's *Sense and Sensibility* or *'Pride and Prejudice'*.

Yes, My dear students! They are not films. Believe me! They are literary masterpieces.

But it is not your fault. At the end of the day it's up to us, the adults from today what kind of generation we teach and prepare for tomorrow.

profesor Oprescu Bianca

Sportul și sportivii CNAM Dej

Școala noastră are un istoric impresionant în ceea ce privește activitatea sportivă, în anii 1970-1980 terenul și sala de sport fiind principalele arene de desfășurare a competițiilor sportive din oraș. Echipe de handbal, baschet și volei se întreceau pentru râvnitul (de atunci) trofeu „Andrei Mureșanu”.

În timp, au avut loc multe schimbări care au canalizat activitatea sportivă spre alte direcții în oraș. Cu toate acestea, în prezent ne mândrim cu elevi care îndrăgesc sportul și competiția atât școlară, cât și sportivă, elevi care au înțeles că numai un corp sănătos poate produce și susține o minte sănătoasă.

La nivel de gimnaziu, echipa de baschet fete formată din eleve de clasa a VIII-a și a VII-a, pregătite și îndrumate de prof. Anca Lazăr, a participat la numeroase competiții în perioada celor 4 ani de gimnaziu, obținând rezultate notabile. În aprilie 2017, școala noastră a fost gazda Turneului Național Cupa „Super Baschet”. A fost prima competiție sportivă de amploare care a avut loc în noua sală de sport și a avut un impact impresionant asupra elevilor noștri. La competiție au participat opt echipe din țară, echipa noastră reușind să obțină locul III. O altă competiție la care am participat și unde am obținut locul II a fost Cupa „Interact” din noiembrie 2018.

În luna mai 2018, la invitația clubului sportiv BBCO din Beauvais, Franța, am reprezentat România la turneul internațional de baschet, alături de alte 7 echipe din Franța, Belgia, Irlanda, Spania.

Pentru noi a fost prima participare la o competiție de acest nivel, am pornit ca o necunoscută dar, în urma prestației noastre, am devenit o echipă apreciată și îndrăgită, clasându-

ne pe locul III. Mai mult de atât, au fost remarcate două jucătoare (Obreja Magda și Lazăr Luisa) cărora le-a fost propus un an de pregătire la școala franceză de baschet.

Un rol important în ascensiunea sportivă din cadrul colegiului îl are și doamna director, prof. dr. Emilia Mureșan, care sprijină și se implică în activitățile sportive. La inițiativa dânzei s-a înființat la nivel de școală un club de tenis de masă, un excelent mod de promovare a sportului în școală, acțiune prin care am descoperit mulți elevi, băieți și fete talentați și competitivi.

În prezent, ne pregătim sârguincios să onorăm și anul acesta invitația clubului de baschet din Beauvais-Franța și, în premieră, invitația clubului de tenis de masă din același oraș.

Dragi elevi,

țineți minte că o societate sănătoasă nu se poate construi fără rolul educației fizice și sportului în evoluția copiilor spre maturitate!

Dragi părinți,

cum s-ar putea educa mai bine copiii să respecte reguli, dacă nu inițiindu-i în respectarea regulamentului de joc, a coechipierilor, arbitrilor și adversarilor?

Curiozități din lumea vie

- Crocodilii plâng după ce înghit prada. Crocodilului îi curg lacrimile abundant din ochi, după ce biata victimă este devorată. Acest fenomen nu se datorează, cum s-ar crede, regretelor tardive pe care le încearcă uriașa reptilă, ci este un mecanism de reglare prin care animalul scapă în acest fel de apa și sărurile în exces.
- Cămilele din deșert rezistă fără să bea apă până la 45 de zile, în primele două săptămâni nici măcar nu manifestă vreun semn de sete. Acest lucru se explică prin capacitatea acestui animal de a înmagazina grăsime în interiorul cocoașelor. Prin reacții metabolice specifice cămila poate obține apă din grăsimea acumulată, fără a avea nevoie de aport extern.
- Mierea, acest aliment delicios, cu parfum delicat, este preparat de către albine. Modul de formare al mierii este, însă, destul de puțin cunoscută, datorită valențelor mai puțin estetice ale procesului. Ca materie primă în fabricarea mierii este folosit nectarul, care suferă o prelucrare în gușa albinei, este parțial hidrolizat și îmbibat cu saliva albinei. Apoi este debordat în alveole. Astfel se pregătește mierea florală.
- Rechinii, aceste mașini formidabile de ucis, au o caracteristică foarte interesantă a dinților: dinții se deplasează, în tot cursul vieții, spre marginea anterioară a maxilarului. În acest fel șirurile anterioare de dinți vechi, tociți, ies treptat din cavitatea bucală și apoi cad. Astfel teribilul pește își păstrează până la bătrânețe îngrozitoarele arme.
- Șopârla mexicană *Phrynosoma* are curioasa capacitate de a „scurge” sânge din ochi. Este o armă de apărare eficientă, capabilă să pună pe fugă orice curios care dorește să studieze șopârla prea de aproape.
- Albinele pot rezista și la geruri de -30 de grade Celsius. Acest lucru se datorează capacității acestora de a forma ghemuri uriașe, în jurul reginei. Albinele din straturile exterioare intră din ce în ce mai adânc, astfel că următorul strat este expus temperaturilor scăzute. În interiorul sferei temperatura poate ajunge la +35 de grade Celsius.
- Un animal foarte interesant, din toate punctele de vedere, este amphioxul (*Brachiostoma lanceolatum*) un animal mic care trăiește în mълul de la marginea litorală. Acest animal vede cu creierul, datorită capsulei cartilaginoase transparente care îi acoperă organele nervoase.
- Cum văd broaștele? Imaginați-vă un televizor alb-negru deschis, dar care nu prinde nici un program. Este un mod foarte eficient de a vedea prada. Dacă pe „ecranul televizorului ei” apare brusc un punct mișcător, o muscă de exemplu, este imposibil să nu o vadă (sau s-o rateze).

a consemnat profesor Prunduș Monica

Fragilă ca o floare de cireș

- Taci, în momentul ăsta taci odată, măcar *acum*, spuse abia perceptibil, dar apăsător Eliza, prietenei ei, Ami (în limba franceză, amie înseamnă prietenă, de aceea s-a ales numele acesta) care sporovăia în continuare vrute și nevrute ...

Desen Horj Eliza, cls. a VII-a

Există paradoxuri multe în lumea asta mărginită, iar unul dintre ele era evident simțit în legătura de prietenie dintre cele două fete. Așa se întâmplă ca să se împrietenească oameni complet diferiți și totuși, mirare mare, să se înțeleagă și să fie prieteni.

Eliza era o fată înaltă, zveltă, cu părul lung, de o frumusețe răpitoare; în portretul ei, parcă totul era bine punctat cu tuș sau marker negru permanent: sprâncene bine conturate, arcuite, ce se curbau în funcție de gândurile sale, când întinzându-se a exasperare, când tresărind a mirare sau aproape unindu-se atunci când își strunea prietena sau căuta rezolvarea unei probleme la matematică. Ambele motive de încruntare nu aveau rezolvare aproape niciodată, știa prea bine Eliza- la matematică, după notele „abia pe linia de plutire”, în cazul lui Ami, tot vorbăreț și lipsit de tact...

- Ceee, ce tot mormăi acolo, da' de ce să tac?!

Spunându-i să tacă lui Ami era ca și când ai încerca să oprești o streășină să picure într-o zi de ploaie...

Ami era blondă și parcă totul la ea era lipsit de culoare - cu excepția râsului ei colorat și a vorbelor ce o amuzau pe Eliza chiar în cele mai înnorate zile. Ami era solară, Eliza- crepusculară...

- Of, Ami, dacă m-ai asculta măcar o dată... Nu mai atrage atenția asupra noastră!!!

Azi era ziua în care Eliza nu putea să se bucure de poveștile lui Ami pentru că știa că, dacă atrage atenția grupului de „dușmani fițoși” din curtea școlii azi nu va putea să le țină piept pentru că azi nici măcar ei nu-i plăcea cum arăta. Venise la ei în vizită bunica din Italia, bunica Lanotte, din partea tatălui, bunica a cărei copie fidelă era Eliza. Știa că bunica era o femeie frumoasă, dar despre sine nu putea decât să spere că vreodată, prin cine știe ce miracol, va ajunge asemeni bunicii. Oricât i se spunea cât e de frumoasă, era mereu ceva ce o împiedica să creadă...

Dar în fața bunicii nu îndrăznea să se opună în vreun fel- și așa venea rar în vizită în Franța la ei și, în plus, bunica avea o personalitate atât de puternică, încât nu prea era cineva care să o contrazică... Iată de ce acceptase să o lase să-i facă două cozi împletite ca pe „vremuri”. De la tâmpile, părul îi stătea strâns legat, scoțându-i și mai mult în evidență ochii de culoarea ciocolatei negre topite, cu gene ce se zbăteau ca aripile unui fluture de noapte.

Păcat că nu a mai avut timp să-și strice coafura înainte să ajungă la școală: cum era să se despletească grăbit când bunica o adora și o aprecia în tot ce făcea. Dar iată că acum exista riscul să plătească „bucuria bunicii cu amărăciunea proprie”. Nu și dacă trecea neobservată!!!

În marginea curții școlii era un cireș bătrân- emblema liceului lor. Era un fel de ceas al vacanței pentru copiii ce și-ar fi făcut timp să-l privească: când se acoperea de zăpadă, vacanța

de iarnă era aproape, când înverzea și se acoperea de o puzderie de flori roz-pal, venea vacanța de primăvară, iar când cireșele se pârguiau, bucuria era deplină!

Asemeni florilor de cireș, și sentimentele noastre sunt atât de fragile, scuturându-se la cea mai mică adiere a unei priviri dușmănoase. Lovitura unei vorbe e ca ghearele unei păsări ce se agață intempestiv de frunze, în urmărirea unei păsări mai mici. Lovitura rupe florile cu totul... Însă, dacă asemeni parfumului miilor de flori de cireș ce pătrundea până în plămâni, imperceptibil, am putea și noi să intrăm în mintea oamenilor, ascultându-le gândurile și bătăile inimii, am fi mirați de ce am descoperi.

Iată, bunăoară, ce ar fi descoperit Eliza în mintea lui Ami, prietena fidelă și naivă întrucâtva:

„biiiine, mă, dar și Eliza asta, mă, așa se perpelește ca șnițelu' de pe o parte pe alta că...ce, până la urmă?! Că e faină?! Păi asta-i o problemă? Și când o mai aud că nici nu crede când i se spune-aiurea, eu cred că se și prefăce, serios de nu!!! Păi să fiu eu în locul ei, ai, ai, cu părul ăla de întorc toți capu' și ea nu vede nimic!!! Eu, cu firele astea blonde, ca paiele ude, ce să zic!"

Sunt ciudați oamenii, chiar și cei mari, nu doar adolescenții: nu spun ceea ce le place la un om, nu fac complimente, decât dacă au ceva de câștigat. Altfel, decât să aprecieze, mai bine invidiază... și iată cum lasă pasărea răpitoare de bucurie să le distrugă florile și așa destul de fragile...

Bun, pe băieți măcar îi credem: ei au orgoliu „masculin” și cum să se dea de gol în fața unei fete că o apreciază?! Mai bine își tatuează o mână și suportă durerea... Chiar în grupul „dușmanilor ironici” era și Xavier, al cărui coșmar era să nu se „scape” mamă-sa să-i spună în public Havi, nume spaniol. La școala asta nouă nimeni nu știa nimic despre el...

Dacă Eliza i-ar fi putut citi gândurile, ar fi fost surprinsă ca de căderea zăpezii pe timp de vară...

„Hmmm, Eliza, ce frumoasă poate fi, dar cred că și conștientă și mândră de felul cum arată... Doar așa se explică de ce nu vorbește cu nimeni numai cu slăbănoaga aia de lângă ea... Lasă că le știu eu pe astea faine - își fac prietene urâte ca să le iasă lor în evidență frumusețea, prin contrast... Totuși, ce-mi place cel mai tare e că e diferită de toate prin naturalețea ei. Când toate poartă părul scurt, la modă - urâtă modă- ea vine cu el lung... asta îmi dă de gândit. Mi-ar plăcea să o cunosc mai bine..."

Nici Eliza nu înțelegea de ce părinții îi interzisese cu mult timp în urmă să-și tundă părul... Și nu-și schimbaseră hotărârea nici acum...

Nu înțelegea nici cum se poate transforma o floare de cireș atât de fragilă într-un fruct atât de apetisant, cu miez tare și puternic, cu suc ce pătează ca sângele... Nu putea să creadă că ea însăși ar putea deveni peste câțiva ani puternică din fragilă cum era acum în curtea școlii, că era deja în ea promisiunea rodirii.

Inevitabilul realizat

„Strategia struțului” care își îngroapă capul în pământ sperând că nu-l vede nimeni, de vreme ce el nu vede nimic... Câți nu ne-am confruntat cu dorința de a nu fi remarcați în anumite zile... Pe cât de mare este dorința de a fi observat când ești într-o formă bună, pe atât de adâncă e teama de a fi văzut când vrei mai tare să te faci invizibil.

Uneori credem că, dacă noi nu privim în ochi persoanele care ne fixează cu privirea, o să scăpăm neobservați. Strategia e general umană, dar cel mai tare este probată de elevi - se declanșază automat, ca măștile ce coboară de undeva de deasupra capetelor celor ce călătoresc cu

avionul și trec prin turbulențe. În cazul elevilor, turbulențele se produc la pronunțarea teribil de liniștită (dar nu liniștitoare) a următoarei interogații:

- Pe cine să ascultăm *noi* astăzi?

Brusc, elevii devin extrem de serioși și mai ales preocupați de „ceva” în caiet... scriu ei ceva și ... doar nu are atâta lipsă de tact și profesorul să-l întrerupă, nu?!

Când aude alt nume chemat la răspuns, ridică privirea mulțumit că strategia a funcționat încă o dată... nu mai e ocupat și chiar nu mai scrie în caiet nici când ar trebui s-o facă...

Eliza traversa curtea școlii alături de Ami, cu teama de a fi remarcată de grupul de inamici fixați chiar în centru. Imposibil de evitat, dar totuși nu spera la o șansă oarbă de a fi lăsată în pace... ci doar să fie ironizată ca de obicei.

- Hei, grădinița este în partea stângă, ai greșit ușa, scumpete!!! se auzi vocea stridentă a Ameliei, șefa grupului și capul răutăților.

Amelia era o fată robustă: umeri lați, șolduri largi, scundă, cu păr scurt, aspru, imposibil de aranjat, fără urmă de feminitate. Totul la ea striga scandal: Coca-Cola - arăta ca o doză din acest lichid magic care parcă îi colorase și părul și ochii, dar influența cea mai mare era asupra vocii...Vocea aceea ce semăna odios cu rostogolirea dozelor de coca-cola după o mașină de proaspăt-căsătoriți... sau, când se enerva, vocea îi suna ca o sticlă făcută țandări pe asfalt.

- Cu codițele alea poate nu te primesc nici în grupa mare, dar încearcă, totuși, se auzi vocea slăbuță a Matildei, o față cu aparența unei rămurele uscate, noduroase, cu voce timidă și ochi ce așteptau încuviințarea șefei...

- Poate că nu știe care-i stânga, Meli, se auzi o voce groasă de băiat...

Și fără să se uite înspre grup, Eliza recunoscuse vocea ironică a lui Xavier și ce mult își dorea să-l pună la punct pe infatuatul ăsta!!!

Doar că fetele ca Eliza nu realizează cât sunt de *puternice prin chiar faptul că tac și au răbdare să vină momentul potrivit*... Eliza nu realiza nici măcar cât îl intriga pe băiat calmul ei. Xavier ar fi vrut să vadă că măcar îi adresează o privire tăioasă, un „compliment” scurt, orice! Văzându-se ignorată, Amelia trecu la planul doi, mai agresiv:

- Tu, idioato, nu te face că nu m-auzi, cu tine vorbesc!!!

Îi prinse brațul fragil ca într-un clește și strânse până ce fata scoase un sunet scurt, dar suficient de puternic ca să-l audă grupul.

Gestul Ameliei era ca al unei păsări răpitoare ce urmărește o vrabie ascunsă între florile de cireș. Distruge tot, face să cadă petale, flori întregi, ramuri, nu-i pasă...

- Dacă ai fi fost cu cinci minute mai deșteaptă, ți-ai fi dat seama că nu are chef să-ți vorbească... Nu-i evident?!- rosti vorbăreața Ami în locul Elizei.

- Ceeeeee, ce-ai zis tu??? Ia uitați, și-a angajat și mediator, proasta, pe lângă coafor idiot ca și ea să-i facă așa frizură!!!

- Ba bine că măcar ea are din ce-și împleți co.... - dar "zi" nu mai veni pe buzele lui Ami, care primi o lovitură ce-i făcu dinții să clănțane și să tacă instant.

Până să poată spune ceva, Eliza sau Ami, tot grupul s-a dispersat la venirea domnului Levert, profesorul de serviciu.

- Puteai să zici și tu ceva; sunt eu gură-spartă la figurat, dar nu vreau chiar să fiu și la propriu. Și asta, putea să-mi dea măcar una și peste obrazul celălalt, că acum trebuie să pun blush, să nu se vadă roșu. Cu tine, mereu în întârziere, nu apuc să mă aranjez de acasă... Hai, nu mai tăcea ca muta!!!

- Merci, Ami, chiar ești super tare! Sorry, na, că ai încasat-o din nou în locul meu! Dar uite: îți promit că nu se va mai repeta scena, cel puțin nu din cauza părului...

Dar Ami deja nu o mai auzi, preocupată fiind cu matematica de-i dădea frisoane și avea destule probleme... Dar, dacă ar fi privit chipul prietenei ei, ar fi zărit întunecându-i-se subit o hotărâre de neclintit.

profesor Vladu Ionelia

**Didactica literaturii. Reorientări
de Alina Pamfil
Prezentare de carte**

Studiul intitulat „Didactica literaturii. Reorientări” a fost publicat în 2016 la București de către Editura Art. Acest volum continuă viziunea inovatoare a autoarei Alina Pamfil prezentă în lucrările anterioare „Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare” și „Limba și literatura în gimnaziu. Structuri didactice deschise”. Autoarea este profesor la Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca unde predă didactica limbii și literaturii române.

Volumul se deschide cu o prefață fiind structurat în două părți. Prima parte a studiului intitulată „Didactica literaturii” e alcătuită din patru capitole, iar partea a doua cu titlul „Didactica lecturii textului literar” e alcătuită din șase capitole. Cele două părți sunt urmate de anexe, de bibliografie și credite foto. În prefață se prezintă o creație contemporană intitulată „Pasaj secret” lucrare semnată de Luciana Paiva, bazată pe o linie de coerență ce-i traversează paginile. Se evidențiază rolul central al didacticii literaturii, iar statutul său depinde de specificul viziunii curriculare și de calitatea discursului didactic bazat pe talentul profesorilor și al autorilor de manuale de a onora specificul operei literare. Se pune accent pe dialogul elevilor cu literatura, un dialog formativ deoarece se confruntă cu lumi și experiențe altfel inaccesibile, dar și pe construcția sensului și a semnificației acestor lumi și experiențe.

O schimbare de perspectivă este cea care vizează formarea conștiinței identitare și a gustului estetic.

O altă schimbare are în centru perspectiva asupra literaturii centrată pe substanța operei. Concepția asupra literaturii valorizează principalele procese dedicate înțelegerii și interpretării. Noua perspectivă are la bază părerile scriitorilor și studiile teoreticienilor lecturii. Se are în vedere un nou model curricular, numit în Europa „modelul dezvoltării personale” și își propune crearea de biblioteci interioare, prin înțelegerea cărților, prin interpretarea lor, dar și prin asimilare. Se insistă pe rolul pe care-l are literatura în construcția culturală a ființei umane. Autoarea intenționează să clarifice conceptul de literatură în două volume, „Didactica literaturii. Reorientări” și volumul în curs de apariție „Ora de literatură și cercul de lectură.” Sunt prezentate în interpretarea autoarei unele trăsături ale cărții: diversitate tematică, nivelurile multiple de semnificație, dar și unitatea lumii cărților prin participarea fiecărei cărți la textul nesfârșit ce alcătuiește lumea cărții, calea de acces la alte lumi, dar și calea de a se descoperi pe sine.

În capitolul întâi „Literatura și lectura: latențe formative” autoarea pornește de la metafora „cărții cu aripi” prezentă în concepția lui Nichita Stănescu pentru a defini natura operei literare. Astfel aripile cărții sunt viziunea și expresia viziunii realității ce nu se află în echilibru decât rareori. Se insistă pe ideea de zbor, pe efectul cărților asupra cititorilor. Autoarea își

propune să demonstreze înțâietatea viziunii și de a atribui un rol secund expresiei viziunii. Se are în vedere rolul cărților de a impresiona viziunea despre lume și despre sine a cititorului, dar și capacitatea acestora de a-l sensibiliza în ceea ce privește identitatea culturală.

Analizând literatura din perspectiva înțelegerii se remarcă un aspect esențial, acela că se oferă posibilitatea de a descoperi noi zone ale realului, epoci, spații, alte niveluri existențiale, cititul și scrisul fiind considerate moduri de a protesta împotriva vicisitudinilor vieții, oferind posibilitatea de a trăi viața așa cum am dori noi. Se face trimitere la opera „De ce ne prelungesc cărțile viața”, scrisă de Umberto Eco, ce susține îmbogățirea interioară prin trecerea mai multor vieți prin lectură. Extinderea înțelegerii facilitează reducerea distanței dintre cititor și instanța care a creat opera literară și depășirea cercului strâmt al propriei vieți și îmbogățirea prin participare la și prin înțelegerea experiențelor recreate în operă, culminând cu regândirea viziunii cititorului asupra lumii, despre celălalt și despre sine. Atrage atenția prin existența unor legături multiple între opere aparținând unor epoci diferite. Astfel sunt amintite liniile unei filiații prezente în opera lui Mihai Eminescu și Nichita Stănescu sau identificate de la Ioan Slavici la Liviu Rebreanu și Marin Preda, sau reluările parodiceale basmului cult „Povestea lui Harap-Alb” realizate de George Cușnarencu și Florin Bican și corespondența dintre rememorarea creației predecesorilor din „Epigonii” de Mihai Eminescu și rescrierea istoriei poeziei românești din „Levantul” de Mircea Cărtărescu. Ca element de noutate se poate evidenția modelarea prin lectura literaturii ce are ca scop transformarea viziunii cititorului despre lume și despre om, dar modelarea poate avea în vedere și construcția conștiinței identitare a cititorului, proces dependent de modul de abordare istorică a fenomenului literar. Din punctul de vedere al autoarei, o perspectivă firească și completă care să demonstreze complexitatea fenomenului literar cuprinde atât istoria literaturii naționale cât și aria culturală în care se încadrează, pentru literatura română orizontul integrator fiind literatura europeană. Autoarea atrage atenția că pentru o bună înțelegere a raportului dintre literatura română și cea europeană trebuie analizate valorile europene ce se regăsesc în cultura noastră. Două elemente ce asigură dimensiunea europeană ar fi cultul rațiunii și cultul istoriei. Analizând dimensiunea estetică a literaturii, rolul ei de a fi „artă a cuvântului”, la un prim nivel al cuvântului, al sintagmei și al enunțului, literatura e o artă a exprimării verbale, la nivelul textului literatura e o artă ce stă la baza construcției textului, iar la nivelul strategiilor discursive evidențiază o artă a configurației discursului.

Analizând implicarea emoțională a cititorului evidențiază importanța primei lecturi, explicarea emoției fiind strâns legată de relectură și de privirea distanțată care o însoțește. Se insistă pe ideea că literatura nu produce doar emoție, ci și sens și semnificație nu doar prin viziune, ci și prin modalitatea de transmitere a viziunii.

Pentru a surprinde expresia viziunii se analizează trei niveluri: posibilitatea literaturii de a surprinde experiențe diferite, literatura ca artă de construcție a textului și literatura ca artă a configurării discursului. Se prezintă apoi rolul lacunarismului care nu e doar expresia unor limite, ci și o strategie discursivă ce implică cititorul mizând pe imaginația acestuia pentru a completa lumea textului.

profesor Vaida Adriana

Mina Stanciu – autorul Marșului elevilor Liceului „Andrei Mureșanu” Dej

viața
parte.

Istoria colegiului nostru este bine ancorată în trecut, liceul funcționând din 1900, iar anul acesta se împlinesc 100 de ani de predare în limba română.

De-a lungul anilor aici au activat profesori de renume, care au format elevi ce, la rândul lor, au devenit personalități distinse în societatea românească. Printre acești dascăli iluștri s-au numărat Victor Motogna, primul director al liceului, doctor în litere, autor a numeroase articole de istorie, ajuns apoi profesor la Cluj, Emil Cervenchi, Emil Patachi, Dumitru Țiganetea, Mina Stanciu, Leon Birnbaum, Dumitru Vatamaniuc și mulți, mulți alții. Iar noi, urmașii acestor nume mari din moștenirea culturală a orașului și societății noastre, ne dorim ca, pe rând, fiecare dintre aceste personalități să fie subiectul unui studiu amplu și omagial.

Deocamdată, dorim să dedicăm câteva pagini unui profesor mai puțin cunoscut, dar care și-a dedicat școlii în care a profestat și comunității din care a făcut

Este vorba de profesorul de muzică Mina Stanciu care a organizat pentru prima dată predarea muzicii în liceul din Dej și a contribuit la promovarea muzicii culte în rândurile cetățenilor din oraș.

Mina Stanciu s-a născut în satul Salcea, județul Botoșani, la 27 iulie 1884, deslușind tainele scrierii în școala primară din satul natal. A urmat cursurile Conservatorului de Muzică din Iași, pe care l-a absolvit în 1908. Din 1913 a lucrat ca „maestru suplinitor” mai întâi la Gimnaziul din Dorohoi, apoi la Liceul din Pomârla, ulterior lucrând la Liceul și Școala Profesională din Târgu-Jiu.

La 1 septembrie 1919 este numit „maestru titular provizoriu” la Liceul „Andrei Mureșanu” din Dej, specialitatea muzică vocală, iar din 27 aprilie 1928 este „maestru titular definitiv” la același liceu. În completare avea ore și la Gimnaziul de fete din Dej, și, deși avea specialitatea „muzică vocală” s-a ocupat și de muzică instrumentală.

A rămas în Dej până în 1940, când, în urma Dictatului de la Viena, pleacă împreună cu familia în Moldova. Își continuă activitatea până în anul 1945, când „d-l. Mina Stanciu, maestru definitiv de muzică, la Seminarul din Roman, se pune în retragere, pentru limită de vârstă, pe ziua de 1 Noembrie 1945”¹.

¹ Monitorul Oficial, Nr. 43.902, 4 Septembrie 1945

Perioada petrecută în Dej a fost destul de grea, din punct de vedere material, pentru familia profesorului Mina Stanciu, o familie numeroasă cu șase copii. Cei opt membri ai familiei împărțeau o singură cameră, pe strada Mihai Viteazu nr. 19. Din mărturiile doamnei Adriela

Rocaș din Dej, consemnate în cartea „Someșeni uniți în spiritul lui Eminescu” scrisă de Emil Lazăr, aflăm că „într-un an școlar colegii de la liceu i-au cumpărat și dăruit un costum pentru ca să poată participa la poza de sfârșit de an și la festivitățile de încheiere a anului școlar”. Cu toate aceste greutăți Mina

Stanciu a obținut rezultate foarte bune în domeniul său de activitate și a fost foarte apreciat de societate dejeană, dovadă stau consemnările din Anuarele Liceului „Andrei Mureșanu”, dar și studiul dedicat lui de către Emil Lazăr, fost director al Muzeului Municipal Dej, în cartea amintită mai sus. Tot de aici aflăm că doamna Stanciu era mândră de naționalitatea ei, îmbrăcând „zilnic costumul popular specific zonei natale – Țara de Sus a Moldovei”.

Profesorul Mina Stanciu este demn de a fi menționat de către noi, urmașii săi, deoarece a fost un pionier în ale muzicii în orașul nostru: a organizat pentru prima dată predarea muzicii în oraș și primul cor orășenesc din rândul muncitorilor din oraș². Este ales membru în adunarea protopopiatului ortodox din Dej. „Au fost validați ca noui membri: Augustin Bodea, Ioan Danciu, Ioan Both, Dumitru Giurgiuca și Teodor Perhaița, preoți; Ioan Ciupe, revizor școlar; Grigore Pura, notar; dr. Ioan Prodan, avocat; dr. Augustin Bodea, magistrat; inginer Ioan Drăgulescu, șeful ocolului silvic Gâlgău; Victor Herman, consilier orășenesc; Alexandru Bărbos, prim-pretor; Ioan Percea, revizor pensionar; dr. Gh. Cristea, avocat și Mina Stanciu, profesor, mireni.”³, organizând primul cor bisericesc

„În anul 1920 a luat ființă Corul parohiei organizat și condus de către profesorul de muzică Mina Stanciu de la Liceul de Stat din Dej. Cu unele intermitențe profesorul Stanciu a condus corul bisericii până în anul 1939, după care a fost condus de către Ioachim Godorogea până în 1954, care a fost și cântăreț la strună.”⁴

A fost membru marcant al Despărțământului Dej al Astei încă din 1920. Pentru întreaga activitate instructiv-educativă și culturală a primit decorația „Avântul țării”.

În cadrul liceului profesorul Mina Stanciu s-a dovedit a fi extrem de pasionat de munca sa. A fost un profesor dedicat, a înființat un cor pe șase voci, fanfara școlii și mai multe grupuri

² Dan Mârza, O istorie culturală a Dejului în date, pag. 2

³ Renașterea, nr. 19, anul 1938, pag. 3

⁴ <https://protopopiatulortodox.ro/parohii/parohia-dej-i/>

vocale. A fost numit custodele colecției de muzică, care s-a mărit de la an la an, dovadă a interesului purtat de către profesor materiei predate, dar și a aprecierii profesorului și a muncii sale, de către conducerea școlii. În fiecare anuar din 1919 până în 1940 este menționat profesorul sau corul condus de el. Din 1919, când se începe predarea în limba română, în cadrul liceului au fost înființate diferite organizații, cercuri ale elevilor și profesorilor, precum Societatea de lectură a elevilor, Cohorta de cercetași, Străjeria și Premilităria care au dus o activitate constantă de promovare și valorificare a limbii române și a tradițiilor românești atât în liceu, cât și oraș și în împrejurimile sale. Deseori se organizau șezători în satele de lângă Dej, la care participau atât elevi cât și profesori ai școlii. Fiecare activitate a acestora sau fiecare aniversare din liceu sau din oraș (1 Decembrie, 10 Mai, Unirea Principatelor, 16 noiembrie - comemorarea patronului școlii) se încheia cu un program artistic, corul fiind deseori evidențiat în anuarele liceului.

Mina Stanciu a fost implicat activ în viața școlară, a făcut parte din comisiile de examinare ale elevilor, a ajutat la dotarea școlii cu cărți și instrumente muzicale, a participat la toate activitățile organizate, a scris articole de specialitate și a contribuit la realizarea anuarelor școlare prin publicarea studiilor sale.

Astfel, în ciuda dificultăților materiale cu care s-a confruntat familia sa, aflăm din Anuarul liceului pe anul 1920-1921, că Mina Stanciu a donat 29 cărți în valoare de 7950 lei pentru premiera elevilor merituoși. Bineînțeles că nu a fost singurul profesor care a făcut acest gest, au donat pentru același scop și librarul Victor Roman, profesorii G. Popescu Sura, Ioan Șanta, Ioan Varna, Rudolf Fischer, etc. Cu altă ocazie același profesor, din puținul său cu care trebuia să-și întrețină familia, a donat 100 de lei elevului Cernucan Teodor din clasa a VII – a pentru „*râvnă la muzică și bună purtare*”.⁵

După cum spuneam la începutul articolului, Mina Stanciu se distinge nu numai ca profesor de muzică, ci și ca scriitor. A publicat articole din domeniul muzical: „**50 de ani de la moartea lui Ciprian Porumbescu**” în Anuarul Liceului „Andrei Mureșanu”, nr. 14, anul școlar 1932-1933 și „**Cântec, joc și voie bună**” în Anuarul Liceului „Andrei Mureșanu”, nr. 15, anul școlar 1933-1934. În primul articol, după prezentarea vieții și activității marelui compozitor, Mina Stanciu subliniază spiritul patriotic deosebit al acestuia, Ciprian Porumbescu fiind însuflețit de tot ce era legat de neamul românesc și poporul român. Își încheie studiul elogios spunând că moartea timpurie a marelui nostru compozitor este o ireparabilă pierdere națională. „*Ciprian Porumbescu va trăi cât vor trăi cele trei culori ale noastre și cât timp va răsună „Pe-al nostru steag e scris unire” și „Tricolorul”, cât timp se va juca hora noastră românească pe aceste plaiuri*”⁶

În al doilea studiu profesorul vorbește despre sentimentele naționale care trebuie să ne călăuzească mereu și lansează ideea necesității înființării unor școli de dansuri populare, pentru a păstra tradiția și identitatea națională. „*Să se înființeze deci școli de dans în care să se învețe cum se cuvine executarea de către tineretul nostru, a frumoaselor noastre jocuri și dansuri naționale precum și purtarea portului național, pentru ca astfel să se poată ajunge iarăși la întronarea vieții acelea curate și plină de farmec a strămoșilor noștri...*”⁷

Mina Stanciu a fost și compozitor. A compus melodii pentru versurile poezilor Vasile Alecsandri, George Coșbuc sau Mihai Eminescu. De exemplu în „**Bibliografia Mihai Eminescu**

⁵ Anuarul Liceului „Andrei Mureșanu”, nr. 2, anul școlar 1920-1921, pag.21

⁶ Anuarul Liceului „Andrei Mureșanu”, nr. 14, anul școlar 1932-1933, pag.31

⁷ Anuarul Liceului „Andrei Mureșanu”, nr. 15, anul școlar 1933-1934, pag.76

1866-1870”, apărută în 1976 sub egida Academiei Române, este menționat și profesorul dejean Mina Stanciu ca autor al cântecului „**Pe drumul Șimandului**” un „*cor mixt după poezia culeasă de Mihai Eminescu*”, care a circulat sub formă de carte poștală. Dar Mina Stanciu a avut și compoziții proprii **Marșul elevilor Liceului „Andrei Mureșanu” din Dej, Imn de Ziua Mamei** – închinat soției sale, **Mândră-i Doamne Țara mea**, a fost culegător și prelucrător de folclor, adaptând cântecele pentru cor sau fanfară (Floare floricea, Linu-i lin, Pogorât-o pogorât, Sculați gazde, Roata-Frunză verde de cireș, Joc cu strigături) și a adaptat compoziții de Strauss, Berlioz, Verdi corului pe șase voci.

O parte din munca profesorului s-a pierdut o dată cu mutarea în Moldova, în 1940, dar multe dintre aceste piese au fost reunite în două culegeri una de 66 de cântece, colinde și jocuri și alta de 73 de cântece, melodii, compoziții, aranjamente muzicale.

Pentru activitatea intensă desfășurată în școala noastră și în afara ei, pentru că a organizat pentru prima dată un cor orășenesc în Dej, pentru corul pe șase voci, pe care l-a condus în cadrul liceului și ansamblul instrumental pe care l-a format în rândul elevilor, pentru munca de compozitor și culegător asiduu de folclor, pentru că a compus **Imnul școlii** noastre și pentru că este atât de puțin cunoscut chiar și în școală, am dorit să-i aducem o minimă recunoștință.

Scurtă bibliografie:

<https://protopopiatulortodox.ro/parohii/parohia-dej-i/>)

Mârza, Dan, O istorie culturală a Dejului în date, 1989

Lazăr, Emil, Someșeni uniți în spiritul Eminescu, Ed. Astra, Dej, 1999

Bob, A; Vesa, N.; Kiss, Fr., Omagiu Colegiului Național „Andrei Mureșanu” Dej. Studiu monografic, Ed. Texte, Dej, 2007.

Galea, G., Scurt istoric al școlii

Borodi, Sorin – colecția personală, poze, revista Renașterea

Anuarele Liceului „Andrei Mureșanu” din Dej, din 1920 până în 1939

Stanciu, Mina, „Sălceanca”. Culegeri de folclor muzical. Cântece colinde, jocuri aranjate pentru coruri mixte (partea I) și uz general (partea II), București 2000

Stanciu, Mina, Cântece – melodii din repertoriul unui cor

bibliotecar Pușcaș Iuliana
profesor Marchiș Ramona
profesor Mureșanu Teodora

(articolul integral se găsește în publicația Dascălii noștri, coordonatori Pompilia Herman și Mihaela Popescu, Editura Casa Corpului Didactic Cluj, Cluj-Napoca, 2017)

Personalități cu care România se mândrește oricând și oriunde

Fiecare nație are marile sale valori, iar România are o mulțime de personalități cu care poate să se mândrească. Cu prilejul Zilei Naționale a României, www.yahoo.news.com ne propune să ne amintim de câteva personalități ale căror realizări au trecut granițele țării:

✧ **Henri Coandă** a fost unul dintre acei mari savanți ai lumii care nu se pot rezuma la o singură arie de activitate. A fost unul dintre primii aviatori care au zburat cu un avion cu reacție, a proiectat clădiri, a inventat instalații revoluționare de transport și de desalinizare a apei și a studiat cele mai pure ape de pe planetă. Fiu al unui fost premier al României (Constantin Coandă, tatăl savantului, a fost prim-ministru în anul Unirii, 1918), Coandă a fost omul care a construit, în Golful Persic, primul rezervor de beton subacvatic pentru depozitarea petrolului. Un efect din fizică poartă și astăzi numele marelui savant român. Atunci când a zburat cu avionul cu reacție, Coandă a observat că flăcările și gazul incandescent ieșite din reactoare tindeau a rămâne

pe lângă fuzelaj. Abia după peste 20 de ani de studii ale lui și ale altor savanți, inginerul român a formulat principiul din spatele așa-numitului efect Coandă, numit astfel de profesorul Albert Metral. Henri Coandă

a murit în 1972, la vârsta de 86 de ani. Din nefericire, începând cu anul 1977, Muzeul Coandă a fost desființat, iar imobilul a fost înstrăinat parțial, în anul 2009. Ulterior imobilul, situat pe actualul bulevard Lascăr Catagiu din Capitală, a fost recuperat, fiind împărțit acum de Ministerul Culturii și Academia Română. La 11 octombrie 2010, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la primul zbor, în lume, a unui aparat de zbor cu reacție creat de Henri Coandă, Banca Națională a României a pus în circulație, cu scop numismatic, o monedă de argint, comemorativă, într-un

tiraj de 1.000 de exemplare, cu valoarea nominală de 10 lei.

O parte a numeroaselor sale invenții, brevetele obținute și alte materiale legate de viața și opera lui Henri Coandă pot fi admirate acum la Muzeul Tehnic din București, în secția „Coandă”.

Cel mai mare aeroport al României îi poartă astăzi numele – Aeroportul Internațional „Henri Coandă” din București.

✧ În 1944, **Sofia Ogrezeanu** (viitoare Ionescu, prin căsătorie), pe atunci tânără studentă la Facultatea de Medicină Umană din București, a operat la Spitalul nr. 9 din București un copil grav rănit într-un bombardament, ceea ce i-a garantat intrarea în așa-numita echipă neurochirurgicală de

aur a României, alături de prof. dr. Dimitrie Bagdasar, și devenind, după unii, prima femeie neurochirurg din lume. Își susține doctoratul în medicină și chirurgie în 1945, an în care se și căsătorește cu doctorul Ionel Ionescu, secundar neurochirurg, cu care a avut doi copii. Timp de 47 de ani realizează operații pe măduva spinării și creier și se remarcă prin lucrări științifice apărute în numeroase publicații internaționale de prestigiu.

✧ **Nicolae Paulescu** este savantul român care a descoperit substanța capabilă să reducă temporar nivelului glicemiei, numită astăzi de noi insulină. Paulescu a numit această substanță pancreină și a realizat importantul său rol în 1916, când a injectat substanța în jugulara unor câini diabetici și a observat faptul că glicemia lor a revenit, temporar, la niveluri normale. Numai că, în mijlocul descoperirilor sale, Paulescu a fost chemat să se alăture forțelor armate ale țării, 1916 fiind chiar anul intrării țării noastre în Primul Război Mondial. În 1921, o echipă de medici canadieni a studiat și a brevetat produsul numit „insulină”, nimic altceva decât pancreina lui Paulescu. Ulterior, s-a dovedit că oamenii de știință canadieni aveau cunoștință de cercetările lui Paulescu. Cert este că, în 1921, canadianul James B. Collip a fost primul care a demonstrat că un extract pancreatic este eficient în tratamentul diabetului la om. Pentru descoperirea insulinei, echipa din Canada a fost recompensată cu Premiul Nobel, în anul 1923. Pe lângă rolul său în descoperirea insulinei, Paulescu este omul unor imense premiere în medicină. De exemplu, în 1897, Paulescu a fost cel care a demonstrat că coagularea sângelui obținut din vena suprahepatică se face aproximativ în același timp cu coagularea sângelui obținut din vena portă sau din venele periferice, contrazicând cunoștințele generale ale lumii medicale din acea vreme. Dincolo de fabuloasa sa cercetare medicală, Paulescu a fost un om destul de controversat, din cauza antisemitismului și a susținerii extremei drepte. În 1922, Paulescu înființează primul partid din Europa care a adoptat zvestica drept simbolul său oficial. A murit în 1931, la vârsta de 61 de ani.

✧ **Ana Aslan** este una dintre cele mai mari figuri feminine din istoria României. Medic român în gerontologie, Aslan a inventat mai întâi un produs Gerovital, „leac” anti-bătrânire ce avea să fie folosit de personalități ca Tito, Charles de Gaulle, Hrusciiov, J.F. Kennedy, Indira Gandhi, Marlene Dietrich, Konrad Adenauer, Charlie Chaplin, Kirk Douglas sau Salvador Dali. Produsul inventat în 1952 a fost brevetat în peste 30 de țări, iar Ana Aslan și-a continuat studiile și a lansat, în 1980, alături de farmacistă Elena Polovrăgeanu, un nou remediu-minune,

care îi și poartă numele: Aslavital. În ciuda reclamei pe care o făcea cercetării românești, Ana Aslan nu era printre preferatele regimului comunist. „Va fi greu pentru institut și pentru dumneata, după ce nu voi mai fi eu. Vor folosi cele mai diabolice metode, în numele partidului. [...] Pentru orice există o soluție, numai sistemul ăsta pare veșnic”, spunea Aslan cu doar trei luni înainte de moarte, memorii publicate de medicul Mircea Dumitru, confident al Profesoarei, în cartea „Ana Aslan și timpul său: o luptă de idei”. Ana Aslan a murit în 1988, la vârsta de 91 de ani.

✧ **Emil Racoviță** este românul care a descoperit balena cu cioc, dar aceasta nu este nici pe departe cea mai mare realizare a carierei sale. La început fascinat de lumea oceanelor, Racoviță avea să renunțe la această pasiune pentru a se dedica în totalitate uneia care l-a fascinat mult mai mult: biospeologia. A studiat mii de organisme care își duceau viața în peșteri și a înființat, la Cluj, primul institut speologic din lume. Dacă, astăzi, mulți dintre cei mai buni cercetători români profesează în străinătate, în 1920 Racoviță reușea să aducă la institutul său clujean doi mari cercetători francezi și unul elvețian. Emil Racoviță a murit în 1947, la vârsta de 79 de ani.

✧ **Constantin Brâncuși** (1876-1957) este cu siguranță cel mai cunoscut sculptor român și unul dintre cei mai importanți din întreg secolul XX. Născut la Hobița, în Gorj, Brâncuși și-a desfășurat cea mai mare parte din perioada creativă a vieții sale în Franța. De aceea, iubitorii de artă de pe tot globul îl desemnează pe genialul artist român doar prin numele de familie, scris fără diacritice, Brancusi, și pronunțat după regulile limbii franceze. Muzeul Național de Artă Modernă din Paris (Centre Pompidou) are un număr important de lucrări ale lui Brâncuși, lăsate prin testament moștenire României. Aceste lucrări nu au ajuns în țara noastră,

noastră, deoarece România comunistă le-a refuzat, Brâncuși fiind socotit un reprezentant al burgheziei decadente. Totuși, în România, lucrări extrem de importante ale lui Brâncuși pot fi admirate la Târgu Jiu (Poarta Sărutului, Aleea Scaunelor, Masa Tăcerii, Coloana Infinitului).

✧ **George Enescu**, socotit cel mai mare muzician român, avea doar 12 ani atunci când entuziasma pretențiosul public vienez cu modul său de a interpreta compoziții de Johannes Brahms, Pablo de Sarasate, Henri Vieuxtemps sau Felix Mendelssohn-Bartholdy. După Conservatorul din Viena au urmat studii de vioară, contrapunct și compoziție la cel din Paris, iar apoi Enescu a ajuns în perioada matură a carierei sale. În 1898 debuta în calitate de compozitor în cadrul Concertelor Colonne din Paris cu Suita simfonică Poema Română. A fost și anul în care și-a început celebrele recitaluri de vioară, atât de îndrăgite de Regina Elisabeta a României, care îl invita extrem de des pe Enescu la castelul Peleş. Cele mai cunoscute compoziții ale sale au apărut în primul deceniu al secolului al XX-lea. A fost și un apreciat pedagog, printre elevii săi

numărându-se violoniștii Christian Ferras, Ivry Gitlis, Arthur Grumiaux și Yehudi Menuhin. Acesta din urmă, virtuoz cu o profundă cultură umanistă, a păstrat un adevărat cult și o profundă afecțiune pentru Enescu, considerându-l părintele său spiritual. „Pentru mine, Enescu va rămâne una din veritabilele minuni ale lumii. Rădăcinile puternice și noblețea sufletului său sunt provenite din propria lui țară, o țară de inegalată frumusețe”, spunea vestitul Menuhin.

✧ **George Emil Palade** este singurul român care a câștigat Premiul Nobel (1974). Conaționalul nostru este considerat părintele biologiei celulare moderne. Fostul președinte american Ronald Reagan i-a acordat românului Medalia Națională pentru Știință, în anul 1986. Marea reușită a cercetărilor lui George Emil Palade a fost explicarea mecanismului celular al producției de proteine. Savantul român s-a stins din viață la vârsta de 96 de ani, în anul 2008.

✧ **Grigore Antipa** (1867-1944), omul care dă numele muzeului național de istorie naturală, este unul dintre cei mai cunoscuți biologi români. Crescut de mătuși, după ce și-a pierdut părinții, Antipa, un copil sărac din Botoșani, a avut șansa de a avea un frate parazitolog, care i-a obținut o bursă regală pentru a face universitatea în orașul german Jena, sub coordonarea celebrului naturalist Ernst Haeckel, nimeni altul decât părintele ecologiei. Antipa a descoperit o nouă specie de meduză, dar adevărata recunoaștere internațională a primit-o pentru studiile extraordinare în domeniul hidrobiologiei și pentru modul în care a ales să organizeze muzeul din București care acum îi poartă numele. Inovațiile sale muzeologice (un simplu exemplu: muzeul condus de Antipa a fost primul din lume în care s-au folosit diorame biologice) au atras atenția specialiștilor străini. Aceștia i-au solicitat o lucrare referitoare la organizarea muzeelor de istorie naturală. Lucrarea de specialitate a fost publicată în 1934, purtând titlul „Principes et moyens pour la réorganisation des musées d’histoire naturelle” („Principii și mijloace pentru reorganizarea muzeelor de istorie naturală”).

a consemnat profesor Marchiș Ramona

CU GÂNDUL LA FACULTATE

„One year gap” și de ce nu e o tragedie să eșuezi la admitere

Warning: *E doar un punct de vedere subiectiv bazat pe experiența mea personală, nu pe studii de specialitate și cu siguranță nu e adevărul absolut și nu se potrivește tuturor.*

Clasa a XII-a e unul dintre cei mai complicați ani din viața unui tânăr. Pe lângă stresul și presiunea psihologică a bacului, vine și panica: se termină liceul, mergi la facultate în alt oraș, nu știi pe unde să o apuci și dacă ți-a mai și plăcut liceul, primele 2 săptămâni de vacanță (adică înainte de bac) o să fie destul de depressive.

Dar uite că ai dat bacul, n-ai murit (e ok, și eu eram sigură că o să ies de acolo doar cu salvarea) și acum speră să te relaxezi. Și atunci conștiința îți șoptește: „PSSSSST! PSSSSST! VINE ADMITEREA! MUHAHAH”. Sau doar mie mi s-a întâmplat asta?

Admiterea e un alt pas complicat. Pentru unii, e mai importantă ca bacul, pentru alții nu. Însă cert e că la admitere la facultate apare un alt factor de stres: concurența. Stresul, oboseala psihică după bac, frica și nesiguranța sunt elemente care pot duce la una dintre cele mai urâte experiențe: eșecul la admitere.

Sau nu?

Este o posibilitate. Eu nu am intrat la facultate, știam că n-o să intru când m-am dus la admitere. Știam că nu eram suficient de pregătită și că aveam să trec printr-o admitere grea și o concurență mare. De aceea nu am dat în depresie când am aflat că am picat, dar m-a durut. Însă știam că nu scapă ei așa ușor de mine și că o să mă întorc la anul mai pregătită.

Însă până la anul era...ei bine, era încă un an. După admitere am vorbit cu mulți oameni despre experiența mea, încercând să scap de sentimentul de eșec care mă apăsa. Unii m-au consolatat, alții m-au încurajat, alții mi-au spus că e vina mea, însă cineva mi-a transmis o idee după care m-am ghidat: *”Take it as it is, and make the most of it.”*

Ce faci dacă nu intri la facultate? Ai mai multe opțiuni: Renunți la idee și mergi la altă facultate, stai un an acasă și te pregătește temeinic pentru admitere, mergi un an la altă facultate și te pregătești pentru admitere, sau nu mai mergi la facultate deloc. Ideea e că nu există o soluție care să fie cea mai bună: depinde de personalitate, de dorințele și de visele fiecăruia. Cea mai bună soluție e cea care se potrivește cel mai bine pentru tine. Tot ce pot eu să fac este să expun avantajele și dezavantajele alegerii pe care am făcut-o eu (Care, din nou, cu siguranță nu le-ar resimți toată lumea)

Contextul: Nu am intrat la Facultatea de Arhitectură, dar am intrat la Facultatea de Istorie și Filosofie, specializarea Istoria Artei. Plănuiesc să termin primul an aici, să îmi îngheț apoi anul 2, și să dau la arhitectură. Îmi doresc să termin și Istoria, dar încă nu sunt sigură.

De ce am ales așa? Aș fi putut să aleg o facultate de la UTCN, de exemplu construcții pentru că „seamănă” cu arhitectura (sau așa mi s-a spus...eu nu cred că seamănă), dar n-am vrut să fac asta, pentru că exista șansa să devin prea comodă și să nu mai dau niciodată la Arhitectură, iar arhitectura a fost și este visul meu. Am ales o facultate a cărei subiect mă pasiona, de care eram interesată și care credeam că o să mă ajute la Arhitectură (la Istoria Artei se studiază destul de mult istoria arhitecturii), dar care nu îmi oferea perspectivele pe care le voiam în carieră.

Avantaje

1. Te obișnuiești cu „viața de Cluj”

Și aici nu mă refer că o să ai mai multe party-uri la activ decât viitori tăi colegi. E surprinzător de greu să te muți de acasă și să trăiești singur într-un oraș nou. Îți trebuie răbdare și energie să te obișnuiești cu noul stil de viață, ceea ce îți fură din timpul și energia pe care le-ai putea folosi să înveți. Și asta vine de la o persoană extrem de adaptabilă.

Viața de Cluj nu e exact ceea ce pare. La început te simți extrem de singur, pentru că prietenii tăi sunt împrăștiați peste tot prin Cluj (sau prin țară) și aveți programe foarte diferite, deci nu aveți timp să vă vedeți. De obicei nu ai timp să faci nimic pentru că toată ziua alergi prin Cluj (sau alt oraș) de la un curs la altul și când ajungi acasă ești prea obosit să mai faci ceva. În fiecare zi ai impresia că o să mori de foame și te plângi că nu ai bani. Mergi la party-uri și spargi într-o seară toți banii pe săptămâna respectivă.

În timp însă, toate devin mai bune (vorba aia: ”Better times are coming”. Începi să îți faci prieteni noi (asta nu înseamnă că îi uiți pe cei vechi. Majoritatea ieșirilor mele sunt încă cu foștii colegi de liceu, plus că ne vizităm des) și nu te mai simți atât de singur. După vreo 2-3 luni (poate lua și chiar 6 luni, un an, sau mai mult, nu e o tragedie) te obișnuiești cu orarul anapoda și înveți să îți împarți timpul astfel încât să poți să faci și ceea ce îți place și să te ocupi de hobby-uri, pasiuni și de pregătirea pentru admiterea pe care o să o dai DIN NOU, în vară și oboseala se diminuează. Înveți să îți împarți banii și îți dai seama pe ce merită să cheltui și pe ce nu. Plus că după vreo 2-3 luni îți dai seama că sunt cluburi în care poți ieși și să te distrezi aproape gratis datorită numărului mare de bonusuri pentru studenți (interesează-te de Studcard, ISIC și Omnipass). Probabil vă întrebați cum e cu muritul de foame. Păi... cu ideea că o să mori de foame n-ai ce face decât să te obișnuiești. Hahaha!

Primele câteva luni sunt mai grele, apoi parcă începi, încet, încet, să trăiești viața aia „de Cluj” despre care vorbește toată lumea. Trebuie doar să ai încredere și să depui puțin efort, dar treptat, devine tot mai fain.

2. Treci prin experiența unei sesiuni.

Se spune că prima sesiune nu se uită niciodată. E destul de confuz, nu știi ce și cum să înveți, nu știi de unde, nu știi cum să îți organizezi examenele, dar îți dai seama că poți citi o carte de 400 de pagini în 48 de ore și să și iei examenul, și prinzi curaj. Avantajul față de viitori tăi colegi la următoarea facultate este că tu deja ai experiența unei sesiuni și n-o să mai fii atât de debusolat și speriat.

3. Nu ai timp să te plictisești

Când te plictisești, ai tendința să te gândești la tot felul de porcării, ceea ce e destul de distructiv. Când trăiești în Cluj, ești la facultate și te mai și pregătești pentru o admitere NU ai timp să te plictisești.

4. Îți lărgiești cultura generală

Asta depinde de facultatea pe care o alegi, dar la oricare vei învăța lucruri despre care n-ai mai auzit până atunci și care îți vor prinde bine în viitor. Mie personal, facultatea a reușit să îmi schimbe viziunea asupra lumii și să îmi lărgescă orizonturile, și am învățat lucruri despre care nici nu m-aș fi gândit că există. Dacă ești o persoană căreia îi place să învețe lucruri noi, facultatea e locul tău.

5. Ai ocazia să testezi mai multe domenii.

Este evident că în viață nu poți să le faci pe toate. Nu poți să fii și medic, și avocat, și psiholog, și inginer. Dar dacă dispui de un an liber, ai ocazia să testezi măcar puțin dintr-un

domeniu în care nu vrei să lucrezi, să vezi ce se studiază la o facultate pe care nu vrei neapărat să o urmezi și să îți deschizi ochii.

Pentru mine a fost o experiență personală deosebită: mi-a redus din aroganța pe care o aveam. Credeam că doar facultățile cu profil real sunt facultăți la care e greu cu adevărat. Ei bine, nu-i așa. Toate domeniile au suișurile și coborâșurile lor, și dacă vrei să fii bun va fi greu oricum.

Dezavantaje

1. Ai ocazia să testezi mai multe domenii... Și poți cădea în capcană.

Facultatea nu ar trebui să fie scopul tău final, ci mijlocul de care te folosești ca să îți îndeplinești visul în carieră. Există o foarte mare posibilitate să înceapă să îți placă atât de mult facultatea pe care o studiezi, să ai profesori atât de extraordinari și materii atât de interesante încât să îți vină greu să mai pleci. Și nu cred că este greșit. Însă e foarte bine să pui în balanță într-un mod realist ce îți place, ce nu îți place și să te întrebi care ți-a fost motivația inițială. Și să nu o uiți. Testează și experimentează și alege ce e cel mai bine pentru tine și ce îți dorești cel mai mult. Ascultă sfaturile care ți se dau, dar nu te lăsa influențat de ele decât dacă le consideri utile. Ideea e să încerci să te înțelegi și să îți cunoști visele.

2. E costisitor

Cu siguranță să trăiești într-un oraș universitar precum e Clujul nu e ieftin. Plus taxele de înscriere, chirie și taxele de școlarizare. Statul român îți dă posibilitatea să faci o singură facultate la buget, așa că dacă mergi la o facultate, și apoi te muți la alta, una va trebui să o plătești. Mai există și posibilitatea să te înscrii la o facultate la buget, să faci primul an, și apoi să te muți la alta. În acest caz, ai posibilitatea să plătești doar un an din noua facultate (sau 2, în funcție de câți ai făcut la cea veche).

3. E deprimant la început

Mergeam la cursuri și la seminarii și aveam obiceiul de a mă deconecta total de ce se întâmpla în jurul meu. Deși erau extrem de interesante și îmi plăceau foarte mult, aveam momente în care mă surprindeam pe mine uitându-mă în gol la tablă sau la profesor, fără să mai aud ce se discută, și spunându-mi „N-am ce căuta aici.”, „Oare ce caut aici?”, „De ce sunt aici?” pentru că știam că nu e facultatea la care îmi dorisem să ajung. Nu puteam să mă concentrez la ce mi se preda pentru că eram prea ocupată să îmi plâng de milă, amintindu-mi cum am eșuat la admitere.

Mergeam în papetariile de pe Strada Universității să îmi cumpăr pixuri și markere și vedeam studenții de la arhitectură care își cumpărau pistoluri cu lipici, gips, creioane și liniare și discutau despre care branduri și firme sunt mai bune, iar eu îmi cumpăram markere colorate ca să subliniez titluri și mă întrebam din nou de ce nu sunt printre ei. Cam o lună am urât istoria pentru că aveam impresia că dedicându-mă acestei facultăți, trădez adevărata mea pasiune, care era arhitectura.

Apoi, a început să îmi placă atât de mult încât eram convinsă că voi rămâne aici. Și s-a întors roata. Mergeam la ore de desen și începusem să le urăsc pentru că îmi aminteam că în vremea aia aș fi putut citi despre Magistraturile Romei Antice sau despre Revoluția Agriculturii. Mi-am dat seama că aberez și mi-am dat două palme să mă trezesc. Nu e nimic greșit în a fi pasionat de mai multe domenii și a te dedica mai multor studii. Nu îți trădezi adevăratele pasiuni care înveți și alte lucruri. Important e să știi când și cum să te concentrezi pe ce e mai important.

Cum să-ți găsești cariera ideală?

Câți dintre noi nu am auzit, cel puțin o dată, după absolvirea cu succes a ciclului gimnazial și intrarea la liceu, de preferință la profilul dorit, nemuritoare întrebare: „La ce carieră te-ai gândit după terminarea liceului?”

Însă, această întrebare omite intrarea la facultate ca fiind un element definitoriu în carieră așadar, interogația noastră retorică poate suferi modificări de genul: „Încă nu te-ai hotărât ce carieră vrei să urmezi în viitor?” sau chiar „Nu ar fi bine să-ți găsești un job bine plătit?” Desigur, răspunsul acestor întrebări cu toate că pare relativ simplu, nu este așa. Din cauza presiunilor exercitate asupra proaspătului licean, alegerea devine una dificilă, punând în balanță dorințele proprii și aspirațiile înalte ale familiei.

În acest articol vom descrie pe larg factorii care trebuie luați în considerare pentru a ușura alegerea viitoarei cariere.

Pentru început trebuie să îți fixezi un sistem de valori, ceea ce înseamnă să ai o viziune concretă asupra lucrurilor care contează cel mai mult pentru tine. Spre exemplu, dacă în prezent contează foarte mult pentru tine notele și recunoștința profesorilor atunci o cariera din care poți fi promovat și cel mai bun în domeniu este de preferat. Însă, dacă relațiile interumane ocupă locul fruntaș în lista alegerilor tale atunci meseriile potrivite ar fi: agent imobiliar, broker de asigurări, bancher sau specialist în relațiile publice.

Următorul pas este descoperirea punctelor forte. Aceste puncte forte reprezintă abilitățile native, care îți permit

în mod firesc să ai performanțe într-un anumit domeniu. Însă trebuie să ții cont și de tipul de personalitate pe care îl ai. Conform psihologului elvețian Carl Jung există patru clasificări: extravertit/introvertit, senzorial și intuitiv, reflexiv/afectiv, judicativ/perceptiv. Este important să-ți cunoști propria persoană înainte de a te orienta spre o viitoare carieră. Autocunoașterea este apreciată de angajatori.

Apoi intervin interesele tale profesionale. Interesele personale sunt utilizate pentru alegerea prietenilor și pentru dezvoltarea aptitudinilor, dar pot avea un rol important și în alegerea profesiei. În ceea ce privește propriile interese, considerăm că trebuie să-ți pui câteva întrebări de tipul: *În ce domeniu mi-ar plăcea să profez?* *Mi-ar plăcea să lucrez cu oameni sau, dimpotrivă, cât mai departe de ei.* *Aș prefera să am un job în aer liber și să mă bucur de natură sau un birou comod este tot ceea ce îmi doresc?* *Am inclinații către artă sau sunt pasionat de afaceri?*

Nu uita că decizia ar trebui să îți aparțină în totalitate! Compară opțiunile pe care le ai și gândește-te ce ți se potrivește cel mai bine. Ți-am pregătit un nou set de întrebări care sperăm să te ajute, nu uita să răspunzi cât se poate de sincer!!!

Care sunt opțiunile de pregătire/training în acest domeniu?

Cum se potrivește profesia aceasta cu abilitățile, personalitatea și intersele mele?

Cum se încadrează această profesie pe piața muncii în acest moment și care sunt perspectivele?

Ce ar trebui să fac pentru a ajunge să practic această profesie?

Mă văd făcând asta zi de zi pentru o lungă perioadă a vieții mele?

În continuare vă vom prezenta câteva aspecte esențiale despre care cu siguranță ați dori să știți.

- Informeză-te despre piața muncii!!!

Toată lumea dorește o meserie bine plătită, chiar și tu îți dorești asta. Salariul este recompensa efortului depus de-a lungul unei luni. Astfel știi că munca ta contează și aici intervine motivația realizării de sine. Potrivit psihologului J. Atkinson, atractivitatea performanței se află în strânsă legătură cu eventuala recompensă și cu probabilitatea reușitei. Însă psihologul particularizează o categorie aparte din care fac parte oamenii care sunt mai atrași de o sarcină, cu cât este mai dificilă, iar alții dimpotrivă. De aceea trebuie să iei în considerare și capacitatea ta de a munci...

- Nu trebuie să fii perfecționist/ă!
- Nu există o alegere perfectă

Nu poți avea toate informațiile necesare despre meseria pe care o dorești. Mereu trebuie să fii pregătit să te adaptezi în funcție de piața muncii și să te „pliezi” după domeniul de activitate. O altă caracteristică importantă care trebuie luată în considerare este să înveți din propria experiență și să nu te dai bătut niciodată.

Meseria practică trebuie să fie actuală, modernă și să răspundă nevoilor sociale curente. În prezent, de la o generație la alta, apar tot mai multe profesii sau specializări, cauzate de dinamica pieței de servicii și creșterii competitivității pe piața forțelor de muncă.

Alegerea carierei poate fi un proces supus unor amânări frecvente cauzate de evaluarea permanentă a riscurilor la care tânărul se expune prin alegerea unei meserii sau a alteia.

Atunci când alegerea se bazează pe limitarea pierderilor și nu pe evaluarea beneficiilor este foarte posibil ca momentul final al deciziei să fie frecvent amânat din cauza fricii de a nu eșua. Teamă este cea care afectează în mod frecvent alegerile făcute și atunci când alegem pe baza evaluării riscurilor sau a pierderilor, este foarte posibil să ne confruntăm cu comportamente dezadaptative precum abandonul, eșecul sau amânarea.

De reținut: să nu-ți fie teamă să spui cu voce tare ceea ce vrei! Indiferent dacă vrei să devii om de afaceri, blogger, psiholog, artist sau informatician nu te lăsa descurajat de lipsa de susținere sau de spusele altora. Până la urmă dacă vocea ta interioară îți dictează că „te-ai născut pentru așa ceva” nimeni și nimic nu te poate opri din a-ți îndeplini visul.

La final, vă sfătuim în cazul în care nu sunteți încă hotărâți cu privire la cariera de viitor să consultați un specialist în domeniu pentru a vă evalua amănunțit capacitățile și aptitudinile.

Nu uita:

„Alegerea, nu șansa, îți determină destinul”. – Aristotel și „Cel mai bun mod de a prezice viitorul este de a-l construi”.- A.Lincoln

Cristea Sonia,
Perhinschi Daiana
cls. a XI-a D

Îndrăznește să-ți urmezi visul

Am început să mă gândesc la ce facultate să aplic în clasa a 11-a, când am participat prima dată la RIUF. Am luat legătura cu Edmundo, care mi-a oferit gratuit consiliere și susținere pe întregul parcurs.

La următoarea ediție Riuf am întâlnit reprezentanții universităților la care aplicasem deja și atunci am luat decizia de a studia în Coventry. A fost o decizie foarte grea din cauza

problemelor legate de finanțare, însă sacrificiile făcute au meritat. Pe lângă partea financiară, partea emoțională a fost un factor important. A fost grea plecarea de acasă, însă am pornit cu un gând: după atât efort depus, îmi datorez cel puțin un an. Dacă îmi displace, mă întorc acasă.

Cazare e ușor de găsit; depinde ce așteptări și buget are fiecare. În acest moment studiez Engleza și TEFL la Universitatea Coventry din Marea Britanie. Anul 2 este foarte încărcat, pentru că mă pregătesc să obțin o calificare pentru a putea predă (CELTA) și lucrez part-time pentru a mă putea întreține singură.

Lucrurile sunt puțin diferite în cultura britanică, oamenii sunt în general mult mai direcți în România, ceea ce nu e neapărat negativ. Există stereotipul că sunt mai reci, însă mie mi se pare fals. Am legat unele prietenii mult mai bune decât cu mulți foști prieteni. Felul în care se comportă fiecare român contribuie la imaginea noastră în UK. Mulți dintre prietenii mei sunt interesați de cultura și limba noastră, iar unii și de bucătăria specifică (și nu au fost dezamăgiți).

Încurajez pe toată lumea să se gândească la ce opțiuni există și să pornească realist pe orice cale aleg.

Salutări din UK și mult succes viitorilor absolvenți.

Bărbos Cristina, studentă la
Universitatea Coventry din Marea Britanie

Despre curajul de a încerca

Cineva mi-a oferit, cu puțin timp în urmă, o mică provocare: „*Scrive câteva rânduri despre curajul de a încerca să faci lucruri noi la sfârșitul liceului, chiar dacă par descurajante*”.

Nu știu de unde ar trebui să încep, așa că nu o să încep de undeva anume. Pentru că nici curajul despre care încerc să scriu nu începe de undeva anume.

Fiind în ultimul an de facultate, mă gândesc la ultimul an de liceu și îmi vin în gând cuvintele recente ale decanului meu de suflet, care sună exact așa: „*Festivitatea asta a voastră nu e despre viitor. Desigur, e pentru viitor, dar e despre trecut. Despre voi în trecut și despre călătoria voastră până în prezent. Așa să o faceți... să fie despre trecut*”.

Cum eram eu în trecut? Eram la finalul liceului, mă pregăteam pentru bac, dar nu știam ce urmează să fac sau dacă urmează să fac ceva. Aveam o mie de întrebări și zero răspunsuri. Știam că îmi place să citesc, dar numai ce îmi pare interesant, nu și ce trebuie. Mai știam că nu aș putea face nimic fără un strop de pasiune în „acel ceva”... și cam atât. Asta era tot ce știam. În pauzele de la învățat pentru bac mă uitam pe un site pe care erau ordonate alfabetic toate facultățile din Cluj. Despre câteva auzisem, știam ce sunt și cu ce se ocupă, iar restul erau o necunoscută totală. Aveam atât de puține informații despre viitor, încât totul părea *descurajant*. Singura soluție era ca din *descurajant* să rămână doar *curaj* și un salt cu capul înainte.

M-am descurcat decent la bacalaureat și trebuia să aleg, până la urmă, o facultate... așa că am ales două – Drept și Management. Nici până astăzi nu știu ce legătură am văzut între ele, dar știu că erau singurele care sunau bine în capul meu și eram hotărât să rămân la cea la care aș fi intrat la buget. Am intrat la ambele la taxă. Ce era de făcut în situația asta? Habar nu aveam. Am început să cer păreri din toate părțile. În liceu nu venise nimeni să ne explice ce presupune fiecare din facultățile acestea. Auzisem că la Drept trebuie să știi Latină, că e greu și că nimeni nu își găsește un job după, iar dacă termini la Management devii economist și peste tot se caută economiști. Plus un sfat care azi mi se pare ironic: *la drept înveți foarte multe, dar contabil nu mori de foame*. Logic, ar fi trebuit să aleg Management. Așa că am ajuns la Cluj, am trecut razant pe lângă FSEGA și am confirmat locul la Drept. *True story*.

La momentul acela, deciziile mele păreau un dezastru. Am făcut pe dos tot ce ar fi trebuit să fac și am ignorat tot ce mi se părea rațional. În prima zi de facultate am aflat că urmează să ținem cursurile la Facultatea de Chimie, pentru că la Drept nu există niciun amfiteatru în care să încapă 500 de studenți, câți eram noi. La primul curs de la Facultatea de Chimie am aflat că doar în anul 1 apare problema asta, pentru că în anul 2 ajung doar jumătate din cei admiși și se rezolvă problema cu capacitatea sălilor. În prima zi din anul 2 eram aproape jumătate din cei admiși și țineam cursurile în amfiteatrele de la Drept. După anul 2 nu s-a mai umplut niciun amfiteatru. Tot în anul 2 am încercat să fac ceva nou pentru mine, și anume voluntariat. Auzisem de un ONG cu specific juridic – Liga Apărării Drepturilor Omului filiala Cluj - în care activaseră în trecut profesori de la Facultatea de Drept și credeam că e ocazia ideala să pun în practică ce învățam. Timp de 3 luni am mers aproape zilnic la biroul organizației și nu făceam nimic legat de drept, dar cunoșteam tot mai mulți oameni care mi se păreau fascinanți: profesori de la alte facultăți, cercetători din toate domeniile academice, jurnaliști. Nu învățam nimic legat de drept, dar învățam de toate și mi se părea util. După cele 3 luni de voluntariat, organizația a câștigat două proiecte legate de migrație și am început să lucrez cu adevărat, cu program de birou și obligații în contract. În puțin peste 2 ani de la prima zi de voluntariat am făcut lucruri pe care nu mi le imaginam înainte: interviuri la TV, conferințe la facultăți, traininguri cu funcționari publici în toată țara, propuneri legislative și multe altele. Nu cred că toate astea m-au ajutat în facultate, dar cu siguranță o vor face după facultate, când e nevoie și de experiență de viață, pe lângă teorie.

Privind acum în urmă, cred că vorbele decanului meu de suflet sunt, de fapt, esența oricărui sfârșit al unei etape din viață: *finalul nu e despre viitor, ci despre trecut*. Chiar dacă toate discursurile de la fiecare final vor fi despre viitor, esența lor este, de fapt, trecutul; iar singurul lucru care contează după ce se termină trecutul este curajul, pentru că fiecare final aduce un viitor necunoscut și descurajant.

Experiența mea la RIUF

Experiența mea legată de RIUF a început în februarie 2018, când m-am înscris pentru prima dată în echipa de voluntari “dreamteam”.

Probabil că puternica impresie plăcută pe care mi-a făcut-o prima întâlnire cu colegii de voluntariat a fost datorată și faptului că era primul voluntariat în afara școlii pe care îl făceam, dar în mare parte, cred că realizarea faptului că mai există tineri dedicați ideii de voluntariat și dornici să se implice cât mai mult în aceste tipuri de

activități m-a entuziasmat din prima clipă.

Prima acțiune din cadrul voluntariatului a fost participarea la un training pentru a învăța să comunicăm eficient, să ne cunoaștem și să lucrăm în echipe.

Deși nu mă pot descrie ca o persoană care e capabilă să comunice ușor și să lege relații de prietenie într-un timp scurt, trebuie să admit că atât cele două training-uri la care am participat (ediția 22 din primăvară și ediția 23 din toamnă), cât și evenimentele în sine (20 martie 2018, respectiv 9 octombrie 2018) au descoperit o latură a personalității mele pe care nu știam că o am.

Am început să comunic mai ușor cu cei din jurul meu, prima dată forțată de împrejurări, dar mai apoi de plăcere.

După training-ul la care am luat parte, a venit perioada de promovare, iar mai apoi, și ziua evenimentului. La ediția 23 (9 octombrie) au participat peste 4500 de persoane. Asta înseamnă bineînțeles o adevărată provocare pentru fiecare voluntar.

A fost o zi plină de stres, râsete, momente de oboseală, felii de pizza mâncate pe fugă și pahare de cafea băute în grabă. Nimeni nu ar putea afirma că a fost o zi ușoară, dar a fost cu siguranță o zi care ne-a dezvoltat pe fiecare în parte, o zi care ne-a unit și ne-a făcut să ne dorim o viitoare oportunitate de a o repeta.

Cred că este foarte important ca un tânăr să participe la activități de voluntariat pentru că acest lucru îl poate ajuta extrem de mult în dezvoltarea personală, iar după părerea mea, perioada liceului este momentul oportun pentru axarea pe propria dezvoltare.

Gavrea Xenia, cls. a X-a D

CARTEA ȘI LECTURA

Anul 2019-anul Cărții

E nevoie de așa ceva? Din păcate da! Într-o societate în care nu contează decât aparențele, falsul, obrăznicia și nesimțirea, cartea și cititorii ei au de suferit. De ce? Pentru că lecturarea unei cărți presupune concentrare și gândire, selectarea informației oferite, adică un efort intelectual destul de mare. Iar noi nu avem timp de așa ceva, nu într-o societate modernă, în care trebuie să fim mereu la modă, să fim mereu activi pe rețele de socializare, mereu conectați la ultimele bârfe. Într-o societate în care nu prea mai există repere morale, culturale este nevoie de decretarea unor ani sau zile naționale sau internaționale precum Ziua Apei, Ziua Mării Negre, Ziua Monumentelor Istorice, Ziua Pământului, Ziua Pădurii, Ziua Educației sau Anul Cărții, tocmai pentru a atrage atenția asupra acestora și a pericolului la care le expunem și, implicit, ne expunem, neacordându-le importanța necesară.

Bineînțeles, școala noastră, ca și alte instituții de cultură din țară și din lume, au organizat mereu activități de promovare și susținere a cărții și a lecturii. Decretarea anului 2019 ca an al cărții a venit pentru noi ca o confirmare a faptului că activitățile desfășurate de noi în acest sens nu sunt scoase din contextul social, nu sunt irealiste și demodate, ci necesare și inevitabile

Din fericire în școala noastră există mulți iubitori ai cărții, atât printre cadrele didactice(dovadă sunt și articolele prezentate în capitolul „Colțul profesorilor”), cât și printre elevii noștri. În rândurile ce urmează vom încerca să reflectăm acest lucru atât prin descrierea unor activități realizate în școală sau în afara ei, care au avut ca temă principală cartea, bineînțeles, cât și prin prezentarea opiniilor elevilor noștri, a creațiilor acestora și a unor recenzii de cărți.

Trebuie... să citesc de... plăcere sau eseu despre snobism

Snobul se naște în fiecare zi, a fiecărui an, la intervale de timp diferite, ascuns printre ceilalți copii, niciunul dintre ei lipsit de vreun cusur, așteptând să crească și ... să impresioneze. Ochi verzi, nas cârn, blonzi, ochi albaștri, fața lunguiață, bruneți. Scunzi, frumoși, înalți, urâți. Portretul fizic nu te va convinge niciodată dacă ai sau nu de-a face cu un astfel de specimen. Gesturile îl trădează!

Ce faci când ești sigur că în fața ta ai cel mai groaznic exemplar și anume snobul intelectual? Cum reușești să înghiți că îți e frate, soră, amic sau prietenă? Te trezești în fiecare dimineață și savurezi ceaiul cumpărat de ea – de la librărie! Camerele ei sunt numai și numai rafturi, dar...când o întrebi cât a citit... dă din umeri. Cum e ceaiul? te întreabă ținând pe genunchi o carte groasă – așa, doar ca accesoriu. Ți-a zis cândva că detestă modul în care scrie acel bărbat. O întrebi: îți place acum? Desigur, îți zice ea, și în plus uite! Se potrivește atât de bine cu rochia mea. Fă-mi o poză! Explodezi! Întâlnești un amic la bibliotecă. Îi place foarte mult să citească, zice el, romane polițiste, reviste și orice altceva. Orice îl oprește să putrezească în fața ecranului fumuriu. Și te întreb: mai rezști? Nu simți că nu mai vrei să vezi nicio librărie sau bibliotecă pentru un an întreg? Decizi să stai acasă, comanzi cărți de pe librăriile online și când primești coletul... ce să vezi? Ai primit un cadou. O carte! Un roman grafic, benzi desenate, cărți de colorat pentru adulți – reduc stresul! Nu poate nimeni contesta, nu mai ai scăpare! Te simți pândit, re trăiești realitatea lui Orwell.

Te transformi... ajungi să aranjezi cărțile în funcție de culorile curcubeului, cărțile vechi în spate, cele noi cu coperta dublă în față. Ți iei mereu o carte cu tine când mergi să vezi dacă au

apărut alte arome de ceai la librărie. O ții în mână, nu citești niciodată! Achiziționezi albume, jocuri, perne, de la librărie! Iubești librăria, biblioteca, pe bibliotecar, totul! Dar ce citești? Autorul preferat? Citești cărți fără poze? Citeam, răspunzi, cândva. Acum nu mai am timp... Voi nu mai citiți! ne acuză bătrânii. Twain. Dumas tatăl și fiul. Creangă. Slavici. K. May. Cum nu? vă apărați voi. Uite, bunule, citesc atât de mult, trebuie să-mi schimb iar ochelarii (și aceia la modă). Dar poeziile? De acelea nu îi întreabă nimeni. Citesc ei așa ceva? Bineînțeles! Sărmanul Bacovia, dacă ar ști...

Care e cauza unui astfel de comportament? De ce trebuie să transforme cartea într-o poșetă și de ce trebuie să sublinieze cu un marker fosforescent citatul care îi place? Știm cu toții că scopul principal al snobilor e să uimească, să fie în centrul atenției tot timpul. Una dintre cele mai grave consecințe a unui astfel de comportament nu este că prietenii nu îl vor cunoaște niciodată, ci că snobul nu va reuși să se cunoască pe el însuși. Deci, chiar nu ar trebui să îi condamnăm. Mulți dintre ei se mulțumesc cu frumusețea și ridicatul în slăvi fiindcă sunt sportivi. Însă cât de ușor e să mimezi inteligența! Poartă o carte cu tine mereu, admiră-ți biblioteca, rafturile, cărțile. Nu ești obligat să citești nimic. Dacă ai timp, uită-te la film, ca să știi puțin ce subiect are cartea pe care o ții în mână. Știi ce?! Nu te obosi! Cine crezi că te va întreba ce crezi despre volumul pe care îl duci cu tine la coafor?

V-ați putea imagina, voi, stimați cititori, ai umilei mele încercări de a surprinde snobismului în cea mai pură formă a sa, cât de greu este pentru un astfel de specimen să îndeplinească diversitatea de cerințe pe care societatea o impune? Cum ați putea voi, oameni simpli, să fiți și capete care tocesc, dar și întruchipări ale zeiței Afrodita, în același timp? Sportivi și sportive, dar și șoareci de bibliotecă? Petrecăreți, dar și filosofi contemporani? Veți înțelege vreodată de ce viața lor e atât de complicată?

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A, text care a obținut Premiul I pe județ la Festivalul lecturii
„Eu citesc! Tu...mai citești? Cluj-Napoca, 2017

Cum ar fi să trăim într-o lume în care cărțile sunt doar un vis frumos, o speranță demult apusă în negura timpului necruțător?

Cum ar fi să te trezești într-o dimineață și să realizezi că singura ta scăpare din ghearele parșive ale realității a dispărut pentru totdeauna și că ești condamnat la o viață lipsită de culoare, monotonă și acerbă. Cum ar fi să trăiești o eternitate cu sufletul închis într-o cutie de metal, suspinând îndurerat pentru o cale de scăpare? Cum ar fi ca mintea să îți fie secată de cunoștințe, iar imaginația să se stingă într-un colț uitat, pustiu și rece? Cum ar fi ca singura alinare a suferinței apăsătoare ce îți străbate corpul să fie de negăsit?

O lume fără cărți. un infern unde omul devine un simplu robot al societății, respirând fără să trăiască cu adevărat, unde gândurile, speranța și încrederea sunt doar o poveste îndepărtată.

Olti Teodora, cls. a X-a A

Cum ar fi lumea fără cărți? ...O lume uscată de creativitate și de inspirație... o lume fără viață.

Cărțile ne învață cum să simțim și cum să trăim. Ele ne dau lecții de viață. Lumea noastră ar fi distrusă fără cărți, deoarece când le deschidem și începem să citim, intrăm într-o lume nouă,

o lume văzută după bunul plac. Viața fără cărți ar fi lipsită de educație, lipsită de control și de informație. Oamenii s-ar refugia în televizoare, telefoane și ar uita să trăiască.

Pe scurt, cărțile dau viață oamenilor.

Papp Helga, cls. a X-a A

Lumea fără cărți este o lume inimaginabilă pentru mine, deoarece oamenii care nu citesc sunt oameni dezinformați, fără cultură și care sunt ușor de manipulat. Lumea fără cărți ar fi o lume în care oamenii s-ar lăsa conduși de marile corporații, s-ar transforma în marionete ale societății, proces care deja începe să ia amploare. Cărțile te ajută în dezvoltarea ta personală, în cunoașterea ta, a celorlalți și în cunoașterea lumii în general și, personal, nu cred că există vreun motiv întemeiat pentru care cineva s-ar opri din citit, poate doar din lene. De aceea cred că lumea fără cărți ar fi o lume anostă, o lume fără sens.

Modrea Ianis, cls. a X-a A

Lumea fără cărți, pentru mine, ar fi tristă, dar și imposibilă.

În primul rând, dacă nu ar exista cărți, nu ar exista basme, povești cu feți frumoși, prințese care să ne determine la visare, să ne dezvolte imaginația. Nu ar exista personaje fabuloase, eroi, care să ne fie idoli.

În al doilea rând, în momentul în care o persoană citește, se relaxează, desprinzându-se de problemele de zi cu zi. Unele cărți ne pot ajuta la îmbunătățirea experienței de viață deschizându-ne alte oportunități, alte cărți ajutându-ne la cunoașterea istoriei, a trecutului, a strămoșilor noștri.

În concluzie, lumea fără cărți ar fi o lume monotonă, tristă. Cărțile trebuie prețuite mai mult decât orice, deoarece, în unele cazuri, te pot ajuta mai mult decât o persoană, deschizându-ți atât mintea, cât și sufletul.

Leș Rada, cls. a X-a A

Lumea fără cărți ar fi o lume în care oamenii nu ar putea să-și exprime dorințele, ideile, fanteziile sau sentimentele. Cu toate acestea, știm că de multe ori oamenii își exprimă sentimentele pe foaie, în scris.

Lumea fără cărți ar fi o lume care ar gândi strict matematic. De exemplu, matematic vorbind, 1 om + 1 om fac 2 oameni. Sentimental vorbind 1 om + 1 om rezultă unul singur atunci când între aceștia există o relație sinceră de iubire.

În concluzie, lumea fără cărți ar fi o lume plictisitoare, oamenii neputând să se piardă printre versurile unei cărți.

Chechedi Claudia, cls. a X-a A

Lumea fără cărți ar fi o lume moartă. Cărțile aduc esență în viața noastră și ne colorează mintea, ca un pictor care-și colorează opera.

Mureșan Antonia, cls. a X-a A

Sunt sigur că dacă ar dispărea cărțile pentru o perioadă și ar apărea din nou, lumea ar înțelege cât de greu ar fi fără ele.

Mulți credem că înțelegem valoarea unei cărți, dar totuși nu citim. De ce? Nu știu... Știu, însă, că o lume fără cărți ar fi o lume lipsită de, probabil, cea mai răspândită pasiune de pe glob, o pasiune care a unit mii de generații, și anume, cititul. Știu că mulți ne refugiem în cuprinsul unei cărți când avem puțin timp liber și pornim în aventură alături de personaje, trăind alături de ele la fiecare pas. Lăsați-mă să fiu un bibliofil toată viața, nu-mi luați cărțile!

Bote Tudor, cls. a X-a A

Activități de promovare a cărții și a lecturii au fost nenumărate în școală, unele propuse și gândite de noi, altele propuse de instituții partenere la care am aderat cu plăcere.

Toate aceste activități despre care am vorbit sau vom vorbi și cu alte ocazii, au avut ca scop final stimularea lecturii, încurajarea elevilor și îndrumarea lor spre lectură, stimularea gândirii și a creativității acestora, oferirea unor alternative plăcute de petrecere a timpului liber. Activitățile au constat în prezentarea unor biblioteci, locale sau naționale, cu vizite în locația acestora, participarea la diferite concursuri - foarte tare a prins concursul de prezentare de carte

cu participare directă - concursuri de eseuri, poezii, desene cu participare indirectă, activități realizate în colaborare cu cadrele didactice din școală, legate de o anumită lecție din manual, etc.

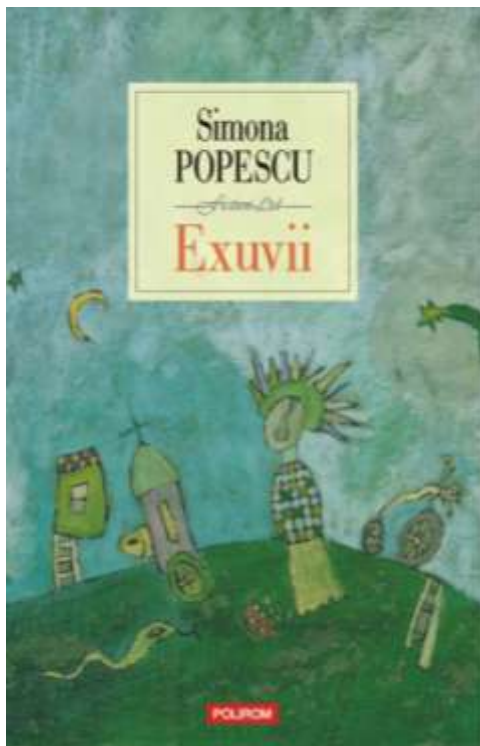
O activitate la care elevii lucrează cu plăcere în fiecare an, bineînțeles se schimbă clasele și tema de la an la an, este cea care are ca finalitate realizarea unui calendar literar. Elevii de gimnaziu, anul acesta de clasa a V-a, au sarcina, la sfârșitul activității care se întinde pe mai multe ore, de a alege o singură carte din cele pe care le-au citit, cartea care le-a plăcut cel mai mult și de a-i realiza o scurtă prezentare, de a selecta un citat din carte și de a realiza un desen, toate acestea făcând parte integrantă din calendarul care se realizează la început de an calendaristic și se afișază atât în bibliotecă, cât și pe holul școlii și, bineînțeles, în sala de clasă.

O altă activitate deosebită și de lungă durată a constat în organizarea unui club de lectură de plăcere, club care a avut planificate diferite activități conexe. Dintre aceste activități menționăm doar două, cea de prezentare a unei cărți care a avut o influență esențială în lectura ulterioară și cea de transformare a unui text științific în text literar. Iată rezultatele.

Cartea în care mă regălesc? „Exuvii”

de Simona Popescu

Nu e nici un roman de aventuri, nici de dragoste și nici polițist. E o colecție de amintiri, o comparație între vârste.

Cartea în care ne regăsim spune multe despre noi, prea multe și poate de aceea mi-a fost atât de greu să aleg una.

Citeam „Exuvii” și îmi re trăiam copilăria cu fiecare pagină. Sunt sigură ca Simona Popescu descrie copilăria, adolescența și tinerețea fiecăruia. Ce copil nu a luptat să reziste somnului strângând din dinți, ca mai apoi, în adolescență să cadă într-o moleșeala de proporții uriașe? „După-amiaza – partea moartă a zilei. La vremea asta, mă gândesc, trebuie să existe câteva mii de copii pe lume care se chinuiesc, se foiesc prin paturi, așteptând să se întâmple ceva, să cadă un pahar, să apară cineva în vizită, un musafir salvator, să sune telefonul, să ... să ia foc casa.”

Sau citeam și re trăiam emoțiile liceanului ce citise „Ion” și care era uimit de explicațiile profesorului: „Se vorbește la școală despre un roman în care un țăran sărută pământul. Profa ne face nu știu ce filozofie de doi bani despre gestul cu pricina... Ce kitschoșenie!”.

Rectific, Simona Popescu descrie copilăria, adolescența și tinerețea ființei care iubește să citească. „Exuvii” e despre o relație de lungă durată între cititor și lectură. Cine zicea că nu există relații care durează mai mult de un an?

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

A man called Ove

by Fredrik Backman

My heart is like a 1060saic, torn into millions of pieces, each piece representing a book. Some pieces are small, some are big and others are huge, depending on the impact the book has had on me. I'm going to present a book that definitely had a huge impact on me. The book is called “A man called Ove” and it was written by Fredrik Backman.

It's a beautiful story about the transformations we go through in life and how different events in our lives affect us, shape us and make us who we are today. It is a magnificent tale of true love and human values.

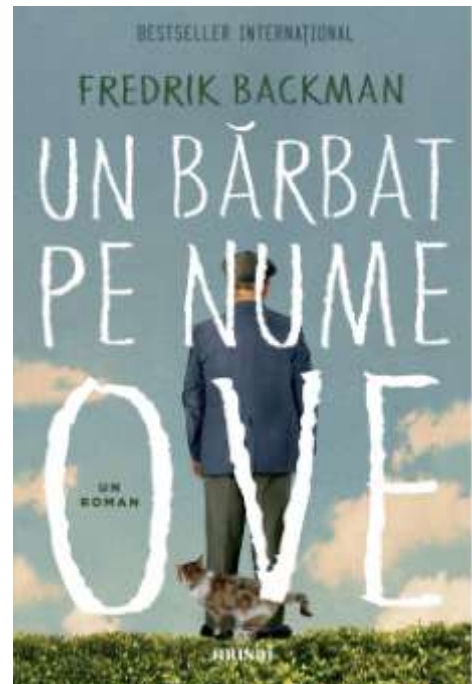
Even though, Ove might appear as a grumpy old man, I figured from the beginning that deep down, he was a good man. With every chapter, you are pushed closer to the true charater beneath the tough exterior of Ove. Once you get to know him, you understand why he is the kind of man who does more and talks little; and you can understand his love for Sonja because she was the only one who truly understood and cherished him.

Moreover, we live a world where racism is promoted, where people choose their pets by their looks: the cuter, the better, where we choose the brand over the quality of a product. By and large, Ove points out how we are slowly losing our values so no one should blame him for being so grumpy when with every new generation, the world slowly degrades.

We all have our own principles and obsessions and as we grow older, they grow bigger so we can't blame Ove for thinking in the way he does, like we can't blame anyone for that.

I think this book helps us understand the elders better. Personally, I've always had a weakness for the elders so maybe that's why I liked Ove so much. They come from a different world and even if we might find them annoying sometimes, there are so many things we can actually learn from them.

Ove reminds us that the little things are the ones that truly matter in life. He teaches us what kindness, honor and respect are. And most importantly, he shows us that the thing we all chase our entire life, truly exists and that is the so called "true love".

Teglaș Anamaria, cls. a X-a C

Solaris

de Stanislaw Lem

„Solaris” is a philosophical science fiction novel and the central theme of the book is the complete failure of human being to understand an alien intelligence.

It all begins with Dr.Kris Kelvin,the main character who arrives on Solaris,an oceanic planet whose strange,complex phenomenon have been studied by studied by scientists for many years.After an unauthorized experiment has a detrimental effect on the scientists exposed to it,the ocean responds to their mental and physical anguish by incarnating the scientists' memories, exposing the humans innermost feeling without revealing anything of its own nature.

I strongly recommend this book to anyone who is passionate about science fiction and romance stories because it intrigues you and on top of that is the masterpiece of the author, Lem.

Perhinschi Daiana, cls. a XI-a D

Hoțul de cărți

de Markus Zusak

Dacă ar trebui să descriu acesta carte în două cuvinte, aş spune că este o carte atipică și complexă . Această carte este diferită de ceea ce am mai citit atât prin tema pe care o abordează, cât și prin structura după care este scrisă.

Prologul este foarte interesant, dar reușește să te intrige mai mult decât să îți sugereze

indicii despre subiect. Doar la sfârșitul acestuia reușim să ne dăm seama că povestirea se face din perspectiva morții și e strâns legată de perioada în care are loc acțiunea. Din prolog descoperim că naratoarea vede lumea în culori și întâlnește personajul principal de trei ori, asociind fiecărei întâlniri câte o culoare. Primei întâlniri îi este asociat negrul datorită beznei, celei de-a doua roșu din cauza apusului, iar celei de-a treia albul pentru că are loc dimineața. Aceste trei culori simbolizează steagul nazist, cel de-al doilea război mondial fiind unul din aspectele prezentate în carte.

Naratoarea alege să prezinte aproape întreaga viață a personajului principal, Liesel Meminger. Ea recunoaște că ne spune povestea acestei fete , deoace ea este diferită și observă totul . Nu este ca restul oamenilor, care „observă culorile unei zile numai la început și la sfârșit, când o singură oră poate consta în mii de culori diferite. Galbenuri ceruite, nuanțe de albastru pătate pe nori. Întunecimi de nepătruns. Există o multitudine de nuanțe și tonuri ,cu fiecare moment care trece”, dar nu toți le putem vedea . Cred că această capacitate de a vedea lumea a apropiat-o pe Liesel de naratoare, dar la asta a contribuit și felul său de a fi.

Liesel este un exemplu de tărie și perseverență. Ea este dovada că luptând poți să câștigi. Țelurile ei variau foarte mult, avea dorințe diverse de la a putea citi până la a oferi libertate oamenilor pe care îi prețuia. Ea reușește să se impună sistemului din care face parte și este important că își dă seama de greșeli, în timp ce alții le susțin fără să gândească. Unul din lucrurile pe care le face este să salveze și să fure cărți, chiar dacă îi este interzis să le citească și chiar dacă la început nu poate citi. Cred că aceste cărți pe care reușește să le posede până la sfârșitul războiului sunt unul dintre actele sale de rebeliune, metoda ei de a salva o parte din viața pe care o ducea înainte de teroare.

Toate personajele sunt bine construite și au un rol important, însă unul care m-a impresionat în mod special este tatăl vitreg al lui Liesel, Hans Huberman. El este un om puternic și bun din toate punctele de vedere. De-a lungul cărții face lucruri uimitoare. Ne arată că un zidar modest poate să se împotrivească unui partid, poate să riște să își piardă unicul fiu pentru a susține corectitudinea, poate să salveze și să dea speranță unui copil care a ajuns să fie gol pe interior, poate să salveze niște evrei și poate supraviețui celor două războaie mondiale. El a putut face toate acestea fără să îi dispară lumina din privire și fără să renunțe la muzică. Acest personaj este un model pentru mine pentru că îmi doresc să devin o astfel de persoană care poate oferi sprijin necondiționat.

Autorul este un australian care a crescut ascultând poveștile bunicilor de origine germană, povești despre evrei, nazism și bombardamente. El susține că „a știut dintotdeauna ce poveste vrea să aștearnă pe hârtie”. Eu cred că această carte prezintă viziunea lui asupra nazismului și încearcă să reconstituie viața oamenilor implicați în război dincolo de arme. Ne arată cât de norocoși suntem pentru că putem alege și crede ceea ce ne dorim, pentru că ne putem exprima ideile.

Cartea „Hoțul de cărți” este una dintre preferatele mele, deși nu sunt o fană a genului. Această care combină foarte multe lucruri: istoria, familia, iubirea și suferința, teama și speranța. Apreciez că surprinde o multitudine din aspectele vieții și prezintă o problemă reală, însă mie îmi place atât de mult pentru că este genul de carte care te convinge să crezi că prin tine lumea se poate schimba, poate deveni mai bună și că oamenii merită asta. Este o carte care te face să vezi lucrurile importante din viața ta și să le apreciezi mai mult.

Stanca Cosmina, cls. a IX-a A

Live original

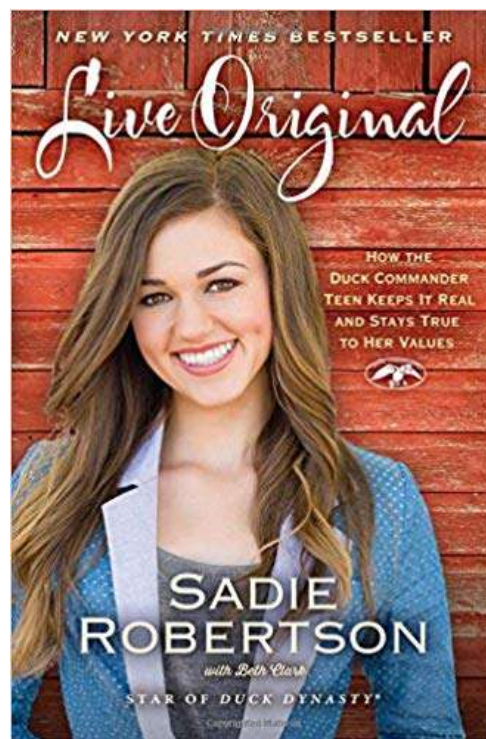
de Sadie Robertson

Una dintre cărțile pe care le-am citit și pe care o prefer este „Trăiește Original” scrisă de Sadie Robertson. Ceea ce îmi place la această carte este faptul că m-a ajutat mult în privința felului în care ar trebui să mă raportez la cei din jur. În cea mai mare parte a cărții autoarea povestește prin ce a trecut și ce a învățat din situațiile respective.

Cartea sugerează să ieșim din zona noastră de confort. De multe ori când facem o faptă bună și îi ajutam pe cei din jur, o facem pentru că vrem să vedem aprecierea lor. Dar cum ar fi să o facem pentru că dorim să fim noi înșine mulțumiți de noi? Un subiect pe care îl abordează scriitoarea este schimbarea lumii în ceva mai bun. Ați fi surprinși câți oameni vor să facă ceva diferit, într-un mod pozitiv, dar așteaptă ca altcineva să dea startul. Imaginați-vă că e ca într-o clasă. Profesorul pune o întrebare, iar elevii ezită să răspundă. Dar odată ce unul dintre ei își face curaj și răspunde, ceilalți prind și ei curaj, iar discuția devine interesantă, deoarece toți sunt implicați. Cum ar arăta lumea dacă ne-am implica în a o face mai bună fără a aștepta ca altcineva să înceapă?

De asemenea, Sadie Robertson vorbește și despre felul în care suntem atrași de oamenii care radiază fericire și energie. „Îmi place să cunosc oameni pozitivi pentru că aceștia au încredere în sine și mă fac și pe mine la rândul meu să am încredere în mine.” Autoarea face referire și la ceea ce înseamnă o echipă adevărată. „Nu poți face parte dintr-o echipă și apoi să te decizi să participi doar atunci când e convenabil pentru tine.”

La fiecare sfârșit de capitol se găsește o serie de întrebări, cum ar fi:

- De ce este important să obții toate detaliile înainte să ajungi la concluzii și să te îngrijorezi despre ceva?
- Care sunt două defecte ale tale la care ai putea lucra ca să devii un prieten mai bun?
- Care pași te-au adus mai aproape de împlinirea visului tău? Ești determinat să continui orice s-ar întâmpla?
- Ce ai putea face în mod anonim ca să încurajezi pe cineva?

Alte subiecte abordate:

- Stresul începe cu îngrijorare
- Cum să fii un prieten bun
- Bunătatea face diferența

Citate semnificative:

„Spunerea adevărului este o investiție într-un caracter bun.”

„Nu putem să avem un vis măreț, iar apoi să renunțăm când întâmpinăm obstacole.”

„Actul de bunătate nu necesită neapărat timp. Tot ce îți trebuie e o inimă căreia să-i pese de cei din jur.”

Mateuț Melisa, cls. a IX-a A

Sub aceeași stea

de John Green

„Sub aceeași stea” de John Green este o carte de dragoste în care personajele principale sunt doi adolescenți, Hazel și Augustus. Povestea lor de dragoste se bazează pe suferința celor două personaje ce reușesc să ignore problemele din jurul lor. Dragostea este prezentată în acest roman

ca fiind o metodă terapeutică, ce îi face pe cei doi tineri să treacă peste durere, atât fizică, dar și sufletească, făcându-i să viseze la nemurire.

În această carte lucrurile tragice sunt privite ca fiind lucruri obișnuite ce fac parte din viața cotidiană și acceptarea acestora este aparent ușoară. Din punctul meu de vedere, personajele sunt mature pentru vârsta lor, ele fiind obișnuite să vadă doar părțile bune ale unei situații dureroase și gândindu-se adesea că va fi bine.

Hazel și Augustus se iubesc reciproc și își dovedesc unul altuia acest lucru prin diverse fapte. Pentru cei doi împlinirea viselor și a dorințelor persoanei de lângă ei are un loc prioritar în obiectivele lor. Astfel, Augustus decide să îi ofere în dar iubitei sale o excursie gratuită în Amsterdam, ignorând starea sa de sănătate destul de precară. Sunt de părere că sacrificiul de sine este o dovadă sinceră de iubire.

De asemenea, încercarea de a depăși situații dificile doar pentru a-ți face partenerul fericit este o altă cale prin care îți poți mărturisi iubirea.

Titlul romanului este alcătuit dintr-o metaforă, „Sub aceeași stea”, steaua reprezentând suferința comună ce le umbrește adolescența protagoniștilor.

Cu toate că romanul are și o ecranizare foarte reușită, este mult mai plăcut să citești cartea, deoarece unele detalii sunt omise în film, iar sentimentele și trăirile personajelor sunt mult mai puternic exprimate în carte.

Actorii ce îi întruchiează pe cei doi protagoniști, Hazel și Augustus, sunt Shailene Woodley și Ansel Elgort.

Atât cartea, cât și filmul sunt potrivite pentru orice persoană ce își dorește să vadă exemple de tărie de caracter și iubire adevărată.

Câteva citate din carte:

- „Fără durere, cum am putea ști ce e bucuria?”

- „Sunt îndrăgostit de tine și nu am chef să-mi refuz simpla plăcere de a spune lucruri adevărate. Sunt îndrăgostit de tine și știu că iubirea e doar un strigăt în neant și că uitarea este inevitabilă și că suntem cu toții condamnați și că va veni o zi când toată munca noastră se va fi prefăcut în pulbere și știu că soarele va înghiți unicul pământ pe care-l vom avea vreodată și sunt îndrăgostit de tine!”

- „...apoi mi-am dat seama că nu mai aveam pe cine să sun, ceea ce era lucrul cel mai trist. Unica persoană cu care aș fi vrut să vorbesc despre moartea lui Augustus Waters era Augustus Waters.”

- „Mereu am crezut că lumea este o fabrică de îndeplinit dorințe.”

- „Am început să derulez pozele din telefonul meu, un flip-book al ultimelor câteva luni [...] Părea să fi trecut o veșnicie, ca și cum avuseserăm această veșnicie scurtă, dar totuși infinită. Unele infinități sunt mai mari decât altele.”

- „...iubirea mea, nu-ți pot spune cât de recunoscătoare sunt pentru mica noastră infinitate. N-aș schimba-o pentru nimic în lume. Tu mi-ai oferit o veșnicie în interiorul zilelor numărate și pentru asta îți sunt recunoscătoare.”

- „Iubirea adevărată se naște în timpuri grele.”

Cărți recomandate cititorilor „Sub aceeași stea”:

- ✓ „Absolut tot” de Nicola Yoon
- ✓ „Sub soarele nopții” de Trish Cook
- ✓ „Cu drag, Simon” de Becky Albertall
- ✓ „Căutând-o pe Alaska” de John Green
- ✓ „Eleanor & Park” de Rainbow Rowell
- ✓ „Și soarele e o stea” de Nicola Yoon
- ✓ „Universul pe umerii tăi” de Jennifer Niven

Povestește-mi ceva

de Sharon Creech

Cartea „Povestește-mi ceva” a apărut la editura Arthur, în colecția Smart Blue, colecția mea preferată deoarece aici a apărut și cartea care mi s-a lipit cel mai mult de suflet, și anume, „Minunea” de R. J. Palacio.

„Povestește-mi ceva” urmărește în cele 44 de capitole, călătoria unei fete de 13 ani, Salamanca Tree Hiddle, Sal, care pleacă împreună cu bunicii ei să-și caute mama. Deși se prezintă sub forma unei căutări a persoanei iubite, această călătorie este, de fapt, un drum al regăsirii și al înțelegerii de sine. Pentru a trece mai ușor timpul bunica o roagă pe Sal să îi povestească ceva. Aceasta începe să-i povestească despre prietena ei cea mai bună, și problemele ei de familie. Incet, încet, ne dăm seama că de fapt, povestea este despre ea și familia ei. Deschizându-și sufletul și povestind, fetița reușește să-și expună sentimentele față de ce se întâmplă cu familia ei. În timpul călătoriei fata își pierde

bunica, iar apoi află că și mama ei a murit. Deși are un final trist mi-a plăcut foarte mult această carte datorită emoțiilor și sentimentelor pe care le-a trezit în mine. Fata e curajoasă și speră până în ultimul moment că își va găsi mama. Din această carte am învățat că prin prietenii de care ne înconjurăm și prin comunicare, reușim să ne cunoaștem mai bine pe noi înșine, să ne depășim temerile, să ne autodezvoltăm. Aș vrea să închei cu două citate din carte, citate care în cuvinte atât de puține exprimă atât de multe: „Nu judeca un om până nu ai umblat două luni în mocasinii lui” și „Nu poți împiedica pasărilor tristeții să zboare pe deasupra capului tău, dar te poți împotrivi să își facă cuib în părul tău”.

Pușcaș Petra, cls. a VI-a

Războiul care mi-a salvat viața

de K.B.Bradley

Este o carte care m-a intrigat de la titlu: Cum ar putea salva războiul viața cuiva? Din curiozitate am deschis-o și nu am mai putut-o lăsa jos. Este o carte pe care am citit-o cu sufletul la gură, abia așteptând să întorc pagina să văd ce se mai întâmplă.

În această carte este vorba despre o fetiță născută cu o mică diformitate la picior, dar crescută de o mamă tiranică, crudă, care nu o înțelege. Îi e rușine cu ea, o ține închisă în casă și o tratează foarte urât. Singurul ei sprijin este fratele mai mic Jamie, care o ajută să depășească aceste situații grele, gândurile negre care nu îi dau pace. Fetița se simte un nimic, un gunoi. Când războiul ajunge și la ei, toți copiii

sunt trimiși la țară. Mama ei nu vrea să o trimită și pe Ada, dar ajutată de fratele ei, se furișează în trenul care îi scoate din oraș. Copiii murdari și neîngrijiți, sunt respinși de oamenii din sat. În cele din urmă ajung la o femeie ursuză, ajunsă așa din cauza pierderilor suferite de-a lungul vieții. Împreună, cei trei ajung să treacă peste toate problemele fizice și psihice, iar cei doi copii simt pentru prima dată ce înseamnă dragostea de mamă. Ada, ajutată de mama adoptivă, Susan, învață că un picior strâmb nu o poate împiedica să ducă o viață normală. Își dă seama că poate face multe lucruri, e isteată, curajoasă, ambițioasă. Susan deși nu avusese copii, se poartă cu ei ca o mamă adevărată și reușește să-i redea încrederea în ea însăși și în viață. Cei doi copii se simt foarte bine în casa ei și nu își mai doresc să ajungă acasă la Londra. Oare ce se va mai întâmpla?

Vă recomand să citiți această carte. Este o carte care ne învață să fim toleranți, ne învață să nu-i marginalizăm pe cei din jurul nostru, ne învață ce e bunătatea și dragostea. Ne învață să avem încredere în noi înșine și să nu ne lăsăm copleșiți de greutăți, gânduri sau de răutățile celor din jurul nostru. Binele și frumusețea sufletului vor ieși întotdeauna la iveală.

Stan Ștefania, cls. a V-a

Un băiat pe lista lui Schindler

de Leon Leyson

Cartea mea preferată este „Un băiat pe lista lui Schindler” scrisă de Leon Leyson. Cartea, bazată pe o poveste reală, ne prezintă viața micului Leon, care avea numai 10 ani când naziștii au invadat Polonia. Viața lui a devenit într-o fracțiune de secundă un calvar. Împreună cu familia sa a trecut prin multe lucruri oribile, au fost închiși într-un ghetou, unde micul Leon a simțit din plin lipsurile, frigul, batjocura și moartea. Fratele său a fost trimis într-un lagăr de exterminare, ceea ce i-a dăruit și aproape au renunțat la luptă. Dar, partea bună e că nu au făcut-o. Agățându-se de orice colac de salvare, luptând zilnic pentru supraviețuire și cu puțin noroc, au ajuns pe lista lui Schindler, un german care a salvat o mie de evrei angajându-i în fabricile sale, doar pentru a-i putea feri de lagărele de exterminare. Leon a avut noroc și a supraviețuit războiului și ororilor sale, dar câți oameni nevinovați au fost uciși cu brutalitate!

„Un băiat pe lista lui Schindler” este cartea mea preferată pentru că ne arată că nu trebuie să abandonăm lupta la cel mai mic obstacol, iată unii oameni au trecut peste greutăți mult mai mari, nu și-au pierdut curajul și speranța, nu și-au pierdut umanitatea, în condițiile cele mai grele au rămas oameni, nu și-au plecat fruntea, nu s-au lăsat pradă disperării, dezumanizării, au înfruntat greutățile și i-au ajutat și pe alții să supraviețuiască nenorocirilor. Este cartea care ne arată încă o dată, că întotdeauna la capătul tunelului există o lumină, trebuie doar să îndrăznim să o găsim. Este cartea care ne arată că, chiar dacă nu putem opri răul, putem face ceva, oricât de mic, care se va dovedi a fi plin de semnificație.

Jurca Alessia, cls. a VI-a

Dacă te-aș găsi

de Gayle Forman

Cartea „Dacă te-aș găsi” este continuarea romanului „Dacă aș rămâne”, în care se

GAYLE FORMAN**dacă te-aș găsi**

La fel de bine scrisă ca prima parte,
dacă nu chiar mai reușită.
Publishers Weekly

construiește, ca și în prima operă, o poveste superbă și plină de emoție.

Dacă în primul volum, accentul cade pe accidentul pe care Mia îl suferă, în „Dacă te-aș găsi” este vorba despre Adam, regăsire și puterea sacrificiului.

„Aș face promisiunea aceea de încă o mie de ori și aș pierde-o încă de o mie de ori, ca să o aud cântând, ca noaptea trecută sau ca să o văd în lumina soarelui de dimineață. Sau chiar și fără asta. Doar să știu că e undeva, acolo. În viață.”

Povestea se derulează din perspectiva lui Adam, între cele două planuri: trecut și prezent.

Romanul reia firul poveștii după câțiva ani, timp în care cei doi protagoniști o iau pe căi separate, Mia mutându-se la New York și rupând contactul cu Adam.

La început, Adam este bulversat de faptul că Mia refuză să mai vorbească cu el. După un timp de

resemnare, el își focusează toată disperarea și dezamăgirea în muzică, creând astfel piese bine inspirate, care îl propulsează pe el și pe formația lui în topuri devenind astfel una dintre cele mai iubite vedete rock.

Muzica joacă un rol important în carte. Începutul fiecărui capitol conține versurile din piesele pe care Adam le-a scris și care sunt în strânsă legătură cu conținutul capitolului respectiv. Versurile sunt perfecte pentru a ne ajuta să vedem sufletul lui Adam când era îndurerat, când se lupta cu gândurile și disperarea. Deși are tot ce și-ar dori un băiat de vârsta lui: faimă, bani, o iubită celebră și aparent o viață perfectă, Adam pare săturat de toate acestea, neputând să își găsească pacea interioară.

„Renuntarea. Toată lumea vorbește despre asta de parcă ar fi cel mai ușor lucru de făcut. Să-ți desfaci degetele, unul câte unul, până când palma ți-e deschisă. Dar de trei ani, palma mea e strânsă în pumn: e înghețată. Eu sunt înghețat cu totul, și pe cale să mă închid complet.”

Întâmplarea face ca amândoi să se afle în același timp în New York, unde Adam participă la un concert de-al Miei, iar cei doi se întâlnesc, reaprinzându-se între ei din nou fiori și având grijă să clarifice tot ce rămăsese în ceată.

„Dacă te-aș găsi” este cartea în care frumoasa dar trista poveste reflectă durerea care schimbă oamenii. Cum se despart de ține, cum unii din noi fug de oameni că să se vindece, lăsându-i pe ceilalți în urmă.

Rostaș Yasmina, cls. a X-a D

#GIRLBOSS

de Sophia Amoruso

Cartea intitulată „#GIRLBOSS”, scrisă de Sophia Amoruso, ne expune într-o manieră unică povestea vieții autoarei, care în acest moment conduce un brand internațional renumit. Cartea se adresează în special fetelor.

Această carte m-a impresionat într-un mod deosebit, deoarece prezintă evoluția fetei de la un trecut în care își asigura traiul din mici furtișaguri la un prezent în care aceasta este un furnizor de îmbrăcăminte celebru. Pentru mine este un model și un adevărat imbold de motivație.

De asemenea, aici sunt întrunite o mulțime de sfaturi de viață, putând să considerăm însemnările învăluite într-o aură de sinceritate ale autoarei un ghid, care îți arată cum să devii cea mai bună versiune a ta, cum să îți „șlefuiesti” comportamentul. Însă pentru a deveni cea mai bună versiune a ta este nevoie de multă ambiție, trebuie să fii dispus să muncești pentru ceea ce dorești și să nu renunți niciodată, chiar dacă lucrurile par imposibile.

Povestea acestei femei poate inspira adolescentele din ziua de azi, fiind dinamică, încurajatoare, subiectele fiind tratate dintr-o perspectivă neobișnuită.

La final, Sophia Amoruso se dovedește a fi un model drept de urmat și recomand această carte tuturor fetelor care doresc să se cunoască cu adevărat, să aibă mai multă încredere în propria persoană, să evolueze sau se simt epuizate, lipsite de motivație și doresc un impuls.

Vaida Petruța, cls. a X-a A

O altă activitate a cercului de lectură a provocat elevii să-și testeze creativitatea și talentul artistic. Au avut la dispoziție fragmente din texte științifice, din diferite domenii, pe care le-au transformat în texte literare. Iată ce a ieșit.

Mierla (*Turdus merula*) este o pasăre cântătoare care este răspândită în Europa, Asia, Africa de Nord, Australia și Noua Zeelandă. Ea se hrănește în special cu hrană de origine animală, dar consumă în funcție de anotimp și unele fructe și semințe vegetale. Mierla este clasificată după culoarea penajului sau după dimensiunea corpului.

Astfel se poate aminti „mierla neagră” (*Turdus merula merula*), la care masculul are culoarea neagră ciocul galben și ochelari (inel în jurul ochilor) portocalii.

În trecut mierla era o pasăre de pădure, însă începând cu secolul XIX prin apariția parcurilor a început să trăiască prin grădini în apropierea omului. Exemplele de la noi sunt sedentare.

În România, pot apărea în timpul iernii exemplare din regiunile muntoase carpatine sau din zonele nordice ale Europei. Populațiile care migrează ajung iarna în nordul Africii și sud-vestul Asiei.

desen de Mureșan Iulian, X D

Penele negre și ciocul portocaliu, imaginea reprezentativă a mierlei, ilustrează aspectul masculului speciei. Penajul acestuia este lucios, picioarele au o culoare maronie, aproape neagră, iar ochii sunt înconjurați de inele galben-portocalii, în aceeași nuanță ca și ciocul.

Femela de mierlă are un penaj maroniu-cenușiu, iar ciocul are o culoare mult mai puțin intensă decât a masculului: galben-maroniu. Penajul este mai deschis la culoare în zona gâtului și poate fi ușor pătat pe piept. Puii au același aspect ca femelele, iar masculii își dezvoltă penajul negru și ciocul portocaliu în primul an de viață.

Lungimea corpului mierlei este în general de 24-25 cm, dar unele exemplare pot ajunge chiar și la o lungime de 29 cm. Anvergura aripilor este de 35-38 cm, iar greutatea medie a unei mierle adulte variază între 80 și 125 g. (wikipedia.ro)

De vorbă cu o ovipară

Pentru mine e de neînțeles modul în care oamenii aruncă peste tot cu etichete, crezând că o ființă e descrisă doar de un singur atribut, care o va urmări tot restul vieții. Tot ei cred că știu totul despre mine, și-au permis să-mi dea un nume pompos și să facă măsurători și multe altele. Poate că sunt ei speciile cele mai dezvoltate, dar să-și țină etichetele pentru ei. Să începem cu numele - **Turdus merula**. Am auzit că vine dintr-o limbă moartă, limba strămoșilor lor. Caraghios, nu? Se pare că dorința lor incredibilă de a defini și numi totul e mai străveche decât credeam eu. Până cauți tu traducerea numelui meu în limba ta, eu fug să iau o gustare. Cireașa aia arată atât de apetisant! *Se aud câteva bătăi de aripi și după câteva secunde două păsări ce se bat pentru o cireasă. Ciripituri din partea uneia. După asta, liniște de mormânt. Pasărea înghite un gândac.*

Ai găsit? Îmi pare rău dacă a durat prea mult, dar după cireșa aia pe care o găsisem putrezind prin iarbă, am mai zărit și un gândăcel care lenevea la soare și după, o rămă destul de neinspirată, care se rostogolea pe lângă o buruiună, crezând că nu o voi descoperi! Despre ce ciripeam? A, da! Veșnicele etichete. Specia noastră mai e cunoscută ca fiind și sedentară. Destul de nepoliticos să spui asta despre o pasăre. Nu e ca și cum oamenii petrec timpul stând pe scaun de la răsărit și până când apare luna. A! Dar sedentar are mai multe sensuri? Zici? Ei zic că am rude și prin Asia și Noua Zeelandă. Nu că aș fi fost vreodată pe acolo. Am însă un văr îndepărtat care mi-a povestit că în drum spre Africa a mâncat un gândac verzui. Mi-a făcut o poftă când mi-a spus, aici sunt doar fumurii. Și că ... a văzut oceanul. Zice că e ca și o baltă imensă.

Stăteam într-o zi cocoțat într-un nuc, încercând să mă ascund de bulina aceea luminoasă. Penajul negricios nu mă ajută deloc în privința asta. Partenera mea e mai norocoasă, griul penelor nu atrage razele așa cum o face negrul. Ea are tot felul de pete pe ea, de un maroniu spălăcit, iar ciocul ei îmi aduce aminte de niște flori cu semințe gustoase. E mai micuță decât

mine și mai durdulie. Așa ajungem și la cealaltă plăcere a oamenilor, aceea de a măsura totul. Care e cea mai mică pasăre? Dar cea mai mare? Ce anvergură au aripile? Dar ce se știe de greutatea ei? La fel ca și numele pe care mi l-au dat, numerele lor nu au o însemnătate prea mare pentru mine. Ei spun că specia mea are aproximativ optzeci de grame, dar dacă l-ați vedea pe unchiu' v-ați da seama ce prostii ciripesc. Tot ei spun că noi, mierlele, am avea ochelari în jurul ochilor, de fapt sunt niște inele portocalii. Eu zic să lăsăm deoparte încercările oamenilor de știință de a descrie păsările. Dacă ar fi să mă descriu singur aș începe prin a aminti că penajul meu strălucește la lumina lunii, iar atunci când cânt amuțesc toate celelalte păsări. Îmi e frică de stâncuțe, într-adevăr, fiindcă ne atacă puii, care apropo' seamănă cu mama lor. Dacă vrei să mă vezi, nu cauta pe ecranul de care ochii ți-s lipiți. Privește pe geam. Te pândesc de pe o creangă. Mă vezi?

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

Tâmpa este un munte care aparține de masivul Postăvaru, localizat în sudul Carpaților Orientali, în imediata apropiere a Pieței Sfatului din centrul municipiului Brașov. Muntele este alcătuit în principal din formațiuni calcaroase și atinge o înălțime maximă de 960m. Flora rezervației este una diversificată și prezintă o varietate vegetală bogată în specii agricole și ierboase. Pădurile au în componență arbori și arbuști cu specii de fag, gorun, jugastru; tufărișuri cu specii de alun, măceș, păducel, corn, sânger, carpen de pădure sau corn. La nivelul ierburilor sunt întâlnite specii vegetale rare, precum: papucul doamnei, piperul-lupului, brândușa de toamnă. Fauna este reprezentată de mai multe specii de mamifere, păsări, reptile, amfibieni și insecte. Mamifere cu specii de: urs brun, cerb, căprioară, lup cenușiu, mistreț, veveriță, jder; păsări cu specii de: acvilă de munte, șorecar comun, uliu porumbar, mierlă, ciocănitoare; reptile și amfibieni: șopârlă de munte, șarpele lui Esculap, salamandră, năpârcă. (wikipedia.ro)

Tâmpa

Tâmpa, bătrânul munte care veghează asupra Brașovului încă de la începutul începuturilor.

Deși a dus și duce în continuare o viață lungă, nemuritoare, reușește să își ascundă vârsta, rămânând la fel de frumoasă ca întotdeauna. Din contră, ridurile acumulate nu fac altceva decât să îi scoată în evidență trăsăturile. Indiferent de vreme sau de anotimp, ea reușește să impresioneze prin unicitatea sa. Primăvara, parcă se trezește dintr-un somn adânc, emanând prosperitate și căldură. Copacii încep din nou să râdă armonios la glumele frunzelor nou-născute și să le sfătuiască în legătură cu noua lor casă. Vara, Tâmpa ne primește în brațele sale pentru a scăpa o clipă de căldura înăbușitoare a soarelui, oferindu-ne o căldură oarecum familială. Ne invită să ne așezăm pentru a-i asculta poveștile despre experiențele sale sau a altor oameni, ea spionând de sus activitatea tuturor cetățenilor. Toamna, se bucură de ultimele clipe petrecute alături de fiicele sale, frunzele. Acestea își arată dragostea față de mama lor, pictând-o într-o multitudine de culori. Când frunzele o părăsesc, Tâmpa parcă plânge, inundând tot orașul cu lacrimile sale. După care vine iarna. Fulgii cad într-o dezordine perfectă, așezându-se pe copaci pentru a-i proteja. Astfel, Tâmpa îmbracă o geacă groasă de zăpadă și devine Crăiasa Zăpezii Brașovene.

Tâmpa nu face decât să ne arate că toate etapele vieții sunt frumoase în felul lor și trebuie trăite cu același entuziasm.

Teglaș Anamaria, cls. a X-a C

Pisica de casă, pisica domestică sau mîța (*Felis catus*^[3] sau *Felis silvestris catus*^[1]) este un mamifer din ordinul carnivorelor, familia *Felidae*, subfamilia *Felinae*. În prezent este cel mai cunoscut animal domestic în toată lumea.^[5] Pisica domestică este foarte apropiată de pisica sălbatică europeană (*Felis silvestris silvestris*), ca și de pisica sălbatică africană (*Felis silvestris libyca*), împreună formând o specie unică: *Felis silvestris*.

Pisica trăiește în strînsă legătură cu oamenii de cel puțin 3500 de ani, fiind folosită de către egipteni^[6] pentru a ține departe șoarecii. În ciuda domesticirii, pisica nu a pierdut abilitatea de a trăi în sălbăcie, unde formează colonii. Conform unui studiu din mai 2012, pisicile au fost domesticite în anul 2200 î.Hr.^[7] Potrivit studiului publicat în Journal of Archaeological Science, egiptenii au fost cei care au transformat pisicile în animale domestice.^[7]

Scheletul pisicii este format din 250 de oase.

La nivelul capului, dentiția cuprinde incisivii, caninii, premolarii de carne, dar nici un dinte „plat” (ca molarii) pentru a strivi hrana: aceștia nu sunt necesari pentru că pisica își „sfășie” hrana cu ajutorul mușchilor puternici ai fălcilor, apoi și-o înghite fără a o mesteca.

Vertebrele gâtului sunt scurte, iar coloana vertebrală foarte flexibilă. Vertebrele cozii prelungesc coloana vertebrală, numărul acestora variind în funcție de rasă. Coadă are rol în echilibru. Labele anterioare se termină cu cinci „degete” prevăzute cu gheare retractile keratinoase; labele posterioare, mai lungi, se termină cu patru „degete”, de asemenea prevăzute cu gheare retractile. Mușchii spatelui sunt foarte flexibili, cei ai labelor posterioare foarte puternici, particularități care conferă animalului suplețe și o „detentă” amplă în sărituri.

Auzul pisicii este foarte sensibil la frecvențele înalte, mergând până la 30 000 Hz, în timp ce urechea umană este limitată la 20 000 Hz. Datorită celor 27 de mușchi care îl controlează, pavilionul fiecărei urechi poate pivota în mod independent, pentru a localiza originea unui zgomot și distanța de la care acesta provine.

Văzul este simțul său principal. Câmpul vizual al pisicii este, ca și auzul, mult mai larg : 187° (față de 125° pentru oameni), ceea ce nu reprezintă nici pe departe un record în lumea animală. Intensitatea luminii influențează forma pupilei: de la o simplă linie dreaptă în lumină, aceasta se dilată într-un cerc perfect în condiții de semiîntuneric. Contrar unei credințe răspândite, pisica este incapabilă de a vedea în întuneric deplin, totuși vede mult mai bine decât oamenii în timpul nopții. Aspectul fosforescent al ochilor săi pe un întuneric relativ se datorează unui strat de celule ale retinei, numite *tapetum lucidum*, care acționează ca o oglindă și reflectă lumina, care trece prin retină o a doua oară, dublând astfel acuitatea vizuală a acesteia în întuneric.(wikipedia.ro)

Ochi de pisici, ochi și pisici

Vreau să încep cu trei lucruri: îmi plac pisicile, ochii și romanele polițiste, al doilea lucru e că în casa mea nu există discuții între patru ochi, iar cel de-al treilea lucru este că în viața mea nu există nimic dezordonat.

Am 32 de ani, 11 luni și 25 zile, sunt necăsătorită, având profesia de inginer meteorolog. Muncesc 40 de ore pe săptămână la stația meteorologică. În timpul rămas citesc, fac gimnastică,

gătesc pentru mine și pisica mea, mă plimb prin parcul din oraș, lucrez part-time ca web designer și dorm.

Vecina din apartamentul de vis-à-vis este singurul om străin care intră în apartamentul meu. Este surdo-mută, și pentru că nu și-a găsit un loc de muncă de care să fie mulțumită, am anjagat-o ca menajeră. Ea este încântată pentru că o plătesc generos pentru munca zilnică pe care o face, iar eu sunt mulțumită că nu o interesează originalitatea apartamentului meu și pentru că este tacută.

Am menționat faptul că apartamentul meu este original. Îl consider original deoarece nu am mai cunoscut nici un om care să aibă pasiunile mele.

Ca să mă înțelegeți, va trebui să ne deplasăm în trecutul meu. Nu întodeauna am crescut pisici. Prima mea pisică mi-a fost daruită de colegii mei de muncă la aniversarea de 25 de ani. O dată pe săptămână ea primea un animal viu ca și hrană, în rest primind ceea ce mâncam și eu. Totuși am remarcat un obicei neobișnuit la felinei. Mânca totul cu excepția ochilor animalului, iar dacă acesta era o pasăre, cu excepția ochilor, penelor și oaselor.

Atunci am început eu să am o pasiune pentru ochi. După fiecare masă de duminică a pisicii mele, luam ochii și îi puneam în formol. Astfel acum am un borcan cu ochi de pește păstrați în formol în baie, un borcan cu ochi de porumbel în sufragerie și unul cu ochi de șoareci pe măsuta din coridorul de intrare. Borcanul din bucătărie conține ochi de vită, dar pe aceia i-am cumparat special pentru a-i păstra, deci nu sunt resturi de la masa pisicii.

Înainte cu o zi de aniversarea mea de 26 de ani, am făcut o tocăniță din pisica mea. Pielea am dus-o la o cunoștință care se pricepe la prelucrarea pieilor. În acea după-masă mi-am chemat vecina și am mâncat tocănița împreună. Și-a dat seama că pisica lisește, iar tocănița are un gust exotic, dar nu a făcut altceva decât să mănânce cu poftă. La o oră după ce terminasem de mâncat am înființat borcanul din dormitor. Acolo țin ochi de pisică. La o săptămână după aniversarea de 26 de ani, aveam primul covoraș din blană de pisică în dormitor, iar o nouă pisică, torcându-mi în brațe.

La fiecare aniversare, vecina mea vine să sărbătorim cu bine-cunoscuta tocăniță, aducându-mi în dar un pui de pisică.

Consider că e ceva special la felul în care sunt alcătuiți ochii, felul în care ei funcționează și toate denumirile componentelor lor care sună apetisant.

De asemenea, consider că frumusețea lumii se află în ochii privitorului...

desen, Tarnovicz Andreea

Gavrea Xenia, cls. a X-a D

CREATII LIBERE

Iarna

În jur de ora 6 am plecat din Brașov având ca destinație, Bucureștiul. Era o dimineață răcoroasă de martie, chiar rece pentru acea perioadă. Pe drum, am adormit datorită oboselii acumulate din ziua precedentă și a prea puținelor ore de somn din seara de dinainte.

După aproximativ o oră și jumătate petrecută în lumea viselor, unde acestea dansau armonios pe ritmul melodiilor de la radio, m-am trezit cu forțe proaspete pentru acea nouă zi. Am fost surprinsă să constat că totul era alb în jurul meu. Drumul era atât de înzăpezit, încât mașinile de abia circulau. Prima dată am crezut că încă visam, că așa ceva nu era posibil. În Brașov nu era pic de zăpadă, iar aici de abia mai vedeam drumul? Nu, era imposibil, era doar un vis, doar era

trecut de mijlocul lunii martie. Însă, am realizat că nu era un vis, ci realitatea. În mod normal, m-aș fi bucurat de acea vreme deoarece de fiecare dată când ninge, mă simt ca un copil mic, care ar face orice să iasă afară la zăpadă; acum era diferit. Așteptam să vină primăvara, nu iarna. Am fost extrem de frustrată și îngrijorată că nu voi ajunge la timp la doctor deoarece mașinile circulau extrem de încet, aveau loc o mulțime de accidente, iar unele drumuri erau blocate. Până la urma, am ajuns la timp, dar asta tot nu schimba nemulțumirea mea față de vremea de afară. Fiecare anotimp are timpul său. Ei bine, era timpul primăverii, nu al iernii și uram iarna pentru răpirea zilelor de primăvară.

După ce am terminat cu programarea la doctor, am pornit înapoi spre Brașov. Drumurile nu mai erau atât de înzăpezite deoarece au fost curățate între timp, dar ploaia de ninsoare continua să cadă peste noi. La un moment dat, am început să fiu mai atentă la peisajul de după oglinda geamului de la mașina. Treceam printr-o zonă cu dealuri înalte, pline de copaci. Totul în jur era de un alb imaculat. Deși, la început eram nemulțumită din cauza vremii de afară, am privit mai atent și am început să o admir. Fulgii cădeau într-o dezordine perfectă, așezându-se parcă în mod organizat pe copaci. Toți erau înfodoliți într-o geacă groasă de zăpadă. Atunci, m-am gândit că poate zăpada nu face altceva decât să protejeze natura, îmbrăcând-o cu o haină albă alcătuită din fulgi de nea fragili. Deși zăpada ar fi trebuit să lipsească din acel peisaj, nu puteam să nu recunosc că peisajul nu ar fi fost la fel de frumos fără ea. Mă simțeam de parcă cineva m-ar fi răpit și m-ar fi ascuns într-un tărâm magic, unde totul era pur. Cu cât eram mai atentă la detalii, cu atât frustrarea mea se transforma în gratitudine.

Mi-am dat seama că am judecat greșit. Poate că iarna nu dorea să răpească din zilele de primăvară, ci doar să ne arate încă o dată cât de frumoasă poate să fie dacă este privită din perspectiva potrivită.

Teglaș Anamaria, cls. a X-a C

Când cortina se ridică

„Chiar atunci aud pași pe culoar, o cheie se răsucește în broasca yalei și intră în ea [...]. Mă uit mai bine ca să v-o pot descrie. Pare să aiba vreo 35 de ani. Nu are o față frumoasă, ci mai curând ciudată. Acum e rumenă în obraji ca fetele de ipsos din vitrine, căci folosește un fond de ten neobișnuit, roz-bombon, care contrastează cu trăsăturile mai curând severe ale feței ei.“ Mâinile i-au amorțit de frig. Stă pe scena roșie a sălii de spectacole din oraș. Lângă ea e un băiat.

- Nu mai pot să-ți ascund asta. O umbră nedeslușită îl privea înfricoșată. Nu pot! Nu mă mai pot concentra, când te văd...

Umbra se apropie de el. Încercă să-l privească în ochi. Privirea o îngheță. Ochii lui parcă își cereau scuze. Sărută acum cortina cu privirea.

- Mă otrăvești cu propria-mi gelozie. Nu mă mai amăgi! suspină ea. M-am îndragostit, te rog uită-te la mine!

Își înghiți urletul și șopti în schimb:

- Nu pot. Ești logodită. Îi luă mâna subțire și o privi. Mâna albă, caldă îl făcea să înnebunească. Câteva grame de aur de pe degetul ei îi provocau silă. Se ridicase în picioare. O privea drept în ochi.

- De Augustus nu o să te desparți niciodată.

- Nici tu de Julia, fata acelui negustor.

- Nu? Julia e o străină, zâmbi el. Umbra de lângă el s-a făcut și mai palidă. Culoarea ochilor însă devenea din ce în ce mai închisă. Un albastru ce părea a fi de fapt un sur neobișnuit. - De-abia ți-am mărturisit ce mă apasă aici, spuse ea în timp ce își arăta locul în care ar trebui să fie inima. Spune ceva! Nu mă amăgi cu vorbe în vânt.

desen Tarnovicz Andreea

- Ce vrei să auzi sau ce e corect să spun? El se cutremură. Nu mai știa de ce îi strângea mâna.

- Ce e corect. Frânge-mi inima. Spune ce trebuie să spui. Acum! Spune-o! Îi aruncă o privire furioasă.

Era frumos, avea ochi mari, de copil, însă era înalt cât un brad și foarte subțire. Buzele îi tremurau de greutatea cuvintelor pe care urma să le zică. Îi strângea mâna la piept nemaiaivând curajul să se uite la ea. Încercă să spună ceva. Un mormăit. Dovada fricii. De ce nu era acum curajos? Unde se ascunsese curajul nesăbuit de care amândoi aveau nevoie? Un cuplu ce stă în picioare, pe scenă. Cei doi joacă atât de bine încât stai și îi privești înghețat. Joacă atât de bine, încât vârsta nu mai contează.

- Te iubesc.

Două cuvinte ce îl fac pe spectator să își țină răsuflarea. Își dă seama că nu asta aștepta cea de pe scenă. Ea se aruncase pe jos, el închise ochii. Două palme se auzeau aplaudând înflăcărate de după ușă. În gaura cheii se vedea o sclipire de pupilă.

Actul doi, replica zece. O spusese prea convingător. Juca prea bine. Dar el nu era actor. Era îndrăgostit.

- Raduuu! se auzi un glas de copil strigând. Visul se sfărâmă. Amintirea fu silită să tacă. Ușa se deschise încet. Fratele lui mai mic, un pitic subțire, intrase în camera prost luminată, cu mâinile pline de marmeladă.

- Ce e, Dănuț? Și de ce ești cu marmeladă pe mâini la ora asta? adolescentul își întrebase fratele mai mic, ridicându-se din pat, somnoros.

- Mi s-a facut foame, i-a spus Dănuț zâmbind cu niște dinți pătați de zahăr.

- Fugi repede la baie! Dacă nu mergi în pat în cinci secunde vin și îți iau ursulețul.

- Gata, mă duc, fugi băiețelul.

Perna nu mai părea atât de confortabilă, era o adunătură tare de pene. Când alarma de la telefon începuse să scoată acele sunete prea zgomotoase pentru un somnoros ca Radu, Dănuț își făcuse apariția din nou, stând pe tocul ușii.

- Trebuie să mergi la școală.

- La ordinul tău Danuț! i-a răspuns fratele lui mai mare, ducându-se în bucătărie.

Luase cerealele cu ciocolata din dulapul de sus, preferatele lui, și își puse în bolul din sticla, puțin crepat din cauza neîndemânării fratelui său. Dănuț se așezase și el pe unul dintre scaune, așteptând să fie servit.

- Mama e la serviciu, nu? întrebase acesta luând două linguri din sertar.

- Ca de obicei, îi răspunse Radu.

Mama lor avea un program foarte încărcat la spitalul din oraș. Patruzeci și patru de ore pe săptămână. Pe tatăl lor nu îl mai văzuseră de săptămâna trecută, când fusese ziua lui Dănuț. Părinții lor erau despărțiți de doi ani. Mulți avocați, un judecător cu burtă și multe strigăte, atât își amintea Dănuț. Era prea mic ca să își amintească altceva, ce puteai dori de la un copil de patru ani? Însă, Radu, pe lângă avocați și judecători, își mai amintea și de o tânără blondă, cu ochelari și privire de gheață, stând lângă tatăl său. Mama lui era supărată și nervoasă de fiecare dată când o vedea din întâmplare pe stradă. Asta nu părea un semn bun, nu-i așa?

Radu intră în clădirea veche a liceului său. Clopoțelul se auzi sunând încet. Școala începuse de o lună, vacanța se terminase prea repede, iar weekendul părea atât de departe, nici nu se putea mai rău, era luni. Radu avea oră de literatură. Profesoara de română era strictă, dar nu era deloc punctuală. Venea la oră cu zece minute mai târziu, iar elevii nu îi disprețuiau „punctualitatea”.

Însă, în acea zi, profesoara robustă și scundă fu înlocuită de una tânără, slabă, cu părul prins într-o coadă de cal.

- Sunteți toți? a întrebat aceasta deschizând catalogul, pregătindu-se să noteze absenții.

Am surprins momentul revederii din curte. Priveam de pe o bancă cu un ziar în mână și o pălărie veche, caraghioasă pe cap, ca să nu mă recunoască nimeni. Nu voiam să mă compromit. Profesoara se așeză la catedră, se prezentă și-și începu lecția. Purta un costum verde deschis, ce îi scoatea în evidență talia. Radu privea în gol. Visa cu ochii deschiși. O altă amintire puse stăpânire pe el.

- Cinci ani de căsnicie spulberați de un mucos de cinci ani!

- Nu, nu e vina lui. E vina mea! Ești atât de nebun! Până și acum îmi găsești scuze. Acceptă realitatea! M-am îndrăgostit de mucosul ăsta, cum îi spui tu, pentru că tu mereu jucai un rol. Soțul perfect cu o soție perfectă și cu o viață perfectă. Îți dai seama la câte situații penibile m-ai supus când te laudai cât de mult muncesc, cât de bună sunt în bucătărie, ce femeie iubitoare sunt, dar viața noastră nu a fost niciodată așa. Încercăi să mă faci să devin femeia pe care tu o doreai să îți fie soție. Nu mai pot să pretind că sunt o altă persoană. Privește-mă! Te-am iubit, George! Însă tu ai iubit mereu o altă femeie.

- Cum poți să privești așa copilul ăsta? Nu vezi? E doar un copil! gesticulă soțul plin de neputință.

- Un copil care nu fuge după inorogi.
- Te vor concedia ! O să am grijă de asta.
- Dragul meu... Femeia zâmbi amar.

Ultima oară când o văzuse a fost printr-o ușă crepată, în sala profesorală, certându-se cu soțul ei. Un domn ce părea foarte sigur pe el, însă acum tremura înfricoșător. Se ținea de marginea de lemn a scaunului. Avea un început de chelie, dar era totuși foarte atrăgător. Venele de pe mâini îi explodau sub piele. Ea stătea cu spatele, nu o vedea dacă plânge sau dacă râde. Felul cum o văzuse atunci, stând dreaptă, în fața unui om ce abia se mai ținea pe picioare, îl făcu să realizeze un lucru: nu-și iubise soțul. Gândul îi fugise la tatăl lui, la femeia tânără, la familia

desen Tarnovicz Andreea

dezbinată și la el și ea. Un sentiment nesimțit până atunci îl umplu de o siguranță de neclintit. Știa acum ce era corect să facă. Nu mai putea continua așa. Nu era drept. Nu putea.

Asta simțise ultima oară când o văzuse, acum doi ani. Însă ultima întâlnire a celor doi fusese înaintea strigătelor din sala profesorală. În sala de spectacole. Visul unei nopți de vară. Un el și o ea ce-și declarau iubire nesfârșită.

După aceea, el refuzase să o mai vadă. Iar ea înțelese.

Dar acum, când ea, iubita din vise reapăru în fața lui, înțelese cu totul altceva. Și el făcuse același lucru ca și soțul. Fusese egoist. Emoția îi apăru în obraji. Lia, colega lui de bancă, îl privi îngrijorată. Dar ea nu știa nimic! Sau știa? Avea impresia că toți colegii lui îl priveau și își dăduseră seama. De ce îl priveau toți atât de insistent? Se ridică și ieși. Nu putea să o privească. Holul era gol, toți elevii erau în clasele largi, care miroseau a cretă și plictiseală. Mai erau doar câțiva pași până la ușa veche din lemn de stejar care fusese pusă acolo de primul director al liceului. Ieși din clădire. Lumina îl lovi drept în pupile. Fugi prin curtea abia pavată. Portarul îl privi nedumerit. Ce elev își permitea să fugă așa, în văzul lumii?

În ochi îi străluceau două lacrimi.

Mintea îi jucase feste. Putea să jure că simțise răcoarea dimineții. Totul fusese în mintea lui. Roșeața degetelor cu care strângea colțul mesei îi era certitudine. Nu îl observase niciunul dintre colegi. Scârțâiau pixurile și creioanele între degetele colegilor din primele bănci. Lia citea pe sub bancă, în timp ce Mihai, un alt coleg, se amuza privind filmulețe cu pisicuțe. Radu își privea încontinuu degetele roșii. Îi era frică să privească în față. Vedea cu coada ochiului că tabla era plină. Nu auzise niciun cuvânt. Era sigur acum că ceea ce citise în revista bunicii era adevrat și anume faptul că, uneori, creieul se oprește din a mai prelua informații atunci când acea persoană se simte copleșită. Când nu poate să accepte realitatea. Exact asta se întâmplase și cu Radu. Nu se putu concentra decât asupra slabului puls pe care îl simțea între degete. Aceea mică pulsație îl ajută să țină cont de secunde care se scurgeau fără a se gândi la nimic altceva.

- Ți-e rău? auzi șoptit printre gânduri.

Lia îl privea cu coada ochiului. Îi făcu semn să meargă până la baie. Se dăduse de gol. Îi atinsese fruntea, nu avea febră. În câteva momente ea avea să își dea seama ce s-a întâmplat, care e motivul unui astfel de comportament. Își ridică privirea. Își făcu curaj. O privi pe profesoară direct în ochi. Nu părea schimbată.

- A citit cineva Romeo și Julieta? Întrebă profesoara. Nicio mână ridicată. De ce e o poveste de dragoste atât de fascinantă, știe cineva? Fiindcă e o poveste de dragoste interzisă. Iubirile ce rezistă decenii vor fi mereu fără flacără. Iubirea ce se naște din mister, din încălcarea unor legi nu va putea fi niciodată omorâtă de timp. Iubirea dintre Romeo și Julieta e efemeră. Chiar și după ce sunt despărțiți, iubirea lor încă mai trăiește, în amintirea celor doi. Până mâine să citești piesa. Nu vine nimeni la oră fără să o citească.

Auzisem de pe bancă întreaga lecție. Probabil că lecția a fost adioul de care amândoi avuseră nevoie. Radu nu era nevoit să citească piesa. Știa fiecare replică, fiecare cuvânt. O jucase cu ea de nenumărate ori. Pe scenă.

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

Colorează-mi orizontul

O auzeam rostind aceste cuvinte metaforice atât de des încât am încetat demult să număr. Le lansa în aer, având credința ca dorința sa se va întoarce ca un bumerang. Dar niciodată nu era așa.

Prin micul său telescop vedea seară de seară milioanele de stele, povestindu-mi la telefon ore în șir cum întreg Universul se alinia pentru a-i plăsmui destinul. La apusul soarelui abandona orice avea de făcut pentru a se refugia în căsuța din copac stacojie pe care bunicul său o contruisese pe când ea avea doar cinci ani, cu un an înainte să afle că acel chip binevoitor și modest a fost diagnosticat cu leucemie. La înmormântarea lui, a plâns un întreg ocean de lacrimi, refuzând să iasă din casă pentru două săptămâni. Era foarte atașată de bunicul său, de acea căsuță, construită neglijent din ultimele lemne aflate pe lângă casă, într-un stejar de șaiszeci de ani. Însemna atât de mult pentru ea.

Îmi amintesc când eram în clasa a cincea, după o zi extenuantă de școală, s-a retras în căsuță, uitând să mănânce întreaga zi. Nimeni nu a deranjat-o atunci, nici măcar eu, deși îmi doream să ne jucăm cu păpușile, iar apoi să mâncăm înghețată de vanilie, preferata noastră, de la magazinul din colț al doamnei Simone. Însă nu am îndrăznit să o întrerup. A doua zi la școală, când profesorul de chimie a întrebat clasa dacă știe formula amoniacului, toți colegii mei au

ridicat mâna pentru a răspunde mai puțin ea. Profesorul s-a îndreptat spre banca ei din colț, întrerupându-i reveria, întrebând-o din nou formula. Avea argint viu în ochi asemeni unui visător veșnic ... A început să vorbească în cel mai neașteptat moment cu vocea ei atât de calmă și melodioasă, pierzând cu totul firul orei și povestea despre zânele pe care le-a văzut jucându-se de-a v-ați ascunselea printre frunzele prăfoase ale stejarului. Întreaga clasă a izbucnit într-un râs zgomotos. Doar eu am rămas tăcută, așteptând ca zgomotul să se stingă. Privea întreaga clasă fără a înțelege motivul pentru care râdeau. S-a înroșit toată ca un mac, iar în pauză a fugit la căsuță să își pună ordine în gânduri. Aș fi vrut să o urmez, să fug cu ea pe pajiștea scăldată în lumina amiezii, să spunem glume și să o fac să se simtă mai bine. Însă atunci eram prea slabă și prea timidă pentru a fugi de la școală. „O elevă eminentă să fugă fără vreun motiv” mi-aș imagina-o pe directoare spunând. Dar aveam unul... Era prietena mea pe care o știam de la trei ani... Țista era un motiv suficient. Dar am rămas la școală. Dacă plecam atunci poate evitam roiul de probleme și remușcări care mă cuprind în fiecare seară, nelăsându-mă să îmi odihnesc ochii vineți de nesomn. Îmi redau acea zi în minte de zeci de ori, însă de fiecare dată mă simt și mai oribil pentru ce am făcut. Din acea zi de aprilie, Irena a primit numele de Tinkerbelle.

Dar era atât de diferită față de micuța zână cârpăce. Părul ei avea culoarea castanelor coapte de noiembrie, cu fața ei mereu bronzată și strălucitoare din cauza zâmbetului cu aparat dentar. În ochii săi verzi cuprindea întreaga floră a planetei. Irena avea o aură strălucitoare deasupra capului, radiind de bunătate și modestie la fel ca bunicul ei. Înaltă și slăbuță, dar frumoasă ca o lăcrimioară, putea cuprinde cu mintea sa astronomia și istoria. Spunea că un om care nu cunoaște istoria nu are acces la viitor, iar eu o ascultam în serile răcoroase de vară cum povestea despre războaiele vikingilor și declinul Imperiului Roman. Însă acea aură se decolora odată cu fiecare suferință care îi brăzda fața, întunecându-i-o.

De abia intrasem la liceu când, într-o zi cufundată în ceață consistentă, a aflat o veste care urma să îi rezume întreg destinul la o singură clipă de furie.

Profesoara de germană o reținuse după oră pentru a-i spune șoptit acele cuvinte care i-au perforat sufletul inocent: „Mama ta...începuse ea. „Ce e cu mama? răspunse pe un ton aspru „Dragă, dacă dorești poți să te așezi” , „Ce e cu mama?” întrebare din nou, dar de această dată se putea observa o ezitare amestecată cu

desen Tarnovicz Andreea

teamă în vocea ei. „Scumpo, nu știu cum să-ți spun...îmi pare rău... profesoara se abținea cu greu să nu izbucnească în lacrimi ea însăși. „Ce s-a întâmplat? De ce nu îmi spuneți?” „Mama ta... se pare că a avut un accident în această dimineață” . „Spune-ți-mi unde este, în ce salon, vreau

acum să o văd!” „Scumpo, e prea târziu, nu...nu a supraviețuit.” Ascultam temătoare la ușă întreaga dicuție, iar când nu am mai auzit nimic decât liniște, simțeam cum o bucată din inima mea se frângea. Puteam să îmi imaginez perfect durerea care i se scurgea prin vene și rapiditatea filmului amintirii mamei sale care i se derula înaintea ochilor săi maturizați mult prea devreme. Acea liniște părea că tinde spre infinit, până în momentul în care o bancă a făcut contactul cu podeaua laminată. Pași apăsați și fermi se îndreptau spre ușă în timp ce vocea profesoarei umplea fundalul sonor „Scumpo, întoarce-te!” Dar nu a mai apucat să termine propoziția când ușa s-a deschis cu putere, aproape să mă lovească, iar Irena a ieșit nu doar cu lacrimi în ochi, ci și cu o furie care îi schimonosea fața. De această dată am alergat pe hol după ea și am reușit să o trag de mână. Atunci, cum nu o mai văzusem niciodată, și-a întors fața din care izvora o ură cumplită, strigându-mi: „Ce îți pasă ție?! Tu ai totul, iar eu am pierdut totul. Nu mai am nimic ...NIMIC!” Am rămas nemișcată, ea continuându-și drumul. În acea zi am petrecut ore întregi gândindu-mă unde am greșit, unde a plecat și ce va face în continuare.

După cum mă așteptam, în următoarea zi nu a apărut la școală. La fel după o săptămână. Zilele treceau monocromatic, iar cu fiecare oră simțeam cum firele preieteniei noastre se destramă pe rând. După o lună nu mai simțeam nici prezența sa pe acest pământ. Știam că plecase din oraș, la înmormântarea mamei sale fiind doar o umbră pală. Simțeam cum spiritul său se dezintegra. O durere în piept covârșitoare mă cuprindea atunci când gândul meu fugea involuntar la ea, la acele seri de vară când priveam constelațiile și îmi povestea despre împăratul Dioclețian cum persecuta cu inimă de fier creștinii, lăsându-mă după fiecare frază cu sufletul la gură. Avea talent în a te capta în jocul poveștilor, zburând ca un fluture prin istorie și înviind-o cu praful său magic de zână. Dar acum aceste amintiri se estompau cu fiecare odihnire a ochilor mei.

Două luni mai târziu, am citit o știre care mi-a tăiat stabilitatea, căzând în genunchi și îndreptându-mi ochii spre cer. De ce acum? De ce doar acum? Articolul spunea: „Adolescentă de cinsprezece ani găsită decedată după ce se presupune că s-a sinucis aruncându-se de pe pod în gol douăzeci și unu de metri.” Fiecare por al pielii mele era deschis și aveam o stare puternică de greață. Viața nu are preț pentru tine? O uram... De ce a fost atât de egoistă plecând fără să își ia rămas-bun măcar, doar pentru a-și vinde sufletul când eu eram mereu aici pentru ea? De ce nu a încercat să vorbească cu cineva? De ce s-a izolat? Zeci de întrebări ale căror răspunsuri nu le pot găsi.

Mi-am pierdut somnul, luând seară de seară calmante pentru a-mi înăbuși nevralgia. Am terminat liceul, am mers la facultatea de litere și m-am căsătorit. Dar nici acum, la douăzeci și șase de ani nu am putut-o uita. Merg cu frecvență la căsuța stacojie din stejarul care se îndreaptă spre nouăzeci de ani și privesc prin telescopul încă funcțional constelațiile. Am credința că și ea este printre ele, dansând prin pulberea undei stele căzute sau alergând printre craterele lui Marte.

Câteodată îmi alunecă printre buze cuvintele “Colorează-mi orizontul”, însă prin vocea mea par fade, lipsite de sens și în van.

Cristea Sonia, cls. a XI-a D

Ce a creat omul

Dacă ar fi să ne ascundem
Pentru o singură oră
De tot ce a creat omul,
În prima secundă
Aș lăsa din mână creionul.
În primul minut aș pleca cu frică
Văzând reproduceri neclare
Ale unor străzi prea murdare,
Fără iubita mea pereche de ochelari.
Într-un sfert de ceas
Aș alerga spre o pădure,
Aruncând ultimele amprente ale omenirii de
pe mine.
Cerceii din argint,
primiți de la o bunică
I-aș înlocui cu o cireășă sălbatică.
Aș privi de-a-proape scorburile
Pe care altfel nu le-aș desluși,
Decât ca pe niște umbre maronii
Și aș asculta păsările.
M-aș obișnui după prima jumătate de oră
Cu liniștea de pădure,
Cu furnicile ce se urcă pe mine
Și cu aerul curat.
Aș gusta cu poftă mure,
Ascunzându-mă de lume
Dar mi-ar fi un enorm dor,
De pianul de la subsol.

Grafit și cuvinte

Mirosul sumbru de pământ reușea,
Să-mi amintească
Că el se născuse și singur și blestemat
Cu-n mănunchi de zile furat, de la o crăiasa
Și-o singură binecuvântare primită de la
stăpân,
Un grafit găsit la o fereastră, făcut scrum.
Felul în care-si mișca mâna mă deruta,
Nervozitatea degetelor cu care învârtea
creionul pe foaie, ma înnebunea.
Speram, că era pentru mine.

Stăteam la fereastră, tristă, furioasă
Pe cel cu scrisoarea ce nu știa cum,
Să îmi trimită, să mă uimească
Cu scrisoarea de rămas-bun.

Împrumutate o foaie veche-ndoită,
Prăjită de timp și de ploi amăgită,
Mi-a dăruit hârtia, privindu-mă insistent,
Am realizat de prima dată că aducea a
testament.
Dezvăluit după moartea unui singur
sentiment,
Îmi aparținea.

Dor de copii

S-a prăbușit copacul copilăriei mele.
Corcodușul trasformat odată în corabie și
castel,
Debara și totodată magazin, sau chiar hotel,
Copacul pe care îl împărțeam
După crengi și scorburile,
Copac ce-a fost și mamă și tată și zmeu,
Din care mâncam flămânzi fructele verzui,
Care ne proteja de buldogi, vagabonzi și alți
câini,
Dar ne speria primăvara cu roiuri de albine,
A căzut răpus.

L-am găsit pe pământ,
Cu corcodușele galbene,
Furnicile începuseră deja să dea târcoale,
Lemnul să putrezească,
Verdele frunzelor să pălească,
Murea copacul
De dor de copii.

Înainte să cadă,
Se aplecase spre pământ
Ori fiindcă prevedea prăbușirea,
Ori ca să ajungă la el și copiii mai mici.

Tu câte secunde mai ai?

Pictează portretul unui bărbat
Iese mereu diform sau stricat,
Nu e o ființă umană.
Încearcă să-i găsești unghiul perfect!

Nu pare să aibă vreun defect,
Dar pe foaie, după ani de priviri
Și secole de amăgiri,
Apare o schiță mediocră.
În atelier e rece.
Intră și vântul și picuri de ploaie,
Amicul stă așezat și bea o licoare,
Tu stai ascunsă după pânză.
Bărbatul nu prea mai are răbdare
Aruncă prin aer gesturi furioase
Frigul i-a intrat în oase.
Se plânge de boli și de lume,
Prea îl lovesc toți cu blesteme și glume.
E grăbit, ocupat, se ridică și pleacă.

Privește pictura și uită-l!
N-ai reușit să-l înțelegi.
Lui nu-i poți cere răbdarea de care are
nevoie o muză
Sau șansa de a reface o pânză.
Nu-ți permite să-i redai asprimea cu care
zgârie icoane
Sau viteza cu care se topesc culorile la
soare.

Răpește copilăria și zânele și Moșul,
Oferă iluzii și proteste destul.
Nu uită să răpească auzul.
Mărește dioptriile în fiecare vară
Gingiile încep să doară
Liniile adânci să apară
În colțuri de pleoape.

Pe bătrâni îi dezgolește până la ultima
secundă
Te privește și pe ține cu o dorința flămândă
Te sperie când îți povestește de moarte.
Nemurirea ți-a promis-o într-o noapte.

Buzele îi sângerează de minciuni
Se aud niște șoapte de la străbuni
„El doar aruncă cu promisiuni!”
Privește pictura și uită-l!

Indiferența

Un ochi de muscă tremura
Licoarea albă o îmbata
Muscuța reuși să te vadă.
Trezită din amețeala
Otrăvii, cea din struguri
O aripă îi levita
Sfioasă, ca de fluturi.
Se uită în sus timidă
Tu o priveai de după sticlă,
Deasupra ei se legăna
O stea prinsă cu-n cablu.
Dopul din lemn lipsea
Becul din camară o orbea,
Privi prin geamul fumuriu
Văzu rafturi și câteva sticle de rachiu
Și-o alta biată ființă.
Un glas subțire cu ecou
Ieși din sticla mică
Tu ignorai ce spuneam eu
Cum să auzi o muscă?
O mână alba deschidea
Cămara de la țară
Ea tot striga și bâzâia
Te invita furioasă
Zicea că-i frig și că îngheța
Mergi la ea acasă!
Se cufundă adânc, din plin
De frică, să nu iasă
Din calda sticlă cea cu vin
Unde se simțea în siguranța.
În sticlă apăru din senin o furtună
Vârtejurile și valurile încercau să o răpună
Mâna albă scutura
Fără milă sticla.
În paharul de cristal
Plutea o muscă fără viață.
Din ancheta reiese
c-a fost omor din culpă
Din necropsie rezulta
c-ai lovit-o c-un cuțit în pulpă.

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

Autoportrete

realizate de clasa a V-a

sub îndrumarea doamnei profesoare Haitonic Marta

Sunt Bogdan, copil frumos,
Mereu vesel și curios.
Ochii mi-s mari și căprui,
Buzele mici și țugui.
Sunt înalt ca o girafă
Și slab ca o agrafă.
Verdele e preferatul meu, dar și portocaliul
îl prefer.
Matematica o iubesc,
Iar istoria o tocesc.
Dansul e câștigătorul
Plutesc, visez
Mă simt bine când dansez.

Pop Bogdan

Bună eu Ana mă numesc,
Animalele le iubesc,
Iar când voi fi mare,
Voi fi doctorul tău cel mai tare.

Carnea nu-mi prea place,
Batonul Mars îmi displace
Dar legumele sunt bune
Pentru testele prea bune.

Culorile sunt și ele,
Roșu, galben, verde, albastru.
Dar preferata
E culoarea mult uitată
A asfințitului stăpână,
Cu care vine împreună.

Platon Ana

Salut la toată lumea
Teodor mă numesc,
Elev în clasa a 5,
De mine-o să orbesc.

Am fața rotunjoară
Și ochii migdalați,
Imi place înghețata,
Colegii mi-s ca frați.

Nu-mi place să fac teme,
Prefer să desenez
Iubesc limba germană
Și polca să dansez.

Salut la toată lumea
Eu, Teo, vă vorbesc
Fac tema la „română”
Și-un zece-o să primesc.

Groșan Teodor

Eu sunt Ștefania,
Iar rudele-mi spun „Nia”
Îmi place să citesc
Nu mă plictisesc.

Cartea mea preferată,
V-o spun de-ndată:
„Harry Potter” ea se numește
Și pe mine nu mă plictisește.

Ochii mei maronii
Pe fața mea albă-ștearsă
Sunt ca două puncte stacojii
Pe o foaie albă.

Gall Ștefania

Prefață (Cireșarii)

Constantin Chiriță s-a gândit să scrie
Cu multă trudă, pix și o hârtie,
Despre copii și copilărie,
Despre aventură și călătorie.
Așa au apărut cele cinci volume
Ce reprezintă a Cireșarilor lume.
O lume creionată
De Dan, Victor, Ionel, Maria și o altă fată,
Lucia se numește
Și echipa o-ntregește.
Dar n-am terminat,
Pe unul l-am uitat
Chiar pe cel mai mic,
Pe numele sau Tic.

Strigati:URA!URA!
Celor ce vă place aventura,
Povestea lor de vreți să o aflați
Cărțile să vi le luați.
Eu pe toate le-am citit
Și-am fost tare fericit
C-am fost prins în aventură
O săptămână-două, poate-o lună.
Dar timpul n-a contat;
Cărțile m-au fascinat.
Eram curios de ce-au pățit
Ai mei prieteni ce-au pornit
În a lor călătorie
Plină de grozăvie.
Paginile zburau
Mâinile îmi tremurau
Inima tare-mi bătea
Când sfârșitul se-apropia.

Cred că sunt convingător
Chiar dacă nu-s autor.
Sper, cărțile să le citiți,
Ca după..., să îmi mulțumiți
Că vi le-am recomandat
Și pentru sfatul ce l-am dat.

Bote Tudor, cls. a X-a A

Versuri pe nerăsuflăte

Când stau la balcon
Și mă simt ca un balon,
Îmi vine să plâng
Când îmi vine în gând
C-a-nceput școala:
Vine închisoarea !
Nu mai pot, îti spun,
Că demult, pe drum,
Am pierdut cândva,
Probabil pe cineva;
Era prea frumoasă,
Era și haioasă.
Nu mai puteam,
Când îmi spuneam
Că nu mai fac,
Că nu mai tac,
Să mă joc cândva,
Să fiu cineva,
Să fiu hazliu,
Să merg în Cișmigiu;
Și... o chestie mare
De la balcoane
De unde stau
De unde vreau .

Pop Daniel-Valentin, cls. a X-a A

profesor Obreja Elena

Metaforă astrală

Uneori...uneori! Exisă oare „uneori” printre atâtea „niciodată” sau „pentru totdeauna”? Poate... Atunci când vine vorba despre viață nimic nu e la voia întâmplării. Dar nu asta ne dorim? „Mereul” nostru propriu, „infinitul” nostru unic?

Nu vrem să oferim vieții noastre un simplu înțeles, pentru că gândirea noastră nu este divină, ci o metaforă, pentru ca sufletul nostru este visător. Căutăm tot timpul explicații, căutând răspunsul printre nori, în infinitul de albastru ce ne scaldă ochii, acolo unde mintea noastră ne spune că sunt doar corpuri cerești care se încarcă cu energia lunii și... cam atât. Ne-am gândit vreodată ca acele licăriri care ne îndrumă calea în întuneric, plâsmuind constelații nu sunt doar simple stele, un termen atât de uman pentru frumuseți divine de gheață? Ele sunt precum îngerii care ne veghează din Eden, fiindcă întreg Universul este un rai adamic aflat la ani lumină, noi muritorii neavând acces. Iar luna... ei bine poezii îi atribuie șiruri de versuri doar pentru a rezuma capacitatea omului de a găsi chipuri în orice obiect privit pentru mult timp. Însă cu adevărat surprinde sclipirea genială a se îndragosti de profan, chiar dacă o despart lumini de ani? Poate... Ne oferă o lumină slabă în care ne putem pune ordine în gândurile care ne țin treji în miez de noapte îndepărtându-ne de vis, locul în care ne refugiem viața.

Pentru mine doar arta există. Singura modalitate de a ne conecta cu sacralitatea. Doar cântecul melancolic și singuratic al sentimentelor și al inimii îmi ghidează viața, fiind muza mea. Doar această solitară inimă rămâne pură când întreg corpul începe să se altereze odată cu trecerea implacabilă a timpului. Cu aceleași bătaii blânde, chiar sacadate, îți ghidează întregile fapte precum în prima zi când te-ai îndrăgostit. Este singurul lucru asupra căruia omul nu are nicio putere, care nu este subjugat de forme, imagini, detalii... Gardianul nostru care nu se pierde printre rânduri sau cifre.

Trăim întreaga noastră existență încorsetați în unități de măsură precum minute, ore, zile și decenii... toate acestea ucigându-ne pe dinăuntru atât reveriile cât și visurile, îngreunând povara existenționismului și strecurând stropi de tristețe în ochii noștri de aur. Și toate acestea pentru ce? Pentru a ne auzi regretând „fericirea momentului de glorie”, acele „zile bune” au ales să ne părăsească, să plece fără vreun cuvânt de adio, să ne lase goi fără materie în noi...fără nimic. Dar ele au ales oare să ne părăsească? Dar esența? Unde a dispărut? Și-a luat și ea zborul? Răspunsul este „Nu”... A fost dată uitării.

Zilele pe care le trăim ar putea fi infinitățile noastre de amintiri, fântâna nesecată a dragostei, floarea albastră a speranței și focul mistuitor al credinței. Iar dragostea.- un cuvânt atât de lipsit de sens conotativ în lumea noastră mărunță de vietăți - ea nu poate pieri, nu poate fi rătăcită, doar păstrată adânc precum o coroană prăfuită în suburbiile Universului din pieptul nostru. Precum milioanele de stele de pe cer, atâtea fire țesute cu aurul iubirii. Secretul este că o poți simți doar o dată în viață, atunci când iernile care au înghețat fulgii de nea, au conturat o floare de primăvară ieșită să se bucure de soare.

Viața mea... ei bine, este o metaforă neîncheiată care își cântă dorul cu lira de argint, dar licuricii din toiul nopții îi vor da cât de curând un înțeles.

Cristea Sonia, cls. a XI-a D

Regatul celor două lumi

Cândva existau două lumi pe cât de diferite, pe atât de apropiate, Ganya și Galadyin, fiecare cu regulile și legile ei, dar cu un secret comun – Maladia. Maladia era frumoasa stăpână a ambelor lumi. Singura care avea acces la portalul dintre ele.

Înainte ca ea să devină regină, părinții ei erau stăpâni, fiecare pe un regat. Ganya era condusă de tatăl ei, Minos, iar Galadyin de minunata Aster, mama ei.

Înainte de marele război cu Indios, stăpânul stelelor, cei doi trebuiau să aleagă pe cineva care să le calce pe urme în cazul morții lor. Fără să se sfătuiască între ei sau să își discute alegerea, ambii au votat-o pe fiica lor, Maladia. Pe când războiul se terminase, iar Maladia a primit vestea tulburătoare a decesului părinților, ea a fost anunțată de către două gărzi, una din partea fiecărei lumi, de încoronarea ei. Aceasta a fost șocată „cum e posibil ca aceeași persoană să conducă două lumi diametral opuse?” își spunea. Dar neavând de ales a acceptat. După încoronarea din Ganya, Maladia a hotărât să îl păstreze ca sfătuitor pe Gan, sfetnicul înțelept al tatălui său. Ea îl cunoștea pe Gan dintotdeauna și avea mare încredere în el, așa că i-a spus adevărul despre ciudata coincidență a faptului că ea a fost aleasă conducătoarea ambelor lumi. Acesta nu părea mirat, spunându-i că cealaltă lume nu este prea interesată de conducerea ei atâta timp cât legile nu se vor schimba. Următoarea ei întrebare era „Pe cine o să aleg acolo ca sfătuitor?”, dar înainte să o spună cu voce tare, Gan i-a zis că mama ei niciodată nu a avut un sfătuitor, aceasta lucrând mereu independentă. Acesta i-a spus și că în Galadyin nu va fi o încoronare oficială, doar o masă cu personalitățile mai importante, cum ar fi deputatul, care, după spusele lui Gan, era un om cu care nu ai vrea să ai de-a face. Maladia trebuia să facă vizita de cunoaștere a castelului și a întregului regat, chiar dacă era locul în care a crescut. Înspre seară aceasta se îndreptă către portal în timp ce Gan îi explica în fugă cum, în acest moment pe Galadyin se face lumină, fusul orar fiind inversat și că la a 5-a bătaie de clopot va avea loc întâlnirea cu ministrul, deputatul și alte persoane din Masa Mare.

Trecerea prin portal a fost ciudată, dar intrarea în noua lume a fost un șoc pentru ea. Maladia n-a mai fost pe aici de când mama ei s-a izolat de tot. Când a intrat în imensul birou al mamei ei, totul îi trezea amintiri de pe vremea când stăteau împreună. După explorarea întregului castel, Maladia s-a îndreptat spre balconul principal de unde putea vedea întregul regat. După câteva momente de contemplare acesta se îndreptă spre sala regală unde toți erau așezați deja la masă. Deputatul părea a fi șeful mesei, conducătorul de care toți se tem, mai puțin Maladia. Aceasta văzând că în Galadyin totul era bine, a hotărât că poate sta mai mult pe Ganya. Mirat de întoarcerea ei rapidă, Gan o întreabă cum mai e pe dincolo. Aceasta foarte încântată și liniștită i-a spus că totul e în ordine și că deputatul îi promisese că totul o să fie bine mereu. Gan nu părea sigur de spusele fetei dar nu avea cum să o contrazică.

Au trecut câteva luni până la următoarea vizită a Maladiei, dar nu a fost cum s-a așteptat. Toată lumea i se părea atât de tristă, îngrijorată și agitată de parcă ceva rău se apropia. Văzând cum stau lucrurile a și dat fuga la palat. Locul era gol, fără nici un servitor, cu draperii trase și uși închise. A văzut ușa biroului Asterei deschisă și când a intrat, la biroul ei stătea deputatul. Atunci, în capul ei era: „Mă întreb dacă m-am schimbat peste noapte. Lasă-mă să mă gândesc. Eram la fel în această dimineață. Dar dacă eu nu sunt la fel cum eram, următoarea întrebare este „Cine, în lumea asta sunt eu?”

Atunci s-a îndreptat cu furie spre deputat, i-a smuls hârtiile din mână și l-a dat pe ușă afară, urlându-i că dacă îl mai vede în jurul palatului, băgându-se în treburile ei, va fi exilat pe lumea lui Indios. Cu coada între picioare deputatul a ieșit pe ușă afară și nu s-a mai întors. În următoarea perioadă Maladia a stat doar în lumea mamei ei, încredințându-i lui Gan conducerea de pe Ganya pentru o vreme. Cu mare încredere și speranță, Maladia s-a apucat cu puținii oameni rămași să reconstruiască vechea lume a mamei ei.

Desene și text,
Horj Eliza, cls. a VII-a

Copil pentru totdeauna!

Ca și orice alt copil, număram cu nerăbdare zilele până la momentul când voi deveni un adult. Mă vedeam schimbată peste noapte într-un adult serios cu halat și documente strict secrete, doar mai târziu am înțeles că era un proces complex și că, până la urmă, copilăria era o stare de a fi. Aveam diferite moduri de a ține socoteala zilelor, încercuiam zilele în minte, fiindcă niciodată nu mi-a plăcut să le încercuiesc pe calendar, îmi fixam momente clare când nu voi mai fi copil. Dar nu aveau nicio legătură cu legile, societatea sau cu Moș Crăciun

De câte ori nu am auzit: „Nu există Moșul? Atunci ești fată mare!”. Mulți cred că declicul adolescenței e atunci când copilul află că moșul nu e cu adevărat MOȘUL. Atunci când iau naștere stările de frustrare, gândurile că toată lumea l-a mințit, ce spune lumea, ce e cu lumea, cu toată lumea?! Zilele liniștite când termenul de lume însuma o suprafață mică- apartamentul micuț de la 4 și grădinița, s-au terminat. Acum suprafața se mărește considerabil, „fostul” copil e atent la detalii, la cămașa care iese de sub costumul acelui impostor, la barba falsă, la modul cum se ascund toți părinții și bunicii de el și cum apare bradul fix când face el baie. Dar cei care au provocat „declicul”? Ei cine sunt? Părinți neatenți, copii ce se cred superiori, adolescenți nepăsători, cu ajutorul lor știrea că moșul nu există se răspândește ca o molimă. Distruge bucuria a câtorva copii iar după aceea, pleacă cu promisiunea că se va întoarce la anul. Vestea se ascunde după câte un dulap, doarme o primăvară, o vară și o toamnă, iar după aceea bântuie alți copii. M-a bântuit și pe mine într-o seară, dar am alungat-o cu câteva plușuri, n-a reușit să mă sperie, eu am rămas copil și după ce am aflat de inexistența bătrânului.

Am fost oricum un copil lipicios. Nu de părinți, ci de joacă, de prosteală, de copilărie, refuzam să cresc (deși priveam maturitatea cu o curiozitate de nedescris). Cea mai plauzibilă explicație a acestui nonsens e că voiam să sar peste adolescență, nu îmi explic altfel. Adolescența a apărut în grupul meu de prieteni ca un monstru, fiindcă mă jucăm cu fete mai mari decât mine și observasem, cu oroare, că nu mai voiau să alerge sau să se ascundă, le pasionau alte lucruri. Suferisem mult, venind destul de rar la blocul bunicii, unde erau fetele cu pricina, că lipseam mereu când se împărțeau rolurile. Ne jucam de-a spioanele, sirenele, fetițele power-puff și eram distrusă când nu puteam primi rolul unei fete care lipsea, nu înțelegeam de ce gestul era considerat trădare. După ce apăruse adolescența la blocul bunicii (de mine s-a ferit multă vreme) puteam să am toate rolurile, să fiu și Sam și Chloe, însă nimeni nu mai voia să se joace. Discuții plicticoase le luaseră locul. Într-un final, găsisem alți copii, după aceea ne găsisse adolescența și căzuserăm toți într-o moleșală, prelungire poate a copilăriei. Dar moleșeala nu a dispărut după ce a apărut primul buletin, așa cum prevedea legea. A dispărut însă, din punct de vedere legal, la cel de-al doilea buletin, care s-a suprapus cu una dintre premonițiile mele de când eram în școala primară. Ca vă vine să credeți sau nu, îmi măsuram copilăria după gestul unui om ce mi se părea grozav de caraghios, dar în același timp înspăimântător. Un bolnav de pe Mărăști, pe care l-am poreclit Degețel. De unde venea numele? Copiii au o logică incredibil de simplă – fixa copiii, cu degetul lui subțire când trecea pe lângă ei, în obișnuința săi pantaloni de pânză și obișnuita cămașa în mijlocul iernii. Discuțiile se învârtteau mereu în jurul lui, toți voiam să știm ce super-putere îl face să reziste frigului și de ce parcurgea același traseu în fiecare dimineața sau chiar de două ori pe zi. Eram fascinați, dar terifiați. Ne calculam mișcările ca să nu cumva să ne atingă acel deget osos, treceam de pe un trotuar pe altul, iar el venea după noi râzând. Făcea asta doar cu copiii, spre neplăcerea părinților. Premoniția mea suna așa: atunci când va trece pe lângă mine fără să facă vreun gest, deveneam un om mare. Nici nu vă spun cât de dezamăgită am fost în prima zi de liceu când a trecut pe lângă mine și mi-a făcut semn. Dădeam vina pe ghiozdanul din spate și pe faptul că arătăm mai copilă decât eram de fapt. După aceea am uitat de Degețel, am uitat și de premoniție și nu m-a mai interesat această problemă. Probabil din cauză că acel om dispăruse din peisaj, dar nu eram foarte sigură datorită nonșalantei cu care mergeam la liceu. Îmi formasem un obicei să ajung mereu la și cinzeci și nouă, iar dânsul nu mai avea niciun motiv să treacă pe acolo la acea oră târzie, nu mai erau copii, doar adolescenți leneși. L-am văzut însă, cu exact două săptămâni după ce am împlinit 18 ani (a întârziat puțin ca și cardul de sănătate), urcând dealul cu pași mari și rapizi. Am înghețat timp de o secundă fiindcă în adâncul minții mele credeam că a dispărut pentru totdeauna. Am continuat să merg studiindu-l subtil, să văd dacă se apropie. Eram foarte sigură că mă va observa, din cauza faptului că aveam un rucsac în spate. Nu mi-a aruncat nicio privire. A trecut mai departe cu pașii lui enormi care în trecut provocau parcă cutremure. Nu mi-am putut masca surprinderea și mi-am întors capul după el. Mergea în continuare. Asta ce însemna? Sunt om mare? Sigur că nu, e nevoie doar de o alta modalitate de a-mi măsura copilăria, deci de un nou Degețel.

DIVERSE

Muzeul Spionajului

Cele mai frumoase experiențe pe care le putem avea atunci când călătorim sunt fără îndoială cele neplanificate. În luna februarie am vizitat cu școala Germania. Acele zile friguroase de sfârșit de iarnă mi-au demonstrat că îmi place, mai mult decât orice, să descopăr. De cele mai multe ori, pentru experiențe memorabile e nevoie să faci sacrificii. Drumul îndelungat al unui drumeț în munții Retezat va fi justificat de

privești de pe pisc, iar căldura sufocantă pe care o va îndura un călător va merita atunci când va ajunge în sfârșit la piramidele din Egipt. Așa și eu, am ales să vizitez un muzeu, în pofida bucătăriei tradiționale din Germania. Gustasem cu o zi înainte, în Dresda, o rețetă culinară, care spre surprinderea mea avea mai mult de patru feluri de carne în aceeași farfurie. Germania este arhicunoscută pentru cârnații picanți, dar capitala sa este supranumită Orașul Spionilor, așa că nu e de mirare că atunci când am realizat că Muzeul Spionajului era la doar câțiva pași de noi, am uitat imediat de mâncare și m-am îndreptat imediat spre muzeu, deși pauza era doar de o oră și ceva. Am avut noroc cu sandwich-ul din rucsac, apropo nu uita să ai un sandwich în rucsac mereu!

Muzeul Spionajului s-a deschis recent, în 2015 și imediat ce am intrat ne-a părut rău, mie și colegei mele, că vom sta atât de puțin. Ceea ce ne-a uimit de prima dată a fost intrarea ce semăna cu un lift circular din sticlă, din cauza căruia copiii săreau lângă părinți fără niciun gram de răbdare, abia așteptând să fie scanați în acel așa zis lift. Fiecare dintre noi a visat măcar o dată la această meserie atât de fascinantă. În „Arta războiului”

de Sun Tzu spionii sunt „oameni inteligenți, dar care par proști și oameni întreprinzători, în ciuda aerului lor inofensiv... Desprinși cu misiuni modeste și capabili să îndure foamea, frigul, mizeria și umilința”. Eu înduram două dintre ele.

Muzeul atrage și cinefilii înnebuniți de filmele cu James Bond. Cine s-ar putea plictisi într-un astfel de muzeu? Deși spionajul este o meserie veche, nu se prea știu multe despre ea. Și vizitând acest muzeu, am avut impresia că pătrund în casa unui bătrân spion, că îi încalc dreptul

la intimitate și la secrete. Având puțin timp alocat vizitării, m-am oprit la cele mai interesante expozate și anume: otrăvurile, femeile-spion, obiectele ce aveau încorporate camere, microfoane sau arme și dresarea animalelor de către spioni.

Femeile au avut tangențe cu spionajul încă de la începutul timpurilor. E o metodă foarte veche seducția ajutând în descoperirea secretelor păstrate de bărbați creduli. Femei precum Mata Hari sau contemporana Anna Chapman au creat multe controverse, fiind exemple de femei fatale. Unele femei mergeau atât de departe pentru scopurile lor, încât se căsătoreau cu victimele lor, e vorba de femeile din cadrul Serviciilor Romeo și Harlots. Unul dintre cele mai cunoscute obiecte folosite de femeile-spion era rujul cu cameră foto și asta datorită filmelor cu James Bond. Un astfel de ruj era folosit în 1980 de Sovietici și putea să facă până la 30 de fotografii. Un alt obiect fascinant expus în Muzeul Spionajului ar fi Umbrela Ucigașă, cunoscută mai ales din pricina unui scriitor din Bulgaria care a criticat regimul comunist și a sfârșit înțepat în coapsă cu otravă de către un trecător în 1970. Alte obiecte pe care le foloseau spionii în aceea perioadă erau tablele de șah cu compartimente ascunse, ceasuri cu microfon și altele.

Ceea ce nu știam despre spioni era ca ei dresau și animale. Porumbeii erau folosiți în timpul primului război mondial ca mesageri, în locul codului Morse, iar albinele erau învățate în decursul a două sau trei ore, să sesizeze bombele cu ajutorul mirosului, ele având un simț al mirosului incredibil. Astfel mulți soldați au fost salvați datorită unor mici albinuțe.

Deși intrasem în muzeu cu o mulțime de copii, primul etaj era pustiu și nu am văzut nici măcar un omuleț săltăreț. Când am urcat la cel de-al doilea etaj am înțeles de ce. Toți copiii stăteau cuminiți la coadă chiar în capătul coridorului, în fața unui joc cu lasere de care trebuiau să se ferească. O dată ce jucătorul era atins de lumina verde, jocul se

încheia și venea rândul altui copil. Probabil că acei copii veneau în fiecare zi doar pentru ca să treacă neatinși de lasere. Nu a contat că toți erau cu cel puțin cinci ani mai mici decât noi, nu am putut părăsi muzeul fără să ne jucăm și noi! A fost pe departe cel mai interesant muzeu pe care l-am vizitat, iar dacă veți avea șansa să îl vedeți și voi, alocați-i măcar trei ore din timpul vostru !

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

Cum poți contribui la protejarea mediului înconjurător?

Un mediu înconjurător sănătos este esențial pentru ca viața pe pământ să fie posibilă. Fiecare dintre noi contribuim câte puțin la păstrarea mediului înconjurător, de aceea e bine să știi care sunt lucrurile simple, dar eficiente, pe care le poți face în fiecare zi pentru salvarea planetei. Trăim în secolul vitezei și am devenit foarte preocupați de propria persoană fără să ne gândim și la ceea ce ne ține cu adevărat în viață : mediul înconjurător(pământul, pădurea, apa, aerul). Topirea ghețarilor, inundațiile sau dispariția a mii de specii de plante și animale sunt doar câteva semne că planeta noastră nu mai are puterea de a lupta singură ci are nevoie de ajutorul nostru !

Aș putea spune că nici eu nu am acordat prea multă atenție măsurilor de protecție a mediului, dar de când m-am documentat *în legătură cu acest subiect extrem de important pentru noi ca oameni, am început să fiu mult mai conștientă cu privire la salvarea mediului. Așa că voi împărtăși cu voi câteva dintre informațiile esențiale și interesante care m-au făcut să înțeleg mai bine importanța ocrotirii mediului înconjurător.*

Știm cu toții deja că folosirea în exces a combustibililor fosili pentru producerea de energie electrică, precum și utilizarea acestor combustibili pentru alimentarea mijloacelor de transport duc la emisia de dioxid de carbon și reprezintă cauza principală a încălzirii globale.

Putem economisi energia în multe feluri :

- Să deconectăm aparatele electrice și electrocasnice atunci când nu le folosim;
- Să înlocuim becurile incandescente cu becuri LED.

Evită pe cât posibil plasticul !!!

Plasticul nu este biodegradabil și poluează atât solurile, cât și mările și oceanele planetare. Perioada necesară descompunerii lui poate fi de până la 500 de ani, ceea ce face ca deșeurile din plastic să se adune în jurul nostru peste tot. Chiar dacă poate fi topit și transformat în produse noi, cum ar fi sticle, pixuri, etc. aproximativ jumătate din deșeurile din plastic produse la nivel european ajung la groapa de gunoi.

Și tu poți contribui la protejarea mediului nostru dacă vei reține atât următoarele sfaturi cât și pe cele enumerate și explicate anterior!

1. Nu arunca uleiul în chiuvetă;
2. Evită pungile din plastic;
3. Folosește șervețele de pânză;
4. Reciclează toate pungile de hârtie;
5. Plantează copaci;
6. Cumpără produse organice;

Știi că : „zi de zi aruncăm cantități enorme de hrană. Studiile spun că mâncăm cu cel puțin 30% mai mult decât necesarul nutritiv, cu toate că există multe zone sau comunități unde

lipsurile sunt foarte mari.” Conform fao.org, anual se risipește aproximativ o treime din mâncarea produsă pentru consum uman, adică în jur de 1,3 miliarde de tone.

Cred că este important să fim conștienți de alegerile pe care le facem în calitate de consumatori și responsabili de impactul pe care acestea îl pot avea asupra planetei.

Așadar, data viitoare când ești pe cale să faci ceva ce ar putea dăuna mediului înconjurător gândește-te și la consecințe, acestea te afectează și pe tine!

Perhinschi Daiana, cls. a X – a D

Între cer și pământ

*„Instructorul, de pildă/ A spus, făcându-se că plouă/
Că dacă n o să se deschidă/ O să îmi dea alta nouă”(Tămaș Marco, XC)*

Există multe lucruri pe care trebuie să le încerci măcar odată în viață, o multitudine de sentimente care așteaptă să fie trăite la maxim de fiecare dintre noi, iar unul din aceste lucruri este parașutismul.

Pentru unii, parașutismul este un job, pentru alții, un hobby, însă pentru cei mai mulți dintre noi reprezintă o frică constantă. Eu am decis să îmi înving acea frică și să pornesc într-o călătorie nemaipomenită.

În clasa a 6-a am aflat despre aceste cursuri de parașutism pentru tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 23 de ani, iar ideea mi-a surâs imediat. De atunci, am început să număr anii, lunile, iar mai apoi zilele până la împlinirea vârstei de 16 ani. M-am înscris la aerodromul din Ghimbav și am început cursurile teoretice. Majoritatea oamenilor obișnuiau să mă întrebe de ce trebuie să trec și prin partea teoretică deoarece tot ce trebuie să fac este să sar din avion, să îmi deschid parașuta și să plutesc lin până când picioarele îmi vor atinge iar solul. Da, într-adevăr cam asta trebuia să fac.

Toți aveau senzația că nu prea ai ce să înveți, ca și cum cursurile teoretice ar fi ceva inutil. Dar în momentul în care îți pui viața în mâinile tale, nimic nu mai pare banal sau inutil. Cursurile teoretice sunt extrem de importante. Atunci realizezi de fapt ce urmează să se întâmple și e nevoie de această pregătire pentru a fi capabil să acționezi din instinct atunci când ești în aer. Fiind doar tu cu tine, trebuie să știi ce să faci ca să te salvezi în cazul în care apare un incident în timpul saltului. De aceea se pune accentul pe partea de teorie. La finalul cursurilor are loc un examen pe care trebuie să îl treci dacă vrei să sari cu parașuta, un fel de probă eliminatorie.

Am terminat și cursurile, am luat și examenul și încet, încet a sosit și ziua primului meu salt cu parașuta. Pe data de 29 august, din cei 40 care ne-am înscris la început, am rămas doar 11.

M-am trezit dimineață devreme, am mers la aerodrom și am început să ne pregătim pentru zbor. La sol, instructorii ne dădeau ultimele indicații și ne aminteau anumite aspecte precum poziția pe care trebuie să o avem la părăsirea aeronavei, pilotarea parașutei și aterizarea. După aceea, m-am îmbarcat în avion și am pornit în cea mai mare aventură din viața mea. Surprinzător, nu pot spune că am avut emoții prima dată. Zborul cu avionul a durat câteva minute, timp în care instructorii se uitau la noi și ne zâmbeau, încercând să ne încurajeze și să alunge orice urmă de frică. Singurul zgomot care se auzea era motorul avionului, însă gândurile fiecăruia dintre noi erau mult mai gălăgioase. Personal, îmi imaginam poziția mea în ușa avionului și mai apoi, cea de părăsire a aeronavei. Pentru mine asta a fost

singura grijă la momentul respectiv: să părăsesc avionul corect deoarece gândul că aș putea să fiu întoarsă pe toate părțile din cauza unei poziții incorecte mă stresa oarecum. Însă nu pot spune că era o frică. Am ajuns la 800 de metri și instructorul a deschis ușa avionului pentru a ne obișnui cu altitudinea la care ne aflam. Surprinzător, nu m-a deranjat deloc să zbor cu ușa deschisă.

Am început să mă uit la peisaj și să mă gândesc din nou la poziția mea. Apoi am ajuns la 1200 de metri, iar instructorul le-a făcut semn celor din primul echipaj să se ridice și să meargă încet spre ușa(eu făceam parte din al treilea echipaj).

Mă uitam la ei cum sar și mă gândeam că dacă ei au putut și eu am să pot. Am rămas ultima în avion, fiind cea mai micuță și slăbuță așa că am mers în ușa avionului, m-am uitat în ochii instructorului care mi-a zâmbit și mi-a spus să sar și am sărit. Sinceră să fiu, următoarele 5 secunde, au fost cele mai lungi 5 secunde din viața mea. Am simțit cum aerul mă lovește în față, nu mai vedeam nimic deoarece eram în nori și simțeam cum efectiv cad în gol. Abia atunci a început să îmi fie puțin frică. Întru-un final, parașuta s-a deschis și am strigat ușurată “Huh, s-a deschis!!”.

Am început să vorbesc de una singură pentru că oricum nu avea cine să mă audă, am tras comenzile și am pilotat parașuta. Nu a fost atât de greu pe cât îmi imaginam că o să fie. Am și cântat tot felul de melodii pentru a mă relaxa și ușor, ușor am aterizat. După care, mi-am adunat

parașuta, am luat-o în brațe și am pornit spre hangar pentru a o plia și a mă pregăti pentru următorul salt. În acea primă zi, am făcut trei salturi și abia la al treilea salt am început să realizez că totuși plutesc! Ceea ce am simțit nu prea poate fi pus în cuvinte. E o senzație sublimă care nu poate fi comparată cu nimic. Când ești sus și privești lumea de sus, ai o altă perspectivă asupra lucrurilor. Realizezi că totul e așa de mic, că noi suntem atât mici și că toate problemele noastre, toate lucrurile pentru care ne stresăm zi de zi la muncă, acasă sau la școală sunt și ele mici și neînsemnate doar că noi le dăm mult prea multă atenție. Plutind și admirând peisajul care era splendid: munții, soarele care se ridică timid de după aceștia având ca mai apoi să strălucească îndrăzneț pe cer, câmpurile, lacurile, totul, absolut totul, îmi dădea o stare de liniște și pace. Am avut timp să meditez asupra lucrurilor care sunt cu adevărat importante în viață.

M-am întors acasă după prima zi. Simțeam cum corpul meu era extenuat, dar totuși aveam o energie de nedescris în mine. Era ca și cum în loc de sânge, îmi curgea adrenalina prin vene. Aveam un zâmbet larg pe față, topăiam de colo-colo, mă simțeam indestructibilă. Bineînțeles că abia așteptam să spun tuturor prin ce am trecut. Mergeam pe stradă și îmi venea să strig în gura mare să știe toată lumea că eu, o simplă fată de 16 ani, am sărit cu parașuta!!!

Apoi a urmat o săptămână petrecută în mare parte pe aerodrom, făcând salturi, plind parașute și urmărindu-i pe ceilalți cum sar când luam o mică pauză. Bineînțeles, au existat și momente în care mi-a fost extrem de frică. După cum spuneam, la primele salturi nu prea am avut emoții, dar am ajuns ca la al 11-lea salt să nu vreau să sar din avion. A fost pur și simplu o frică de moment, am simțit un gol în stomac în timpul zborului cu avionul și am decis că nu vreau să sar. Însă, mi-am înfrânt frica și am sărit deoarece plăcerea pe care ți-o oferă parașutismul e de o mie de ori mai mare decât frica care te cuprinde câteodată. Pe lângă efortul fizic depus în acest sport, efortul psihic e și el destul de mare. De obicei, seara înainte de culcare mă cuprindea o mică frică și atunci îmi imaginam toți pașii în minte și îmi spuneam că totul va fi bine, că dacă am făcut-o până acum, pot să o fac și de acum încolo.

Alteori, mă simțeam de neînvins. De cele mai multe ori, eram singura fată într-un avion plin de băieți, iar astă îmi dădea o stare de superioritate. Mă simțeam specială, importantă, ca o mică Amelia Earhart a zilelor noastre.

Au fost și momente amuzante, de care încă îmi aduc aminte și râd. A fost odată când am petrecut prea mult timp admirând peisajul, încât nu am apucat să ajung la locul de aterizare și am aterizat în mijlocul unei turme de oi. Singurul inconvenient a fost că a trebuit să îmi car parașuta de acolo și până la hangar și am avut ceva de mers. Pe moment mă simțeam oarecum jenată și speram ca ceilalți să nu fi văzut ca să nu râdă de mine, dar nimeni nu a zis nimic, iar acum îmi amintesc cu drag de a ceasta mică peripeție. La sfârșitul etapei de zbor-salt, am acumulat un număr de 15 salturi, în care nu doar că am descoperit frumusețea acestui sport extrem, dar am învățat multe și lucruri noi despre mine.

Între cer și pământ, parașuta devine cea mai bună prietenă a ta. Suntem două lucruri diferite care depind una de alta și ajungem să devenim una și același lucru. Trebuie să o înțelegi și să ai încredere atât în tine, cât și în ea. Nu are ce să ți se întâmple atâta cât ești atent și ai grijă la pliajul parașutei. Oricum, trebuie să îi faci multe ca să nu se deschidă, deci se poate spune că e ca un prieten pe care deși îl calci în picioare (la propriu), va rămâne acolo pentru tine la greu. Statisticile spun că saltul cu parașuta e mai sigur decât mersul pe bicicletă.

Dintre toate sporturile pe care le-am încercat până acum, parașutismul mi-a oferit cele mai intense trăiri. Sunt de părere că toți oamenii ar trebui să își depășească această frică și să trăiască această experiență măcar odată în viață. Acum că v-am spus povestea mea, sper să vă inspire și să vă determine și pe voi să vă învingeți fricile, indiferent de situație.

Teglaș Anamaria, cls. a X-a C

Modern movies

“Mama always said life was like a box of chocolates. You never know what you’re gonna get”-Forrest Gump

The same can be said about modern cinematography. There's a wide variety of genres and movies to choose from, it can often be stressful to find a good movie to watch. So, I want to share a few of the movies that I personally enjoyed and recommend from my two favourite genres: *Action* and *Horror*.

First off, I want to talk about action movies.

If you're into superhero movies, then I definitely recommend watching any of the Marvel Cinematic

Universe(MCU) movies. Great writing, great fighting, amazing special effects and, most importantly, some of the best actors, including: Robert Downey Jr(Tony Stark), Mark Ruffalo(Hulk/Bruce Banner), Chris Evans (Captain America), Chris Hemsworth(Thor and,one of my personal favourites), Benedict Cumberbatch(Dr.Strange). Though, if you want a darker, more grim movie I would suggest watching the astonishing Batman trilogy directed by Christopher Nolan, and featuring THE BEST Batman actor: Christian Bale. Most importantly, it features the best interpretation of a villain. I'm talking about Heath Ledger's Joker.

But, if superheroes are not your thing, I definitely recommend the John Wick series, featuring and amazing performance by actor Keanu Reeves. There are currently 2 movies made, both on Netflix, and the third is in the making, with its initial release on May 16 of this year. The

same can be said about the RED(Retired Extremely Dangerous) series and the Die Hard series, both featuring great performances by actor Bruce Willis, a veteran in the action genre.

Also, if you're looking for a more comedic action movie I definitely recommend any of the Rush Hour movies. Jackie Chan and Chris Tucker make an amazing duo and you'll have a blast watching them, believe me.

Secondly, I want to talk about a few horror movies that I find to be really good, even though the genre has been in continued decay over the last years. The Conjuring series is a go to for me when thinking about modern horror. Pretty spooky atmosphere and a few jumpscares here and there and you got yourself a good horror series. Though I would recommend staying away for the latest entry, "The Nun", because it's mediocre compared to the rest of the series.

"The woman in black" movies are also great. The atmosphere alone is sure to give you the chills. The plot is based around a house haunted by the evil spirit of a woman and the protagonists try to find out what really happened there. Having enjoyed them both myself, I definitely recommend them.

Last but not least we have "Get Out". I consider this the pinnacle of modern psychological horror. It's not your traditional horror movie by any means and if I get into details I'll just spoil everything. It's better to just watch it and get mindblown by it.

Bar Luca-Narcis, cls. a XI-a A

Trecerea la liceu

Liceul este locul de care o să ne amintim cu drag peste 20 de ani și de care o să râdem, când le vom povesti copiilor noștri de această perioadă a vieții noastre.

Un lucru e cert, liceul te schimbă. Fie că ești mai realist sau visător, puternic sau slab...cei patru ani te transformă. Mai exact, experiențele trăite în acești ani își pun amprenta asupra noastră. Modul în care o fac ține numai de noi.

Eu am început liceul doar de un semestru, dar pot spune că în această perioadă de timp am realizat multe lucruri. Impactul pe care l-a avut începerea liceului asupra mea a fost unul major.

Fără de gimnaziu, liceul se situează la un alt nivel, fiind total diferit. Grupurile sociale, modul de a gândi, viziunea asupra lucrurilor reprezintă doar câteva din multele diferențe.

Aspecte pe care le favorizează liceul:

1. Dezvoltarea personală

Dezvoltarea personală, din cadrul liceului, se realizează pe baza situațiilor cu care ne confruntăm. Prima abilitate pe care o deprindem este comunicarea. Simpla încercare de a ne prezenta în fața colegilor, ne ajută să ne perfecționăm. Deși comunicarea cu ceilalți pare un lucru relativ simplu, presiunea de pe umerii elevilor e enormă, deoarece ies din mediul lor de confort și ajung într-un loc străin, înconjurați de persoane necunoscute. Cred că toți am fost puși în situația în care să ne întrebăm: „Oare o să mă placă colegii?” , „Oare o să mă integrez?”. Singurul lucru pe care noi nu-l realizăm , la vremea respectivă, este că și ceilalți simțeau aceleași lucruri.

Nostim, nu?...cum ajungem noi să ne temem de respingerea celorlalți și ceilalți de respingerea noastră.

De asemenea, gândirea critică reprezintă una dintre însușirile dobândite în timpul liceului. În timp ce crești și treci de la stadiul de copil, la adolescent îți dai seama că lumea e mai complexă decât pare. Această deschidere de orizonturi se declanșează în momentul în care începi să cunoști din ce în ce mai multe tipologii de oameni, comportamente, situații etc. Cu cât știi mai mult, cu atât ți-e mai ușor să ai o părere proprie.

Tot ceea ce pot spune, având în vedere viziunea mea asupra lucrurilor, este că s-a schimbat total față de anii anteriori. Am început să fiu atentă la detalii, să observ mult mai ușor ceea ce contează din jurul meu și să am propria perspectivă asupra lucrurilor. Această atenție la detalii nu apare din senin, ci în momentul în care îți dorești să descoperi mai multe despre o persoană, situație etc, fără a fi indiscret. Putem spune că dorința de a ști ne dezvoltă abilități de cercetare.

Cu toate că mă bucur că sunt în clasa a IX-a, abia acum am realizat cât de repede a trecut timpul. Asta m-a făcut să mă gândesc că orice secundă contează și că timpul nu trebuie irosit. Nici dramele nejustificate și nici lucrurile care nu-mi aduc niciun beneficiu n-ar trebui să-mi ocupe timpul.

2. Interacțiunile sociale

Din punct de vedere social, grupul de persoane cunoscute automat se mărește odată cu trecerea la liceu. În ceea ce privește grupul de prieteni, acesta fie se schimbă radical, fie rămâne asemănător, dar cu câțiva membri în plus. Nu știu dacă această schimbare este un lucru bun sau rău. Eu cred că asta depinde de fiecare elev în parte și modul în care își alege anturajul.

Acum grupulețele sociale sau „bisericuțele” se individualizează mai mult ca niciodată. Criteriul de împărțire e foarte simplu „Cine se aseamănă se adună.”. Și în cazul în care nu te integrezi în niciun grup, ajungi să fii marginalizat. Din nou, ceva ce nu mi se pare corect. Dacă nu te încadrezi în nicio categorie, asta înseamnă că nu vrei să ai prieteni? Dar și dacă nu participi activ în comunicările cu ceilalți, nu mi se pare anormal că ești neglijat. Până la urmă, nu grupul de prieteni din care facem parte ne definește. În cazul în care asta se întâmplă, atunci înseamnă că nu e anturajul potrivit.

Dacă în gimnaziu, elevii din jurul nostru nu ne judecau, iar noi nu judecam la rândul nostru... acum lucrurile stau altfel. Toți judecă, cu sau fără cunoștință de cauză. În liceu orice greșală va fi observată și judecată de toată lumea, căci- până la urmă- e „dreptul nostru de a ne spune părerea”. De ce? De ce să comentăm despre cineva sau ceva despre care nu știm ce s-a întâmplat cu adevărat. Și dacă știm, cu ce-ar schimba părerea noastră ce s-a întâmplat. În cazul în care începem să judecăm, putem spune că am uitat cu câtă bunătate priveam lumea din jur, când eram copii. De fapt, uităm că uneori e bine să fii copil...

În concluzie, putem spune că liceul, cu bune și cu rele, reprezintă locul în care învățăm și ne dezvoltăm timp de 4 ani, timp în care creăm relații și amintiri de-o viață.

Stan Alesia Dalia, cls. a IX-a A

Cum e cu productivitatea în 2019?

Ai un proiect de făcut. Pentru joia viitoare. Azi e miercuri, nu te stresezi prea tare, mai sunt 8 zile, ai timp berechet. Îți amintești de ce zicea profesorul, că nu vrea să primească 2-3 pagini scrise superficial. Te gândești doar: despre ce sa scrii tu atât de mult? Dar nu e problemă, tu de mâine se va descurca. Așa trece și joia și vinerea, sâmbăta ieși și tu (cum să lucrezi pentru proiect?), iar duminica e zi sfântă (dar tu oricum nu ai făcut nimic toată săptămâna, ce zi de odihnă?). Și așa începe o nouă săptămână, o zi de luni potrivită pentru un plan de bătaie. Un PLAN. Trebuie să fie unul bun dacă vrei ca produsul final să fie unul de calitate. Pe o foaie albă scrii citeț, chiar caligrafic, tema: Efectele tehnologiei asupra creierului uman. Folosești liniarul, stiloul, scrii cu atenție fiecare lucru pe care trebuie să faci. La finalul rubricii Marți, te gândești dacă nu ai scris prea multe, nu are cum! Ești harnic, ambițios reușești orice (mai ales cu telefonul ăla lângă tine)! Dar rubrica luni? Luni nu faci nimic? Cum să nu faci nimic? Faci planul de bătaie, acela necesită timp. La finalul zilei te mândrești cu un plan de toată frumusețea, pe care îl puteai face în doar douăzeci de minute. Te amăgești, luând laptopul în brațe că ai nevoie de puțină relaxare. Mâine ai lucruri importante de făcut. Te uiți la cinci episoade din nu știu ce serial, te culci la doua dimineața, s-a zis și cu trezitul la opt. Te trezești pe la ora unsprezece, până ajungi la birou (cel din sufragerie, să ne înțelegem!) se face ora douasprezece. La naiba și cu bioritmul! Oricum e o prostie... Nu are cum sa fii mai productiv dimineața decât după-masa! Îți zici tu.

Îți faci ordine pe masă, fiindcă un mediu dezordonat înseamnă o minte dezordonată și după o altă jumătate de oră, începi. Faci muncă de cercetare, te gândești și meditezi, marți e ziua în care începi să lucrezi, dar doar la nivelul conștientului, nu tu pix, nu tu foaie, ești sigur că vei ține minte ideile care ți-au venit. Te ridici, te pui în pat, faci și tu o pauză bine meritată și deschizi Facebook-ul. Toată lumea e la mare, toți sunt bronzăți, doar tu ai de făcut proiecte vara. Lenea ia o alta formă, una visătoare. Peretele îți pare pentru prima dată diform, lumina cade pe planta aproape moartă altfel, vezi lumea cu alți ochi, trăiești momentul, îți zici tu. Spulber visul. Nu trăiești nimic, putrezește carnea pe tine de la atâta amânare. Trec zilele pe lângă noi. Ce facem? Stăm tolăniți pe canapea, iar timpul trece așa de încet, putem să mai stăm încă zece minute, și încă zece, dar ziua are doar 24 de ore, timpul nu e amorțit, curge la fel de repede pe lângă noi. În timp ce ne uităm pe youtube în căutare de motivație, sau moduri prin care să ne gasim pasiunea, să ne facem un plan, să fim productivi, să fim... eu o aud pe bunica-mea care-mi zice: doar pune mâna pe creion și apuca-te de treabă. Vocile acelea care inspiră, care vor să te ajute dispar imediat ce pui mâna pe creion, toate par atunci amăgiri ca și o dietă bună care îți promite ca vei slăbi 6 kg mâncând doar iaurt.

Clapa Alexandra, cls. a XI-a A

Terapia prin râs

Terapia prin râs este denumirea unui proces prin care se aduc îmbunătățiri ale stării unui pacient prin amuzament.

Deși nu s-a pus prea mare accent pe acest tip de terapie doar de la începutul anilor 70', se pare că aceasta este menționată inclusiv în Biblie ca metodă de vinecare trupească și sufletească, vindecând mulți oameni.

Există numeroși medici care s-au folosit de aceste metode pentru a însănătoși pacienți, cum ar fi chirurgul francez Henri de Mondeville folosind această terapie pentru a ajuta oamenii să se recupereze mai ușor după operații. De asemenea, în unele spitale din SUA erau aduși clovni pentru a înveseli copiii suferinzi. În 1972 s-a fondat Institutul Gesundheit, un spital gratuit, care avea ca scop readucerea distracției, a prieteniei și a bucuriei în domeniul sănătății.

- Beneficiile terapiei prin râs

Pe lângă tratarea anumitor boli, acest tip de terapie nu necesită costuri mari, arde calorii și stimulează circulația sângelui.

Cele mai importante beneficii conform medicilor sunt:

- reducerea nivelului de hormoni ai stresului din organism
- întărirea sistemului imunitar
- ameliorarea durerilor
- prevenirea și controlul bolilor cardiovasculare
- prevenirea și tratarea depresiei
- consolidarea relațiilor interumane

- Cum poți apela la terapia prin râs?

Din fericire pentru noi, acest tip de terapie este disponibil oricui, începând cu primele zile de viață. Iată câteva metode simple:

- ✓ **Zâmbește!** Caută motive să zâmbești în fiecare zi, indiferent de motiv, râzi și fii fericit!
- ✓ **Găsește motive de fericire!** Chiar și în zilele în care totul a mers prost și ai impresia că nu ai niciun motiv să fii fericit, fă o listă cu toate lucrurile bune din viața ta și cele amuzante și cu siguranță te vei simți mai bine
- ✓ **Socializează cu persoane vesele!** Petrece timp cu oameni optimiști care știu să râdă chiar și de ei înșiși, deoarece perspectiva din care aceștia văd lumea este una sănătoasă.
- ✓ **Caută umorul în toate aspectele vieții!** Chiar și cele mai grele momente ale vieții ascund o bucătică de umor, așa că zâmbiți iar norii se vor risipi.

ȘTIAI CĂ..?

- ◆ 10 minute de râs pe zi te ajută să arzi până la 40 de calorii
- ◆ Râsul te ajută să dormi mai bine
- ◆ Este posibil ca simțul umorului să se transmită genetic

Boroș Daria, cls. a IX-a A

Știați că... câteva date inedite despre România

1. Rețeaua de transport în comun de suprafață din București este cea de a patra cea mai mare din Europa (și una dintre cele mai dense de pe continent, transportând 2,3 milioane de pasageri pe zi).

2. Bancnota românească de 10 bani pusă în circulație în 1917 este cea mai mică bancnotă din lume. Dimensiunile acesteia erau de doar de 2,75 x 3.80 cm.

3. Cel mai scump ziar din lume este un ziar românesc. Zimbrulu și Vulturulu, gazetă bisăptămânală politică și literară și primul ziar de orientare unionistă, a apărut pe 3 iulie 1850, la Iași. Un exemplar din 1858, expediat către un destinatar din Galați, a fost achiziționat în anul 2007 de către colecționarul

londonez Joseph Hackmey pentru suma de 1.115.000 USD (830.000 euro). Valoarea ridicată a exemplarului este dată și de faptul că acesta are aplicate pe prima pagina opt timbre din cea de a doua emisiune Cap de bour (unele dintre cele mai valoroase timbre din lume).

3. Biserica de lemn a Mănăstirii Săpânța-Peri este cea mai înaltă biserică de lemn din lume. Construcția are o înălțime totală de 78 metri, se află pe malul Tisei și fost realizată între anii 1998 și 2003. Turla mănăstirii este vizibilă de la o distanță de cinci kilometri peste Tisa și poate fi admirată de românii din Transcarpația, regiune a Maramureșului istoric rămasă în Ucraina.

Biserică unitariană din San Jose, SUA

5. Există o religie născută pe teritoriul României și care este astăzi răspândită în Statele Unite ale Americii, Scoția, Țările de Jos și Ungaria. Este vorba despre credința unitariană, care a apărut în Transilvania la mijlocul secolului al XVI-lea.

6. Canalul Dunăre-Marea Neagră este pe locul trei în lume în topul celor mai lungi căi de navigație create de mâna omului (după Canalul Suez și Canalul Panama). Pentru construcția sa au fost excavate 294 milioane m³ la canalul principal și alte 87 milioane m³ la ramura nordică, Poarta Albă-Midia Năvodari (mai mult cu 25 milioane decât la Canalul Suez și cu 140 milioane decât la Canalul Panama). Construirea canalului a necesitat o investiție de circa 2 miliarde de dolari, ceea ce presupune o durată de recuperare a investiției de peste 600 de ani...

7. Strada Sforii din Brașov este cea de a treia cea mai îngustă stradă a Europei (după Spreuerhofstraße din Germania și Parliament Street din Anglia). Strada are 83 de metri lungime, iar lățimea ei este cuprinsă între 1,11 și 1,35 m.

8. Soprana Alma Gluck, una din cele mai faimoase artiste lirice ale lumii și prima cântăreață de operă care a reușit să vândă 1 milion de înregistrări, s-a născut La Iași, pe 11 mai 1884.

9. Și, tot în 1884, Timișoara devenea primul oraș din Europa continentală cu străzile iluminate electric.

10. Cele mai vechi fosile de homo sapiens din Europa au fost descoperite în sud-vestul României, în Peștera cu Oase. Fosilele, provenind de la trei indivizi (numiți de cercetători “Oase 1”, “Oase 2” și “Oase 3”), au fost datate la o vechime de 35.000 de ani sau 40.500 folosind date calibrate.

11. Cea mai înaltă sculptură din Europa este chipul lui Decebal sculptat într-o stâncă de la Cazanele Dunării. Basorelieful are 55 m înălțime și o lățime de 25 m. Alte dimensiuni: lungimea ochilor: 4,3 metri; lungimea nasului: 7 metri; lățimea nasului: 4 metri.

12. Palatul Parlamentului este cea mai mare clădire administrativă pentru uz civil ca suprafață din lume, cea mai scumpă clădire administrativă din lume și cea mai grea clădire din lume. Cu o suprafață desfășurată de 330.000 m², se află pe locul 2 în lume la capitolul “Clădiri Administrative” (după clădirea Pentagonului), iar din punct de vedere al volumului, cu cei 2.550.000 m³ ai săi, pe locul 3

în lume, după clădirea de asamblare a rachetelor spațiale de la Cape Canaveral din Florida și după piramida lui Quetzalcoatl din Mexic.

13. Muzeul Astra din Sibiu este al doilea cel mai mare muzeu în aer liber din Europa. Se întinde pe o suprafață de 96 hectare, din care expoziția propriu-zisă ocupă 42 de hectare.

14. Cea mai lungă poezie de dragoste din lume este Luceafărul, de Mihai Eminescu. Un record "oficializat" în februarie 2009.

15. Cel mai vârstnic atlet din lume care a câștigat o probă de maraton este româncă Constantina Diță. Aceasta a câștigat proba în 2008, la Jocurile Olimpice de vară de la Beijing, la vârsta de 38 de ani.

16. Pilotul de curse cu cea mai îndelungată carieră este românul Laurențiu Moldovan: 39 de ani și 364 de zile.

17. Amfetaminele au fost descoperite și sintetizate pentru prima dată în lume de către românul Lazăr Edeleanu. Tot Lazăr Edeleanu este și inventatorul metodei moderne de rafinare a petrolului.

18. Cea mai veche inscripție din lume pare a fi cea descoperită de arheologi pe șantierul autostrăzii Sibiu-Orăștie pe 31 octombrie 2012. Aceasta ar putea dovedi existența scrisului încă din neoliticul timpuriu (cca. 6600 – 5500 î.Hr.).

19. Cea mai veche vopsea cunoscută în istoria lumii a fost descoperită tot pe șantierul autostrăzii Sibiu-Orăștie.

20. Statuia Cristos Mântuitorul (Cristo Redentor) din Rio de Janeiro, Brazilia – statuie considerată una dintre minunile lumii moderne – are chipul sculptat de un românul Gheorghe Leonida.

CUPRINS

Viața școlii	
Rezultate la Olimpiade	4
Proiecte, concursuri, activități	6
Sub semnul Unirii	18
Un orizont cu doi aștri	43
Parteneriatul Cnam Dej România- Swisg New Delhi India	49
Visul continuă – Vectron	55
Educație juridică	59
Zilele elevilor maghiari	60
Colțul profesorilor	
Începuturile învățământului românesc la CNAM Dej	63
Profilul elevului capabil de performanță școlară	67
Caietele lui Cioran – fragmentarul ființei și al discursului	68
Caragiale și schițele lui memorabile	70
Studying English and American literature in high-school?	74
Sportul și sportivii CNAM	76
Curiozități din lume vie	78
Fragilă ca o floare de cireș	79
Didactica literaturii. Reorientări	82
Mina Stanciu – autorul Marșului elevilor Liceului „Andrei Mureșanu” Dej	84
Personalități cu care România se mândrește	88
Cu gândul la facultate	
One year gap și de ce nu e o tragedie să eșuezi la admitere	93
Cum să-ți găsești cariera ideală	96
Îndrăznește să-ți urmezi visul	98
Despre curajul de a încerca	98
Experiența mea la RIUFF	100
Cartea și lectura	
Trebuie ... să citesc de ... plăcere sau eseu despre snobism	102
Prezentări de carte	106
Creații libere	
Iarna	121
Când cortina se ridică	122
Colorează-mi orizontul	125
Poezii	128
Metaforă astrală	132
Regatul celor două lumi	133
Diverse	
Muzeul spionajului	137
Cum poți contribui la protejarea mediului	139
Între cer și pământ	140
Modern movies	143
Trecerea la liceu	144
Cum e cu productivitatea în 2019	146
Terapia prin râs	147
Știați că... câteva date inedite despre România	148